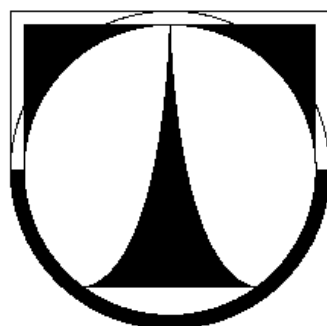

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci

2010

Hana Beranová

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ
A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Historie

Studijní program: Specializace v pedagogice

**Studijní obor
(kombinace):** Český jazyk a literatura se zaměřením
na vzdělávání a historie se zaměřením
na vzdělávání
(Čj-Dj)

Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci
The Trial Modrý & Co. and some of its defendants

Bakalářská práce: 10-FP-HIS-015

Autor:

Hana Beranová

Podpis:

Adresa:

Sportovní 517
357 33, Locket

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Hrachová

Konzultant: Prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
166	0	0	1	19	22 + CD

V Liberci dne: 20. 4. 2010

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ
Katedra historie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Hana Beranová

adresa: Sportovní 517, Locket 357 33

studijní obor Čj-Dj
(kombinace):

Název BP: **Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci**

Název BP v angličtině: **The Trial Modrý & Co. and some of its defendants**

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Hrachová

Konzultant: prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.

Termín odevzdání: květen 2010

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 16. 4. 2009

Děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): _____

Datum: _____

Podpis: _____

- Název BP: **Proces Modrý a spol. a jeho někteří účastníci**
- Vedoucí práce: PhDr. Ivana Hrachová
- Cíl: Práce se pokusí stručně charakterizovat procesy padesátých let a na základě studia pramenů a literatury analyzovat proces Modrý a spol. Autorka se zaměří na některé účastníky samotného soudního řízení a pokusí se zachytit jejich osudy i po vynesení rozsudku - věznění, snahy o rehabilitaci a následné začlenění zpět do společnosti.
- Požadavky: Analýza dostupného archivního materiálu, syntéza pramenů a literatury a reflexe problematiky procesu v tisku. Autorka se pokusí získat autentické svědectví osob z blízkého okolí účastníků procesu.
- Metody: Analýza archivního materiálu, syntéza pramenů a literatury, orální historie.
- Archivní prameny:
- Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis V-2654 MV
 - Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, 59-87-38/1-27
 - Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, 302-332-14
 - Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, 302-413-33
 - Národní archiv Praha, Státní Prokuratura Praha, Pst I 658/50
 - Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého
 - Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Stanislava Konopáska
- Literatura:
- KAPLAN, K. - PALEČEK, P., *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Brno 2008
 - MACKŮ, J., *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určení k likvidaci*, Praha 2004
 - MACKŮ, J., *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*, Praha 2005
 - *Svědectví. Osudy politických vězňů 1947-1976*, VRKOČOVÁ L. (ed.), Praha 2007
 - ŠKUTINA, V. - BAKALÁŘ, R., *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*, Pardubice 1990

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 20. 04. 2010

Hana Beranová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat především mé vedoucí bakalářské práce PhDr. Ivaně Hrachové za odborné vedení, trpělivost a pomoc při zpracování této bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat za ochotu panu Augustinu Bubníkovi a jeho manželce Helze, Zuzaně Sláma-Kobranov, Blance Modré a všem, kteří mi byli nápomocni při studiu materiálů a podkladů k mé bakalářské práci.

Velké poděkování patří také celé mé rodině za všestrannou podporu při mém vysokoškolském studiu.

Anotace

Práce zpracovává téma procesu Ing. Bohumil Modrý a spol. na základě analýzy dochovaných archivních materiálů a dostupné literatury. Autorka se pokusila analyzovat možné příčiny, které vedly k zatčení československých hokejových reprezentantů, dále zmapovat skutečný sled událostí před procesem a částečně i po procesu. Velmi cenné je svědectví perzekvovaného Augustina Bubníka, se kterým autorka práce vedla rozhovor a pokládala mu otázky, jež nebyly dosud zcela probádány.

Klíčová slova

Politický proces

Lední hokej

Ing. Bohumil Modrý

Augustin Bubník

Annotation

Work covers a theme of the political trial of Ing. Bohumil Modrý et al based on analysis of surviving archival materials and available literature. The author tried to analyze the possible causes that had led to the arrest of Czechoslovak hockey representatives, as well as to chart the real sequence of events before and partly after the trial. The testimony of persecuted Augustin Bubník is very valuable. The author of work engaged in conversation with him the questions that haven't investigated fully yet.

Key words

The political trial

Ice hockey

Ing. Bohumil Modrý

Augustin Bubník

Die Annotation

Die Arbeit beschäftigt sich mit dem Prozess von Ing. Bohumil Modrý und Kol. und basiert auf der Analyse der erhaltenen Archivalien und der zur Verfügung stehenden Literatur. Die Autorin versucht die möglichen Ursachen, die zur Festnahme der tschechoslowakischen Eishockey-Vertretern führten, sowie die Abbildung der tatsächlichen Abfolge der Ereignisse vor und teilweise nach dem Prozess zu analysieren. Sehr wertvoll ist das Zeugnis des verfolgten Augustin Bubník, mit dem die Autorin der Arbeit ein Interview über einige Fragen führte, die bis diese Zeit noch nicht vollständig erforscht wurden.

Die Schlüsselwörter

Der Gerichtsprozess

Das Eishockey

Ing. Bohumil Modrý

Augustin Bubník

OBSAH

Úvod.....	9
1 Kritika pramenů a literatury.....	11
1.1 Kritika pramenů.....	11
1.2 Kritika literatury.....	14
2 Politické procesy 50. let 20. století.....	21
2.1 Emigrace sportovců po únoru 1948.....	24
3 Historie ledního hokeje v českých zemích.....	26
3.1 Lední hokej v českých zemích od počátků do 2. světové války.....	26
3.2 Lední hokej v Československu v letech 1947-1950.....	29
3.2.1 Klub LTC.....	29
3.2.2 Klub I. ČLTK.....	30
3.2.3 Mistrovství světa 1947 v Praze.....	30
3.2.4 Olympijské hry 1948 ve Svatém Mořici.....	32
3.2.5 Zájezd klubu LTC do Moskvy roku 1948.....	34
3.2.6 Letecká havárie 8. 11. 1948.....	34
3.2.7 Spenglerův pohár 1948 - hlasování o emigraci mužstva LTC.....	36
3.2.8 Mistrovství světa 1949 ve Stockholmu.....	40
3.2.9 Mezistátní utkání ve Stockholmu 1949.....	41
3.3 Lední hokej v Československu v druhé polovině 20. století.....	43
4 Příprava na mistrovství světa v Londýně 1950.....	45
4.1 Přípravný tábor na Čeperce.....	45
4.2 Události na letišti.....	46
4.3 Restaurace U Herclíků a zatčení.....	51
5 Proces s protistátní skupinou Modrý a spol.....	58
5.1 Představení obžalovaných osob.....	58
5.1.1 Ing. Bohumil Modrý a spol.....	58
5.1.2 Augustin Bubník.....	61
5.1.3 Stanislav Konopásek.....	62
5.1.4 Vladimír Kobranov.....	63
5.1.5 Václav Roziňák.....	64
5.1.6 Josef Jirka.....	65
5.1.7 Zlatko Červený.....	65

5.1.8	Jiří Macelis	66
5.1.9	Přemysl Hajný	67
5.1.10	Antonín Španinger	67
5.1.11	Josef Štock.....	68
5.1.12	Mojmír Ujčík	68
5.2	Zatčení, vazba, vyšetřování.....	69
5.3	Státní soud.....	78
5.4	Odvolací soud.....	85
5.5	Vznesená obvinění.....	87
5.5.1	Obvinění Ing. Bohumila Modrého.....	87
5.5.2	Obvinění Augustina Bubníka	93
5.5.3	Obvinění Vladimíra Kobranova	95
5.5.4	Obvinění Václava Roziňáka.....	96
5.5.5	Obvinění Stanislava Konopáska.....	97
5.5.6	Obvinění Josefa Jirky.....	97
5.5.7	Obvinění Zlatka Červeného.....	98
5.5.8	Obvinění Jiřího Macelise	99
5.5.9	Obvinění Přemysla Hajného.....	99
5.5.10	Obvinění Antonína Španingera a Josefa Šocka.....	100
5.5.11	Obvinění Mojmíra Ujčíka	100
5.5.12	Závěr vyplývající z obvinění Státní prokuratury v Praze.....	101
5.6	Výkon trestu	101
5.6.1	Osobní spis Bohumila Modrého	105
5.7	Propuštění a návrat do společnosti	107
5.8	Rehabilitace 1968	109
5.9	Vladimír Zábrodský a jeho role v procesu Modrý a spol.	111
5.10	Role Sovětského svazu v procesu Modrý a spol.	118
6	Závěr.....	120
	Seznam použitých zkratk a symbolů	123
	Seznam použité literatury a pramenů	125
	Přílohy.....	132

ÚVOD

Období padesátých let je dodnes spojováno především s politickými procesy a perzekucí celé společnosti. Procesy měly dopomoci k ustálení a udržení moci v pomyslných rukou komunistické strany. Jejich pomocí měla být vytvořena atmosféra strachu, skrze kterou chtěla strana vychovávat své příslušníky, zastrašit případné odpůrce a pomocí nezákonných rozsudků zlikvidovat domnělou i skutečnou opozici.

K uskutečnění procesu stačilo velice málo. Pokud se takové „málo“ neobjevilo, a přesto bylo „v zájmu strany“, aby proces proběhl, obvinění se jednoduše vymyslela, případně byl nasazen agent provokatér, který danou osobu přivedl na „cestu zločinu“. Pak byl vykonstruován proces. Jestliže se jednalo o kauzu, která byla zaměřena proti lidově demokratickému zřízení, šlo o proces politický. Existuje však patrný rozdíl mezi politickými procesy a následnými uvězněním v dobách komunistického teroru a v čase okupace nacisty během druhé světové války. Politický vězeň byl za války odsouzen dle skutečně platného zákona, který nějakým způsobem porušil. Mohlo se jednat například jen o poslech zahraničního rozhlasu. Avšak i tato zdánlivá banalita byla právně trestná. V komunistickém režimu byli však političtí vězni trestáni většinou za vymyšlená a fiktivní provinění.

Cílem této práce je snaha analyzovat proces s protistátní skupinou Ing. Bohumil Modrý a spol., pokus o rekonstrukci událostí předcházejících zatčení odsouzených a zmapování jejich života po rehabilitaci¹. Práce má objektivně zhodnotit všechny možné příčiny vzniku procesu. Mezi hlavní úkoly patří detailní prozkoumání dostupných archivních materiálů souvisejících s procesem.

Proces Ing. Bohumil Modrý a spol. byl zvláštní nejen svými účastníky², ale i podstatou obvinění. Ač skutková podstata nebyla naplněna, zájem vyšších míst na důrazném potrestání trval. Výběr odsouzených a osob ponechaných stranou byl přinejmenším podivný a v první řadě nepochopitelný. Nemyslím jen diskutabilní roli

¹ K jejich pozdějšímu působení neexistuje žádný pramen ani literatura, o některých účastnících procesu Ing. Bohumil Modrý a spol. není známo vůbec nic.

² Jednalo se o hokejové reprezentanty na světové úrovni.

Vladimíra Zábrodského, ale například srovnání Stanislava Konopáska s Oldřichem Němcem³ apod.

U citovaných dobových materiálů jsem se rozhodla ponechat zcela původní zápis, který neupravuji stylisticky ani gramaticky⁴. Dle mého názoru lze si tak lépe představit dobu, v níž mohli soudit lidé bez vzdělání, a řada chyb v zápisech svědčí i o spěchu, v kterém byly protokoly psány.

Úvodní kapitola práce se zabývá obecnou charakteristikou padesátých let dvacátého století v Československu, vznikem politických procesů a emigrací československých sportovců jako reakcí na nastolení komunistického režimu. Práce pokračuje stručným zmapováním historie ledního hokeje v českých zemích, přičemž je zaměřena zvláště na události⁵ související se zatčenými hokejisty v rámci procesu Modrý a spol.

Hlavní část práce se skládá z několika kapitol. Jedna z nich rekonstruuje události předcházející zatčení hokejistů, zvláště pak dění na ruzyňském letišti a v restauraci U Herclíků. Hlavní kapitola analyzuje a popisuje samotný proces a s ním související náležitosti, tj. podkapitoly zabývající se životem odsouzených, zatčením, vyšetřováním, Státním soudem i odvoláním k Nejvyššímu soudu. Samostatná podkapitola se věnuje i otázce, z čeho byli hokejisté obviněni a za co odsouzeni. Práce je završena pojednáním o rehabilitaci odsouzených v procesu Modrý a spol. v roce 1968 a případnou rolí Vladimíra Zábrodského v zatčení hokejistů.

Základním materiálem pro vypracování této práce byly především archivní dokumenty Ministerstva vnitra uložené v Ústavu pro studium totalitních režimů, konkrétně v Archivu bezpečnostních složek. Dalším zdrojem informací byl spis Státní prokuratury Praha a osobní spis Bohumila Modrého, kteréžto spisy jsou dostupné v Národním archivu České republiky.

³ Oba dva hlasovali ve Švýcarsku na konci roku 1948 pro emigraci, oba dva vyvázeli do zahraničí broušené sklo a vzkazy, Stanislav Konopásek byl při výtržnosti v restauraci U Herclíků jen hodinu a půl a hanlivých výroků proti režimu se neúčastnil. Přesto byl Konopásek odsouzen na 12 let trestu odnětí svobody a Oldřich Němec nebyl vyslechnut ani jako svědek.

⁴ Ponechána je i původní interpunkce.

⁵ Mistrovství světa 1947 a 1949, Olympijské hry 1948, hlasování mužstva LTC o emigraci na Spenglerově poháru na konci roku 1948.

1 KRITIKA PRAMENŮ A LITERATURY

Následující kapitola se věnuje kritice dostupného archivního materiálu, ze kterých práce čerpá či které k danému tématu existují.

1.1 Kritika pramenů

K procesu Modrý a spol. (též v některých spisech uváděno jako voj. Augustin Bubník a spol.) existuje řada archivních materiálů, které ilustrují zatčení obžalovaných, jejich výslechy, rozsudek i jejich rehabilitaci. V první řadě si musíme uvědomit, že ne zcela všechny uvedené informace ve vyšetřovacích spisech atd. jsou pravdivé, navíc jsou značně zideologizované a využívají dobového slovníku. Materiály přístupné v Národním archivu ČR se týkají osoby Ing. Bohumila Modrého, jehož si jakožto hlavního aktéra případu všimaly bezpečnostní složky nejvíce. Jedná se o materiál popisující „život“ Bohumila Modrého ve vazbě a vězení. Zvláště zajímavé jsou posudky na jeho osobu, názor Bohumila Modrého na trestný čin, který měl spáchat, či materiály, jež se týkají všedního pobytu ve vězení (povolení návštěv, dopisů, přemístění do Opavy a poté na ÚNZ Praha⁶, žádosti o milost apod.). V Národním archivu ČR je uložen i svazek Pst I 658/50 - Státní prokuratura, který obsahuje trestní oznámení, popis skutkové podstaty činů „spáchaných“ obžalovanými, žalobu, rozsudek a i rozsudek o rehabilitaci. V tomto archivním materiálu je též zachováno svědectví popisující každodenní život vězně v dopise Mojžíře Ujčíka⁷ jeho manželce Věře. Je zde uložen i spis k osobě Stanislava Konopáska, který je však omezen na 1 list obsahující zprávu o odebrání cestovních pasů Vladimíru a Oldřichovi Zábrodským a Stanislavu Konopáskovi 10. 3. 1948 na příkaz ministra vnitra.

Stěžejní prameny se nacházejí v Archivu bezpečnostních složek v Praze, který spadá pod Ústav pro studium totalitních režimů. Základním pramenem pro tuto práci se staly hlavně materiály Ministerstva vnitra V-2654 MV - 1. a 2. část Bohumil Modrý a spol. Tyto několikasetstránkové dokumenty obsahují veškeré výpovědi zajištěných osob ve vazbě, které dokládají, co vše Státní bezpečnost (v případě civilních obžalovaných) a Ministerstvo národní obrany (v případě

⁶ Útvar nápravných zařízení.

⁷ Úryvek viz příloha č. 9.

zadržovaných vojinů prezenční služby) zajímalo, na co se zaměřovali vyslyšající. Ve výpovědích se objevují zavedená schémata a opakující se formule⁸, které nasvědčují tomu, že výpovědi byly upravovány. Zvláště stylistické prostředky neodpovídají jazyku hokejových reprezentantů, přesto je zřejmé, že většina výpovědí se zakládá na pravdivém jádru. Na druhou stranu vyšetřovací spisy obsahují takové informace, které by, jak předpokládám, bez nátlaku, ať už psychického či fyzického, či při vydírání, při výpovědi nikdy nezazněly. Je otázkou, co všechno vyšetřovatelé StB již věděli a co si jen nechávali vyslyšchanými „doplnit“.

Kromě výsledků obžalovaných nacházejí se ve vyšetřovacím spise i výpovědi svědků⁹ - vedoucích národního hokejového mužstva, některých neobviněných spoluhráčů či osob přítomných v restauraci U Herclíků dne 13. 3. 1950. Vyjma událostí v již zmíněné restauraci byly vyslyšány i osoby v souvislosti s „úmyslem“ Bohumila Modrého emigrovat.

Spis V-2654 MV obsahuje i trestní oznámení Ministerstva národní obrany na vojenské osoby. Tato skupina byla nakonec spojena se stejným případem civilních účastníků procesu pod společným číslem jednacím.

V rámci výsledků vojenských osob vyniká protokol o výpovědi voj. Augustina Bubníka, který je oproti ostatním výpovědím několikanásobně rozsáhlejší. Často velmi podrobně popisuje události týkající se okolností před zatčením obžalovaných.

Tento spis obsahuje opět i žalobu, rozsudek jménem republiky i s uvedenými důvody a zamítnutí odvolání, opět i s důvody. Tyto důvody jsou vyjádřeny typickým „procesovým“ jazykem. Hráči jsou označováni za „flinky, primadony“, nechybí termíny jako „spolčení se se zrádnou emigrací; styky s bývalými továrníky a kapitalisty, velezrádné úmysly“ apod. Patrná je i frázovitost a jakási „snaha“ o administrativní „plamenný“ styl. Vyšetřovací spisy obsahují velké množství pravopisných chyb a překlepů, jsou zaměňována jména, roky. Například svědkyně Jarmila Podborská je ve spisech Ministerstva vnitra vedena

⁸ „Výpověď jsem učinil dobrovolně, bez jakéhokoliv fyzického nebo psychického nátlaku, vypověděl jsem čistou pravdu a v případě, že si ještě na něco vzpomenu, okamžitě to udám. Jsem si vědom trestných následků v případě, že jsem nemluvil pravdu. Zápis skončen, přečten, schválen a podepsán.“ (Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 57).

⁹ Výpovědi: Eriky Modré, Vladimíra Bouzka, Václava Bubníka, Josefa Matějky, Čeňka Píchy, Vladimíra Pokorného, Otakara Procházky, Jarmily Podborské, Josefa Laufera, Karla Velebila, Josefa Hermana, Jiřiny Hroníkové, Vladimíra Zábrodského, Františka Kokošíka a další drobná svědectví.

jako slečna: Podborská, Podhorská a Podborná. Není tedy divu, že často docházelo k nepřesnostem a nejasnostem.

Do vyšetřovacího spisu jsou všity i „předměty doličné“, tedy kopie některých zadržených dopisů pojednávajících o emigraci. U každého vyšetřovaného je veden většinou zajišťovací příkaz, zápis o zatčení, záznam o uvalení zajišťovací vazby, zápis o výpovědi a zpráva o nastoupení trestu; případně potvrzení o domovní prohlídce či protokol.

Archiv bezpečnostních složek obsahuje i prameny týkající se pozdějších osudů osob spojených s procesem ing. Bohumil Modrý a spol. Jedná se zvláště o trestní oznámení na Vladimíra Kobranova a Karlu Kobranovovou pro nedovolené opuštění republiky. Celé šetření vedeno pod signaturou V-9496 Brno, Vladimír Kobranov a sp. Podobný svazek existoval i k osobě Václava Roziňáka, tento svazek byl však skartován.

Existují zde i spisy týkající se Vladimíra Zábrodského, a to jak jeho emigrace v roce 1965 sign. V-7321 MV, tak jeho osoby jakožto důvěrníka StB sign. 604934 MV a řada dílčích svazků. Vladimír Zábrodský však v procesu, kterým se bakalářská práce zabývá, obžalován nebyl. O této problematice se zmiňuji v kapitole 5. 9 Vladimír Zábrodský a jeho role v procesu Modrý a spol.

Pro některé dílčí informace byly podstatné i osobní spisy vedené k osobám Augustina Bubníka sign. 302-332-14, Bohumila Modrého sign. 59-87-38 a Vladimíra Kobranova sign. 302-413-33.

Mezi důležité prameny patří i rozhovory s pamětníky vedené metodou oral history. Kontaktovala jsem Vladimíra Kobranova, žijícího ve Švýcarsku, který však bohužel, jak mi oznámila jeho dcera Zuzana Sláma-Kobranov, není ze zdravotních důvodů schopen uskutečnit rozhovor či odpovědět písemně na otázky. Další osobou, kterou jsem požádala o zodpovězení několika dotazů, byla Blanka Modrá¹⁰. Ta mi nakonec na dopis odpověděla. Bohužel na osobní dotazy týkající se svého otce nechtěla odpovídat, což plně chápu a respektuji. Osobně jsem se setkala s Vladimírem Zábrodským, který byl 3. 3. 2010 přítomen v Praze na autogramiádě své životopisné knihy¹¹. Při této příležitosti jsem mu položila otázku, která je uvedena v kapitole 5. 9 Vladimír Zábrodský a jeho role v procesu Modrý a spol.

¹⁰ Dcera Ing. Bohumila Modrého, nyní žije ve Vídni v Rakousku.

¹¹ LUKŠŮ, D.; PALÁN, A. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: ČT, 2010. 315 s.

Velmi důležitým svědectvím je rozhovor vedený s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze, jehož cílem bylo získat odpovědi na otázky, které doposud nezazněly. Jeho další svědectví jsou přístupná například na internetovém serveru „politictivezni.cz“¹², v nedávné době byl vysílán i rozhlasový pořad „Výročí procesu s československými hokejisty“¹³ v Českém rozhlasu. Augustin Bubník poskytl své vzpomínky i práci „Svědectví: Osudy politických vězňů 1947-1976“¹⁴.

„Polibek ze stadionu“ je film Martina Friče z roku 1947, který zachycuje atmosféru mistrovství světa v ledním hokeji v Praze 1947. Ve filmu jsou použity dobové záběry a zápletky děje je inspirovaná samotným mistrovstvím. Tento film jsem však neměla možnost zhlédnout.

V roce 1968 byl natočen snímek „Kam zmizel šéf“¹⁵, který pojednává o příčinách uvěznění československých mistrů světa v ledním hokeji. Bohužel o tomto filmu neexistují nikde žádné informace a nepodařilo se mi jej sehnat.

Procesem Modrý a spol. se inspiroval i dokumentární film „Postavení mimo hru“¹⁶, kde Augustin Bubník seznamuje diváky s průběhem celého procesu - zatčením, procesem samotným i vězněním.

V nedávné době vysílala Česká televize pořad „Na slovíčko... s Vladimírem Zábrodským“¹⁷, který se zčásti týkal i zatčení hokejistů v březnu 1950.

1.2 Kritika literatury

Co se týče literatury zaměřené k procesům 50. let, existuje dnes již celá řada monografií zabývajících se tímto tématem. Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila práci od Karla Kaplana a Pavla Palečka „Komunistický režim a politické procesy v Československu“¹⁸, jež podává velice kvalitní obraz atmosféry 50. let, zvláště

¹² Augustin Bubník. [online] : [cit. 2010-03-09]. Dostupné na:

<http://politictivezni.cz/index.php?id_str=208>

¹³ Výročí procesu s československými hokejisty. [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na

<<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/zprava/706070>>;

<<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/zprava/705574>>;

<<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/zprava/706457>>;

<<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/zprava/706704>>.

¹⁴ Augustin Bubník In: Svědectví. Osudy politických vězňů 1947-1976. (ed. Ludmila Vrkočová). Praha: Ludmila Vrkočová, 2007, s. 173-188.

¹⁵ Režie: František Pojdl.

¹⁶ Režie: Ivan Biel, Česká televize 2010, vysíláno dne 4. 3. 2010 na ČT2 ve 20:00.

¹⁷ Vysíláno dne 10. 3. 2010 ve 20:00 na ČT4.

¹⁸ KAPLAN, Karel - PALEČEK, Pavel. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. 253 s.

politických procesů. Kromě výkladu o přípravě a průběhu procesů jsou zmíněny i některé významnější politické procesy, které dobře ilustrují tehdejší dobu.

K tématu mé bakalářské práce bylo zpracováno několik monografií, nicméně převážně ze sportovního a publicistického hlediska. Většina těchto prací se věnuje hlavně úspěchům¹⁹ odsouzených hokejistů a samotnému procesu nevěnují větší pozornost.

Téma zatčených hokejistů bylo vůbec poprvé reflektováno v roce 1968 dvěma články v časopisu Stadion. Tyto práce napsal Robert Bakalář z materiálů poskytnutých Augustinem Bubníkem. Z těchto článků vycházela v roce 1980 práce Vladimíra Škutiny „Na západ je cesta dlouhá“. Jejím rozpracováním vznikla v roce 1990 monografie „Ztracená léta“²⁰. Ta, ač v době vzniku publikace nebyly přístupné archivní materiály²¹, podala významné svědectví o zatčení a věznění hokejistů formou rozhovorů s pamětníky. Tyto rozhovory bývají citovány téměř ve všech později napsaných publikacích a na internetových stránkách pojednávajících o tématu. Navíc se jedná o knihu přímo zaměřenou k procesu Modrý a spol., v níž se její autor pokusil o popis procesu. Nejceněnějšími jsou však již zmíněné rozhovory s pamětníky a citované články z dobových novin a časopisů vztahující se k tématu.

Další monografií pojednávající alespoň v útržcích o osudech zatčených hokejistů jsou Jenšíkovi „První mistři světa“²². Hlavním tématem této knihy je však mistrovství světa 1947 v Praze, které je rozpracováno do nejmenších detailů. Podobu celku ruší vložené medailónky a události, které se odehrály v budoucnosti. Publikaci autor napsal především pro sportovní nadšence. Základ knihy tvoří reportáže ze šampionátu, přesto je v knize výborně zachycena i dobová atmosféra a řada faktů a informací, které jsou známy jen tehdy žijící generaci fanoušků ledního hokeje. Monografie se zabývá i neštěstím nad kanálem La Manche v listopadu 1948. Velmi přehledné jsou již zmíněné stručné medailónky hráčů, kteří se zúčastnili mistrovství světa v Praze roku 1947.

¹⁹ 1. místo MS 1947 v Praze, 2. místo OH 1948 ve Svatém Mořici ve Švýcarsku, 1. místo MS 1949 ve Stockholmu ve Švédsku.

²⁰ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. 144 s.

²¹ Kvůli tomu vznikají některé nepřesnosti, jež jsou v archivních dokumentech osvětleny. O některých z nich se zmiňuji v rámci textu bakalářské práce.

²² JENŠÍK, Miloslav. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997. 135 s.

Mezi další publikace, které alespoň okrajově pojednávají o tématu procesu Modrý a spol., patří biografie o Vladimíru Zábrodském a Stanislavu Konopáskovi. K osobě Vladimíra Zábrodského byly napsány již dvě knihy, jedna značně kontroverzního rázu, druhá „osvětlující“ řadu dlouholetých spekulací.

První z nich vyšla již v roce 1999 pod názvem „Říkali mu šéf“²³. Jedná se o ne odbornou práci, která se pokouší o „vzletný“²⁴ styl jazyka, nachází se zde řada chyb, překlepů, nesrovnalostí a nejasností. Práce čtenáře provází převážně životem Zábrodského a jeho všedními zážitky.

Druhá biografie zabývající se Vladimírem Zábrodským vyšla teprve v polovině února roku 2010. Jedná se o knihu „Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy“²⁵. Tato práce popisuje opět všední život Vladimíra Zábrodského, který je však nyní ukázán mnohem poutavěji a navíc je doplněn o vysvětlení určitých diskutabilních témat, o nichž se spekuluje již několik desítek let. Většinou vypovídá dle mého názoru rozumně a logicky, ale existují výrazní kritici Vladimíra Zábrodského²⁶, kteří „mu nevěří ani slovo“ a vše berou „za dobře promyšlenou lež“. V knize se vyskytuje několik nepřesností či přímo chyb. Například Zábrodský označuje Augustina Bubníka za toho, kdo představil kpt. Martina Boweho Bohumilu Modrému. Ve skutečnosti však Modrý představil Boweho Bubníkovi. Zábrodský si také již nevzpomíná na některé události²⁷, které se odehrály v březnu roku 1950, což však nemusí být v žádném případě způsobeno úmyslně, ale již šedesátiletou prodlevou. I přesto, že se v publikaci nachází několik chyb a omylů, je zajímavá v tom ohledu, že vydává svědectví z „druhé strany“ a poskytuje nové náměty k přemýšlení²⁸.

Biografie zabývající se životním příběhem Stanislava Konopáska „Stanislav Konopásek: Hráč, který přežil“²⁹ se v některých kapitolách dotýká přímo procesu Modrý a spol. a následného věznění. Musíme však brát ohled na to, že vzpomínky

²³ ČERNOCH, František - ZÁBRODSKÝ, Vladimír. *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*. Praha: Riopress, 1999. 127 s.

²⁴ „Že se nestydíte, pánové od ledové říše! Předčasné finále, před hlavou státu a takové orné pole!“; „...jak to vše dál pokvačí?“ (Zdroj: ČERNOCH, František - ZÁBRODSKÝ, Vladimír. *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*. Praha: Riopress, 1999. s. 56 a s. 30.)

²⁵ LUKŠŮ, D.; PALÁN, A. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s.

²⁶ Například publicista Jiří Macků.

²⁷ Například jeho návštěva spolu s ostatními u pana Seidlera v Černošicích.

²⁸ Například fakt, že v hlasování o emigraci ve Švýcarsku na konci roku 1948 dva hráči odevzdali bílé lístky, tedy nehlasovali ani pro, ani proti emigraci.

²⁹ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš - KONOPÁSEK, Stanislav. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. 218 s.

mohou být mnohdy subjektivní stejně jako v případě předchozích biografii o Vladimíru Zábrodském. Přesto svědectví Stanislava Konopáska týkající se všedního života, procesu a věznění mají značnou výpovědní hodnotu.

O procesu Modrý a spol. najdeme zmínky i v řadě encyklopedií zabývajících se vývojem českého hokeje. Tyto však obsahují výrazně publicistické a sportovně zaměřené texty a mapují hlavně utkání čs. týmů, úspěchy na šampionátech apod. Pro mou bakalářskou práci jsem využila jednu z nejkvalitnějších hokejových encyklopedií, a to dílo Miloslava Jenšíka „Kronika českého hokeje 1894-2000“³⁰. Zde nalezneme řadu zajímavých informací doplněných o citace z deníků Čs. sport³¹, Ruch³² apod. Tato kronika mi poskytla cenná fakta pro kapitoly týkající se vývoje ledního hokeje v českých zemích. Zajímavá je i „Malá encyklopedie ledního hokeje“³³. Jedná se o velmi přehlednou publikaci, přestože obsahuje mírné nepřesnosti v datech³⁴. Autoři publikace zde představili československé kluby, medailónky významných hráčů³⁵ a jednotlivá mistrovství, dále vysvětlili různé hokejové termíny apod.

Jednu ze stěžejních prací na téma proces Modrý a spol. napsal Jiří Macků ve formě obsáhlé tetralogie: „Zapřené generace; Obětovaní šampióni“³⁶ a „Kauza Zábrodský; Na oltáři komunismu“³⁷. Tato práce se nezabývá jen samotným procesem, ale podává i jakýsi přehled o všeobecné tematice hokejistů-emigrantů až do roku 1989. Věnuje se i látce týkající se ledního hokeje - jeho vývoji, mistrovstvím světa, československým nejslavnějším hráčům a klubům apod. Druhá a čtvrtá část se věnuje procesu Modrý a spol., přičemž práci doplňují i dílčí informace z archivních materiálů.

Celá tetralogie je jistě přínosem v oblasti hokejového sportu a autor v ní podává historické a politické souvislosti. Přesto je jeho text spíše prací

³⁰ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje 1894-2000*. Praha: Olympia, 2001. 495 s.

³¹ Dnes deník Sport. Poprvé vyšel Československý sport 3. 1. 1953, vycházel dvakrát týdně (úterý, sobota), později až čtyřikrát.

³² Časopis o tělovýchově a sportu, který začal vycházet roku 1945.

³³ GUT, Karel - PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia; Bratislava: Šport, 1986. 495 s.

³⁴ Například narození Josefa Laufera v roce 1891 je zde chybně uvedeno jako rok 1901; Bohumil Modrý dle publikace hrál za klub LTC do roku 1949, avšak odchytal za něj i sezónu končící v roce 1950 apod.

³⁵ Z odsouzených chybí jen medailónek Josefa Štocka a Zlatka Červeného. Dokonce je zde poznamenán i emigrant Dr. M. Sláma, ale Oldřich Zábrodský chybí.

³⁶ MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určeni k likvidaci*. Praha: Typo JP, 2004. 310 s.

³⁷ MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. 310 s.

publicistickou, ať již „strhujícími“ titulky jako například „Tonda Zápotonda“ či celkovým popularizujícím stylem. „*Proto vznikla tato tetralogie. Nesoudí, jenom připomíná, pojmenovává, složitě hledá objektivní pravdu na základě osobních výpovědí a konfrontací mnohdy protikladných názorů, i zveřejněním dosud neznámých dokumentů.*“³⁸ Bohužel s tímto autorovým dodatkem ve čtvrtém díle jeho tetralogie nemohu souhlasit. Jistě je obdivuhodné a přínosné, kolik materiálů, zvláště výpovědí pamětníků, se mu podařilo nashromáždit a koncentrovat do své publikace, velmi zajímavými jsou i jeho závěry k aféře Sazka či pátrání po Světle Amortové jakožto případné udavačce hokejistů. Přesto nesouhlasím s výše citovaným shrnutím, v němž uvádí, že ve svých knihách „nesoudí“ a hledá „objektivní“ pravdu. Objektivní práce by měla pouze nastiňovat otázku z různých perspektiv, autor osobně se může k některé z nich sám přiklonit, ale dle mého názoru by neměl obviňovat bez důkazů, pokud chce být objektivním. Poněkud kontroverzně působí právě třetí díl tetralogie „Kauza Zábrodský - hokejový génius, ale jinak lotr“. Macků, ač se dovolává objektivnosti, nebere v úvahu, že postavení Vladimíra Zábrodského v udání hokejistů má dvě strany a v nich stojí proti sobě dvě tvrzení. Jak ale rozhodnout, které z nich je pravdivé? Vladimíra Zábrodského označuje Macků za lháře a na svém internetovém blogu „<http://macku.blog.respekt.cz>“, dokonce za „*bezcharakterního a bezskrupulózního lumpa, podvodníka, podrazáře, chrapouna, zloděje a dobrovolného spolupracovníka Stb*“³⁹, což považuji za zcela neprofesionální přístup „historika“.

Navíc Macků neuvádí ve svých knihách přesné citace; mnohdy nejenže chybí přesná strana, ale dokonce i kniha či archivní materiál (alespoň fond), ze kterých čerpá své informace. Také rozhovory nejsou datovány, a pokud jsou přejaty, opět není uveden zdrojový dokument.

Na druhou stranu musím vzít v úvahu rozsah a široké zaměření práce, která je doplněna mnoha fotografiemi a informacemi z deníků o československém sportu. Je jednou ze stěžejních prací k problematice procesu Modrý a spol. a obsahuje řadu velmi cenných informací. Přesto k ní mám některé výhrady a osobně nesouhlasím se všemi autorovými názory. Zaráží mě jeho postoj, který je vůči ostatním autorům velmi kritický, ale sám nemá „čistý stůl“. V jeho monografiích se totiž nachází

³⁸ MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. s. 306.

³⁹ *Veřejná omluva R. Zárubovi (ČT)*. [online] : [cit. 2010-03-09]. Dostupné na: <<http://macku.blog.respekt.cz/c/70452/Verējna-omluva-RZarubovi-CT.html>>

i řada chyb⁴⁰, ačkoli chyby a omyly v publikacích staršího data vydání zásadně negativně kritizuje. Macků je zásadně proti „Zlaté knize hokeje“⁴¹, která vyšla v roce 1978, tedy v dobách tzv. normalizace. Kritizuje hlavně to, že se zde o emigrantech a odsouzených hokejstech nepíše. Ano, skutečně je zde uveden jen medailónek s fotografií Ing. Bohumila Modrého a Stanislava Konopáska. Odsouzení hokejisté jsou jinak až do MS 1949 jmenováni běžně v sestavách apod. Poté je jen stručná zmínka „*Po rozpadnutí reprezentačního mužstva z roku 1949 bylo nutno vytvořit zcela nový reprezentační celek.*“⁴² Mužstvo se skutečně rozpadlo, autoři Zlaté knihy však již neuvádějí důvody, které k tomu vedly. Pokud se ale podrobněji podíváme na strukturu celé knihy, zjistíme, že není primárně tvořena medailónky hráčů, ale že jich zde je jen velmi poskrovnu. Nechci obhajovat ani Gustava Vlka, ani Karla Guta, jen bych chtěla poukázat na to, že v sedmdesátých letech působila cenzura, která mohla omezit některé pasáže knihy.

⁴⁰ MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určeni k likvidaci*. Praha: Typo JP, 2004. s. 191: V roce 1949 označuje Československo zkratkou ČSSR, ač bylo v tu dobu jen ČSR; dále nehodnotí kriticky některé výpovědi svědků, například těch, kteří uvádějí, že ve výpovědích nesmělo být zmíněno jméno Vladimíra Zábrodského, přičemž archivní materiál dokazuje, že v nich je tato osoba uvedena a mnohdy i v negativním světle. Spíše bych se přiklonila k tomu, že jméno Zábrodského nesmělo být v dokumentech týkajících se samotného soudního přelíčení, či že nesmělo být zmíněno u soudu. Pokud jej zatčení nesměli uvádět při výslechu, není zcela jasného, proč jej tam vyslyšající přesto zapsali. Je jen otázkou, v jaké míře „jej povolili“ do protokolu zanést. Dále Macků tvrdí, že Müllerovo zranění nebylo způsobeno Mikem Bucknou, ale že si toto vymyslel Vladimír Zábrodský. Tuto informaci však uvádí i Stanislav Konopásek ve své biografii. Osobně se domnívám, že tato skutečnost je opět diskutabilní, neboť Vladislav Müller zápas dohrál a zemřel až po deseti dnech v nemocnici, proto spekulace o tom, kdo zranění způsobil, jsou opět subjektivního rázu.; MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. s. 42. Autor uvádí, že Bohumil Modrý musel opustit malá dvojčata, přitom dcery Modrého byly narozeny v letech 1943 a 1946, tedy tři roky od sebe. Macků se vyjadřuje opět nechvalně k Zábrodskému, který se „neobjevil u soudu ani jako svědek“ (Tamtéž s. 42.). Nechci se zabývat otázkou, zda se chtěl či nechtěl Zábrodský k soudu dostavit, to je věc druhá, avšak Macků zapomíná na skutečnost, že zasedání bylo veřejnosti nepřístupné a ani svědci nebyli při přelíčení povoleni. Nesouhlasím ani s Mackovou polemikou (Tamtéž s. 67.) proč Zábrodský nebyl v tzv. Zlaté hospůdce. Dle mého názoru neexistují důkazy, že by byl „již delší dobu zdrojem mnohem důležitějších informací“ kromě svědectví Antonína Janiše o Zábrodského návštěvě v sekretariátu generálního tajemníka Rudolfa Slánského. Zábrodský tvrdí, že tam nikdy nebyl. Opět existují tedy dvě protichůdná tvrzení. Avšak i kdyby Zábrodský toto místo navštívil, nemusel by sám hlásit chystanou emigraci svých spoluhráčů po MS v Londýně 1950, ale stejně tak dobře se jej na tuto otázku mohli sami zeptat. Stejně tak Macků tvrdí, že Zábrodský schválně nešel do tzv. Zlaté hospůdky, aby se vyhnul zatčení. To, zda to věděl, či nikoli, je v dnešní době nezjistitelné, přesto je nepopíratelná skutečnost, že Zábrodský se svými spoluhráči nechodil „posedět“ nikdy, což dosvědčují i sami jeho spoluhráči. Více k tomuto tématu v kapitole 5. 9.

⁴¹ VLK, Gustav - GUT, Karel. *Zlatá kniha hokeje: Z dějin Československého ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1978. 574 s.

⁴² VLK, Gustav - GUT, Karel. *Zlatá kniha hokeje: Z dějin Československého ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1978. s. 145.

I přes některé své výhrady k Mackovým názorům pokládám jeho tetralogii za velmi kvalitní publikaci, která přibližuje laickému čtenáři atmosféru doby a z jistého pohledu i samotný proces Ing. Bohumil Modrý a spol., dle mého názoru však ze subjektivního hlediska autora.

Kromě výše zmíněné literatury existuje celá řada novinových, časopiseckých a internetových článků, které však nebývají vždy zcela spolehlivé co do konkrétních informací.

2 POLITICKÉ PROCESY 50. LET 20. STOLETÍ

Po nástupu komunistického režimu 25. 2. 1948⁴³ se poměry v ČSR začaly velmi rychle měnit. Do čela republiky se postavil dosavadní předseda vlády Klement Gottwald, který vystřídal Edvarda Beneše⁴⁴ ve funkci prezidenta Československé republiky. Zároveň byla pozměněna i vládní garnitura.

Na vnitřní i zahraniční politiku státu včetně ekonomického a hospodářského směřování měla zásadní vliv rozhodnutí Sovětského svazu.

Československá republika byla nucena omezit či zcela přerušit kontakty „s imperialistickým a kapitalistickým“ Západem, což se týkalo i omezení vývozu a dovozu, diplomatických, kulturních a jiných styků. Vnitřní politika byla orientována na likvidaci odpůrců režimu, ať už domnělých či skutečných, na vytvoření atmosféry strachu, která by udržela československé obyvatelstvo v poslušnosti.

Tyto cíle měly být naplňovány mimo jiné pomocí politických procesů, které probíhaly ještě dle z. č. 50 na ochranu republiky z roku 1923. Dne 14. 10. 1948 byl přijat zákon nový: „Zákon na ochranu lidově demokratické republiky č. 231/1948 Sb.“, který vymezoval povahu nových trestních činů, jež byly v předchozím demokratickém zřízení považovány za legální, a obsahoval zvýšené trestní sazby.

„Pronásledování z politických, třídních nebo jiných důvodů, včetně osobních, postihovalo stále větší množství obyvatel. Nejdříve zasáhlo aktivní politické odpůrce - funkcionáře i členy nekomunistických stran. Pak se postupně okruh postihovaných rozšiřoval o příslušníky sociálních skupin (bývalé buržoazie, středních vrstev, bývalých důstojníků aj.), o funkcionáře různých organizací a o ty, kteří se jeví jako odpůrci nebo jen jako potenciální nepřátelé režimu.“⁴⁵

Politické procesy byly konstruovány propojeným mechanismem řady státních komunistických orgánů. Podílely se na nich vedoucí instituce komunistické strany (sekretariát ÚV KSČ, politický sekretariát, Komise stranické kontroly, kádrové a bezpečnostní oddělení, evidenční odbor). Zasahovala do nich ale

⁴³ Po neúspěšné demisi podané 20. 2. 1948 dvanácti československými ministry, jimiž byli Petr Zenkl, Jan Šrámek, Štefan Kočvara, Hubert Ripka, Jaroslav Stránský, Prokop Dřtina, Ivan Pietor, František Hála, Adolf Procházka, Jan Kopecký, Mikuláš Franek, Ján Lichner.

⁴⁴ Edvard Beneš abdikoval 14. 6. 1948.

⁴⁵ KAPLAN, K.; PALEČEK, P. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 22.

i mocenská skupina, která čítala úzké vedení KSČ (např. Klement Gottwald, Rudolf Slánský, Antonín Zápotocký, Viliam Široký, Karol Bacílek, Jaromír Dolanský, Antonín Novotný, Václav Kopecký, Rudolf Barák, Marie Švermová, Zdeněk Fierlinger či Alexej Čepička).

Procesy probíhaly jak na celostátní, tak na krajské a okresní rovině. Zde na nich byla účastna předsednictva krajských a okresních výborů KSČ.

V letech 1949-1950 se v politických procesech aktivně angažovaly i bezpečnostní komise KSČ, působící opět v krajích, okresech i ústředí. Jejich funkce byly roku 1951 převedeny na komunistické vedení, případně na porady konané před procesy na regionální úrovni.

Na přípravě politických procesů se výrazně podílela Státní bezpečnost⁴⁶ a od října 1949 také sovětsí poradci, kteří v podstatě řídili „výrobu“ řady monstrprocesů.

Politické procesy v Československu probíhaly ve dvou hlavních obdobích, a to v zakladatelském období komunistického režimu v letech 1948-1954 a na počátku 70. let 20. století. Tyto vlny se od sebe lišily mírou nezákonnosti, brutality a velkými procesy pro veřejnost v prvním období, na rozdíl od druhého období, kdy již panoval strach z tak krutých vyšetřovacích praktik a procesy se konaly pokud možno s vyloučením veškeré veřejnosti.

Ve své práci se zabývám jedním z procesů ze zakladatelského období komunismu. Cílem procesů z tohoto období bylo nejen zlikvidovat nepřítel, ale také vychovávat masy. Z toho důvodu probíhala přelíčení často za účasti široké veřejnosti a médií, která je dokázala náležitě propagačně využít.

Monstrprocesy byly konstruovány tak, aby zastrašily a šokovaly veřejnost a v některých případech vyvolaly mezinárodní ohlas. Provádění monstrprocesů bylo ukončeno po roce 1953, přičemž se v nejbližších letech objevovaly ještě i na krajské úrovni⁴⁷.

Československé soudnictví bylo v období politické perzekuce pod dohledem režimu. Státní prokuratura, Státní soud, Nejvyšší soud, krajské a okresní soudy, prokuratury a instituce Ministerstva spravedlnosti patřily mezi justiční orgány, které

⁴⁶ Dále jen StB.

⁴⁷ Ke dni 1. 1. 1953 byl zrušen Státní soud a jeho kompetence přešla na krajské soudy. Poté byly i poměrně významné politické kauzy, přesahující mnohdy rámec kraje, řešeny u jednotlivých krajských soudů. Viz např. kauza František Zajíček a spol. u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

přijímaly případy, soudily je a vynášely tresty určené komunistickými institucemi. Došlo prakticky ke znehodnocení justice

Když v sovětském bloku začaly být procesy z minulých let prověřovány, musela nějakým způsobem zareagovat i československá komunistická strana. Došlo tak k první revizi⁴⁸ politických procesů, a to v letech 1955-1957. Tehdy však byly projednávány jen vybrané procesy a vynesené tresty většinou zrušeny nebyly, jen zmírněny. Proběhlo poté několik amnestií, nejrozsáhlejší za prezidenta Antonína Novotného v roce 1960. Další byly uděleny v letech 1962 a 1965.

Impulesem k završení rehabilitací měl být zákon č. 82/1968 Sb., který vedl k několika sníženým trestům a řadě rehabilitovaných osob. Tato rehabilitace však nebyla dovršena v důsledku posrpnových událostí v roce 1968. V době tzv. normalizace v 70. letech byly tyto rehabilitace soudy revidovány a u většiny rehabilitovaných byla rehabilitace zrušena. Úplná rehabilitace všech odsouzených proběhla až zákonem č. 119/1990. Té se bohužel všichni nedožili.

Politické procesy byly postupně zaměřeny na veškeré vrstvy obyvatelstva: na vojáky, bohaté sedláky (kulaky), církevní hodnostáře, antikomunistické síly a později dokonce i na soudruhy z vlastních řad (proces se „skupinou“ Rudolfa Slánského). Nevyhnuly se ani oblasti sportu. Sportovci, opěvovaní hrdinové, modly a idolové své doby, nebyli ušetřeni politických machinací. Sportovní osobnosti měly kontakty se západními zeměmi, což bylo pro režim nebezpečné již z důvodu „vynášení“ informací o čs. politickém i jiném stanovisku do zahraničí. Navíc byly určité sporty považovány za „snobské“, tedy za projevy buržoazie. Zvláště byl takto označován lední hokej a tenis. Komunistická vláda se bránila častému pobytu sportovců a jiných známých osob v zahraničí, lépe řečeno v „demokraticky smýšlejícím“ zahraničí. Zájezdy do sovětského bloku, nejlépe do samotného SSSR, byly naopak velmi žádané a podporované. Případně byly povoleny styky se severskými státy, které byly považovány za neutrální.

⁴⁸ Tzv. Barákovou komisí.

2.1 Emigrace sportovců po únoru 1948

Po nástupu komunistické strany k moci v únoru roku 1948 začala řada zdejších obyvatel uvažovat o případné emigraci. Během prvních měsíců došlo k uzavření státních hranic. Komunisté se snažili československý lid izolovat od západních „imperialistických“ vlivů⁴⁹. Postupně byl zakázán zahraniční západní tisk, rozhlas i vycestování do „nepřátelských“ zemí. Řada československých občanů, kteří v době převratu pobývali v zahraničí, se již do vlasti nevrátila. Emigrace byla snazší pro ty, kteří měli za určitých podmínek povolen výjezd z republiky. Jednalo se například právě o sportovce.

Jedním z emigrantů se stal hokejista a tenista Jaroslav Drobný (narozen 12. 10. 1921). Reprezentoval ČSR v ledním hokeji i tenise. Mike Buckna⁵⁰ ho jmenoval do československého výběru na mistrovství světa 1947 v Praze, kde se stal spolu s ostatními spoluhráči mistrem světa. V té době měl být původně na tenisovém turnaji v Indii, kvůli zranění se ale předčasně vrátil do ČSR. V červenci roku 1949 se Drobný účastnil tenisového turnaje v Gstaadu ve Švýcarsku, odkud se již do vlasti nevrátil. S ním zůstal v zahraničí i jeho tenisový kolega a přítel Vladimír Černík. Drobnému se dostalo několika nabídek, nejzajímavější zřejmě ze zámožské NHL od klubu Boston Bruins, který mu nabídl angažmá a 20 000 dolarů. Drobný však nabídku nepřijal, neboť NHL v té době nebyla v Evropě natolik slavná a navíc by nemohl dále pokračovat v tenise. K návratu do vlasti ho pod nátlakem přemlouvala řada komunistických funkcionářů, mezi nimi i tehdejší ředitel socialistické televize Jan Zelenka. Největší problém měl Drobný se státním občanstvím. Po několika letech mu jej nabídl Egypt, což Drobný přijal a v roce 1954 pro tuto zemi vyhrál tenisový Wimbledon.

Jaromír Citta byl sportovním činitelem - správcem klubu LTC⁵¹. V březnu 1948 emigroval spolu s Josefem Malečkem⁵² a manželí Stříbrnými⁵³ přes Rakousko do Švýcarska. Citta byl považován za buržoazního „manipulátora“ českého ledního hokeje, navíc byl ředitelem České cukerní společnosti.

⁴⁹ Více k emigraci po únoru roku 1948 viz: KAPLAN, Karel. *Poúnorový exil 1948-49*. Liberec: Dialog, 2007. 199 s.; JÍLEK, Tomáš - JÍLKOVÁ, Alena. *Železná opona: československá státní hranice od Jáchymova po Bratislavu 1948-1989*. Praha: Baset, 2006. 161 s.

⁵⁰ Trenér čs. hokejové reprezentace pocházející z Kanady. K němu též viz kapitola 3. 2. 3.

⁵¹ Lawn Tennis Cercle (později Club).

⁵² Josef Maleček byl významný čs. hokejista předválečné éry československého hokeje. Stal se vzorem pro řadu hráčů začínajících s ledním hokejem během 2. světové války.

⁵³ Josef Stříbrný byl funkcionářem klubu LTC.

Josef Maleček využil při emigraci falešného peruánského pasu se jménem Robert de Aquire. Na hranicích mu prý bylo řečeno: „*Pane Maleček, vy jste poslední Peruánec, který od nás odjíždí!*“⁵⁴. V Rakousku se připojil k manželům Cittovým, Stříbrným ad. Dále pokračovali do již zmíněného Švýcarska a později do New Yorku v USA.

*Jaroslav Raba*⁵⁵, *vracející se právě v hodinách únorového komunistického převratu ze skandinávského zájezdu Stadionu Podolí, opustí ve Stockholmu vlak s kategorickým „Tak do toho svrabu já se nevracím!“*⁵⁶

Mezi další emigranty patřili například tenisté Milan Matouš se svou tenisovou kolegyní a snoubenkou Helenou Straubeovou, krasobruslařky Jiřina Nekolová a Alena Vrzáňová⁵⁷ a pro tuto práci zvláště významní Oldřich Zábrodský⁵⁸ a Miroslav Sláma⁵⁹. Později, již v sedmdesátých letech 20. století, byl odchod hokejistů do zahraničí povolován pouze za předpokladu, že byly splněny podmínky: překročení hranice třiceti let věku a 150 odehraných utkání za československou národní reprezentaci. Toto oficiální stanovisko však nebývalo vždy dodržováno.

⁵⁴ MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určeni k likvidaci*. Praha: Typo JP, 2004. s. 103.

⁵⁵ Jaroslav Raba byl hráč klubu Stadion Podolí, který v únoru 1948 emigroval.

⁵⁶ MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určeni k likvidaci*. Praha: Typo JP, 2004. s. 102.

⁵⁷ Svou vlast opustila i krasobruslařka Ája (Alena) Vrzáňová. Alena Vrzáňová se narodila 16. 5. 1931 v Praze a již od nejútlejšího věku se věnovala krasobruslení. Čtyřikrát (1947-1950) se stala mistryní republiky a v roce 1949 poprvé vybruslila zlatou medaili pro ČSR v Paříži. Rok na to získala opět první místo v ženském krasobruslení na MS 1950 v Londýně. Ihned po zisku zlaté medaile emigrovala. Dnes se vedou dohady, zda tím částečně nezavinila situaci nastalou po jejím útěku. O její emigraci věděla celá republika, dokonce i hokejisté, kteří byli nachystaní k odletu do Londýna. Dle mého názoru emigrace Aleny Vrzáňové přímo nezpůsobila zatčení hokejistů v roce 1950. Spíše se jednalo o jakousi „poslední kapku“ v pomyslném poháru komunistické „ne-trpělivosti“. Pro celý socialistický režim by bylo neuvěřitelnou ostudou v celosvětovém měřítku, kdyby snad čs. hokejisté vyhráli na MS 1950 zlaté medaile a poté jako celé mužstvo zůstali v zahraničí. Po odchodu Vrzáňové do USA emigrovala i její matka. Otec zůstal v ČSR.

(Zdroj: *Ája Vrzáňová*. [online] : [cit. 2010-03-10]. Dostupné na:

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%81ja_Vrz%C3%A1%C5%88ov%C3%A1)

⁵⁸ Československý reprezentant v ledním hokeji. Více k jeho emigraci v kapitole 3. 2. 7.

⁵⁹ Dr. Miroslav Sláma byl československý reprezentant v ledním hokeji. Více k jeho emigraci v kapitole 3. 2. 7.

3 HISTORIE LEDNÍHO HOKEJE V ČESKÝCH ZEMÍCH

Lední hokej má v českých zemích velmi dlouhou tradici, která započala již na konci 19. století. Větší počiny v rámci šíření tohoto sportu, mezinárodní reprezentace a ve vzniku celostátní ligy však přišly až s počátkem 20. století. Následující podkapitoly by měly tuto dobu začátků ledního hokeje v českých zemích stručně vystihnout.

3.1 Lední hokej v českých zemích od počátků do 2. světové války

Vznik novodobého ledního hokeje je připisován Kanadě. Podobná hra se ale hrála v několika evropských zemích již ve středověku. Například v českých zemích se za dob Jiříka z Poděbrad hrála hra s holemi a „dřevěnou plackou“.⁶⁰ V českých zemích byl hlavním propagátorem ledního „hockeye“ již od roku 1894 Josef Rössler-Ořovský. Ten vynikal v mnoha sportech.

V roce 1894 uveřejnil časopis „Sport a hry“ článek popisující alespoň základní pravidla ledního hokeje: *„Hockey může se hráti tři proti třem atd. až do jedenáct proti jedenácti. Způsobů hry jest mnoho a náradí jest rozličné. Míče bývají troje v užívání. Velký fotbalový kope se bruslí, menší plný hraje se rovnými nebo ohnutými kyji, lehký tenisový bije a žene se ohnutým kyjem neb lehkou holí (...)*“⁶¹

O ledním hokeji se toho na počátku 20. století mnoho nevědělo. V roce 1904 napsal o tomto sportu J. Bárta ve sborníku „Prahou ve dne v noci“: *„Málo zimních saison hraje se v Praze „hockey“. Jest to sportovní hra, založená v intencích fotbalových. Travnaté hřiště ustoupilo hladké lední hladině, fotbalový míč zamění se za dřevěnou kouli a koule ta uvádí se do pohybu pálkou, zvanou „hockeykou“. Hraje se jako při footballu na dvě branky, které jsou však při této hře značně užší. Pravidla hry jsou si velmi podobná. Rychlejší tempo a větší labilnost u hráčů jsou asi nejcharakterističtější znaky „hockeye“ (...)*“⁶²

⁶⁰ GUT, K. - PRCHAL, J. *Český hokej 1909/2003*. Praha: Olympia, 2004. s. 17.

⁶¹ GUT, K. - PRCHAL, J. *Český hokej 1909/2003*. Praha: Olympia, 2004. s. 17.

⁶² JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*. Praha: Olympia, 2001. s. 5.

Právě Josef Rössler-Ořovský byl jedním z největších bojovníků za sportovní samostatnost českého národa. On sám byl členem olympijského výboru a jeho snahy směřovaly k samostatné reprezentaci českých zemí v ledním hokeji, ač v té době spadaly pod habsburskou monarchii.

První oficiální utkání dvou českých týmů se hrálo pod názvem „Tříkrálové klání“, a to 6. 1. 1901 na kluzišti vytvořeném na cyklistickém stadionu v Praze Bubnech.

Československý hokejový svaz byl založen roku 1908 z iniciativy E. Procházky. Dne 13. 1. 1909 byl zvolen první předseda J. Potůček. Díky již zmíněnému E. Procházkovi byly Čechy již od 15. 11. 1908 členem IIHF⁶³ (tehdejší LIHG⁶⁴), a to jako její druhý zakládající člen.

Vůbec prvním mezistátním utkáním, které sehrál český tým v ledním hokeji⁶⁵, bylo utkání proti Francii dne 23. 1. 1909. Jednalo se o mezinárodní turnaj ve Francii v Chamonix. Výběr českých zemí prohrál s Francií 1:8. I všechny další zápasy⁶⁶ na tomto turnaji skončily porážkami českého týmu. Již po dvou letech, v sezóně 1910/1911, vyhrály „Čechy“ druhé mistrovství Evropy. Český tým porazil Švýcarsko, Německo i Belgie. Během dalších let se Čechy začlenily mezi nejlepší světové týmy. Většinou se na mistrovstvích Evropy umísťovaly do druhého místa.

Během první světové války nesehrála reprezentace českých zemí ani jedno mezistátní utkání. Jedním z největších problémů při rozmachu ledního hokeje, a to nejen v českých zemích, bylo počasí. Aby se dalo hrát, muselo mrznout. Prvním stadionem s umělým ledem se stala až pražská Štvanice roku 1932⁶⁷. Do roku 1955 jich bylo v českých zemích čtrnáct, na Slovensku jen tři. První krytá hala byla u nás postavena až v roce 1955 v Ostravě. Štvanice v Praze byla zastřešena až o rok později, 1956.

Objevují se názory, že lední hokej dosáhl na počátku 20. století v českých zemích tak významného ohlasu díky technickému rozvoji společnosti v 19. století. Lidé měli s novým stoletím naději na lepší budoucnost, chtěli se bavit, neřešit existenciální problémy... Bohužel nejen vývoj českého ledního hokeje pozastavila první světová válka. Řada českých hokejových hráčů byla poslána na frontu

⁶³ International Ice Hockey Federation = Mezinárodní hokejová federace.

⁶⁴ Z franc. Ligue Internationale de Hockey sur Glace = kongres Mezinárodní ligy ledního hokeje; dnes IIHF = International Ice Hockey Federation.

⁶⁵ Na poč. 20. století byl nazýván „kanadským“ hokejem.

⁶⁶ Se Švýcarskem, Velkou Británií a Belgií.

⁶⁷ Zimní stadion na Štvanici byl provizorně otevřen 17. 1. 1931 a oficiálně až 6. 11. 1932.

(např. Karel Pešek). Ze známých hráčů se z války nevrátili Václav Ullrich a Jaroslav Jirkovský. Desiluse a beznaděj panovala po celé zemi. Nicméně lidé se snažili co nejdříve zapomenout na válku a bídu, kterou přinesla. S novým státem, který vznikl 28. 10. 1918, se mohl lední hokej „pochlubit“ i vlastní reprezentací⁶⁸ již samostatného Československa.

První domácí soutěž zahájila svou činnost v roce 1929. Tehdy se stal mistrem venkova Stadion České Budějovice. Poté se v ČSR vytvořily dvě domácí soutěže: Mistrovství Čech: „O šampióna venkova“ a „Mistrovství republiky“.

Za druhé světové války nebyla domácí soutěž přerušena, jen se změnila na „Mistrovství Čech a Moravy“⁶⁹. K další změně názvu došlo po odtržení Slovenska jako samostatného Slovenského štátu 14. 3. 1939. Domácí soutěž byla proto přejmenována na Českomoravskou ligu. V posledním roce války byly domácí soutěže nahrazeny povinnou účastí všech klubů na Zimních hrách organizovaných v jednotlivých župách⁷⁰. Název domácí soutěže v průběhu následujících desetiletí doznal značných proměn. Po válce se její název ustálil na termínech „Celostátní mistrovství“ nebo „Mistrovství republiky“. Až od roku 1956 byl zaveden název I. liga⁷¹, který se zachoval až do pádu komunismu. Byl změněn až po roce 1993 po rozdělení České a Slovenské federativní republiky na dva státy. V České republice se nyní hraje nejvyšší domácí soutěž „Extraliga“.

Po Mnichovské dohodě⁷² v září roku 1938 a následném obsazení československého pohraničí ztratil český hokej i německé kluby. Liga byla na zimu 1938/1939 rozpuštěna, proto bylo rozhodnuto, že mistr republiky vzejde z jediného zápasu. Jednalo se o „nejlepší“ klub ze Středočeské župy, který se měl utkat s vítězem svazové soutěže sudetských Němců. Ostatní župy nebyly brány v úvahu. *„Když je ohrožena samotná existence národa, může a musí i sport zpevňovat řady, posilovat vědomí sounáležitosti a zvedat hlavy malomyslným – Je gestapo vhodným*

⁶⁸ Reprezentace je výběr nejlepších hráčů daného státu, kteří zastupují svou zemi při mezistátních utkáních.

⁶⁹ Kvůli okupaci československého pohraničí nacistickými vojsky po Mnichovské dohodě.

⁷⁰ Župa je samosprávný celek státu jako např. region nebo v dnešní době kraj.

⁷¹ Liga je celostátní hokejová soutěž, jejíž vítěz získává titul mistra ČSR.

⁷² Mnichovská dohoda byla podepsána v noci z 29. na 30. 9. 1938; v ní se dohodli představitelé Francie, Velké Británie, Itálie a Německa na postoupení československého pohraničí Německu.

strážcem fair play⁷³? - Němečtí hokejisté by se rádi utkávali se zdatnými soupeři, ale porážky od českých týmů považují nacisté za neúnosné...⁷⁴

Po celkové okupaci českých zemí a vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava 16. 3. 1939 došlo nejprve k řadě protestů a demonstrací. Například oslavy vzniku republiky dne 28. 10. se změnil v protiněmeckou manifestaci. Ta byla násilně rozeznána, někteří z pronásledovaných studentů se skryli mezi účastníky veřejného bruslení na zimním stadionu. Dne 11. 1. 1940 mužstvo Čechy a Morava sehrálo vítězné utkání s výběrem Říše (5:1). Čeští fanoušci zpívali na stadionu české lidové písně i národní hymnu (Andulko šafářova, Kde domov můj).

Po druhé světové válce se změnila pravidla hry. Zvýšil se počet hracích úseků ze dvou půlí na tři třetiny, proměnil se i časový rozsah třetin, již se nehrálo s míčkem, ale s pukem⁷⁵ (v Čechách se mu říkalo „pucek“) a byla samozřejmě zkvalitněna výstroj hráčů⁷⁶.

3.2 Lední hokej v Československu v letech 1947-1950

Následující podkapitoly se přímo věnují sportovním aktivitám hokejistů odsouzených v procesu Modrý a spol., které nějakým způsobem pravděpodobně ovlivnily průběh a vznik samotného procesu.

3.2.1 Klub LTC

LTC Praha byl založeno roku 1903 jako Lawn Tennis Cercle (kroužek) a později byl přejmenován na Lawn Tennis Club. Kromě tenisu se zde hrál i pozemní hokej a bandy hokej⁷⁷. Tento klub se lednímu hokeji začal věnovat

⁷³ Čestný způsob boje podle pravidel. Jedná se o čestné, nezáluďné jednání ve sportu, které respektuje soupeře a nedovoluje urážet a zpochybňovat jeho výkon.

⁷⁴ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2001. s. 107.

⁷⁵ Puk, též kotouč, dříve také touš je předmět hokejové hry, jímž se střelbou holí docilují branky. Je zhotoven z vulkanizovaného kaučuku, je plochý, kruhového tvaru o výšce 2,54 cm (1 palec angl. míry) a o průměru 7,62 cm (tři palce angl. míry), má prvořadě černou barvu a je dovoleno, aby nesl různé emblémy. Hmotnost kotouče je nejméně 156 g (5,5 unce) a nejvíce 170 g (6 unci). (Zdroj: GUT, Karel - PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. 1. vyd. Praha: Olympia; Bratislava: Šport, 1986. s. 187.)

⁷⁶ Výstroj je speciální oblečení, které se používá při ledním hokeji. Jedná se o spodní prádlo (ribano, suspenzor, podvazkový pás), stulpný, chrániče (ramen, loktů, kolen, holení), kalhoty, šle, dres, rukavice, přílba, maska, hůl, brusle, puk, ve výjimečných případech chrániče brady. Brankářská výstroj - betony, brankářská vesta, lapačka, vyrážačka). (Zdroj: GUT, Karel - PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. 1. vyd. Praha: Olympia; Bratislava: Šport, 1986. s. 471.)

⁷⁷ Míčová hra hraná na ledě.

zvýšenou měrou od roku 1927 po příchodu řady hokejistů ze Sparty Praha a dalších klubů. LTC se stal nejvýznamnějším a nejlepším týmem Československa. Během let 1937-1949 získal 11 titulů mistrů republiky, také sedmkrát vyhrál švýcarský Spenglerův pohár. LTC tvořilo základ čs. reprezentace. LTC byl roku 1949 přejmenován na Zdar LTC Praha a roku 1951 splynul s Tatrou Smíchov⁷⁸. Klubovými barvami byla červená a žlutá. Mezi nejvýznamnější hráče klubu LTC patřili B. Modrý, J. Jirka, J. Trousílek, V. Šťovík, M. Pokorný, J. Maleček, L. Troják, O. Kučera, V. Roziňák, V. Zábrodský, J. Plocek, K. Stibor, A. Bubník, S. Konopásek, J. Císař, J. Tožička, F. Pergl a další.

3.2.2 Klub I. ČLTK

I. ČLTK byl založen roku 1891 J. Rösslerem-Ořovským⁷⁹ jako první tenisový klub Rakousko-Uherska pod názvem I. český lawn tenis klub. Kromě tenisu se zde členové věnovali i bandy hokeji. Od roku 1928 se věnoval klub hokeji intenzivněji. Roku 1948 byl klub přejmenován na Sokolovo Praha. Během následujících let změnil klub několikrát majitele. Přešel tak například 1953 pod Spartak Motorlet, či 1970 pod TJ Dopravní podniky Praha. V roce 1941 se tento klub stal mistrem republiky. Oddílovými barvami I. ČLTK byly červená, modrá a bílá. Mezi nejvýznamnější hráče patřili J. Tožička, K. a R. Robětínové, J. Hertl, J. Drobný, M. Sláma, Z. Jarkovský, V. Kobranov a další.

3.2.3 Mistrovství světa 1947 v Praze

První poválečný šampionát se konal v Praze. Během války nebyla LIHG funkční a její místo převzala skupina tehdejších „hokejových velmocí“ složená z Kanady, USA a Velké Británie. Po válce se však Velká Británie navrátila do LIHG, s čímž Kanada nesouhlasila a odmítla přijet na šampionát pořádaný v Londýně. Velká Británie se poté zřekla pořadatelství, neboť měla obavy, že by mistrovství světa bylo prodělečné⁸⁰. Předseda Britské asociace ledního hokeje John Ahearn proto v říjnu roku 1947 nabídl pořadatelství Praze. Ta nebyla oproti jiným

⁷⁸ Klub LTC byl komunistickým režimem považován za buržoazní a jako takový musel být odsunut do pozadí.

⁷⁹ Všestranný amatérský „sportovec“, který již za Rakouska-Uherska zavedl v českých zemích řadu nových sportů. Byl velkým propagátorem lyžování, tenisu apod.

⁸⁰ Ve Velké Británii se dle Jenšíka (První mistři světa, 1997) chodilo hlavně na Kanadu.

metropolím natolik zasažena válkou a navíc by uspořádání mistrovství světa mohlo výrazně podpořit znovunabytou svobodu ČSR. Aby se však z mistrovství Evropy stalo mistrovství světa, musel se zúčastnit alespoň jeden zámořský klub. Nakonec do Prahy přijelo mužstvo USA sestavené z amerických klubů AAU⁸¹ a AHA⁸². Pražský šampionát⁸³ se konal ve dnech 15. 2. - 23. 2. 1947.

Na zápas čs. reprezentace a Švédska se dostavil dokonce i prezident Edvard Beneš s manželkou a ministr zahraničí Jan Masaryk⁸⁴. Trenérem československého týmu⁸⁵ byl navrátilivší se Mike Buckna⁸⁶, který do ČSR přijel opět roku 1946. Na šampionát již vytvářel nominaci on. Zde došlo k prvním neshodám Vladimíra Zábrodského s Mikem Bucknou, neboť Buckna vyřadil z národního týmu Oldřicha Zábrodského i Vladislava Müllera⁸⁷ a místo nich vybral Jaroslava Drobného a Františka Pácalta.

Československému mužstvu se na šampionátu dařilo, dokonce se nenaplnily obavy, že dopolední zápasy budou kvůli pracovní době bez diváků. Všechny zápasy byly vyprodány. V rozhodujícím utkání ČSR prohrálo se Švédskem 1:2. Poté se předpokládalo, že mistrem bude zřejmě Švédsko. To však nezvládlo další zápas s jasně slabším týmem Rakouska⁸⁸. Československý tým díky tomuto zápasu mohl

⁸¹ Amateur Athletic Union.

⁸² Alberta Hockey Academy.

⁸³ V zahajovací den zde byli uctěni i hokejisté padlí a umučeni v druhé světové válce dvěma minutami ticha.

⁸⁴ Jan Masaryk navštěvoval hokejová utkání pravidelně, mezi lidmi se dokonce říkalo, že když je tu „Honza“, tak se neprohraje. (Jenšík - První mistři světa, 1997).

⁸⁵ Československý tým byl složený z brankářů: Ing. Bohumil Modrý, Zdeněk Jarkovský; obránců: František Pácalt, Miroslav Sláma, Josef Trousílek, Miroslav Pokorný, Vilibald Šťovík; útočníků: Ladislav Troják, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Vladimír Bouzek, Karel Stibor, Josef Kus, Jaroslav Drobný.

⁸⁶ Na inzerát podaný Jaromírem Cíttou přijel roku 1935 z Kanady. Původem byl jeho otec ze Slovenska, a proto mohl s hráči mluvit slovensky. Hrál za LTC v letech 1935-1939, pak odjel zpět do Kanady i se svou novomanželkou. Znovu se do ČSR vrátil roku 1946, kdy začal trénovat LTC a poté i československé národní mužstvo jako hrající trenér. Do Kanady odjel po únoru 1948 a již se do Československa nevrátil.

⁸⁷ Dne 5. 3. 1947 hráli čs. hokejisté z LTC v Mnichově přátelské exhibiční utkání s americkou posádkou. Američané měli málo hráčů, proto někteří hráči z klubu LTC doplnili tým amerického okupačního mužstva. Podle Stanislava Konopáska a Vladimíra Zábrodského Mike Buckna, který hrál tento zápas za americké okupační mužstvo, dvakrát zasáhl Vladislava Müllera velmi nešťastně tak, že ten upadl na hrazení. Zápas Müller ještě dohrál, poté se mu udělalo nevolno a bolest již nemohl snést. V nemocnici těžkým zraněním podlehl 15. 3. 1947.

⁸⁸ „Vděční fanouškové je zahrnují dary. Prvním byl stříbrný zapalovač, který chvilku před koncem zápasu přijel po ledě k Wurmovi. Večer je hotelová recepce i chodba v jejích poschodí přeplněna pozornostmi všeho druhu. Do Vídně v následujících dnech zamíří i - vagón uhlí.“ (pozn. Wurm byl rakouský brankář) „(...) začne Prahou obíhat vtípná parodie textu někdejší císařské hymny: *Když se ruka k ruce vine, tu se dílo podaří. Dík Rakousku, Hospodine, v hokeji jsme mocnáři!*“ (Zdroj: JENŠÍK, M. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997, s. 129.)

bojovat o zlaté medaile v utkání s výběrem USA, který ČSR porazilo 6:1. Československá republika se tak poprvé stala mistrem světa v ledním hokeji⁸⁹ i díky rakouskému týmu. Jako poděkování poslalo Československo poválečnému Rakousku vlak s potravinami. Na motivy mistrovství světa 1947 v Praze byl natočen film Polibek ze stadionu, který režíroval Martin Frič, jenž použil i autentické záběry ze Štvanice.

3.2.4 Olympijské hry 1948 ve Svatém Mořici

Ve dnech 30. 1. - 8. 2. 1948 se konalo mistrovství světa a Evropy ve Svatém Mořici ve Švýcarsku a dodatečně bylo rozhodnuto, že turnaj bude pokládán za olympijský. Pátých zimních olympijských her se účastnilo i Československo, které ve finále remizovalo⁹⁰ s Kanadou. Jen kvůli horšímu skóre⁹¹ s ostatními týmy zůstal čs. tým stříbrný a stal se „jen“ mistrem Evropy. Na tento turnaj mohlo být již nominováno 17 hráčů⁹² místo dosavadních patnácti.

Po zápase s Kanadou došlo k hádce mezi Mikem Bucknou a Vladimírem Zábrodským, který kritizoval defenzivní hru, již prosazoval Mike Buckna. K zisku zlatých medailí totiž bylo nutné Kanadu porazit. Pár dní po skončení V. zimních olympijských her přijel výběr Kanady ze Švýcarska do Prahy. V prvním utkání 17. 2. 1948 hrálo čs. mužstvo ofenzivně dle přání Vladimíra Zábrodského, přesto Kanada porazila čs. výběr 5:2. Druhý zápas se hrál 19. 2. 1948 a do něho nastoupil i Mike Buckna jako hrající trenér. Toto utkání skončilo remízou 3:3. Tyto výsledky tedy dávají spíše za pravdu Miku Bucknovi. Vladimír Zábrodský roku 2010 podotkl ve své biografii⁹³, že Kanadčané byli zvyklí cestovat, zatímco československé mužstvo bylo po návratu ze Švýcarska unavené. Tento spor však patří spíše do sportovních publikací. Nicméně není pochyb, že v té době byla reprezentace ČSR na velmi vysoké úrovni. Vždyť po ZOH dostal Modrý v Praze nabídku

⁸⁹ Mistrovství světa; soutěž reprezentačních mužstev členských zemí IIHF. První mistrovství světa se konalo roku 1920 jako součást ZOH v Antverpách. Hrává se ve třech skupinách A, B, C s přímým postupem a sestupem. Vítěz A-skupiny získává titul mistrů světa.

⁹⁰ Remíza je stav, kdy utkání skončí nerozhodně.

⁹¹ Skóre je brankový stav utkání.

⁹² Československo hrálo v tomto složení: brankáři: Ing. Bohumil Modrý, Zdeněk Jarkovský; obránci: Oldřich Zábrodský, Miroslav Sláma, Miroslav Pokorný, Vilibald Šťovík, Josef Trousílek; Přemysl Hajný; útočníci: Ladislav Troják, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Jaroslav Drobný, Karel Stibor, Vladimír Kobranov, Vladimír Bouzek, Augustín Bubník; trenér Mike Buckna.

⁹³ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s.

od vedoucího kanadské výpravy Dr. Watsona, aby s nimi odjel do Kanady. Dr. Watson Modrému slíbil poslat smlouvu a zajistit mu zaměstnání. Během půl roku Modrý skutečně smlouvu do klubu Ottawa obdržel. Cestu do Kanady chtěl spojit se stavební stáží a procvičením jazyků. Ing. Bohumil Modrý musel zažádat o doporučení Ministerstva školství a osvěty a Ministerstva sociální péče, která potřeboval jako podklad pro žádost o cestovní pas pro celou rodinu. Nicméně na pracovní pobyt v zahraničí delší šesti měsíců byl potřeba vystěhovalecký pas. Modrý se ale chtěl vrátit po dvou až třech letech zpět, proto tuto možnost v danou chvíli odmítl a později mu již nebyla povolena ani ta.

Generální tajemník ČOS⁹⁴ Špírk Ing. Modrému slíbil, že pokud bude hrát na MS 1949 ve Stockholmu, tak mu po mistrovství pas vymůže se svolením předsedy vlády Antonína Zápotockého. Po návratu z mistrovství světa ve Švédsku se Ing. Bohumil Modrý přihlásil o slíbené povolení k cestě do Kanady u ministra Václava Kopeckého, který mu: *„sdělil abych si tu věc rozmyslel a klidně k němu přišel, neboť rozhodnutí závisí jen na mně a znovu mi zdůraznil, že nikoho vláda nedrží. (...) ...za několik dní [jsem se, pozn. H. B.] ohlásil u ministra znovu a sdělil jsem mu, že bych přece jen rád jel. Ministr mi věc začal rozmlouvat a nakonec poukázal na to, že bych tam patrně dělal profesionál a k tomu že svůj souhlas dáti nemůže.“*⁹⁵

Kanadský rozhodčí Moor seznámil Modrého s kpt. Martinem Bowem⁹⁶ na večeri po zápase s Kanadou dne 25. 2. 1949. Koncem dubna roku 1949 Ing. Bohumil Modrý kpt. Boweho vyhledal, aby získal povolení na cestu do Švýcarska za svým nemocným tchánem⁹⁷. Bohužel to nebylo možné. Nakonec pomohl Josef Matějka, který vyjednal, aby Erika Modrá dostala pas a mohla jet

⁹⁴ Československá obec sokolská, tehdejší předsedou byl Josef Truhlář. Vznikla 28. 3. 1948 sjednocením tělovýchovy.

⁹⁵ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 25.

⁹⁶ Američan zaměstnaný na Military permit office (Allied high commission permit office for Germany), což byl americký vystěhovalecký úřad v Praze, který vydával vstupní víza (permity) do západního Německa. Ing. Bohumil Modrý se poté s kpt. Martinem Bowem několikrát setkal a představil mu i Augustina Bubníka, který jej často navštěvoval. Tato skutečnost byla poté soudem považována za velezradu. Kpt. Martin Bowe byl podle sestry Augustina Bubníka pravděpodobně po zatčení hokejistů do 24 hodin vyhoštěn z republiky.

⁹⁷ Manželka Bohumila Modrého Erika roz. Weiserová měla švýcarského otce pracujícího na neuroklinice v Solothurnu.

navštívit svého otce.⁹⁸ Kanada měla v oné době kromě Ing. Bohumila Modrého zájem například i o Vladimíra Kobranova či Vladimíra Zábrodského⁹⁹.

3.2.5 Zájezd klubu LTC do Moskvy roku 1948

Ve dnech 15. 2. - 30. 2. 1948 působilo mužstvo LTC v SSSR. Mělo zde ukázat budoucím sovětským hokejistům kanadský lední hokej, neboť se zde hrál jen bandy hokej s míčkem. Od hráčů LTC¹⁰⁰ se sověští hokejisté naučili techniku, „okopírovali“ vybavení a vše si patřičně zdokumentovali.

Hokejisté viděli bídu v Sovětském svazu a i přesto, že bydleli v jednom z nejlepších hotelů¹⁰¹, měli jednu koupelnu společnou pro celé patro. Stanislav Konopásek na hotel vzpomínal: „*Na každém patře byla samozřejmostí služba, která hlídala, aby se nám nic nestalo - jak tvrdili oni. My jsme si o jejich úkolech mysleli něco docela jiného...*“¹⁰²

Stanislav Konopásek hrál s Karlem Stiborem a ostatními spoluhráči před odjezdem „bago“¹⁰³. Připojil se k nim i sovětský milicionář. Ten pustil gól „jesličkami“¹⁰⁴ a všichni se smáli včetně milicionáře. Po návratu do ČSR byli hráči káráni za to, že je „*neodpustitelné dělat si takovou legraci ze sovětských lidí*“¹⁰⁵.

3.2.6 Letecká havárie 8. 11. 1948

Na rok 1948 bylo domluveno několik mezistátních utkání, v listopadu 1948 dokonce ve Francii a Anglii. Stanislav Konopásek a Josef Trousílek nedostali cestovní pasy a na poslední chvíli zůstali v Praze ještě Zdeněk Švarc a Zdeněk Jarkovský, neboť v letadle musela být uvolněna místa pro Vladimíra Clementise¹⁰⁶ s doprovodem. Tito dva náhradníci by v zápase dne 6. 11. 1948 proti pařížskému

⁹⁸ K dalším úvahám Ing. Bohumila Modrého o emigraci viz kapitola 5. 5. 1.

⁹⁹ Tým Boston Bruins.

¹⁰⁰ Zájezdu do Moskvy se zúčastnili: Bohumil Modrý, Josef Jirka, Josef Trousílek, Vilibald Šťovík, Oldřich Zábrodský, Miroslav Pokorný, Přemysl Hajný, Ladislav Troják, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Karel Stibor a Augustin Bubník.

¹⁰¹ Metropol.

¹⁰² LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš - KONOPÁSEK, Stanislav. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. s. 122.

¹⁰³ Lidový výraz pro improvizovanou míčovou sportovní hru podobnou malé kopané. Zdroj: *Bago*. [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bago>>

¹⁰⁴ Míč projde mezi nohami.

¹⁰⁵ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 62.

¹⁰⁶ Ministr zahraničních věcí.

Racing Clubu stejně nenastoupili. Odlet do Londýna byl stanoven na 8. 11. 1948, francouzští pořadatelé ale oznámili, že část mužstva musí odletět již 7. 11. 1948. Československé národní mužstvo nesouhlasilo, neboť víza pro hráče Ladislava Trojáka, Miroslava Pokorného, Karla Stibora a Vilibalda Šťovíka měla být vydána právě až 8. 11. 1948 na britském velvyslanectví v Paříži. Nakonec bylo dohodnuto, že šest hráčů poletí až o den později. Šlo o Ladislava Trojáka, Vilibalda Šťovíka, Zdeňka Švarce, Miroslava Pokorného, Karla Stibora a Zdeňka Jarkovského. Dne 8. 11. 1948 mělo zbylých šest hráčů odcestovat do Londýna. Kvůli špatnému počasí však nestartovala letadla mezinárodních linek. Bylo dojednáno, že hokejisté mohou letět zvláštním letadlem, které pilotoval válečný letec René de Narbonne. Letadlo Beechcraft F-BGAF¹⁰⁷ se vzneslo z letiště Le Bourget v 16:28 hod. Letadlo se naposledy hlásilo v 17:39 hod. pařížskému letišti, poté zmizelo. Pilot zvolil kurs na Cherbourg, což odborníci klasifikovali jako špatnou cestu v takovémto počasí. Spekuluje se i o přetížení letadla zavazadly, která dostali hráči na starost.

V Londýně mezitím čekali hráči i diváci na zápas Wembley Lions s čs. reprezentací. Utkání bylo o hodinu odloženo, poté nastoupilo osm hráčů čs. reprezentace a hostitelé solidárně upravili svůj kádr¹⁰⁸ vzhledem k nastalé situaci na stejný počet hráčů. Hráči československého mužstva v Londýně čekali na zprávu o letadle se svými spoluhráči. Až druhý den Bohumil Modrý překládal anglické články v londýnském tisku o zmizení letadla. Mužstvo odřeklo zbylý program a vrátilo se do Prahy.

Ihned po návratu se začaly šířit „zprávy“, že šestice hráčů emigrovala. Nikdo pozůstalým neohlásil, že jejich blízcí jsou nezvěstní. Proto Václav Roziňák zašel k rodičům Karla Stibora, Augustin Bubník s Vladimírem Kobranovem k manželce Ladislava Trojáka atd. Příslušníci StB ihned zahájili vyšetřování zmizelých hráčů. Rodina Ladislava Trojáka¹⁰⁹ byla násilně vystěhována z bytu a perzekvována, vdova nemohla dlouho sehnat práci, nakonec uklízela na Úřadu důchodového zabezpečení. Francouzské úřady jí chtěly vyplatit pojistku, československé úřady však odmítly osobní předání. Nakonec jí částku zkonfiskovaly a předaly jen část. Podpora na dceru Janu byla vdově vyplácena, až když nechala roku 1953 svého muže úředně prohlásit za mrtvého.

¹⁰⁷ Model č. 18 pro 6-11 osob.

¹⁰⁸ Kádr = mužstvo.

¹⁰⁹ Po Ladislavu Trojákovi se dnes jmenuje košíkový zimní stadion a každoročně se od roku 1970 hraje mezinárodní turnaj mladších dorostenců „Troják memoriál“ na počest tohoto čs. reprezentanta.

StB měla podezření, že zmizelí hokejisté emigrovali a nacházejí se v Kanadě či Americe. Jejich bývalí spoluhráči pátrali po jakékoli zmínce o nich při dalších zájezdech do ciziny, nikdy ale nic nezjistili.

Po čase byla potvrzena domněnka, že letadlo havarovalo u Dieppe. Až po určitém čase vyplavilo moře v kanálu dvě těla. V jednom z nich byl identifikován pilot speciálního letu do Londýna s čs. reprezentací René de Narbonne.

Roku 1968 byli hokejisté z letecké nehody rehabilitováni, a to včetně perzekucí rodinných příslušníků. Spis k Ladislavu Trojákovi a spol. sign. 11083 MV byl skartován.

3.2.7 Spenglerův pohár 1948 - hlasování o emigraci mužstva LTC

V prosinci roku 1948 se mužstvo LTC¹¹⁰ účastnilo každoročního zájezdu do Švýcarska. Hráči se zastavovali v Basileji, Neuchâtelu, Davosu, Lausanne, Curychu a Bernu. Ještě před odjezdem do Švýcarska při posledním tréninku na Štvanici přišel do kabiny Ing. Modrý a Oldřich Zábrodský a sdělili spoluhráčům, že mužstvo LTC bude pravděpodobně ve Švýcarsku vyhledáno emigranty Josefem Malečkem, Jaromírem Cittou ad. Bohumil Modrý o této události vypovídal i při vyšetřování: „*Toto jsem jim oznámil proto, jelikož jsem se to dověděl od Š t o v í k a, že tito emigranti jsou ve Švýcarsku a z pochopitelných důvodů nás vyhledají a budou se snažit přemluvit nás k emigraci celého mužstva.*“¹¹¹

Před odjezdem probíhala mezi několika hráči debata o případné emigraci, Oldřich Zábrodský se ptal Modrého na jeho stanovisko, ten však po zájezdu v zahraničí zůstat nechtěl, neboť měl v Praze manželku Eriku a dvě dcery¹¹².

Ve dnech 24. 12. 1948 - 2. 1. 1949 se hokejisté klubu LTC účastnili opětovně Spenglerova poháru¹¹³ ve švýcarském Davosu. Ihned po příjezdu

¹¹⁰ Ing. Bohumil Modrý, Josef Jirka, Dr. Miroslav Sláma, Oldřich Zábrodský, Přemysl Hajný, Josef Trousílek, Oldřich Němec, Václav Roziňák, Stanislav Konopásek, Vladimír Zábrodský, Jiří Hajný, Vladimír Bouzek, Augustin Bubník, Miloslav Charouz a 3 vedoucí výpravy: Antonín Vodička, Oldřich Zábrodský starší, Kroupa.

¹¹¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 23.

¹¹² Alena a Blanka.

¹¹³ Turnaj v ledním hokeji, který se koná pravidelně každý rok v období mezi vánočními svátky a Novým rokem v Davosu ve Švýcarsku, a to již od roku 1923. Tohoto klání se účastní nejlepší klubové týmy z Evropy. Aby pohár získalo mužstvo trvale, musí jej vyhrát třikrát po sobě bez přerušení. Klubu LTC se to podařilo roku 1948, když LTC vyhrál Spengler cup v letech 1946, 1947 a 1948.

do města a ubytování se v hotelu Viktoria hráči zjistili, že jsou zde ubytováni i čeští emigranti Josef Maleček, Jaromír Citta¹¹⁴, Josef Stříbrný a Oldřich Kučera¹¹⁵. Hokejisté klubu LTC si uložili svá zavazadla a poté se sešli s výše zmíněnými osobami v hale hotelu. Navíc byl přítomen pro většinu neznámý emigrant Urban¹¹⁶. S emigranty v hotelu se hokejisté bavili o zcela běžných věcech, o poměrech v exilu i v ČSR. Poté byli hráči emigranty pozváni do Urbanova bytu naproti hotelu. Tam se hráči skutečně dostavili (Přemysl Hajný ve své výpovědi uvedl, že byl v tu dobu právě ve městě). Zde byli přesvědčováni nejprve Josefem Malečkem, aby se „zachovali jako vlastenci a podpořili emigraci“ a zůstali jako celek v zahraničí. Urban jim vysvětloval, že „jistě brzy dojde k válce mezi Západem a Východem a režim v ČSR brzy padne“. Exilové mužstvo „Czechoslovakia team“ by v zahraničí sponzoroval Jaromír Citta a Malečkův přítel Abrahams, který vlastnil v Anglii továrnu na americké pláště - tzv. Trenčkoty. Jaromír Citta měl zatím připraveno pro mužstvo 10 000 švýcarských franků. Dle výpovědi hráčů se tato částka zdála nedostačující hlavně Vladimíru Zábrodskému. Mužstvo nebylo přesvědčeno, a proto proběhla druhý den další schůzka. Vedoucí výpravy Antonín Vodička poté přestěhoval hráče do hotelu Pallace, aby nebyli tak blízko českým emigrantům.

Po několika dnech přemýšlení byli hokejisté 31. 12. 1949 po zápase pozváni do vily Jaromíra Citty na přípitek za vítězné utkání. Zde však došlo opět k debatám o emigraci a zůstali zde hráči Modrý, O. Zábrodský, Sláma a V. Zábrodský, ostatní se odebrali do hotelu. Téhož večera se všichni hráči dostavili k další schůzce. Vladimír Zábrodský jako kapitán oznámil, že nemůže zaručit, že mužstvo v emigraci zůstane pohromadě, neboť je možné, že někteří hráči dostanou lepší nabídky z jiných klubů. Vladimír Zábrodský nakonec souhlasil s emigrací¹¹⁷, avšak údajně za ni požadoval 50 000 dolarů. „*Na to povstal Sláma a obořil se*

¹¹⁴ Bývalý předseda klubu LTC, který zajišťoval finance a přesuny hráčů z jiných klubů. Někdy bývá označován za „prvního manažera“. Byl také ředitelem cukerní společnosti. Emigroval spolu s funkcionářem LTC Josefem Stříbrným a hokejistou Josefem Malečkem v březnu 1948 přes Rakousko do Švýcarska

¹¹⁵ Hokejista, který odešel do Švýcarska roku 1946 po povolení Ústředí ledního hokeje. Někdy bývá chybně označován za jednoho z emigrantů.

¹¹⁶ Dr. Ludvík Urban byl bývalým okresním soudcem v Kutné Hoře. Po únoru 1948 emigroval do Švýcarska, kde se stal členem představenstva Rady svobodného Československa. Jediný Augustin Bubník jej ve své výpovědi nezmiňuje a naopak hovoří o jakémsi Hofmannovi tzv. „cukerním králi“. Josef Jirka také jako jediný jmenoval nějakého „Rýšu“ Hartmana.

¹¹⁷ Avšak 1. 1. 1949 odvolal svůj souhlas zůstat v emigraci a rozhodl se pro návrat do ČSR.

*na Vladimíra Zábroského, že ho zná, jaký jest vyžírka „dobrá“ povaha.*¹¹⁸ Podle všeho vznikla mezi hráči roztržka, až Ing. Bohumil Modrý zasáhl a požádal emigranty, aby mužstvo nechali na chvíli o samotě. Nakonec došlo k hlasování o emigraci, které pravděpodobně navrhl Oldřich Zábrodský¹¹⁹ a jež mělo být tajné. Na rozdané papírky měli hráči napsat odpověď ano/ne na otázku: Jste pro emigraci?. Výsledky sčítal zřejmě Oldřich Zábrodský a přímo jmenovitě hráčům nesdělil, kdo jak hlasoval. Přesto se dnes běžně uvádí, že 8 hráčů hlasovalo pro emigraci: Ing. Bohumil Modrý, Josef Jirka, Dr. Miroslav Sláma, Oldřich Zábrodský, Josef Trousílek, Oldřich Němec, Václav Roziňák, Stanislav Konopásek a 6 pro návrat do vlasti: Přemysl Hajný, Vladimír Zábrodský, Jiří Hajný, Vladimír Bouzek, Augustin Bubník¹²⁰ a Miloslav Charouzd. Vladimír Zábrodský však ve své již zmiňované biografii uvedl, že dva lístky byly nepopsané. Navíc se domnívám, že Modrý pro emigraci nehlasoval.¹²¹

Často bývá mylně uváděno, že pro emigraci hlasoval i Vladimír Kobranov, což není pravda, neboť se zájezdu do Švýcarska jakožto hráč I. ČLTK nezúčastnil.

Nakonec kapitán¹²² Vladimír Zábrodský rozhodl, že se mužstvo vrátí do ČSR, neboť shoda nebyla úplná. Urban prý hokejistům vyhrožoval, že pokud neemigrují, „(...) že jednou, až se oni vrátí do ČSR a to po válce, která prý určitě přijde, že si to vyřídí s ním [Vladimírem Zábrodským, pozn. H. B.] i s celým mužstvem a to takovým způsobem, že to bude každého mrzet.“¹²³

K nevydařené emigraci se vyjádřil Josef Jirka takto: „*Po skončeném hlasování byl činěn nátlak na ty kteří hlasovali pro to abychom jeli domů, že není správné když se tříštíme, že nejlépe bude když zůstaneme všichni. Ke shodě však nedošlo a rozešli jsme se zpět do hotelu, kde pak za mnou přišel Oldřich Zábroský a požadoval na mne cestovní pas, který jsem mu nedal načež mne*

¹¹⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 85.

¹¹⁹ Josef Jirka, Přemysl Hajný, Augustin Bubník a Stanislav Konopásek uvedli ve svých výpovědích právě Oldřicha Zábrodského jako organizátora tohoto hlasování, pouze Bohumil Modrý a Václav Roziňák udali jméno Modrého, což bylo pravděpodobně pozměněno samotnými vyšetřovateli, neboť ti potřebovali Modrého usvědčit z organizování spiknutí.

¹²⁰ Plnoletost byla až od 21 let, Bubníkovi bylo v době hlasování 20 let, to znamená, že za jeho činy byli plně odpovědní jeho rodiče. Dle svých slov, v dokumentu ČT Postavení mimo hru (2010), by to svým rodičům nikdy neudělal, nechtěl je vystavit stíhání.

¹²¹ Více k hlasování v kapitole 5. 5. 1.

¹²² Kapitánem mužstva se Vladimír Zábrodský stal roku 1945, a to právě na Spenglerově poháru, kde byl zvolen hráči před Ing. Bohumilem Modrým a bývalým kapitánem Ladislavem Trojákem.

¹²³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 86.

řekl, že jsem „srab“ a když se bojím, tak abych odejel zpět do ČSR.“¹²⁴. Skutečně Josef Jirka spolu s Přemyslem Hajným odletěli do ČSR již 2. 1. 1949, protože jako vojáci prezenční služby měli dovolenku jen do 3. 1. 1949.

Z Davosu odjel zbytek mužstva do Curychu. Po odehraném zápase byl Oldřich Zábrodský¹²⁵ volán z jídelny telefonem a poté odjel se svými zavazadly automobilem, který na něj již čekal. Mezitím emigrovali již Dr. Miroslav Sláma a jeden z vedoucích výpravy - Kroupa. Václav Roziňák našel pak ve svém pokoji na kufru lístek od Oldřicha Zábrodského „*Václave dojdi si na Vovu*¹²⁶ a ať ti zaplatí náhradu za sako, které jsem si vzal.“¹²⁷.

K hráčům, kteří nechtěli emigrovat, se emigranti chovali různě. Václav Roziňák uvádí ve své výpovědi vzpomínku na jednu noc v Bernu: „*Když jsem si uléhal již na postel, slyšel jsem hlasy, které nám, t.j. mě a B u b n í k o v i, z vedlejšího pokoje vyhrožovaly v tomto smyslu: R o z i ň á k u a ty druhý co tam s ním spíš, vy komunisti, až se jednou vrátíme do republiky, budete sedět na Pankráci, v cele kde seděl F r a n k.*“¹²⁸. Václav Roziňák toto pak hlásil vedoucímu výpravy Antonínu Vodičkovi.

Z Curychu odjeli hokejisté LTC do lázní Lausanne, kde se k týmu připojil tiskový referent Hašek, jenž jej doprovázel až do jejich odletu do ČSR. Po odehraném zápase odjeli do Bernu, kde je čekali zaměstnanci z českého velvyslanectví, kteří, dle výpovědi Václava Roziňáka, „*(...) nás na nádraží ochránili takřka od přepadení emigrací, která čekala u nádraží a stále se pokoušela některé hráče přemluvit k emigraci.*“¹²⁹. České velvyslanectví si tedy „hráče ohlídkalo“, aby nepřišli do styku se „zrádnými“ emigranty.

Velvyslanec Lang již o hlasování vše věděl od vedoucích výpravy Antonína Vodičky a Oldřicha Zábrodského staršího a podal podrobnou zprávu do ČSR. Vedoucí výpravy byli informováni Přemyslem Hajným, který odletěl ze Švýcarska s Josefem Jirkou dříve. Kvůli špatnému počasí byl odlet do ČSR odložen a hokejisté

¹²⁴ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 266-267.

¹²⁵ Oldřich Zábrodský poté v emigraci pracoval v rádiu Svobodná Evropa.

¹²⁶ Vova, či Vovka - tak říkala matka, pocházející z Ruska, Vladimíru Zábrodskému, od ní toto oslovení převzali i ostatní hráči aj.

¹²⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 87.

¹²⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 87.

¹²⁹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 87.

byli z Curychu odvezeni zpět do Bernu, kde jim velvyslanectví připravilo program¹³⁰ a ubytovalo je v hotelu. Mužstvo LTC odletělo do vlasti až druhý den. Antonín Vodička a Oldřich Zábrodský starší poté zřejmě informovali ministra informací a osvěty Václava Kopeckého. Kupodivu ale: „*Když jsme přiletěli do Prahy, nebylo nám nikým ničeho vytýkáno ani nám nikdo ničeho neřikal, takže v nás utvrdilo dojem, že celá aféra ve Švýcarsku byla utlumena.*“¹³¹; „*Po příjezdu ze Švýcarska nebylo nám nikým ničeho vytýkáno a to v nás utvrdilo dojem, že celá tato věc týkající se Švýcarského případu jest zlikvidována.*“¹³² Tyto dvě výpovědi se mi na první pohled zdají velmi podobné, což může nasvědčovat tomu, že vyšetřovatelé užívali podobných a již předem připravených konstrukcí.

3.2.8 Mistrovství světa 1949 ve Stockholmu

Před XVI. mistrovstvím světa, které se konalo ve dnech 12. 2. - 20. 2. 1949 ve Stockholmu, byl československý národní výběr přijat u předsedy vlády Antonína Zápotockého, který přednesl působivý projev: „*Ve vládě jsme dlouho projednávali otázku zda-li vás máme pustiti na mistrovství do Švédska neboť po zkušenostech z minulé doby, kdyby jste tam zůstali měli bychom z toho velkou ostudu, ale já s jem toho názoru, že když má míti někdo důvěru ke mně, musím mít nejdříve důvěru já k němu. A já k vám důvěru mám. Když si někdo myslí že na tom západu je to lepší, spánem bohem ať si tam zůstane, my nikoho nedržíme každý má volnou cestu. My sice ještě nemáme ten krajíc namazaný máslem ale věříme, že to co chceme je lepší a že jednou ten krajíc namazaný máslem budeme míti také a to hlavně všichni.*“¹³³

Podle slov všech zúčastněných byl tento zájezd do zahraničí jedním z nejvzornějších. Jediné, co hráčům trochu vadilo, byl doprovod jistého Koukala, který byl zřejmě agentem StB. Mírná nespokojenost vládla i nad tím, že Vladimír Zábrodský požadoval od ČOS 50 000 Kčs za trénování mužstva, které však, dle slov ostatních hráčů, na mistrovství soustavně nepřipravoval a navíc tím ani nebyl

¹³⁰ Například návštěva biografu.

¹³¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 87. (Václav Roziňák)

¹³² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 24. (Ing. Bohumil Modrý)

¹³³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 24.

pověřen. Vladimír Zábrodský nakonec obdržel jen 20 000 Kčs, zbytek mu, dle jeho slov, ČOS dodnes dluží.

Na tomto mistrovství tým ČSR¹³⁴ získal druhou zlatou medaili, které si hráči cenili nejvíce, neboť dne 15. 2. 1949 porazili poprvé Kanadu, a to 3:2. Jediným emigrantem této výpravy byl voják Zdeněk Marek¹³⁵. Návrat českého týmu byl do té doby něčím nepředstavitelným. Na Václavském náměstí tým vítaly tisíce fanoušků a řeč pronesl na Wilsonově náměstí i ministr Václav Kopecký: „*Chci vás ujistit, že celý národ, pracující lidé, dělníci, všechna mládež sledovali s nebývalým napětím vaše zápolení na ledě a zahrnou vás vděčnou láskou za váš obětavý úspěch.*“¹³⁶

Poté do Prahy opět přijeli Kanadčané a byli 25. 2. 1949 znovu poraženi stejným výsledkem. Následujících mistrovství světa, v Londýně 13. 3. - 22. 3. 1950 a v Paříži 10. 3. - 17. 3. 1951, se reprezentace ČSR nezúčastnila¹³⁷.

3.2.9 Mezistátní utkání ve Stockholmu 1949

Ve dnech 9. 12. a 11. 12. 1949 odehrálo československé národní mužstvo dva zápasy s výběrem Švédska ve Stockholmu. Do hotelu volal Ing. Jaroslav Plzák Vladimíru Kobranovovi, aby si k němu přišel pro dopis od Jaroslava Drobného. S Kobranovem k němu šli i Augustin Bubník a Ing. Bohumil Modrý. Jaroslav Drobný v dopise psal, proč emigroval, že je nyní v Austrálii a kdyby náhodou Vladimír Kobranov chtěl emigrovat, tak se na Drobného může obrátit a on mu pomůže. Podle všeho dal Vladimír Kobranov dopis přečíst Augustinu Bubníkovi a poté jej spálil. Ing. Plzák se hráčů ptal, zda nechtějí emigrovat, a nabízel jim obstarat zaměstnání s platem 1000 švédských korun měsíčně. Dle Modrého to nebyla špatná nabídka, nicméně se domníval, že výhodnější emigrace by byla z mistrovství světa v Londýně 1950.

Augustin Bubník uvedl ve své výpovědi domněnku¹³⁸, že Ing. Bohumil Modrý nechtěl emigrovat ve Stockholmu proto, že byl již domluven

¹³⁴ Tohoto mistrovství se zúčastnili: Ing. Bohumil Modrý, Josef Jirka; Přemysl Hajný, Josef Trousílek, Jiří Macelis, Oldřich Němec, František Vacovský; Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Vladimír Kobranov, Augustin Bubník, Vladimír Bouzek, Zdeněk Marek, František Mizera, Čeněk Pícha, Miloslav Charouz. Trenérem byl Antonín Vodička, avšak v praxi v této funkci působil více Vladimír Zábrodský.

¹³⁵ Stýkal se s americkou výpravou a poté, co byl vyzván, aby odevzdal pas vedoucímu výpravy Antonínu Vodičkovi, řekl, že si pro něj dojde na pokoj, a již se nevrátil.

¹³⁶ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*. Praha: Olympia, 2001. s. 150.

¹³⁷ O důvodech nepřítomnosti čs. týmu na těchto mezinárodních akcích více v kapitole 3. 3.

¹³⁸ Ta může být zmanipulována vyšetřovateli.

s kpt. Martinem Bowem na emigraci v Londýně, a to z toho důvodu, že kpt. Martin Bowe údajně ukázal Bubníkovi dne 9. 3. 1950 šek na 10 000 dolarů, které mohly být určeny pro začátek čs. mužstva v exilu. Toto jsou fakta z archivních materiálů. Pravděpodobně však Ing. Plzák mužstvu jako celku emigraci nenabízel a spíše se jen o ní jako o možnosti bavili a výpovědi Modrého a Bubníka byly zřejmě upraveny pro potřeby StB. Právě Augustin Bubník a Ing. Bohumil Modrý čelili závažným obviněním z velezrady za své styky s kpt. Bowem. Navštěvovali spolu sportovní podniky a scházeli se na přátelských posezeních.

Kpt. Martin Bowe s chotí často hovořil s Ing. Bohumilem Modrým a jeho paní a Augustinem Bubníkem o poměrech v ČSR a v zahraničí. Zvláště o válce, která musí co nevidět vypuknout a zničit komunismus, také o atomových zbraních, o nesvobodě (že si kpt. Martin Bowe nesměl ani vyfotit průvod na Prvního máje) apod. Potud jsou zřejmě informace v archivních pramenech pravdivé. Ty další, že se později jejich hovory stáčely k tématu emigrace, že kpt. Bowe byl ochoten podporovat v emigraci československé mužstvo a že se ptal Augustina Bubníka, zda neví, kdo by případně mohl chtít emigrovat, byly pravděpodobně upraveny vyšetřovateli tak, aby směřovaly k „potřebnému“ obvinění z velezrady.

Řada hráčů vypověděla, že se jich Modrý ptal, zda při příštím zájezdu budou emigrovat. Obžaloba právě toto považovala za „svádění“ druhých hráčů k velezradě. Domnívám se, že Ing. Bohumil Modrý řešil touto cestou pouze své „dilema“, neboť chtěl s rodinou odcestovat do zahraničí, hrát hokej v Kanadě a přitom nabýt nových zkušeností ve své stavební profesi. Tím, že jej legálně odmítli pustit, neustále řešil, zda zvolit ilegální cestu a pokud ano, jakou. Je tedy možné, že se svým „vyptáváním“ na názory druhých o emigraci jen „ujišťoval“ o svém rozhodnutí, zda má utéci za hranice či nikoli. Navíc hráči o své případné emigraci hovořili všichni mezi sebou navzájem, například Václav Roziňák s Josefem Štockem apod. Ing. Bohumil Modrý promýšlel různé cesty emigrace¹³⁹. Pravděpodobně chtěl Augustin Bubník původně emigrovat s manželí Modrými, ale po nástupu vojenské prezenční služby 1. 10. 1949¹⁴⁰ již o ilegálním přechodu hranic na Šumavě neuvažoval, neboť by se v jeho případě jednalo i o zběhnutí, za což mohl být trest smrti.

¹³⁹ Více viz kapitola 5. 5. 1.

¹⁴⁰ Nastoupil ji o rok dříve kvůli svému kamarádovi Vladimíru Kobranovovi.

3.3 Lední hokej v Československu v druhé polovině 20. století

V letech 1950-1951¹⁴¹ se ČSR mistrovství světa nezúčastnilo. Následující roky mezinárodního působení československých hokejistů byly brány za nevalné výkony. „(...) 1953 odjelo naše mužstvo předčasně ze světového šampionátu ve Švýcarsku, kde zastihla československé hokejisty zpráva o skonu presidenta republiky Klementa Gottwalda. Na znamení smutku přerušilo československé mužstvo soutěž a odjelo zpět do vlasti.“¹⁴²

Dne 12. 2. 1954 sehrálo ČSR první oficiální zápas se Sovětským svazem¹⁴³. Olympijské hry v Cortině d'Ampezzo roku 1956 byly považovány za katastrofální pro československou hokejovou výpravu. Trenérem byl Vladimír Bouzek, přesto mu vedení ČOS těsně před odjezdem předložilo pozměněnou nominaci a navíc před turnajem českoslovenští hokejisté nastoupili v utkáních ve Švýcarsku, čímž byli zbytečně unaveni. Bouzek poté na svou funkci rezignoval a z národního týmu odešli například i Vlastimil Bubník či Bronislav Danda. Tento rok byl brán jako zlomový, neboť do té doby v národním mužstvu stále ještě „převládaly kapitalistické metody“ z dřívějších let. Nyní se začalo o hokej „zajímat více i vedení a vznikla soustavná příprava“¹⁴⁴. Na následujících šampionátech obsazovali čs. hokejisté místa od třetí do páté příčky. Roku 1962 se mistrovství světa československý tým nezúčastnil, zřejmě proto, že se konalo v „kapitalistickém“ Colorado Springs v USA. Na šampionát nezavítaly ani výběry SSSR či NDR. Poté opět vybojovalo Československo dvě bronzové a tři stříbrné medaile.

V roce 1969 se mělo konat mistrovství světa v Praze, avšak kvůli srpnové okupaci sovětskými vojsky roku 1968 bylo pořadatelství předáno Stockholmu. Zde se hrálo novým systémem, dle kterého se mistrovství světa řídilo až do roku 1975. Utkáni se SSSR měla jasný politický rozměr. Sport byla v podstatě jedinou oblastí, kde jsme mohli Sověty „beztrestně“ porazit. V hledišti se objevily transparenty „Vy nám tanky, my vám branky“. Po vítězství československé reprezentace 2:0 zavládla euforie. Ve druhém zápase se sovětským výběrem nastoupil dokonce i hráč Jiřík se zlomenou zasádrovanou rukou. ČSSR porazilo SSSR 4:3. Sovětský svaz

¹⁴¹ Na MS 1950 byl start čs. mužstva znemožněn a o rok později nebyl nový tým sestaven.

¹⁴² SÁBL, Václav. *Kniha o Československém hokeji*. Praha: Olympia, 1969. s. 139.

¹⁴³ Do té doby byla tato utkání označována jako Praha vs. Moskva.

¹⁴⁴ Příprava fungovala již dříve (viz přípravný tábor na Čeperce), avšak vedení ČOS si muselo své poznatky „zdůvodnit“.

nakonec vyhrál mistrovství světa i Evropy, Československo skončilo „až“ třetí. Po domech se poté ještě dlouhou dobu objevovaly nápisy „2:0“, později i „4:3“, „Nevadí, že není zlato, ty dva pátky stály za to!“¹⁴⁵

ZOH v Saporru 1972 bylo obestřeno mnoha otázkami. ČSR podleho Rusům 5:2. Největší překvapení však způsobil kapitán reprezentace Josef Černý. Rozhodl se odejít z reprezentace, ačkoli byl v nejlepší formě. V roce 1999 pro přílohu Volno deníku Sport Černý vypověděl: „Pozvali si mě, zástupce kapitána Jiřího Holíka a Václava Nedomanského lidé z našeho vedení, abychom pomohli Rusům k vítězství v turnaji. Měli jsme to přednést mužstvu s tím, abychom je nechali vyhrát. Odmítl jsem to já i ostatní hráči a v té chvíli jsem se současně rozhodl, že v reprezentaci už dál nebudu.“¹⁴⁶

V 70. letech ČSSR vybojovalo 3 zlaté medaile. V roce 1972 v Praze, 1976 v polských Katovicích a 1977 ve Vídni. Z této generace pocházejí i emigranti Nedomanský či Farda. V roce 1985 se konalo mistrovství světa opět v Praze, kde československá reprezentace získala již 6. titul mistrů světa.

V sezóně 1992/1993 došlo k rozdělení domácí soutěže, tedy i k rozdělení reprezentace. Rozhodnutím IIHF se již na mistrovství světa 1993 v Mnichově vytvořila dvě mužstva - Česko a Slovensko. Slovensko sestoupilo až do skupiny C¹⁴⁷, do které navíc mohlo nastoupit až příští rok. Nebylo pochyb, že právoplatnými „dědici“ skupiny „A“ byla Česká republika. Nejen proto, že většinu hráčů v československých reprezentačních utkáních tvořili Češi, ale i proto, že čeští hokejisté patřili k zakladatelům LIHG.

Samostatná reprezentace bez slovenských hráčů dosáhla na zlatou medaili na světovém šampionátu až v roce 1996 ve Vídni. První zlato ze ZOH získala česká reprezentace v roce 1998 v Naganu na tzv. „turnaji století“. Zde ve finále porazila Rusko rozdílem jediné branky. Po olympijských hrách přišly další úspěchy. V Norsku na mistrovství světa 1999, v Petrohradu na MS 2000, kdy ve finále porazila Česká republika výběr Slovenska. Hattrick¹⁴⁸ završil český výběr na mistrovství světa 2001 v Německu. V následujících letech se česká reprezentace o výraznější úspěch snaží zatím bezvýsledně.

¹⁴⁵ Více viz KALOUS, Jan. *ČSSR - okupanti 4:3*. [online] : [cit. 2010-04-04]. Dostupné na: <<http://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/pad0902/022-043.pdf>>

¹⁴⁶ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*. Praha: Olympia, 2001. s. 252.

¹⁴⁷ Mistrovství světa má 3 skupiny podle úrovně (A, B, C). V „A“ hraje dvanáct nejlepších týmů. Dva sestupují a sem postupují nejlepší ze skupiny „B“ atd.

¹⁴⁸ Výkon hráče nebo týmu, kterého dosáhnou třemi úspěchy za sebou.

4 PŘÍPRAVA NA MISTROVSTVÍ SVĚTA V LONDÝNĚ 1950

Mistrovství světa v Londýně ve dnech 13. - 22. 3. 1950 mělo být z hlediska československé hokejové reprezentace výjimečnou událostí. Poprvé se totiž mužstvo připravovalo soustavně, a to v přípravném kempu na Čeperce (čili na Hřebenkách u Kladna). Poté měli hráči odletět na mistrovství světa 1950 do Londýna. Jejich start byl však znemožněn a dne 13. 3. 1950 se většina z nich zúčastnila společenského posezení v restauraci U Herclíků, kde došlo k výtržnostem, jež se staly záminkou pro zatčení hokejistů.

4.1 Přípravný tábor na Čeperce

Do přípravného tábora na Čeperce bylo povoláno 20 hráčů, neboť ještě nebylo rozhodnuto, kdo pojede na mistrovství světa do Londýna a kdo jen na několik přátelských utkání do Polska.

Přípravný kemp trval téměř čtrnáct dní, a to od 26. 2. 1950 do 8. 3. 1950. Vedením národního mužstva na Čeperce¹⁴⁹ byli pověřeni čtyři členové ÚV KSČ: Karel Velebil jakožto politický organizátor¹⁵⁰ a vedoucí přípravného kempu, „soudruh“ Janoušek, který dohlížel na hospodářský chod tábora, a Josef Herman, jenž se staral o technickou přípravu hráčů přímo na ledě. Přítomen byl i jakýsi Bursanovský¹⁵¹.

Dne 8. 3. 1950 byli hráči posláni domů a nazítří, 9. 3. 1950, byla v Tyršově domě vyhlášena oficiální soupiska československého národního mužstva pro mistrovství světa 1950. Nominováni byli¹⁵²: Zlatko Červený, Josef Jirka, Vladimír Kobranov, Augustin Bubník, Přemysl Hajný, Jiří Macelis, Antonín

¹⁴⁹ Zde se připravovali na zájezd do Londýna tito hráči: Josef Jirka, Zlatko Červený, Vladimír Kobranov, Augustin Bubník, Přemysl Hajný, Jiří Macelis, Antonín Španinger, Čeněk Pícha, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Václav Bubník, Miloslav Blažek, Josef Štock, Vladimír Bouzek, Vlastimil Bubník, František Mizera, Miroslav Rejman, Miloslav Charouzd a Josef Trousílek, ze kterých bylo vybráno reprezentační hokejové mužstvo.

¹⁵⁰ Při soustředění národního mužstva pořádal politické diskuse a školení.

¹⁵¹ Zatím se o něm nepodařilo zjistit bližší informace. Zřejmě se jednalo o osobu z Ústředí ledního hokeje či ČOS.

¹⁵² Josef Trousílek, František Mizera, Miloslav Charouzd a Miroslav Rejman nebyli do národního mužstva nominováni a měli se zúčastnit turnaje v Polsku v Katowicích.

Španinger, Čeněk Pícha, Vladimír Zábrodský, Stanislav Konopásek, Václav Roziňák, Václav Bubník, Miloslav Blažek, Josef Štock, Vladimír Bouzek, Vlastimil Bubník. Jako lékař výpravy měl jet Dr. Handzo a vedoucí funkcí byli pověřeni Josef Matějka, Karel Velebil a Josef Herman. Z řad rozhodčích měl ČSR reprezentovat sudí Tenča.

Hráči si měli přivést své věci potřebné do Londýna a vrátit se do Tyršova domu do půlnoci 9. 3. 1950. Následující den se uskutečnila beseda se zaměstnanci Kladenských strojůren v bývalém hotelu Imperial od 20:00 do cca 22:00. Zde proběhla jakási diskuse na téma povinností hokejistů a „úderníků“. Zaměstnanci Kladenských strojůren slíbili zvýšit pracovní výkon, pokud českoslovenští hokejisté na mistrovství zvítězí. Proslov zde měl Josef Matějka a jakýsi Kolský; přítomni byli i Karel Velebil, Josef Truhlář¹⁵³, Josef Loos¹⁵⁴, Vladimír Pokorný¹⁵⁵ a nějaký pan Nezbeda, chvíli i reportér Josef Laufer. S dělníky se fotografovali údajně jen Augustin Bubník a Josef Štock.

4.2 Události na letišti

V sobotu 11. 3. 1950 mužstvo ještě ráno potrénovalo na zimním stadionu a poté již kolem desáté hodiny dopolední odjelo autobusem ČSA na ruzyňské letiště. Zde byli hráči odbaveni a jejich zavazadla proclena. Odlet stanovený na 11:45 byl odložen¹⁵⁶. Před plánovaným odletem totiž oznámil Hušek¹⁵⁷ Vladimíru Pokornému, že mužstvo nesmí nasednout do letadla. S Vladimírem Pokorným byl na letišti i člen Ministerstva zahraničí Drtina¹⁵⁸. Hráči se mezitím odebrali do letištního kina. Asi ve 13:00 k hráčům promluvil vedoucí zájezdu Josef Matějka. Ten nejprve informoval kapitána týmu: „(...) *Z á b r o d s k ý, kterého jsem o této skutečnosti dříve informoval jako kapitána mužstva v předpokladu, že svým vlivem bude působit na celé mužstvo (...)*“¹⁵⁹.

¹⁵³ Starosta ČOS.

¹⁵⁴ Předseda Českého hokejového svazu a Českého ústředí ledního hokeje.

¹⁵⁵ Náměstek předsedy Státního úřadu pro tělesnou výchovu.

¹⁵⁶ Vladimír Škutina ve své publikaci (Ztracená léta, 1990) uvádí, že údajně měl mít tehdejší čs. velvyslanec v Londýně Dr. Bystrický zprávy, že chce mužstvo hromadně emigrovat.

¹⁵⁷ Zaměstnaný na Ministerstvu informací.

¹⁵⁸ Zřejmě šlo o řadového úředníka.

¹⁵⁹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 323.

Josef Matějka hráčům sdělil, že odlet není možný kvůli neudělení víz reportérům československého rozhlasu Otakaru Procházkovi¹⁶⁰ a Josefu Lauferovi¹⁶¹. Hokejistům bylo „osvětleno i nevhodné“ chování anglického konzulátu vůči Josefu Lauferovi a jisté úředníci Československého rozhlasu Mejdové¹⁶², kteří se byli dvakrát ptát na velvyslanectví ohledně vyřízení víz a údajně k nim byl hrubý vrátný „s cigaretou v ústech“. Asi v 11:55 měl Laufer telefonovat na anglický konzulát, kde mu prý bylo oznámeno, že tento den již víza vystavena nebudou. Josef Laufer toto oznámil Mejdové a ta poté Huškovi.

Josef Matějka se zeptal Vladimír Bouzka, zda souhlasí s tím, aby národní reprezentace nepodporovala „proti lidově demokratické útoky“ Velké Británie¹⁶³ a mistrovství světa se na protest nezúčastnila, dokud neobdrží reportéři víza. Poté se zeptal celého mužstva „(...) *zda jsou proto, aby se nejelo, respektive kdo je proti tomu. Protože se nikdo nehlásil, že by byl proti tomuto rozhodnutí, oznámil jim, že se odeberou do Tyršova Domu kde vyčkají k dalším pokynům.*“¹⁶⁴. Toto „hlasování“ jim později bylo předkládáno jako zřeknutí se účasti šampionátu v Londýně.

Až poté se ptali někteří hráči, zvláště Červený a Roziňák, proč by nemohl komentátorství převzít některý z vedoucích výpravy¹⁶⁵. Na to jim bylo odpovězeno, že si československý tým jakožto mistři světa nemůže nechat vše líbit.

Asi ve 13:30 odjelo mužstvo do Tyršova domu. Zavazadla byla ponechána na letišti, což hráče utvrzovalo v teorii o odletu v pondělí 13. 3. 1950. Vedení požádalo stevardku ČSA, aby od hráčů vybrala cestovní pasy, které byly odevzdány Matějkovi. Poté odjel vedoucí Josef Matějka na schůzku s Huškem na Ministerstvo informací, kde se měl dozvědět další pokyny ohledně odletu. Zároveň Drtina z Ministerstva zahraničí sestavoval prohlášení, které měl podepsat Vladimír Zábrodský za celé mužstvo.

¹⁶⁰ Původně měl letět Josef Laufer a Štefan Mašlonka, ten byl však ve čtvrtek 8. 3. 1950 vyměněn za Otakara Procházku.

¹⁶¹ Významná osobnost československého rozhlasu. Jako první evropský redaktor komentoval sportovní přenos, a to fotbalové utkání dne 3. 10. 1926. Byl tajným spolupracovníkem StB.

¹⁶² Vyřizovala vízum pro Otakara Procházku.

¹⁶³ Tím, kromě neudělení víz, bylo myšleno i povolení účasti krasobruslařky Jiřiny Nekolové na mistrovství světa 1950 v Londýně, a to i přes nelibost čs. úřadů. Nekolová totiž před MS 1950 emigrovala.

¹⁶⁴ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 332.

¹⁶⁵ Vladimír Škutina v knize *Ztracená léta* (1990) uvádí, že Dr. Vilém Benda, který již byl v Londýně s výpravou krasobruslařů, byl připraven na to, aby komentoval zápasy on sám, pokud by Procházka s Lauferem nedostali víza včas.

V Tyršově domě došlo opět k diskusi na téma odložení letu do Londýna. Hráči byli nespokojeni, zvláště Václav Roziňák, Zlatko Červený a Augustin Bubník. Na otázku Vladimíra Zábrodského, co bude s mužstvem, Josef Matějka rozhodl o volnu pro národní mužstvo. Hráči bydlící v Praze mohli jít domů a mimopražští byli ubytováni v Tyršově domě. V pondělí 13. 3. 1950 se pak v Tyršově domě měli všichni sejít v 10:00 k projednání dalších informací a k odletu, jak věřili hokejisté.

Rozpuštění výpravy na celý víkend komentoval Augustin Bubník: „(...) *my jsme chtěli, abychom tam už v tu sobotu byli, abychom mohli v sobotu trénovat, abychom mohli v neděli popřípadě si zatrénovat, když už jsme v pondělí hráli utkání, no a teď najednou, když nám tohle řekli, tak jsme nevěděli, co se stalo a samozřejmě, když nás rozpustili - nejdřív nás drželi jako v celibátu a najednou nám řekli, ať jdeme každý sám, ať jdeme domů - a to pro nás bylo nepředstavitelné. My jsme mysleli, že nás zase znova převezou na tu Čeperku a že si budeme moct zatrénovat na Kladně, a že nás budou držet do toho odletu, do toho pondělka. Jenomže to všechno padlo. Tak samozřejmě ta moje sestra, která pracovala na tom [Permit office, pozn. H. B.], tak tam měla kamarádky, které pracovaly na britské informační službě, takže jsem ji prosil tu sobotu, jestli by to nemohla zjistit. Nakonec to ani nepotřebovalo zjistit, oni už na hokejovém výboru věděli, že v sobotu jim z toho konzulátu telefonovali, že tam mají víza pro tyto dva reportéry, ale nikdo si pro ně nepřišel. A dokonce potom, nevím, kde jsem se to dočetl, že ano! Že pan Laufr i pan Procházka věděli, že v sobotu měli už víza!*“¹⁶⁶

Během následujících dvou dnů, které byly vyplněny očekáváním na odlet¹⁶⁷ na mistrovství světa v Londýně, zajišťovali si hokejisté nejrůznější věci. Většina z nich navštívila fotbalové utkání pražské Sparty se Škodou Viktorií Plzeň, večer zašli na sportovní karneval na zimním stadionu, řada se jich sešla se svými děvčaty a několik hráčů¹⁶⁸ zajelo i do Černošic do vily pana Seidlera¹⁶⁹ k přátelskému posezení.

¹⁶⁶ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

¹⁶⁷ Dne 13. 3. 1950 měl být šampionát zahájen večerním utkáním ČSR s Norskem. Norsko bylo bráno za „slabý“ tým a hráči věřili, že jej porazí i s nevýhodou pozdního přiletu do Londýna.

¹⁶⁸ Vladimír Zábrodský s manželkou Janou, Vladimír Kobranov s dívkou Věrou Hankovou, Augustin Bubník, Josef Štock, bývalá baronka Larischová, Dr. Handzo, později i Stanislav Konopásek s Evou Vokáčovou. Vladimír Zábrodský si na tento večer již nevzpomíná, neboť ve svých vzpomínkách uvedl, že „*Nikde jinde jsem během těch volných dnů nebyl.*“ (LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. s. 214.)

Vladimíra Zábrodského navštívil Josef Matějka spolu s Karlem Velebilem a žádali ho, aby za celé mužstvo podepsal prohlášení, ve kterém se mužstvo zříkalo reprezentace na MS v Londýně. Zábrodský se za celé mužstvo odmítl podepsat.

V neděli hráči zřejmě ještě neustále věřili, že se v pondělí poletí do Londýna, ač byl v jejich odpovědích cítit na všude znějící otázky, proč mužstvo neodletělo, znatelný sarkasmus. Například Augustin Bubník v neděli 12. 3. 1950 na fotbalovém hřišti na Letné odpověděl tázajícím se lidem: „*Já jsem řekl, že na letišti byla pouze jedna Dakota a ta že píchla gumu a jelikož všichni zaměstnanci letiště odešli na brigádu, tak to tam teď vrátň pumpuje.*“¹⁷⁰

V pondělí 13. 3. 1950 se hráči a vedení ČOS sešli v Tyršově domě. V sekretariátu bylo přítomno již asi patnáct hráčů, kteří vyslechli zprávu úřednice Věry, jež telefonovala Josefu Lauferovi domů, aby si vyzvedl víza na anglickém konzulátu. Ten jí však odpověděl: „*(...) že si pro vísa nepojede jelikož se do Londýna stejně již neletí.*“¹⁷¹. Toto prohlášení způsobilo rozčarování mezi přítomnými hokejisty. Vedoucí národního týmu mezitím na Ústředí ledního hokeje čekali na oficiální rozhodnutí, které mělo být vyhlášeno ve 12:00. Hráči mezitím zašli do jídelny¹⁷² v Tyršově domě na oběd.

Vladimír Pokorný s Josefem Matějkou a generálním sekretářem ČOS Vyhnálkem očekávali oznámení od Hušky z Ministerstva informací, které mu měl sdělit ministerský předseda SUTVS¹⁷³ Václav Kopecký a předsednictvo vlády. Ve 12:30 hod. se tito spolu s Josefem Truhlářem, Jeřábkem¹⁷⁴, Vlčkem¹⁷⁵ a Loosem dostavili k hokejistům do jídelny, kde jim Josef Matějka oznámil definitivní rozhodnutí o neúčasti československého mužstva na šampionátu v Londýně.

Josef Matějka se snažil bouři nevole vyvolanou rozhodnutím u hráčů uklidnit: „*Chápu Vaše rozladění protože vím, jak dobře jste byli připraveni a jak jste se na zájezd těšili. Věřím však, že jako příslušníci naši sjednocené tělovýchovy a jako příslušníci lid. dem. státu uznáte, že za těchto okolností a rozhodnutí nej*

¹⁶⁹ Znamý Vladimíra Kobranova, funkcionář hokejového klubu v Černošicích.

¹⁷⁰ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 214.

¹⁷¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 345.

¹⁷² Tzv. Kudelárna.

¹⁷³ Státního úřadu pro tělesnou výchovu a sport.

¹⁷⁴ Kádrový referent v ČOS.

¹⁷⁵ Předseda v revizní komisi v ČOS.

na mistrovství je správné.“¹⁷⁶. Účast na mistrovství světa v Londýně byla označena za „věc politického dosahu“. Vladimír Pokorný si ve své výpovědi všiml hlavně rozhořčení hokejistů: „*Podotýkám ještě, že při výkladu s. Matějky proč se mistrovství nezúčastníme hráč Roziňák, dělal za jeho zády různé grimasy, a téměř po celou dobu jeho výkladu se ironicky usmíval.*“¹⁷⁷.

Hráči byli pobouřeni hlavně proto, že jim toto rozhodnutí mohlo být sděleno již v sobotu 11. 3. 1950. Zvláště Zlatko Červený podotkl, že v přípravném táboře na Čeperce jim bylo řečeno, aby jednali otevřeně a upřímně, a právě proto jim rozhodnutí o neúčasti na šampionátu měli sdělit již v sobotu. Josef Matějka mu dle výpovědi Vladimíra Kobranova odpověděl v tom smyslu, že se jedná o celostátní význam, o kterém rozhodují vyšší činitelé.

Augustin Bubník roku 2010 řekl, že zamítnutí účasti na MS 1950 přišlo přímo z ÚV KSČ, a to: „(...) telefonát z nejvyšších stranických míst od Gustava Bareše¹⁷⁸, tajemníka ÚV KSČ pro ideologii, oznámil definitivní zákaz startu.“¹⁷⁹. K tomuto tvrzení jsem nenalezla žádné podklady. Bareš a jeho pracoviště byli ve sporu s ministrem informací a osvěty Václavem Kopeckým, který zřejmě o neúčasti československého týmu na mistrovství světa 1950 jednal. Není podloženo, že by měl sám Bareš nějakou výraznější rozhodovací moc v tomto případě. Mohlo by jít případně o boj o moc mezi Barešem a Kopeckým, k čemuž se však nepřikláním.

Zvláštní je v tomto případě postava Josefa Laufera, který se nacházel dopoledne v Tyršově domě, dle své výpovědi potvrzené Otakarem Procházkou, nicméně v té době mu telefonovala zaměstnankyně ČOS, a to před zraky hráčů i vedoucího výpravy Karla Velebila. Josef Laufer se „(...) domníval, že pouze vyšší politické zájmy znemožnili start našeho mužstva.“¹⁸⁰. Na druhou stranu sám ve výpovědi uvedl, že po vyzvednutí cestovních pasů na anglickém konzulátu dne 13. 3. 1950 v nich byla udělena víza, „(...) na kterých byl sobotní datum

¹⁷⁶ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 325.

¹⁷⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 334.

¹⁷⁸ Vlastním jménem Gustav Breitenfeld, od roku 1930 členem KSČ. Po roce 1948 vedl Kulturní a propagační oddělení ÚV KSČ.

¹⁷⁹ *Podraz starý šedesát let.* [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na: <<http://macku.blog.respekt.cz/c/127707/Podraz-stary-sedesat-let.html>>

¹⁸⁰ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 341.

11. 3. 1950¹⁸¹. Navíc uvedl, že „(...) *anglický konsulát se skutečně snažil vyrozumět rozhlas i mne, že vísa pro nás jsou připraveny již v sobotu a v neděli. Avšak nikdo znás nebyl vyrozuměn.*“¹⁸².

Ještě v Tyršově domě se hráči domluvili na schůzce v restauraci U Herclíků, známé jako tzv. „Zlatá hospůdka“¹⁸³, kde chtěli zapít nemožnost obhajovat titul mistrů světa. Josef Jirka zatelefonoval Mojmíru Ujčíkovi a zarezervoval místa na 17:00 odpoledne. Navíc Jiří Macelis při té příležitosti chtěl alespoň oslavit narození svého syna¹⁸⁴, kterého dosud neviděl. Poté odjeli pro zavazadla na letiště a Josef Hermann ihned odeslal pohár¹⁸⁵ pro budoucí mistry světa do Londýna, neboť byl dosud v držení ČSR po zlaté medaili z roku 1949.

4.3 Restaurace U Herclíků a zatčení

Budějovičtí hráči Jiří Macelis, Zlatomír Červený a Čeněk Pícha si svá zavazadla odvezli na Wilsonovo nádraží. Vojenští příslušníci Vladimír Kobranov, Josef Štock a Antonín Španinger si je uložili na zimním stadionu. Ostatní hráči bydlící v Praze se rozešli většinou domů a ke známým.

Vladimír Zábrodský odešel domů. Václav Bubník s Miloslavem Blažkem po vyzvednutí zavazadel odletěli ihned do Ostravy. Vladimír Bouzek a Vlastimil Bubník odjeli vlakem do Třebíče. Ostatní se k večeru odebrali alespoň na chvíli do tzv. „Zlaté hospůdky“.

Přítomni byli: Jiří Macelis, Marie Pohůnková¹⁸⁶, Václav Roziňák, Stanislav Konopásek, Čeněk Pícha, Augustin Bubník, Zlatko Červený, Josef Jirka, Vladimír Kobranov, Věra Hanková¹⁸⁷, Jarmila Podborská¹⁸⁸, Josef Fatka¹⁸⁹, Přemysl Hajný,

¹⁸¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 342.

¹⁸² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 342.

¹⁸³ Restaurace U Herclíků se nacházela v Pštrossově ulici č. p. 24 v Praze, nedaleko Národního divadla. Tuto restauraci navštěvovali kromě různých sportovců i herci. Proto tento název.

¹⁸⁴ Dne 13. 3. 1950 dostal Jiří Macelis do Tyršova domu telegram o narození syna. Ten se narodil v době, když se Macelis připravoval na odjezd, svou manželku v porodnici navštívil pouze jedenkrát, jinak se již čtrnáct dní v podstatě neviděli.

¹⁸⁵ Jiří Macků (Kauza Zábrodský, 2005, s. 119) a Vladimír Škutina (Ztracená léta, 1990, s. 63) uvádějí, že již 12. 3. 1950 přišla od předsedy LIHG žádost o zaslání poháru z MS 1949.

¹⁸⁶ Známa hokejistů, snoubenka zesnulého Vladislava Müllera, která po jeho smrti udržovala styky s Josefem Štockem a Antonínem Španingerem.

¹⁸⁷ Přítelkyně Vladimíra Kobranova.

¹⁸⁸ Přítelkyně Oldřicha Němce, kadeřnice.

Antonín Španinger, Josef Štock, Jaroslav Hubáček¹⁹⁰, Drahomíra Heřmánková¹⁹¹, Kolafa¹⁹², dudák¹⁹³, Čeněk Charvát¹⁹⁴, 2 pánové ze svazu ledního hokeje, klempíř Vorlíček, št. prap. SNB¹⁹⁵ s děvčetem, 4 muži, kteří chodili k Herclíkům na schůze, jedna dáma a od 20:00 dva příslušníci StB. Mylně se uvádí například v práci Vladimíra Škutiny „Ztracená léta“, že se do tzv. Zlaté hospůdky dostavil „na jedno pivo“ i Vladimír Zábrodský. Ten v této restauraci, i dle výpovědí ostatních zúčastněných, skutečně nikdy nebyl.

Setkání v restauraci u Herclíků bylo domluveno ještě v Tyršově domě, a jak již bylo řečeno, byly zamluceny stoly u nájemce restaurace Mojžíra Ujčíka na pátou hodinu odpoledne¹⁹⁶. Kromě členů československého národního mužstva byli přítomni i jejich známí a běžní návštěvníci restaurace. Podle všeho se hokejisté do restaurace dostavovali postupně a v různých časových intervalech.

Přítomní si srazili 3 stoly dohromady. Většina hráčů si objednala salám a párky. Když byla v hospůdce přítomna již většina hokejistů, tj. mezi 18:00-19:00, objednal Jiří Macelis dvě „rundy“ koňaku. Hráči mezi sebou diskutovali o důvodech neúčasti na mistrovství světa. Macelis ve své výpovědi uvedl, že z Wilsonova nádraží jel s Píchou a Červeným společně k Herclíkům. Červený ale dorazil později, neboť se ještě zastavil u Vladimíra Zábrodského¹⁹⁷. Ostatní hráči uvedli, že Červený přišel do tzv. „Zlaté hospůdky“ již v „povznesené náladě“¹⁹⁸, musel se tedy již někde zastavit „na skleničku“. Josef Fatko přijel na Konopáskovo telefonické vyzvání v 18:00. Ti pak spolu jeli odvézt auto do garáže, zřejmě chvíli před 18:30. Přidali se k nim ještě Augustin Bubník a Václav Roziňák. Tito čtyři u Fatkových rodičů chvíli poseděli, vypili dva koňaky a vyslechli rozhlasové vysílání v 19:00 hod. V tomto zpravodajství sportovní redaktor Edmund Koukal

¹⁸⁹ Hokejista, bývalý hráč I. ČLTK, známý Jaroslava Drobného, který byl v souvislosti s Drobného emigrací v druhé polovině roku 1949 zajištěn StB a poté propuštěn.

¹⁹⁰ Úředník ze svazu ledního hokeje.

¹⁹¹ Snoubenka Josefa Jirky.

¹⁹² Brankář SK Slavie Praha.

¹⁹³ Miroslav Ujčík ho měl, dle svých slov ve výpovědi, požádat, aby hráčům zahrál, aby přišli na jiné myšlenky. Hrál několik písní, poté však přestal, a to prý proto, že mu hráči řekli „(...) aby šel do hajzlu nebo, že mu propíchnou dudy.“ (Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 159.)

¹⁹⁴ Dosud nebyly zjištěny bližší informace, zřejmě známý Václava Roziňáka, snad hokejista?

¹⁹⁵ Nezasáhl proti hokejistům, navečeřel se a s dívkou odešel; Macků jej a jeho dívku označuje za příslušníky bezpečnosti „obojího pohlaví“, neexistuje však důkaz, že by i ona dívka byla příslušnicí SNB.

¹⁹⁶ Otevírací doba byla až od 18:00.

¹⁹⁷ Zde odevzdal kabát pro Oldřicha Zábrodského zpět jeho rodičům.

¹⁹⁸ Dle Stanislava Konopáska měl „náladičku“.

odvysílal i zprávu o neúčasti československého mužstva na šampionátu. Uvedl přitom informace odpovídající tvrzení Josefa Matějky, že hráči se mistrovství neúčastní na protest proti jednání nepřátelských zemí, zvláště Anglie, která se všemožným způsobem snažila zabránit účasti československých rozhlasových reportérů a „využít tak čsl. mužstvo propagandisticky“, aby bylo vysílání prováděno západními stanicemi. K tomu prý bylo využito britské velvyslanectví v Praze, které neudělilo našim redaktorům víza. Na tento odvysílaný materiál reagovali hráči velmi rozhořčeně. V bytě Fatkových rodičů byl telefonní přístroj. Roziňák ihned telefonoval do československého rozhlasu a vyžádal si redaktora Koukala, kterému říkal, že lže a balamutí lidi a že „oni toho vědí víc než on“. Koukal chtěl vědět, s kým mluví, Roziňák mu odpověděl, že je to jedno, že je z národního mužstva, a tak ví nejlépe, jak vše bylo. Poté Koukal¹⁹⁹ zavěsil.

Pak Konopásek s Fatkou odvezli Bubníka s Roziňákem zpět do restaurace a sami odjeli pryč. V hospůdce také slyšeli vysílání a Bubník s Roziňákem jim řekli, že „tomu volovi už volali“. Ostatní hráči chtěli prý také telefonát slyšet. Proto Augustin Bubník vytočil číslo, sluchátko převzal Roziňák a dle „souhrnu StB“ Roziňák Koukala „(...) *sprostě napadl a řekl, že K o u k a l dobře ví proč národní mužstvo neodletělo do Londýna, aby nebalamutili v rozhlase lidi. Je to ve skutečnosti jen strach z toho, že by se již mužstvo nevrátilo. Po tomto rozhovoru se jmenovaný s B u b n í k e m Augustýnem drželi kolem krku a zpívali posměšnou písničku na ministra informací a osvěty V. K o p e c k é h o a v pauzách vykřikoval R o z i ň á k opět protistátní výroky a urážlivá hesla. Když byl napomínán, hrubě odpovídal a dodal „ať nás zavřou, mně je to jedno.“*“²⁰⁰.

Bubník do sluchátka vykřikl, aby za nimi Koukal přišel do hospůdky, ale sám a ne s SNB. Údajně se ho snažil Josef Štock od telefonu odtáhnout, neboť se o něj bál, aby se Bubník nedostal do problémů kvůli svým vojenským závazkům. Poté hokejisté zpívali písňe za doprovodu přítomného dudáka. Popěvek „Červenobílý“²⁰¹ byl národně socialistickým popěvkem, dle poznamenání Antonína

¹⁹⁹ Edmund Koukal druhý den telefonoval Antonínu Španingerovi a žádal ho, aby s ním ve středu 15. 3. 1950 udělal reportáž na téma, proč mužstvo neodletělo do Londýna. Pak se zmínil i o tom, že mu někdo z restaurace U Herclíků několikrát volal.

²⁰⁰ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 11-12.

²⁰¹ Původně Mělnická polka upravená pro fanoušky Slavie Praha.

Španingera. Já jsem ji našla jen jako upravenou slávistickou oslavnou píseň²⁰², na druhou stranu v tomto případě by na ní nebylo nic závadného. Václav Roziňák ji jako jediný ve své výpovědi citoval:

*„Nikdo to tak nehraje, jako Pražská Slavie
jejeje jejeje jako Pražská Slavie
Nikdo to tak neválí, jako červenobílí,
Jejeje jejeje jako červenobílí“²⁰³*

Kromě lidových písní jako Tálinské rybník; Okolo Súče; Moravo, Moravo apod. byla za trestný čin hanobení některých ústavních činitelů dle § 24 trestního zákona 231/48 sb. brána píseň o slávistickém fotbalistovi Vlastimilu Kopeckém, upravená na ministra informací a osvěty Václava Kopeckého.

*„Nikdo není tak hezký jako Venca Kopecký
je je je je tak to hraje pražská slavie“²⁰⁴
„Nikdo není tak hezkej
Jako Vlasta /venca/Kopeckej,
jejeje jejeje jako Vlasta/Venca Kopeckej.“²⁰⁵
„Nikdo není tak hezký jako Vlasta K o p e c k ý,
nikdo tolik nechlastá, jako K o p e c k ý vlasta.“²⁰⁶*

Tuto píseň zpíval Václav Roziňák a přidali se k němu Augustin Bubník, Jiří Macelis a Zlatko Červený. V hospůdce se odehrála řada drobných událostí²⁰⁷. Hráči

²⁰² „Červenobílý, to se mi líbí,
To já mám, to já mám rád!
červenobílý, to se mi líbí,
Za ty chci do smrti hrát!
Vždycky se mi líbivala
červená mašle v hlavě!
Za rok se změnilý časy
Nosím ji v povíjaně!“

(Zdroj: *Slávistické hymny a popěvky*. [online] : [cit. 2010-03-21]. Dostupné na:
<<http://www.slavistickenoviny.cz/clanek/2304-slavisticke-hymny-a-popevky>>)

²⁰³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 78.

²⁰⁴ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 154. (Josef Jirka)

²⁰⁵ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 78. (Václav Roziňák)

²⁰⁶ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 306. (Josef Štock)

²⁰⁷ Roziňák otáčel Ujčíkovi výčepním pultem a vybízel Kobranova, aby si to také zkusil. Červený pobízel Španingera, aby ten řekl slečně Pohůnkové, že ji má rád. Španinger si přehrával na gramofonu desky. Jirka seděl se snoubenkou ve výčepu. Bubník s Roziňákem zpívali písně držíce se okolo krku. Dudák si nechal přítomné nominované hráče na MS 1950 podepsat na kus papíru na památku.

byli rozčileni. Vykřikovala se různá hesla, nadávky, teze. Ostatní přihlížející se smáli, tleskali, povzbuzovali. Většina byla v povznesené náladě z alkoholu a chtěli ze sebe dostat rozhořčení, které pociťovali jako křivdu na své osobě. Hesla opakovali v euforii neustále dokola a smáli se svým výkřikům.

Nejprve se údajně nadávalo na sjednocenou tělovýchovu, na jednání s nimi a „na celou přípravu, když pak z toho nic nebylo“ a na hokejové vedení, které hráčům celou věc po pravdě nesdělilo již v sobotu 11. 3. 1950. Na režim a KSČ se začalo nadávat patrně až po vyslechnutí rozhlasového vysílání o zrušení účasti na mistrovství světa v Londýně.

Nadávky citované ve spisech: Augustin Bubník: „(...) *aby nám nemazali med kolem huby a aby z nás nedělali kašpárky, když my víme, jak to všechno vlastně bylo.*“²⁰⁸; Bubník a Roziňák: „*Serem na vedení, které stojí za hovno*“²⁰⁹; „*Sičáci, lumpové, lháři, balamutí jen lidi. V rozhlase nám lžou, že nesmíme do Londýna, protože Laufer a Procházka nedostali víza, a oni je zatím měli hned v sobotu. Jsou to svině komunistické. Mají strach, že bychom se nevrátili.*“²¹⁰; Roziňák: „*My chceme být být volný jako ty rackové a odletět. Ty svině komunistický vědí, že bychom se nevrátili. My nechceme mít řetízky na rukou.*“²¹¹; Červený: „*Ať nám práce vylíže prdel, smrt práci a komunistům.*“²¹²; Bubník: „(...) *na práci, na hokej, na vojnu a na komunisty se vysere*“²¹³; Červený a Roziňák: „*Smrt, práce a komunisti nám mohou vylízat prdel*“²¹⁴; Červený stojící na židli: „*Smrt komunistům, smrt práci, my se všichni na práci a komunisty vysereme. Oni si myslí, že budou balamutit lidi, ale my to víme a také lidem řekneme, jaký je tady teror.*“²¹⁵; Macelis vypověděl o Červeném, že vykřikoval: „*Smrt, práce a komunisti mohou jít*

²⁰⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 122.

²⁰⁹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 11.

²¹⁰ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 72.

²¹¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 72.

²¹² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 72.

²¹³ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 9.

²¹⁴ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 12.

²¹⁵ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 9.

do prdele, na ty se já vyseru“. „Seru na Gottwalda“. „Já se vyseru na lidově demokratický řád“. „Seru na Hrad“ apod.²¹⁶

Mezitím se cca v 19:00 na stálou službu StB dostavila herečka Anna Kalvodová, která byla 13. 3. 1950 na večeři v restauraci U Herclíků. Zde dle jejích slov byla společnost mladíků a děvčat, která byla velmi hlučná a hrubě a sprostě se vyjadřovala o lidově demokratickém zřízení, KSČ a vládě. Dotyčná Kalvodová požádala příslušníka SNB, který byl v restauraci přítomen, aby zakročil. Ten však nijak nezasáhl a odešel i se svou dívkou.

Po tomto oznámení²¹⁷ se na místo vypravili dva příslušníci StB²¹⁸, kteří k Herclíkům dorazili asi ve 20:00. Usadili se ve výčepu, kde pozorovali dění v hostinci. Jiří Macelis se jich zeptal, zda jsou komunisty. Orgán č. 2887 zapsal druhý den (14. 3. 1950) do hlášení: *„V hostinci byl také přítomen muž ve staročeském kroji a hrál na dudy. Tento muž se k nám naklonil od svého stolu a podal mě do ruky jídelní lístek na kterém bylo napsáno asi 10 jmen s prohlášením. „Dnes jsme měli odletět do Londýna a neodletěli jsme. K tomu mě hned vysvětloval dudák, že jsou zde přítomni všichni hokeisté kteří měli odletět do Londýna a že má na od nich na památku podpisy.“*²¹⁹

Tento příslušník poslal svého kolegu na stanici, aby došlo k zajištění osob. Zmíněný kolega přijel autem s příslušníkem č. legitimace 2973. Tito tři vstoupili do restaurace a vyzvali „největší provokatéry“, aby šli s nimi: „Vy tři půjdete s námi“. Augustin Bubník byl v té době právě na cestě na toaletu, neboť se mu udělalo nevolno. Nevztahoval toto označení na sebe a odešel. Jeden z příslušníků (č. legitimace 2887) položil ruku na Roziňákovo rameno. Na toto zareagoval Zlatko Červený takto: *„Kolem 21 hod., když byl u barového pultu, zpozoroval, jak nějaký neznámý muž jde k obviněnému Roziňákovi a chytá ho za ruku. Červený k nim okamžitě přiskočil a roztrhl je od sebe, přičemž onomu neznámému muži dal ránu po hlavě. U hlavního líčení doplnil svou výpověď tvrzením, že onen muž ho nejprve*

²¹⁶ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 11.

²¹⁷ Oznámení mohl teoreticky podat i Edmund Koukal, redaktor Československého rozhlasu, kterému hokejisté z tzv. Zlaté hospůdky několikrát volali. Není to však doloženo žádným průkazným materiálem.

²¹⁸ Číslo legitimací: 171, 2887. V některých publikacích a internetových článcích bývají označováni za tzv. agenty provokatéry. Dle svědeckví pamětníků však žádné hádky nevyvolávali, pouze přihlíželi dění v restauraci U Herclíků a zasáhli až odvedením tří osob. Zda bylo úmyslem vyprovokovat Červeného a ostatní hráče k potyčce, není známo.

²¹⁹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 72.

udeřil a obviněný mu ránu oplatil. Tvrdil, že nevěděl, že jde o bezpečnostního orgána a že se jedná o zatčení obviněného Roziňáka.“²²⁰

Z dostupných výpovědí vyplývá, že příslušníci StB se patřičně nelegitimovali, ač to ve své zprávě tvrdí. Jediný, kdo viděl služební odznak, byl zřejmě hostinský Mojmír Ujčík. Červený měl pak údajně křičet, že všechny raději zabije, než aby s nimi někam šel. *„Na to vytáhl bezpečnostní orgán pistoli a vyzval všechny přítomné, aby zůstal každý na svém místě a aby nikdo neopouštěl místnost.*“²²¹ Většina přítomných si až tehdy uvědomila, že jde o příslušníky StB. Poté byla telefonicky zavolána posila a tři přítomní členové sboru státní bezpečnosti hlídali vchodové dveře. Po příjezdu příslušníků SNB byli zajištěni hráči Zlatko Červený, Jiří Macelis a Václav Roziňák. Augustina Bubníka zatkli až později, neboť byl v tu dobu na dvoře.

O pomoci deseti příslušníků SNB se dočteme v ranním hlášení KV-NB: *„Dne 13. 3. 1950 o 21.15 hod. byla poskytnuta asistence 10 strážmistrů pod velením šéft Vladimíra Mejsnara z KPO stálé službě KV-Stb při služebním zákroku v hostinci u Herclíků v Praze II., Pštrosová ul., kde sedělo několik podnapilých členů národního mužstva hokejistů zařaděných do národního mužstva o světový pohár v Londýně.“* *„Hostinec u Herclíků byl po vyklizení uzavřen.*“²²². Před uzavřením hostince byl proveden soupis přítomných v hostinci.

Když se Bubník vrátil do lokálu a dozvěděl se o zatčení spoluhráčů od Mojmíra Ujčíka a Josefa Jirky, zavolal své matce, že zřejmě dnes nepřijde domů, a navečeřel se. Bubníka StB neustále hledala, číšník Josef Uher jim řekl, že se vrátil odněkud ze dvora. Dva příslušníci StB zavolali ještě dva orgány na pomoc, poté zabušili na dveře, Ujčík řekl Bubníkovi, aby se schoval, a pak až otevřel. Augustin Bubník se schoulil do Ujčíkova otevřeného automobilu na dvoře: *„(...) po chvíli jeden pán otevřel dveře u auta a ptal se mě, jestli jsem B u b n í k a když jsem mu odpověděl, že ano, ukázal mi nějaký odznak a řekl mně abych jel s ním, a odvezl mě do Bartolomějské ulice, kde jsem byl vyslýchán.*“²²³.

²²⁰ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 15.

²²¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 155.

²²² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 16.

²²³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 122.

5 PROCES S PROTISTÁTNÍ SKUPINOU MODRÝ A SPOL.

Proces Ing. Bohumil Modrý a spol. se konal již před šedesáti lety. Přesto větší zájem o osudy těchto odsouzených netrvá déle než sedm let, ač jsou materiály Státní bezpečnosti zpřístupněny již zákonem č. 140/1996 Sb. pro archivní materiály starší 30 let²²⁴.

5.1 Představení obžalovaných osob

O životě obětí procesu Ing. Modrý a spol. po propuštění neexistuje mnoho informací. Někteří lidé byli zcela zapomenuti a ti, kteří byli ochotni mluvit, toho ze svého soukromí po propuštění prozradili jen velmi málo. V následujících podkapitolách jsem se pokusila rekonstruovat životy odsouzených, což bylo mnohdy pro nedostatek informací značně komplikované.

5.1.1 Ing. Bohumil Modrý a spol.

Ing. Bohumil Modrý se narodil 24. 9. 1916 v Praze. Po reálném gymnáziu navštěvoval vysokou školu technickou, obor stavební inženýrství. Již v roce 1936 nastoupil do československé Státní ligy, ač začal hrát lední hokej až v roce 1935. K hokeji jej přivedl spolužák z gymnázia Vilibald Šťovík. Modrý se zúčastnil pěti mistrovství světa²²⁵ a V. zimních olympijských her ve Svatém Mořici roku 1948.

Za války přišel o práci ve firmě Husák a Kučera a „(...) na pracovním úřadě mi řekli, že jediná možnost jak bych mohl zůstat v Praze jest vstoupiti do Kuratoria nebo že musím do Německa na práci.“²²⁶. V Kuratoriu pro výchovu mládeže pracoval jeden rok jako technický úředník na stavebním oddělení, pracovní poměr byl ukončen dohodou z obou stran. Při likvidaci Kuratoria Ministerstvem školství a osvěty v červnu 1945 obdržel Bohumil Modrý nový čistý list od Ministerstva vnitra, neboť se při práci v Kuratoriu neprovinil na národní cti a choval se jako řádný Čech. Po válce dokončil své vzdělání úspěšným složením druhé státnice

²²⁴ Nový archivní zákon č. 499/2004 Sb. zpřístupnil archivní dokumenty bez ohledu na dobu jejich vzniku.

²²⁵ 1937, 1938, 1939, 1947, 1949.

²²⁶ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 21.

a v červenci roku 1945 převzal pod národní správu cihelnu v Lanškrouně. Tu spravoval až do listopadu roku 1948, než došlo ke znárodnění a Modrý odmítl jemu nabízenou práci. „*M o d r ý říkal, že za takového stavu, jak je u nás není možná žádná svoboda podnikání a že schopný člověk, jako on, nemůže najítí uplatnění v samostatném podnikání, aby mohl vydělati dosti peněz a při tom prohlásil, že je mu sice nabízeno nějaké místo vedoucího komunálního stavebního podniku, ale že na toto místo kašle, protože je tam mnoho práce a mnoho zodpovědnosti za málo peněz a on, že za dnešního stavu věcí u nás, se do žádné takové práce zapojovat nebude.*“²²⁷ (Je třeba pohlížet na všechny tyto citace s kritickým odstupem.)

Poté Modrý nastoupil u národního podniku Vodostavby Praha. Od roku 1946 byl i se svou manželkou Erikou členem strany národně socialistické, a to až do jejího zrušení v roce 1948.

V ledním hokeji nastupoval jako brankář za klub LTC, pouze v sezóně 1943/1944 hrál za HC Stadion Praha. Kromě ledního hokeje, ve kterém reprezentoval ČSR v 71 utkáních, byl i členem národního mužstva házenkářů. Jako střední útočník hrál za Sokol I. Smíchov, poté za Slavii Praha. Bohumil Modrý o házené Miloslavu Jenšíkovi řekl: „*Tam mi bylo nejlépe. Hokej, LTC, národní mužstvo, to všechno znamenalo úspěch, světovou slávu, ale také tu druhou tvář popularity: podlézavost, za kterou vykukovala závist, familiární příteličkování lidí, které jsem předtím ani později, když mi bylo zle, v životě neviděl... Házená, to byla čirá amatérská záležitost. Hra pro hru, zábava, parta. V té jsem se cítil lépe než v hokejové, už proto, že kolem ní věčně nekroužili chytrolíni, kteří se chtějí jen přihrát na sluníčku těch, co právě vyhrávají...*“²²⁸.

Roku 1950 byl odsouzen v inscenovaném procesu Modrý a spol.²²⁹ Dne 17. 1. 1955 byl propuštěn. Poté se věnoval trenérské dráze v Motorletu Praha²³⁰ spolu s Vladimírem Kobranovem. Věnoval se také krátký čas výchově brankářských žáčků, brzy jej ale naplno zasáhla nemoc, jež byla velmi vzácná, nicméně bohužel smrtelná. Ing. Bohumil Modrý zemřel dne 21. 7. 1963, jeho

²²⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 173.

²²⁸ JENŠÍK, Miloslav. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997. s. 20.

²²⁹ O jeho „vině“ a trestu více v kapitolách 5. 2, 5. 3, 5. 5. 1.

²³⁰ Bývalý klub I. ČLTK.

pohřeb ve Strašnicích 26. 7. 1963 byl režimem zakazován a truchlící byli rozháněni policejními složkami.

Rozsudkem z roku 1968 byl Modrý spolu s ostatními obviněnými soudně rehabilitován. Jeho manželka Erika spolu s jejich dcerami Alenou a Blankou později emigrovala do Rakouska. Po své rehabilitaci dostal roku 1968 in memoriam čestné ocenění ZMS²³¹. V roce 1994 byla Modrému odhalena pamětní deska v Lanškrouně a roku 2001 byl o jeho osobě natočen dokument z řady Sláva vítězům a téhož roku se začala udílet Cena Bóži Modrého pro nejužitečnějšího hráče sezóny české první ligy (Extraliga). Tuto cenu vyhlašuje každý rok Asociace hráčů ledního hokeje. Dne 4. 11. 2008 byl uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje.

Na závěr citát ze Škutinyovy publikace *Ztracená léta*: „*Ing. Bóža Modrý má za sebou bleskovou kariéru. Začal hrát hokej v r. 1936 a o rok později již chytal za národní mužstvo na mistrovství světa. Je stár 31 roků a na světových šampionátech startuje potřetí. Je odchovancem LTC a nejlépe se mu hrálo za dvojicí ing. Pácalt-Šťovík v Curychu. Modrý, má-li den, je nepřekonatelný. Brankář, matematik a geometr - je souhrn toho všeho. Je i výborným hráčem házené.*“²³².

Na osobě Ing. Bohumila Modrého bych chtěla uvést příklad nesmyslnosti vytváření procesů. Existovalo několik „provinění“ považovaných „za špatná“. Bohumil Modrý „splňoval“ velkou část z nich. „*Perzekuce měla rozličné motivy, podobu i stupně. Důvodem se stávaly politické názory* (Modrý byl proti komunistickému režimu, proti znárodnování a nemožnosti svobodného soukromého podnikání, pozn. H. B.) *nebo bývalé členství v nekomunistických stranách* (Modrý byl členem národně socialistické strany, pozn. H. B.), *náboženská víra* (Modrý se hlásil k římskokatolické církvi, manželka byla evangelička augsburského vyznání, pozn. H. B.), *příslušnost k národnostní menšině či jinému národu* (manželka Modrého měla po otci švýcarskou státní příslušnost, pozn. H. B.), *příbuzenské nebo přátelské svazky s osobami nepohodlnými režimu* (Modrého přátelství s Bowem, emigranty Malečkem, Drobným, Ing. Plzákem apod., pozn. H. B.), *příslušnost k bývalé buržoazii, odpor ke vstupu do zemědělských družstev* (opuštění cihelny v Lanškrouně a odmítnutí jemu svěřené práce,

²³¹ Zasloužilý mistr sportu.

²³² ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 18.

pozn. H. B.), *dřívější i současná činnost v některých zájmových* (Modrý působil v buržoazním sportu - hokeji, navíc byl velmi úspěšný, což mohlo vést ke spekulacím o jeho případném odchodu do emigrace za vyššími zisky, neboť on sám žádal legálně o vycestování do Kanady, což bylo mu to zamítnuto, pozn. H. B.) *a náboženských organizacích, jako byl např. Sokol, Junák nebo náboženská společnost svědků Jehovových a různé sekty.*²³³

5.1.2 Augustin Bubník

Augustin Bubník se narodil 21. 11. 1928 v Praze. Vyučil se řezníkem a uzenářem. Pracoval u svého otce v řeznictví až do svého nástupu vojenské prezenční služby 1. 10. 1949²³⁴. Tu vykonával u VTO Praha²³⁵ v Malé Chuchli, kde byl přidělen k hokejovému oddílu ATK²³⁶. Augustin Bubník měl také dvě sestry, dvojčata, Helenu²³⁷ a Věru. Bubník hrál již od 11 let lední hokej, přes výběr Oldřicha Zábrodského st.²³⁸ prošel ale až na počtvrté. Nejprve hrál v útoku, později byl přesunut do obrany²³⁹. Paradoxně v sezóně 1949/1950, v níž byl zatčen, stál Bubník na počátku vrcholu své hokejové kariéry. Dopomohl k překvapivému vítězství klubu ATK v celostátní lize a stal se nejlepším ligovým střelcem (26 gólů). Augustin Bubník byl roku 1950 odsouzen ke 14 letům odnětí svobody. Velmi mu přitížil jeho „obdiv“ k Západu, vojenská služba a styky s kpt. Martinem Bowem²⁴⁰.

Po propuštění v lednu 1955 nastoupil za Spartak Brno ZJŠ²⁴¹, nicméně po dvou odehraných utkáních byla všem propuštěným hráčům zakázána činnost v I. a II. lize. Jeho dalšími kluby se staly v letech 1956-1958 Motorlet Praha a poté Slovan Bratislava (1958-1962). Po těžkém zranění ukončil hráčskou kariéru.

Augustin Bubník si prošel trenérskou školou FTVS²⁴² a stal se trenérem CHZ Litvínov (1962-1965; 1981-1983), Motorletu Praha (1965-1966), Škody Plzeň

²³³ KAPLAN, Karel - PALEČEK, Pavel. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 23.

²³⁴ Augustin Bubník nebyl odvodní ročník, šel však na vojnu se svým kamarádem Vladimírem Kobranovem.

²³⁵ Vojenský tělovýchovný oddíl.

²³⁶ Armádní tělovýchovný klub.

²³⁷ Pracovala v Military permit office.

²³⁸ Na Štvanici pořádal náборы žáků do klubu LTC.

²³⁹ Přesunutím Augustina Bubníka a Vladimíra Kobranova do obrany vznikl tzv. karusel (kolotoč). Tak se říkalo útočné pětce Václav Roziňák - Vladimír Zábrodský - Stanislav Konopásek a Augustin Bubník - Vladimír Kobranov. Tak vznikl útok, který byl velmi rychlý a technicky vyspělý.

²⁴⁰ K němu více viz kapitola 5. 5.

²⁴¹ Závod Jana Švermy.

²⁴² Fakulta tělovýchovy a sportu.

(1970-1971), ČSA Karviná (1972-1973, 1983-1985), Zetoru Brno (1973-1974, 1977-1978), Autoškody Mladá Boleslav (1975-1976), Slavie Praha (1976-1977). Navíc se dostal ke trenéřské činnosti i v zahraničí. V letech 1966-1969²⁴³ trénoval reprezentační mužstvo Finska²⁴⁴, poté tým ATSE Graz v Rakousku (1979-1980) a na domácím poli juniorské reprezentační mužstvo ČSSR v letech 1974-1976.

Bubník se dvakrát oženil. Má dceru a syna²⁴⁵ z prvního manželství a druhého syna z manželství stávajícího. Jako poslední postižený procesu Modrý a spol. žije v České republice a podílí se výraznou měrou na mapování historie 50. let svými vzpomínkami, které například zpracovala organizace Politictivezni.cz.

Roku 1983 mu byl udělen čestný titul ZMS. V letech 1998-2002 byl poslancem za ODS a působil jako předseda podvýboru pro tělovýchovu. Roku 1991 byl uveden do Síně slávy finského hokeje. Dne 4. 11. 2008²⁴⁶ byl uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje. Roku 2010 se spolupodílel na dokumentárním snímku České televize - Postavení mimo hru²⁴⁷.

5.1.3 Stanislav Konopásek

Stanislav Konopásek se narodil 18. 4. 1923. Od roku 1933 hrál až do svého zatčení v klubu LTC. Z žactva přestoupil do A týmu²⁴⁸ spolu s Bohumilem Modrým a Vladimírem Zábrodským, se kterým hrál v útoku. Po reálném gymnáziu a obchodní škole pracoval jako technický úředník v několika podnicích.

„Naším současným nejlepším levým křídlem je Stanislav Konopásek. Světové mistrovství jej zastihlo ve vojenském stejnokroji. Konopáskovi je 23 roků. Je odchovancem „lhně Zábrodského“ a také se svým rostencem a současně i synem svého prvního učitele je bezvadně sehrán. Hokej hraje od svého devátého roku;

²⁴³ Bubník měl již dojednanou smlouvu se švýcarským klubem Kloten, nakonec byl však poslán do Finska. Finsko chtělo smlouvu prodloužit až do OH v Sapporu 1982, což ČSSR odmítlo s tím, že Bubník bude trénovat čs. juniorskou reprezentaci. Po jeho návratu však slib nebyl dodržen a Bubník odešel trénovat „obyčejný“ tým do Plzně.

²⁴⁴ Bohužel pro něj se mu podařilo na MS ve Vídni roku 1967 s týmem Finska porazit výběr ČSSR, ač byl finský tým do té doby považován za méně kvalitní. Bubník byl poté československými fanoušky považován za „zrádce“.

²⁴⁵ Gustav Bubník - herec.

²⁴⁶ Finská Sín slávy jej přijala již roku 2003 za jeho trenéřské úsilí ve Finsku v letech 1966-1969.

²⁴⁷ Režie: Ivan Biel, ČT 2010.

²⁴⁸ „A“ tým = dospělé mužstvo, které hraje I. ligu.

*první mezistátní zápas hrál loni se Švýcary a Švédy. Je vynikající bruslař, technik i střelec. A hraje rád a dobře kopanou*²⁴⁹

Na amnestii prezidenta republiky byl roku 1955 propuštěn z výkonu trestu, ke kterému byl odsouzen v procesu Modrý a spol. Poté nastoupil v sezóně 1955/1956 za bývalý klub LTC Tatra Smíchov, v letech 1956-1962 za Spartu Praha, kde se opět setkal s Vladimírem Zábrodským. Jako hráč odehrál i sezónu 1962/1963 za klub Motorlet Praha. Poté se věnoval trenérské činnosti, a to v Motorletu Praha (1963-1965), Spartě Praha (1968-1969, 1972-1973) a v cizině trénoval v letech 1965-1968 polské GKS Katowice, s nimiž vyhrál roku 1968 polskou ligu.

Stanislav Konopásek zůstal v Praze i se svou manželkou Annou, s níž má syna Jana. Konopásek zemřel 6. 3. 2008. Dne 4. 11. 2008 byl uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje.

5.1.4 Vladimír Kobranov

Vladimír Kobranov se narodil 4. 10. 1927 v Černošicích. Jeho rodiče, ruští emigranti, přišli do Československa po Velké říjnové socialistické revoluci asi roku 1918. Kobranov navštěvoval reálné gymnázium, roku 1946 ale odjel na zájezd do Švýcarska se svým hokejovým týmem I. ČLTK, kde působil od roku 1945²⁵⁰. Na tento zájezd odjel bez povolení ředitele školy, a proto byl roku 1946 z gymnázia vyloučen²⁵¹. Studoval i anglický jazyk v ústavu moderních řečí v letech 1946-1949, což mu v procesu bylo předkládáno jako důkaz, že chtěl emigrovat.

Dne 1. 10. 1949 nastoupil k plnění vojenské základní služby u vojenského útvaru 9435 v Praze, odkud byl po 6 týdnech převelen do vojenského tělovýchovného oddílu v Malé Chuchli. Zde hrál v hokejovém oddíle za ATK. Stal se dvakrát nejlepším ligovým střelcem, a to v letech 1946 a 1948.

Lední hokej začal hrát v místě svého bydliště v Černošicích za HC Černošice, od roku 1945 hrál za I. ČLTK jako útočník²⁵². V ligové soutěži se v sezónách 1945/1946 a 1947/1948 stal nejlepším ligovým střelcem.

²⁴⁹ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 16.

²⁵⁰ Do roku 1945 hrál za Horní Černošice.

²⁵¹ Žádala jsem dnešní školu Na Santošce o informaci, kdo byl jejím ředitelem v roce 1946, avšak nedostalo se mi odpovědi.

²⁵² V reprezentačním mužstvu byl přesunut do obrany spolu s Augustinem Bubníkem, čímž vznikl tzv. karusel (viz Augustin Bubník, kapitola 5. 1. 2)

Ve vykonstruovaném procesu byl odsouzen k 10 letům odnětí svobody nepodmíněně. Žalobou byl nařčen i z hlasování o emigraci ve Švýcarsku na konci roku 1948. Není zcela jasné, proč se žalobě nevzepřel, neboť onoho zájezdu do Švýcarska se vůbec nezúčastnil. Ani v tzv. Zlaté hospůdce prakticky nebyl a s kpt. Martinem Bowem se nestýkal, ač obžaloba tvrdila opak. Proto je u jeho osoby jeden z nejvyšších trestů zarážející a ještě méně pochopitelný než u ostatních absurdních obvinění.

Po propuštění se k hokeji nejprve nechtěl vrátit. Nicméně na prosbu Bohumila Modrého mu Kobranov vypomáhal s trénováním Spartaku Motorlet. Poté se jako hráč uplatnil v letech 1956-1964 v Dynamu Pardubice. V letech 1965-1968 se stal trenérem klubu TJ Gottwaldov a roku 1968 odešel jako trenér i s rodinou²⁵³ do Švýcarska²⁵⁴, kde nakonec po událostech v srpnu 1968 zůstal. Nyní žije v Regensdorfu, ale jeho zdravotní stav se výrazně zhoršuje, což mi neumožnilo vést s ním rozhovor.

Vladimír Kobranov byl dne 17. 4. 2009 uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje.

5.1.5 Václav Roziňák

Václav Roziňák se narodil 7. 12. 1922. Po maturitě pracoval u firmy Dembovski a Smělý a v dalších firmách. Roku 1949 byl zaměstnán ve Zdaru LTC. Roziňák se hlásil k českobratrské evangelické církvi.

Tento útočník, který se po smrti Ladislava Trojáka usadil v útočné formaci spolu s Vladimírem Zábrodským a Stanislavem Konopáskem, nejprve začínal s SK Podolí (1942-1947) a až od roku 1948 byl hráčem LTC, a to až do svého zatčení v roce 1950 v rámci kauzy Modrý a spol. Deset let odnětí svobody mu nakonec díky amnestii bylo zkráceno a on již v roce 1956 mohl nastoupit za Spartak ČKD Sokolovo. Zde zůstal až do roku 1964.

Po ukončení hráčské kariéry začal trénovat spartánské B-mužstvo, a to až do roku 1967, kdy odešel za trenérskou příležitostí do Švýcarska²⁵⁵. S manželkou

²⁵³ Manželka Karla, dcery Zuzana a Michaela.

²⁵⁴ Zde dvě sezóny trénoval klub SC (Zug) Curych, poté působil i v Küsnachtu a Niederhazli.

²⁵⁵ Trénoval 3 sezóny v Grasshoppers Curych a poté v Rapperswillu a Zugu (SC Curych). Po ukončení i trenérské hokejové kariéry se věnoval výuce tenisu v Buxu.

Alenou a synem Janem se již do ČSSR odmítl vrátit²⁵⁶ a ve Švýcarsku i zemřel na rakovinu 1. 3. 1997. Dne 4. 11. 2008 byl uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje.

5.1.6 Josef Jirka

Josef Jirka se narodil 3. 2. 1926. Vyučil se zámečnickem. Již od roku 1936 hrál za žáky klubu LTC v pozici brankáře. Roku 1946 přešel do HC Stadiónu Praha, odkud byl po dvou letech převelen do ATK poté, co nastoupil plnění základní vojenské služby. Zde působil až do svého zatčení. Od ledna 1946 do roku 1948 byl členem sociální demokracie, ze které byl vyškrtnut pro neplacení příspěvků. Ve vykonstruovaném procesu Modrý a spol. byl odsouzen k 6 letům odnětí svobody. Roku 1953 byl však již propuštěn a stal se brankářem Zbrojovky Brno pro léta 1953-1957. Následující sezónu odchytal v klubu Spartak Královo Pole. Josef Jirka zemřel dne 11. 12. 2000. Jeho manželka Ria Jirkova žije dodnes.

5.1.7 Zlatko Červený

Zlatko²⁵⁷ Červený se narodil 16. 8. 1920 v Jugoslávii. Jeho otec zde byl totiž fotbalovým trenérem. V roce 1924 se vrátili do ČSR a o dva roky později se otec nevrátil ze zájezdu s AC Spartou z USA. Zlatko proto do školy chodil v klášteře, neboť na jeho výchovu zůstala matka sama. Vyučil se automontérem. Roku 1941 se oženil s Věrou, se kterou měl dvě dcery. Pracoval jako úředník ve Vzájemné rolnické pojišťovně, a to až do června 1949. Poté se odstěhoval i s rodinou do Českých Budějovic, kde až do zatčení pracoval v Okresní národní pojišťovně. Od roku 1948 byl členem KSČ.

Lední hokej hrál od roku 1937 za Spartu Praha v pozici brankáře. Až roku 1949 odešel za práci i hokejem do již zmíněných Českých Budějovic. V procesu Modrý a spol. byl odsouzen ke třem letům odnětí svobody. Po propuštění hrál v Karlových Varech a poté ve Slavoji České Budějovice, které v letech 1959-1962 trénoval. Zemřel dne 27. 10. 1992.

²⁵⁶ V dubnu roku 1989 požádali o zrušení československého občanství, které jim poté bylo následující rok opět navraceno.

²⁵⁷ V celé práci uvádím křestní jméno Červeného „Zlatko“, neboť se tak objevuje i v úředních dokumentech. Pro celkový přehled však musím uvést, že výjimečně byl jmenován jako Zlatomír Červený.

Zlatko Červený byl s největší pravděpodobností agentem StB, a to od 4. 6. 1954 pod krycím jménem Maria. Tato spolupráce se Státní bezpečností zanikla 18. 12. 1963. Je tedy možné, že po propuštění z vězení byl nějakým způsobem přinucen ke spolupráci, aby mu za to bylo například umožněno začlenění se do společnosti, aby dcery mohly studovat apod. To se dnes bohužel nedozvíme, neboť spis Ministerstva vnitra k osobě Zlatka Červeného jako agenta StB s archivním číslem 6057 byl skartován.²⁵⁸

5.1.8 Jiří Macelis

Jiří Macelis se narodil 7. 1. 1923. Vyučil se obchodním příručím, protože jeho otec měl obchod (či dílnu) s pleteným zbožím. Po vyučení byl poslán na práci²⁵⁹ do Německa jako většina jeho vrstevníků narozených v roce 1923. Zde pracoval v továrně AEG na výrobu elektrických motorů. Po třech měsících byl povolán zpět do Protektorátu Čechy a Morava pro neschopnost. Až do konce války pracoval jako pomocný dělník na poštovním úřadě.

Dne 1. 10. 1945 nastoupil prezenční vojenskou službu, ze které po jedenadvaceti měsících odešel na poštovní úřad ve Vyšším Brodě. V červenci 1947 nastoupil do obchodního domu Brouk a Babka v Českých Budějovicích, kde pracoval až do svého zatčení. Po únoru 1948 vstoupil do KSČ, dle své výpovědi: „(...)nevstoupil [jsem do KSČ, pozn. H. B.] s politického přesvědčení. V té době ani nikdy před tím jsem politicky nežil. Vstoupil jsem s toho důvodu, že všichni zaměstnanci korporativně vstoupili do strany KSČ.“²⁶⁰

Tento obránce (někdy i útočník) začal hrát hokej v Českých Budějovicích, kde působil až do svého zatčení roku 1950. V procesu Modrý a spol. byl odsouzen na dva roky nepodmíněně. Po propuštění hrál v letech 1951-1956 za Slavii Karlovy Vary, 1956-1958 za Tatra Kolín, kde již působil jako hrající trenér, a 1958-1972 za Slovan Hodonín, kde též trénoval a hrál zároveň. Hokejovou hráčskou kariéru poté ukončil a věnoval se plně trenérství. V letech 1972-1976 v ZVL Skalica a 1976-1980 ve Slovanu Hodonín, kde však trénoval mládež.

²⁵⁸ Augustin Bubník se taktéž domnívá, že Zlatko Červený byl ke spolupráci s StB přinucen: „Zlatko Červený byl jeden z nejhrdinnějších lidí, nejčestnějších lidí, které jsem kdy poznal.“ (Zdroj: Rozhovor veden s Augustínem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze).

²⁵⁹ Totaleinsatz - tzv. totální nasazení, kdy byly celé ročníky nuceně odváženy na práci do Říše.

²⁶⁰ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 143.

Roku 1968 získal čestné ocenění ZMS. S manželkou Helenou má syna. Jiří Macelis zemřel dne 6. 4. 1998.

5.1.9 Přemysl Hajný

Přemysl Hajný (někdy též psáno Hainý) se narodil 18. 12. 1925. Vystudoval obchodní akademii, po jejímž dokončení roku 1945 pomáhal svému otci v obchodě²⁶¹, a to až do nástupu základní vojenské služby 1. 10. 1948.

Tento obránce hrál v letech 1940-1943 za SK Viktorii Malý Břevnov, poté za Slavii Praha (1943-1946), od roku 1946 až do nástupu vojenské prezenční služby za klub LTC. Za klub ATK Praha nastupoval v sezóně 1948/1949.

V procesu Modrý a spol. byl odsouzen „jen“ k jednomu roku odnětí svobody. Díky tomu se na něm hokejová pauza výrazně neprojevila.

V letech 1951-1952 a 1956-1960 nastupoval za Baník Kladno, v letech 1952-1956 za Tatru Smíchov a naposledy za Tj Ruzyň v sezóně 1961/1962. Poté se věnoval trenérské činnosti. Kromě československých působišť v klubech ČSA Ruzyň (1962-1965) a Sparta ČKD Praha (1969-1972), měl možnost trénovat i v zahraničí, a to v letech 1965-1968 v Servette Ženeva, v klubu Veroniky Den Haag v Nizozemí (1973/1974) a v Olympiji Lublaň v Jugoslávii (1975-1978).

Přemysl Hajný zemřel dne 24. 10. 1993.

5.1.10 Antonín Španinger

Antonín Španinger se narodil 26. 5. 1926. Tento obránce hrál za Slavoj České Budějovice²⁶² až do roku 1948. Poté 1. 10. 1948 nastoupil vojenskou prezenční službu, během níž nastupoval za ATK až do svého zatčení. Po procesu s Modrým a spol. byl odsouzen k osmi měsícům odnětí svobody, čímž byl téměř po vynesení rozsudku propuštěn. Poté hrál opět za SKP České Budějovice²⁶³, a to až do roku 1964. Poté až do konce 60. let hrál za Jiskru Písek. Jako jediný z odsouzených se mohl vrátit i do reprezentace, když byl nominován na olympijské hry v Cortině D'Ampezzo roku 1956, ale poté byl ze soupisky vyřazen, údajně prý

²⁶¹ Otec byl majitel řeznictví a uzenářství, které s bratrem Jiřím chtěli po otci převzít.

²⁶² Od 1941 Meteor České Budějovice.

²⁶³ Poté Motor České Budějovice.

pro odmítnutí spolupráce s StB. Trenérské činnosti se nevěnoval. Zemřel v Českých Budějovicích dne 4. 1. 2010 po hospitalizaci v prosinci 2009.

5.1.11 Josef Štock

Josef Štock (někdy též uváděn jako Stock, Štok) se narodil 6. 3. 1926. V procesu Modrý a spol. byl odsouzen k osmi měsícům vězení, proto byl propuštěn téměř hned po vynesení rozsudku, neboť se do doby odnětí svobody započítávala i vazba. Poté hrál hokej v Karlových Varech za Slavii, zde tento obránce zůstal až do roku 1956. Pak přestoupil do Spartaku Královské Pole. Do Karlových Varů se vrátil jako trenér v letech 1968-1969. Pravděpodobně by měl ještě žít, avšak není o něm nic bližšího známo.

5.1.12 Mojmír Ujčík

Mojmír Ujčík se narodil 17. 7. 1922. Pracoval po vyučení jako úředník u ČKD do roku 1945. Poté se oženil s Věrou roz. Herclíkovou a po smrti jejího otce převzal restauraci U Herclíků neboli tzv. Zlatou hospůdku²⁶⁴. Ta se nacházela ve Pštrossově ulici č. 24 v Praze v blízkosti Národního divadla. Navštěvovali ji nejen herci, ale právě i sportovci, neboť bratrem Mojmíra Ujčíka byl Zdeněk Ujčík, který hrál lední hokej za Spartu Praha, a sám Mojmír byl sportovním nadšencem. Hrál dokonce také hokej roku 1937 za SK Slavii a až do roku 1943 se věnoval lehké atletice v klubu AC Sparta, čehož ze zdravotních důvodů zanechal.

Jako nájemce restaurace U Herclíků byl ve vykonstruovaném procesu Ing. Modrý a spol. odsouzen k tříletému vězení. Po propuštění zřejmě pracoval dále v pohostinství. Mojmír Ujčík zemřel roku 1977 v 57 letech v práci na infarkt.

²⁶⁴ Příloha č. 21.

5.2 Zatčení, vazba, vyšetřování

Dne 13. 3. 1950 byli zajištěni Augustin Bubník, Zlatko Červený, Václav Roziňák a Jiří Macelis. Poslední jmenovaný byl po výsledku propuštěn, neboť nebylo prokázáno, že by se účastnil pobuřujících výroků. Zbylí tři hráči byli vzati do vazby²⁶⁵ a poté je MUDr. Pavel Peter na požádání KV StB Praha vyšetřil pro opilost: „Při vyšetřování dne 14. 3. 1950 v 5,00 hod. ráno nejeví jmenovaní žádné známky opilosti a podnapilosti. Za svoje činy a výroky jsou plně odpovědni.“²⁶⁶. Domnívám se, že po 8 hodinách od vzetí do vazby již alkohol nehrál výraznou roli. Navíc šok ze zajištění mohl působit jako impuls k částečnému vystřízlivění. Proto otázka, zda byli či nebyli hráči přibližně ve 20:00 pod vlivem alkoholu, nemohla být zodpovězena až v 5:00 ráno.

Zraněný příslušník StB byl také ošetřen lékařem Peterem, a to již 13. 3. 1950. Lékař konstatoval lehké ublížení na těle: „Nad levím okem otok, vyron krve, na dotek citlivý, spojivky lev. oka prekrvené.“²⁶⁷. Zajímavé je, že KV StB při předání policejního vyšetření o stavu orgána č. 171 Státní prokuratuře dne 26. 7. 1950 žádala: „(...) aby náš orgán nemusel býti brán jako svědek při přelíčení.“²⁶⁸.

Druhý den se hráči a příbuzní dovídali o událostech v restauraci U Herclíků od těch, kteří jim přihlíželi. Zaujal mne záznam o tom, že tyto události viděl z otevřeného okna svého domku i obuvník Stočes a Josef Trousílek, který byl u Stočese na večeři. Ač se to vyšetřovatelé dozvěděli při výsledku Josefa Jirky, přesto nezajistili výslech těchto svědků. Tak tomu bylo i v několika dalších případech.

Vladimír Zábrodský byl o věci informován telefonátem manželky Václava Roziňáka, která se sháněla po manželovi. Také mu volal otec Bubníka, který zjišťoval, co se děje s jeho zatčeným synem. Zábrodský zatelefonoval Přemyslu

²⁶⁵ Tuto první noc strávil Augustin Bubník v Bartolomějské ulici, pak byl přemístěn na dva dny ke kostelu sv. Mikuláše, odkud jej předali do rukou vyšetřovatele Františka Pergla do tzv. hradčanského Domečku. Civilní hráči v tzv. Domečku nebyli. Z Bartolomějské byli přepraveni do vazební věznice na Pankráci.

²⁶⁶ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 32.

²⁶⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 11.

²⁶⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 66.

Hajnému, který jej vyzvedl, a společně se zašli podívat k Herclíkům. S Ujčíkem mluvili až napodruhé. Mezitím se došli zeptat na sekretariát ÚV KSČ Na Příkopě Josefa Matějky, co se zavřenými hráči je. Matějka prý nic nevěděl, odešel si zavolat a poté prohlásil: „*Hoši, do toho nemáte co mluvit. Nestarejte se o to.*“²⁶⁹.

Postupně byli zatýkáni další hráči. A dne 16. 3. 1950 byla restaurace U Herclíků předána z příkazu Ministerstva vnitra komunálnímu podniku Hotely a restaurace hlavního města Prahy. Zatčení jednotlivých osob můžeme sledovat v příloze č. 1.

V každém hlášení o zajištění je uvedena poznámka: „Tento úřední záznam musí být sepsán do 24 hod. po zatčení.“ Ale vždy byl vyhotoven až třetí den (například u B. Modrého, Z. Červeného, S. Konopáska ad.).

Celý případ „Akce Kaplička“²⁷⁰ byl nejprve vyšetřován zvlášť u dvou státních útvarů. Příslušníci vojenské prezenční služby byli vyšetřováni u 5. oddělení Hlavního štábu Ministerstva národní obrany. To na ně také podalo trestní oznámení pod č. 21.752/Taj 1950 a týkalo se těchto hráčů: Augustin Bubník, Přemysl Hajný, Josef Jirka, Vladimír Kobranov, Antonín Španinger, Josef Štock. Tato část vyšetřovaná nezávisle na KV-StB Praha nesla název „Proces s voj. Augustinem Bubníkem a spol.“.

Civilní osoby byly vyslýchány na Krajském velitelství StB v Praze. Jednalo se o Bohumila Modrého, Zlatka Červeného, Václava Roziňáka, Stanislava Konopáska, Jiřího Macelise a Mojmíra Ujčíka, na něž bylo podáno trestní oznámení pod č.j. A-19267/302405-2-50-5/Ia.

Oba tyto případy (vojenský Pst I 658/50 a civilní Pst I 1169/50) byly sloučeny v jeden případ.

Mezi protokoly jednotlivých institucí je viditelný rozdíl. Útvar MNO vcelku přesně zachycoval přerušení a pokračování ve výpovědi, známe tak přesná data a výjimečně i časy výslechu. Vyšetřování většinou probíhalo ráno (od 8:00) či v odpoledních hodinách. Každá výpověď by měla být podepsána vyslýchajícím, vyslýchaným a svědkem nebo zapisovatelkou. Ne vždy však tomu tak je. Některé výslechy byly vedeny ve slovenském jazyce, je jich ale výrazná menšina. Je však patrné, že se vyslýchající střídali. Navíc několikahodinové výslechy byly jednou

²⁶⁹ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. s. 217.

²⁷⁰ Ve spisech zabývajících se šetřením výtržnosti v tzv. „Zlaté hospůdce“ se setkáváme s pojmenováním celého případu jako „Akce Kaplička“ dle zmíněného blízkého Národního divadla.

z metod, jak vyslýchaného donutit podepsat to, co vyšetřovatelé potřebovali. Každá strana protokolu musela být podepsána vyslýchaným. Někdy je jeho signatura doplněna poznámkou „četl a podepsal“. Ale praktiky vyšetřovatelů v praxi byly zcela jiné. Vyšetřovaný si v převážné většině případů protokol nemohl přečíst, a tak se běžně stávalo, že podepsal text, se kterým nesouhlasil či ke kterému byl přinucen ať už fyzickým či psychickým násilím, pohrůzkami či jakýmkoli jiným způsobem.

Na mou otázku, zda si směli vyslýchaní strojopis výpovědi přečíst, nebo zda jej jen podepsali, odpověděl Augustin Bubník: „*No tak obyčejně jsem to podepsal, ale to už jsem kolikrát byl v takovém psychickém stavu, že už ani nevím, co jsem tam podepisoval. Samozřejmě tam pracovala nějaká paní Králová, která tam psala na stroji všechny výpovědi, která potom vypovídala a volala, když jsme vyšli ven už propuštěný po těch pěti letech, tak volala a vysvětlovala, jak mě tam vozili v dezolátním psychickém a fyzickém stavu, že už jsem kolikrát ani nebyl příčetný k tomu něco vypovídat a podepisovat. Zkrátka, chtěli ze mě stále vytlouct přiznání, že jsem já byl agentem tohoto Američana a že já jsem přemlouval celé to mužstvo k té emigraci. Pro mě bylo překvapení, když se tam najednou objevilo jméno Modrý, ani já vůbec nevím, proč se to situovalo najednou všechno na Modrého, já jsem stále a stále tvrdil svoje, a to bylo všechno. V životě jsem neřekl na Modrého, že by Modrý přemlouval mužstvo nebo že on by měl být tím hlavním špiónem nebo tím člověkem.*“²⁷¹.

Kdo všechno měl zájem na odsouzení hokejistů, je prakticky nezjistitelné. Například Karel Kaplan uvádí zprávu, v níž dal ministr vnitra Václav Nosek příkaz k rychlému vyšetření případu a řádnému odsouzení. „*Ve věci zatčených hokejistů sděluje s. Nosek, že za žádných okolností nemají být propuštěni, naopak nechat celou záležitost co nejpřísněji vyšetřit, rozšířit trestní oznámení na Hostinského a na všechny účastníky. Pozatýkat všechny proviněné a co nejpřísněji potrestat. Pátému oddělení hlavního štábu sdělit účast Macelise, který byl propuštěn, a žádat rovněž potrestání. Je zapotřebí věc ihned zařídit. Šváb.*“²⁷²

²⁷¹ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

²⁷² KAPLAN, Karel - PALEČEK, Pavel. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 120.

Z přílohy č. 2 je patrné, „kolik času“ bylo kterému vyslychanému věnováno. Jednoznačně „největší zájem“ měl hlavní štáb²⁷³ Ministerstva národní obrany o voj. Augustina Bubníka. V jeho případě se nejvíce zajímali o osobu kpt. Martina Boweho, případně o Ing. Bohumila Modrého. KV StB nejdéle vyslychala Ing. Bohumila Modrého, který byl postaven do čela protistátní skupiny „zrádných“ hokejových reprezentantů. U něj se také zajímali o osobu kpt. Martina Boweho a dále o jeho úvahy o ilegálním přechodu hranic. Vyšetřování i soud tak jednal s „protistátní skupinou Ing. Bohumil Modrý a spol.“.

Vyšetřující se ptali většinou na stejné či velmi podobné věci, jak je patrné z výpovědí. Bylo zavedeno určité schéma, které se různě obměňovalo, doplňovalo či upravovalo. Vyšetřovaný byl většinou tázán na své rodinné vztahy a osobní údaje, poté následoval jakýsi stručný životopis. U hokejistů byly zjišťovány zvláště zájezdy do ciziny, zda se tam s někým setkali, jestli tam něco vezli a komu, jaké známé a příbuzné mají v zahraničí apod. Pokud se vyslychaný hokejista zúčastnil zájezdu LTC na Spenglerův pohár do Švýcarska koncem roku 1948, byl dotazován v této věci na okolnosti jednání s emigranty a hlasování o případném setrvání celého mužstva v zahraničí. Značnou část výsledku tvořila i pasáž zjišťující informace o ostatních hráčích a známých.

Zda hráčům byly ukazovány nějaké dokumenty či falešné výpovědi ostatních spoluhráčů, není zcela jasné, je to však velmi pravděpodobné. Augustinu Bubníkovi se například snažili dokázat, že přesvědčoval při převozu k výsledku Josefa Jirku, aby změnil výpověď. *„Ano, já se pamatuji, že jednou ti moji dva vyšetřovatelé mě usvědčovali z toho, že jsem při jízdě z domečku do té vyšetřující místnosti dokonce měl přemlouvat Josefa Jirku k tomu, aby tak nemluvil, aby mluvil jinak. Já jsem žádal s Jirkou konfrontaci, no a když k tomu došlo, tak nakonec ten Jirka se psychicky zhroutil a řekl, že to z něj vyloukli a že to vůbec není pravda, že bych já ho v tom autě, když jsme jeli vedle sebe na ten výslech, že bych ho přemlouval k tomu a k tomu, no ale tehdy už oni chtěli do toho namočit také mě, že já jsem působil i tam na toho spoluvězně, aby o tom nemluvil, nebo aby mluvil tak, jak já jsem ho měl navádět.“*²⁷⁴

²⁷³ Ministerstvo národní obrany se skládalo ze dvou hlavních sfér: Hlavní štáb branné moci (5. oddělení) a vojenská správa. Pátým oddělením Hlavního štábu MNO byla československá vojenská zpravodajská služba.

²⁷⁴ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

Poté mu dokonce ukázali fotografie, kde byl vyfocen u vily kpt. Martina Boweho, či před vilou paní Wenzelové. „V první řadě mě stále chtěli usvědčit, že já jsem byl hlavním iniciátorem toho, že jsem měl už na soustředění na Čeperce přemlouvat různé hráče k tomu, že budeme emigrovat, že zůstaneme v Londýně. Takže jsem vlastně vycítil, že ze mě chtěli udělat nějakého šéfa celé té skupiny, já jsem jim samozřejmě stále odpovídal ne, že to vůbec není pravda. Až teprve jednou, já nevím, snad po čtrnácti dnech, na mě vytáhli různé fotografie, kde mě měli nafoceného, jak ve vojenské uniformě chodím do vily toho pana Martina Bowa, že jezdím s jeho manželkou do Klánovic hrát golf... No já jsem si to tehdy jako mladej kluk neuvědomil, že se nesmím stýkat s jiným cizím občanem než Československa.“²⁷⁵

V Bubníkově spise existuje zpráva od plk. Josefa Mírovského ze dne 16. 3. 1950: „Při našem šetření vyšlo najevo, že s naším objektem Libuší Wenzelovou, roz. Rosetinovou, bytem Praha XVIII, Slunná 23, se stýká Gustav Bubník, služebně přidělen Příbram 49/C, který s ní udržuje milostný poměr.“²⁷⁶. Z toho je jasně znatelné, že „objekt“ Libuše Wenzelová byla sledována, není však jasné v jaké věci²⁷⁷.

Zarážející je to, že nebyli vyslechnuti svědci Oldřich Němec, Josef Trousílek či Oldřich Zábrodský starší. Vojenští hokejisté byli umístěni nejprve v Hradčanském „domečku“ v Kapucínské ulici č. p. 214, což byla vyšetřovací věznice 5. oddělení Hlavního štábu MNO, kde probíhalo šetření příslušníků vojenské prezenční služby. Civilní obvinění byli vyslýcháni ve vazební věznici KV StB v Praze v Bartolomějské ulici č. p. 10²⁷⁸.

Cesta k doznání nešla pouze přes samotné oficiální výslechy. Jednalo se o systematické zlomení člověka, při kterém byly využívány takové metody jako například nucené chození po cele několik hodin, úmyslné rušení spánku vězňů, samovazba, několikahodinové výslechy, bití, mučení, zima v cele, ruce neustále na příkrývce, aby byly vidět, vyhrožování perzekucí příbuzných apod.²⁷⁹.

²⁷⁵ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

²⁷⁶ Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, Osobní spis - Bubník Augustin 302-332-14.

²⁷⁷ Zda právě kvůli Augustinu Bubníkovi, který k ní docházel?

²⁷⁸ Dne 1. 1. 1995 vznikl Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu služby kriminální policie a vyšetřování, jehož část sídlí právě v Bartolomějské ulici.

²⁷⁹ Více k metodám vyšetřovatelů StB viz KAPLAN, Karel. *Nebezpečná bezpečnost: státní bezpečnost 1948-1956*. Brno: Doplněk, 1999. 289 s.

Hradčanský domeček byl co do mučení brutálnější než věznice v Bartolomějské. Vyšetřovaný musel neustále chodit či stát, na cele si nesměl sednout ani lehnout, pokud mu to nebylo určeno.

Augustin Bubník vzpomínal na své zatčení: „*Sotva do Bartolomějské přivezli i Kobranova, přijela pro nás vojenská tajná policie. Vytáhlý hubený chlapík v širokém klobouku, žádná hrůza z něj nešla. Zavázali nám oči a posadili do auta, cesta netrvala dlouho. Když nás vytáhli, slyšel jsem řev: „Tak tady jsou ty kurvy imperialistický!“ Zavedli mě do nějaké budovy, bouchly mříže, vrzly dveře, kdosi do mě kopl a já letěl poslepu do prázdna. Až potom mi strhli pásku z očí. Byl jsem v nějaké cele, tři dny si mě tam nikdo nevšiml. Zvenku každou hodinu zblízka zaznívala loretánská zvonkohra Tisíckrát pozdravujeme Tebe, z druhé strany se nesly tóny sovětské hymny, donekonečna nacvičované vojenskou kapelou. To už bylo jasné, že jsem ve vojenském vězení na Pohořelci.*“²⁸⁰.

Kpt. František Pergl²⁸¹ byl správcem hradčanského „domečku“ a řídil běh celého vyšetřování, ač oficiálním velitelem byl pplk. Ludvík Souček. Pergl vynikal svou horlivostí a zrůdností ve vymýšlení nejrůznějších mučení. Jeho kancelář připomínala středověkou mučírnu. „*K mučení a týrání vyšetřovanců používal různých způsobů, jako například bití obuškem, fackování, dávání do želez (zaplombování), pochodování v noci po cele, cvičení až do umdlení, buzení vyšetřovanců, kopání a bití přes chodidla (tzv. baštonáda), zvedání za uši, bití přes mokrý ručník, “kolotoč” atd. Ve věznici nebyla poskytována lékařská péče, při nemoci vězňů Pergl odpíral lékařskou pomoc a dával nemocným tenofalin, po jehož použití se dostavovaly prudké průjmy a celková tělesná slabost. Na celách se netopilo, spalo se při otevřeném okně v lehkém prádle i za mrazu. Svým jednáním se snažil dosáhnout toho, aby vyšetřovanci byli morálně i fyzicky zlomeni a vše doznali. Pergl byl volán i do vyšetřujících místností, kde se účastnil bití vězňů, aby rychle doznávali “trestnou činnost”. Pergl vytvořil z vojenské věznice v “Domečku” mučírnu, která snese srovnání s věznicí gestapa.*“²⁸²

²⁸⁰ Hradčanský „domeček“ [online] : [cit. 2006-04-10]. Dostupné na: <http://www.reflex.cz/Clanek11205.html>

²⁸¹ Přezdívalo mu „Suchá lípa“, na podzim roku 1951 byl zatčen, zbaven hodnosti a odsouzen na 11 let trestu odnětí svobody. Byl podmíněčně propuštěn po 6 letech roku 1957. Bydlel nedaleko tzv. hradčanského Domečku a zemřel 25. 9. 1962.

²⁸² Trestní řízení nebylo zavedeno... [online] : [cit. 2010-03-21]. Dostupné na: http://www.531prps.army.cz/avis/vojenske_rozhledy/2000_3/124.htm

Vyslychající byli limitováni i časem. Dne 5. 4. 1950 Útvar 701-A²⁸³ vytýkal útvaru 601-A²⁸⁴: „Přesto, že máte k dispozici protokolární výpovědi hokejistů ATK vypracované orgány armády,/protože část mužstva jsou vojini v činné službě/ zjišťujeme, že vyšetřování bylo prováděno bezdůrazně a nyní je dokonce zastaveno. Protože se mužstvo organisovaně chystalo nevrátit se zpět do ČSR a jeho členové jednali ve věci s členem amerického velvyslanectví, žádáme o sdělení proč bylo šetření zastaveno. Upozorňujeme, že s. ministr vnitra rozhodl, aby případ byl důsledně zpracován, žádáme, aby se vyšetřování urychleně a důsledně provádělo.“²⁸⁵. Dobu, kterou podezřelí trávili ve vazbě, bylo nutno zkrátit. Ve vazební věznici na Pankráci se pobývalo většinou maximálně jeden rok. Právě na Pankrác byli hokejisté přesunuti po ukončení výslechů. Například Josef Štock byl do vazební věznice předán 28. 4. 1950 se žádostí, aby byl umístěn odděleně od vojínů Bubníka, Jirky, Kobranova, Hajného a Španingera, kteří byli na Pankrác předáni spolu se Štockem.

Poté KV StB vytvořila „uzávěrovou zprávu“ vyšetřování, kterou 27. 4. 1950 zaslali na MNO. „Obdrželi jsme závěrečnou zprávu čj. A - 19267/302405-50 ze dne 27.IV.1950 o zadržených hráčích národního hokejového mužstva. Celá zpráva ukazuje na to, že šetření bylo provedeno nedostatečně a zdlouhavě. Skutková podstata trestných činů M o d r é h o a B u b n í k a není úplná a u soudu může přispět k jejich osvobození. Žádáme důrazně, aby celý případ byl znovu důkladně zrekapitulován a byla nám předložena závěrečná zpráva, která bude plně vyčerpávat skutkovou podstatu trestných činů všech zúčastněných osob.“²⁸⁶

Dle mého názoru je z této zprávy patrné, že Ministerstvo národní obrany mělo jistý zájem na odsouzení hokejistů, případně alespoň většiny z nich. Došlo k dalšímu vyšetřování a po přepracování uzávěrové zprávy a jejím schválení MNO, bylo vypracováno trestní oznámení dne 20. 7. 1950, které bylo zasláno Státnímu soudu v Praze. Trestní oznámení na hráče, kteří v tom čase vykonávali vojenskou prezenční službu, podal hlavní štáb MNO již 28. 4. 1950 pod č.j. 21.752/Taj 1950 Státní prokuratury Praha - Pankrác. Na civilní hráče jej podalo velitelství KV StB oddělení 5/1.

²⁸³ Velitelství Státní bezpečnosti.

²⁸⁴ 1. oddělení krajského velitelství StB.

²⁸⁵ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 23.

²⁸⁶ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 1.

Trestní oznámení kromě obvinění zadržovaných obsahovalo i upozornění na chování a „záporné“ vlastnosti obviněných. *„Závěrem poznamenáváme, že všichni jmenovaní nebo alespoň většina se bude snažiti některé závažné okolnosti popřítí a ještě k tomu s notnou dávkou drzosti, jak bylo též shledáno při jejich vyšetřování na zdejším velitelství. Vyšetřování případu vedl ref. č. služ. 1909 zdejšího velitelství.“*²⁸⁷

Trestní oznámení bylo postaveno hlavně na podezření z velezrady a vyzvědačství podle §§ 1 a 5 zák. č. 231/48 Sb. Na jeho základě byli ponecháni ve vazbě dle § 96 odst. 1 a § 101 odst. 1 tr. ř. a všem podezřelým byl zajištěn majetek dle § 283 odst. 1 tr. ř.

Vyhotovitel trestního oznámení²⁸⁸ podal zprávu o nepřiložení svědeckých výpovědí k trestnímu oznámení: *„(...) po vypracování trestního oznámení, které jsem učinil na hokeysté, bylo toto dáno na útvar 701-A k rozhodnutí. S. T r n k a, který byl řídicím orgánem této akce /útv. 701-A, 1328/ mne dával po celou dobu co byl shora uvedený případ zpracováván příkazy a to v té souvislosti, kdo má býti zatčen, vyslýchán apod. Většinu příkazů, které jsem dostával od útvaru byly větším dílem činěny telefonicky a to pravděpodobně z toho důvodu, že takto chtěli celý případ uspišiti. Trestní oznámení, které bylo dáno tamnímu útvaru k rozhodnutí, bylo také tímto z části předěláno a svědecké výpovědi, které já jsem k trestnímu oznámení přiložil, byly z toho vyjmuty. Z jakého důvodu mi však řečeno nebylo. Dokončení trestného oznámení na případ Modrý a spol., tj. vybavení k soudu a uložení na operativní oddělení, již vypracovával s. Šmidberger, který po mně převzal referát 5/I-A.“*²⁸⁹

Státní prokurátor Dr. Vladimír Bureš žádal, aby mu byly předány výpovědi svědků, o jejichž přidělení (výpovědi) rozhodoval útvar 701-A. Příslušník StB č. legitimace 1909 nakonec 20. 9. 1950 obdržel souhlas od útvaru 701-A k zaslání výpovědí Vladimíra Zábrodského, Eriky Modré a Josefa Matějky Státní prokuratuře. Dr. Bureš žádal i vyslechnutí Trousilka, Zábrodského st. a Němce a všech vedoucích hokejistů, k čemuž již bohužel nedošlo.

²⁸⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 16.

²⁸⁸ Orgán StB č. legitimace 1909.

²⁸⁹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 5.

Často se hovoří v souvislosti s odsouzenými hokejisty o možnosti, že jejich proces nějakým způsobem zařídil Sovětský svaz, a to prý proto, aby československý tým uvolnil místo začínajícímu sovětskému hokeji. Nikde jsem však neobjevila jediný důkaz, ba ani zmínku, kromě tvrzení Vladimíra Škutiny: „(...) *příkaz přímo z Moskvy už několik měsíců zněl. „Zlikvidovat československé hokejisty, aby nemohli konkurovat Sovětům!“ jak je zlikvidovat, to sovětské poradci neporadili. V tom ponechali svým československým podřízeným volnou ruku. Poradci radí jen globálně. Podrobnosti nechávají na těch, na něž padne odpovědnost.*“²⁹⁰.

Hráči o sovětských poradcích nevyprávěli, až roku 2008 vyšla výpověď Augustina Bubníka: „*Já se pamatuju, že při našem vyšetřování tam už byli Rusové. Protože já rozuměl rusky, tak vím, že ti vyšetřovatelé mezi sebou mluvili rusky. Mně to bylo divný, proč mluví rusky!*“²⁹¹ Nejde však s určitostí říci, jakou v tomto případě měli mít roli. Sovětský hokej se oficiálně objevil na mezinárodní scéně až roku 1954, tedy celé 4 roky po procesu. Navíc ani absencí československého týmu ve světovém hokeji nezmizeli další výborní protivníci. Existuje několik svědectví, že se dokonce sovětské funkcionáře ledního hokeje o vězněné hokejisty zajímali, zvláště Antolij Tarasov²⁹², který po propuštění navštívil i Bohumila Modrého.

Augustin Bubník v rozhovoru upřesnil, že Rusové nebyli přítomni každému výslechu: „*Tam už pak nebyli žádní Rusové, tam už byli jenom ti vyšetřovatelé z pátého vojenského oddělení. Ti Rusové se objevili jenom u toho prvního setkání na té Malý Straně.*“²⁹³

Nemohu souhlasit s názorem Davida Lukšů²⁹⁴, že původně neměli být hokejisté jen puštěni do Londýna a celý případ vznikl pouze souhrou náhod, ke kterým významně přispěly události v tzv. Zlaté hospůdce. Již v Bubníkově spise existuje důvěrná zpráva ze dne 21. 2. 1950, která jej prověřuje. Pojednává o jeho stycích, sestřích, kontaktech. Dle mého názoru je tedy velmi pravděpodobné, že případ byl připravován dopředu. Jen nebylo jasné, v jaké věci a kdo všechno v něm bude figurovat.

²⁹⁰ ČERNOCH, František - ZÁBRODSKÝ, Vladimír. *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*. Praha: Riopress, 1999. s.69-70.

²⁹¹ Augustin Bubník. In: Svědectví. Osudy politických vězňů. VRKOČOVÁ, L. (ed.), Praha, 2007. s. 187.

²⁹² Sovětský hokejista, pozdější trenér a místopředseda federace ledního hokeje SSSR.

²⁹³ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

²⁹⁴ David Lukšů. In: *Na slovíčko... s Vladimírem Zábrodským*, vysíláno dne 10. 3. 2010 od 20:00 na ČT4.

5.3 Státní soud

Státní prokurátor Dr. Vladimír Bureš podal dne 29. 9. 1950 žalobu sp. zn. Pst I 658/50 ke Státnímu soudu v Praze. Předseda senátu JUDr. Karel Kruk ji obdržel teprve 2. 10. 1950, tedy tři dny před zahájením procesu. Žaloba hodnotila nejprve celkový stav tělovýchovy, v níž figurovali lidé „chtiví výdělku“ a v kopané, tenisu a ledním hokeji zůstala celá řada jedinců, kteří „využívali sport k bezpracnému vydělávání peněz“. To však nebylo dost dobře možné, neboť odměny za zápas byly většinu pouze symbolické, neexistoval pevný příjem a všichni sportovci chodili do regulérního zaměstnání. Jediná „možnost“, jak získat něco navíc, bylo zvítězit, ale na mezinárodní úrovni. Za zlaté medaile dostali hokejisté roku 1947 motocykly Jawa 250, roku 1949 pět poukazů na automobily zn. Škoda Tudor 1101, které „vyběhal“ Václav Roziňák a jež „(...) *si mezi sebou rozdělili „primadony“ t. j. Z á b r o d s k ý Vladimír, K o n o p á s e k, R o z i ň á k, první tři poukazy a další dva poukazy byli dány B u b n í k o v i jako dobrému příteli R o z i ň á k a a druhý mel dostati T r o u s í l e k ale jelikož neměl tolik peněz aby si mohl auto koupiti dal pak M o d r é m u.*“²⁹⁵.

Za tyto vozy v přednostním právu odběru²⁹⁶ zaplatil každý 80 000 Kčs²⁹⁷ a zbytek doplatilo Ministerstvo informací a osvěty.

Dle Dr. Bureše se tyto „primadony dokonce reprezentující ČSR!“ dostaly do vlivu „čachrářů“, zabývaly se černým obchodem a pašováním, pitkami a karbanem. Jejich „zrada vlasti“ vyvrcholila vyjednáváním o emigraci celého mužstva „*Toto vyjednávání bylo zahájeno již v zimě 1948-1949 ve Švýcarsku, kde se rozbilo po bojovném hlasování jen o nejednotnost hráčů a hlavně o nízkou finanční nabídku zrádné emigrace. Vyjednávání pokračovalo při zájezdu do Švédska a posléze bylo dohodnuto, že československé mužstvo zůstane v cizině po zájezdu do Londýna na mistrovství svět na jaře 1950. Jednání v tom směru vedl hlavně*

²⁹⁵ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 278.

²⁹⁶ Bylo jim obžalobou vytýkáno, že tito hráči, kromě Modrého, vlastnili již i motocykly Jawa 250 cm. Navíc někteří vlastnili i automobily. Údajně Modrý prodal starý vůz zn. Tudor za 240 000 Kčs, Roziňák automobil zn. Minor za 160 000 Kčs, za kolik prodal Bubník vozidlo zn. Wanderer Josef Jirka, který v této věci vypovídal, neví. Zmiňoval se však i o prodeji motocyklů. Motocykl prodal Zábrodský za 34 000 Kčs a Konopásek za 40 000 Kčs, Jirka neví, za jakou cenu jej prodal Roziňák.

²⁹⁷ Stanislav Konopásek uvedl ve své knize, že automobil s poukazem stál 99 000 Kčs.

obviněný Ing. Modrý.²⁹⁸ Navíc hlavní obžalovaný Ing. Bohumil Modrý byl ve styku s americkým diplomatem kpt. Bowem, který měl „zvláštní zájem na československém hokejovém mužstvu“, a proto navázal kontakt s již zmíněným Modrým, Bubníkem a Kobranovem. Toto tvrzení se však nezakládalo zcela na pravdě, neboť Vladimír Kobranov byl Bowemu pouze představen, ač mu tato skutečnost, že se s ním „znal“, zřejmě zvýšila pozdější trest. Je však i z výpovědí patrné, že stejně tak byl Bowemu představen i Přemysl Hajný, který se s ním také nestýkal, a přece nebyl vedle Kobranova v obžalobě jmenován. Tvrzení, že se Bove seznámil s Bubníkem a Modrým kvůli emigraci mužstva, se také nezakládá na pravdě, neboť se s kpt. Bowem seznámil Modrý zcela náhodou při banketu kanadského mužstva v Praze a Modrý jej pak vyhledal kvůli získání permitu.

Dr. Bureš pokračoval: „(...) československé mužstvo do Londýna nejelo, pro nepřístojný postup britského velvyslanectví při vydávání vis čsl. redaktorům...“²⁹⁹. Dle formulace obžaloby to vlastně vypadá tak, že stát by měl být „vděčen“ anglickému velvyslanectví, že rozhlasovým reportérům nebyla udělena víza, jen vlastně „díky tomu“ hráči neměli možnost emigrovat a zůstali „majetkem“ lidově demokratické republiky. Dalším bodem byla výtržnost v restauraci U Herclíků, která vyústila v hanobení zřízení, některých ústavních činitelů apod.

Poté žaloba vyjmenovala provinění u každého obžalovaného jednotlivě.³⁰⁰ „Vylíčený skutkový děj jest obžalovanými jednak doznán, jednak jsou usvědčováni svými vzájemnými výpověďmi, jest tedy právem na ně žalováno.“³⁰¹

Hlavní líčení u Státního soudu probíhalo ve dnech 5. - 6. 10. 1950³⁰² s vyloučením veřejnosti až do vynesení rozsudku, a to z důvodu „(...) že by procesu mohlo býti zneužito reakčními vrstvami.“³⁰³ Osobně se však domnívám, že byla veřejnost vyloučena proto, že se jednalo o sportovce, lední hokejisty, „miláčky národa“. V první vlně politických procesů byl kladen velký důraz na jejich účinek, který měly procesy vyvolat. Jejich propagace byla využita v rámci výchovné a zstrašující činnosti. Proto tyto procesy byly precizně připravované, nacvičované

²⁹⁸ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, žaloba s. 5.

²⁹⁹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, žaloba s. 5.

³⁰⁰ Více k jejich „údajné“ i „skutečné“ vině v kapitole 5. 5.

³⁰¹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, žaloba s. 11.

³⁰² První den (5. 10. 1950) byli do soudní místnosti prakticky vpuštěni pouze dva hlavní obžalovaní - Ing. Bohumil Modrý a Augustin Bubník. Zbylí obžalovaní měli možnost se hájit až následující den.

³⁰³ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

a hlavně veřejné. Proč se však proces s hokejisty veřejným nestal? Zřejmě původně veřejným být měl, neboť alespoň v první řadě rodinní příslušníci měli být soudu přítomni. Nakonec však došlo k vyloučení veřejnosti nejen z obhajob, ale i z vynesení rozsudku. Je možné, že se komunističtí funkcionáři zalekli zájmu médií o osud hokejových mistrů světa, i zahraniční zpravodajové chtěli být soudu přítomni. Já osobně se domnívám, že šlo právě hlavně o to, že se jednalo o mistry světa - celorepublikově proslavené sportovce, které lidé obdivovali, a to mnohdy i ti, kteří byli ve straně! Již v starověkém Římě se prosazovala „taktika“ - dejte lidem chléb a hry a oni „dají pokoj“. A najednou se soud zabývá „hrami“, které lidé chtějí, žádají si je a jsou s nimi určitým způsobem spjati. Bylo by tedy zcela logické, kdyby se strana zalekla možné nevole ze strany lidu, vyvolané rozsudkem nad hokejovými mistry světa. Navíc by mohlo vyjít najevo, že projevy obhajoby jsou potlačovány a že žaloba nebyla postavena zcela na pravdě a hlavně, že zcela nesmyslné přečiny jsou zde klasifikovány jako činy shodné téměř s vraždou. Co kdyby se osoby přítomné soudnímu přelíčení odhodlaly k veřejnému nesouhlasu? Či dokonce k jakési možné nedisciplině? Vždyť hokej byl odreagováním i pro členy KSČ, strana se tedy mohla bát případné kritiky i z vlastních řad. O vězněné se totiž nezajímali jen příbuzní. Například po Ing. Bohumilu Modrém se ptal jeho zaměstnavatel³⁰⁴. Z dopisu je patrné, že nikdo neměl představu, co by mohlo být dáno těmto hokejistům za vinu a jaký trest by mohl být vyneseno. *„Jmenovaný pracoval u nás na disposičních plánech pro důležitou stavbu na mělnice. Tyto naléhavé práce byly nyní přerušeny. Žádám zdvořile o laskavou zprávu, kdy můžeme počítat s jeho návratem do zaměstnání, neboť nám velmi záleží na tom, aby ve svěřených mu pracích mohl pokračovati a je ukončiti (...) „Pětiletce zdar““³⁰⁵*

Hlavní líčení procesu „Ing. Bohumil Modrý a spol.“ neslo označení Ts I/IV 47/50 a probíhalo u Státního soudu v Praze ve dnech 5. 10. - 6. 10. 1950 od 8:00 hod. Soudní tribunál měl složení: JUDr. Karel Kruk - předseda, Ostner - soudce, Kovařík - soudce, Sušický - přísedící, Pospíšil - přísedící. Státním

³⁰⁴ Československé stavební závody - n. p. Vodostavba; dotaz ze dne 3. 4. 1950.

³⁰⁵ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 2.

prokurátorem byl Dr. Vladimír Bureš³⁰⁶. Zapisovatelkou byla Vyhnalová. Obhájci³⁰⁷ obžalovaných viz příloha č. 4.

„Obhajoba v tomto procesu nebyla rozhodně na výši, ba dokonce přičila se u některých obhájců vůbec pojmu obhajoby, jak si ji představujeme v lidově demokratickém státním zřízení.“ „V závěrečných řečech uspokojili pouze částečně obhájci Dr Bartoš, Dr Kupka a Dr Čerovský, kdežto zbývající zaměřili své obhajovací řeči a návrhy nesprávně jak politicky tak právně. (...) Nemístně vyzvedávali zásluhy obviněných o československý sport a stavěli je téměř do pozice nevině postižených lidí, kterým se republika špatně odvděčila, ačkoliv v průvodním řízení byly jasně konstatovány špatné charaktery obviněných i jejich hrubé urážky vládních činitelů. (...) a udržovali obviněné v jejich odporném postoji uražených drzých primadon, který většina z nich před soudem zaujala.“³⁰⁸ Takto zdůvodňoval referent Dr. Bureš dne 10. 10. 1950 rozhodnutí soudu Ministerstvu spravedlnosti³⁰⁹.

Dle výpovědi Augustina Bubníka byli právníci JUDr. Vladimír Lindner a JUDr. Vladimír Čerovský nahrazeni právníky ex offo: *„Najednou se tam objevili jiní právníci, protože oba dva tito právníci byli zproštěni svého výkonu a my jsme dostali právníky ex offo, a to už byli úplně neznámí lidé, kteří samozřejmě pracovali na příkaz prokurátora nebo na příkaz toho soudu.“³¹⁰*

Žalobu dostali hráči v den soudu, stačili ji tedy jen podepsat. Augustin Bubník mi řekl, že si obžalobu nemohli ani přečíst.: *„Ne, vůbec, já se nepamatuju, že by nám dali přečíst obžalobu. Samozřejmě obžalobu měli naši právníci, my jsme jinak, jako do rukou nebo abychom ji měli na cele nebo na něčem takovém, to vůbec, v životě ne. Všechno bylo projednáváno, ty návrhy těch paragrafů a všechno, když jsme byli předvoláni k našim právníkům na nějaký pohovor.“³¹¹*

Pokud se objevila skutečnost, která hovořila ve prospěch obžalovaného, vystoupil prokurátor Dr. Vladimír Bureš s námitkou, že věc nemá vliv na morální

³⁰⁶ Když Dr. Bureš referoval Generální prokuratuře o výsledku soudního přelíčení, jako aprobant byl podepsán i Dr. Ziegler, který též figuroval v řadě politických procesů jako státní prokurátor či soudce.

³⁰⁷ Po procesu byl JUDr. Vladimír Lindner obžalován pro velezradu, a ač byl zproštěn viny, jeho advokátská praxe tím skončila. JUDr. Ladislav Kvasnica byl roku 1951 také zbaven práva pokračovat v advokátské praxi.

³⁰⁸ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³⁰⁹ Náměstkovi ministra spravedlnosti Dr. Heráfovi.

³¹⁰ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

³¹¹ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

profil obžalovaného. Svědkové³¹², kteří by mohli mluvit ve prospěch zatčených, nebyli povoleni. Nebyli předvoláni ani již vyslechnutí svědci Vladimír Zábrodský, Josef Matějka či Vladimír Bouzek ad. Pokud se ve své obhajobě zmínili obžalovaní o Vladimíru Zábrodském, byli okřiknuti, že tato věc sem nepatří³¹³. Augustin Bubník: *„Já kdykoliv jsem řekl, že Vladimír Zábrodský byl člověkem, který vždycky nejenom vedl mužstvo, ale vedl jakékoliv jednání, ať to bylo ve Švédsku, ať to bylo ve Švýcarsku, ať to bylo kdekoliv. A pak jsem jeho jméno napsal, protože nejdříve mě vyšetřovali slovně, a pak jsem musel psát protokoly, tak kdykoli jsem tam napsal jméno Zábrodský, tak v ten okamžik ten list vzali, roztrhali a řekli, že to tam nepatří, že o tom tady vůbec nesmím ani napsat.“*³¹⁴.

Obviněným byla poskytnuta určitá možnost obhajoby, která však prakticky neměla žádný výrazný vliv, neboť ji soud nepovažoval za podstatnou: *„No tak faktem je, že ano, že jsme měli možnost obhajoby, (smích). Ono se těžko dá říct obhajoby, jako ... náš prostor k obhajobě ... faktem je, že každý z nás, ať to byl inženýr Modrý, já ad. potom v tom závěrečném přelíčení, než vynesli ten rozsudek, když skončilo vyšetřování se všemi, tak samozřejmě nám dali možnost k obhajobě. Tak to se pamatuju, že jeden po druhém jsme přistoupili k tomu kulatému stolečku a že každý mohl něco na svoji obhajobu říct, tak samozřejmě, každý z nás se obhajoval tím, že není pravda to, že bychom chtěli emigrovat, že není pravda, kluci tam tvrdili, že nikdy jsem já nikoho nepřemlouval k žádné emigraci, takže ta obhajoba tam v té soudní síni vznesena byla.“*³¹⁵.

Rozsudek Státního soudu byl vyřčen v neveřejném zasedání dne 6. 10. 1950. Všichni obžalovaní byli uznáni vinnými a odsouzeni paragrafy³¹⁶ dle trestního zákona 231/48 Sb.³¹⁷. Na základě těchto trestných činů soud rozhodl o odsouzení.

³¹² Václav Šulista, kterému Macelis slíbil, že jeho synovi, který studoval v Anglii s povolením čs. úřadů, předá 5 liber.; Kuhanát, ke kterému si Václav Roziňák dal do opravy auto, aby po návratu z Londýna mohl zajet s rodinou na letiště.; Josef Šule, který měl dosvědčit, že Stanislav Konopásek nahlásil telefonicky bezpečnostním orgánům případ dvou mužů, kteří mu nabídli ilegální přechod hranic. Vrchní číšník restaurace U Herclíků (zřejmě Josef Uher), který měl dosvědčit Mojžímu Ujčíkovi, že ten nebyl po celou dobu přítomen v hostinci, kde byly pronášeny protistátní výroky, a také že se Ujčík pokoušel poslat hokejisty domů, avšak když některé přiměl k odchodu, vrátili se.

³¹³ Do protokolů výslechu a vyšetřování ale jméno Vladimíra Zábrodského zaneseno bylo.

³¹⁴ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

³¹⁵ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

³¹⁶ Viz příloha č. 3.

³¹⁷ Zákon na ochranu lidově demokratické republiky č. 231/48 Sb. vstoupil v platnost dne 6. 10. 1948.

Tresty jsou uvedeny v tabulce č. 1: Vynesené tresty Státním soudem dne 6. 10. 1950.

Tabulka 1: Vynesené tresty Státním soudem dne 6. 10. 1950

<u>Jméno</u>	<u>Trest odnětí svobody</u>	<u>Peněžitá pokuta/trest odnětí svobody</u>	<u>Další tresty</u>	<u>Poznámka</u>
Bohumil Modrý	15 roků	20 000 Kčs/event. 40 dní	Konfiskace celého majetku a ztráta občanských práv na dobu 10 let	<i>„zřejmě přehlédnutí předsedy“</i> [bráno za mírný trest, očekával se případně i trest smrti, pozn. H. B.]
Augustin Bubník	14 roků	20 000 Kčs/event. 40 dní	Konfiskace celého majetku a ztráta občanských práv na dobu 10 let	
Josef Jirka	6 roků	10 000 Kčs/event. 20 dní	Konfiskace celého majetku a ztráta občanských práv na dobu 10 let	
Václav Roziňák	10 roků	10 000 Kčs/event. 20 dní	Konfiskace celého majetku a ztráta občanských práv na dobu 10 let	
Stanislav Konopásek	12 roků	20 000 Kčs/event. 40 dní	Konfiskace celého majetku a ztráta občanských práv na dobu 10 let	
Vladimír Kobranov	10 roků	15 000 Kčs/event. 30 dní	Konfiskace celého majetku a ztráta občanských práv na dobu 10 let	
Zlatko Červený	3 roky	15 000 Kčs/event. 30 dní		
Přemysl Hajný	1 rok	10 000 Kčs/event. 20 dní		
Mojmír Ujčík	3 roky	20 000 Kčs/event. 40 dní		
Jiří Macelis	2 roky	15 000 Kčs/event. 30 dní	Podle § 50 zák. 231/48 Sb. propadnutí zabavených věcí – 6 kusů „anglických“ peněz	
Antonín Španinger	8 měsíců	5 000 Kčs/event. 10 dní		
Josef Štock	8 měsíců	5 000 Kčs/event. 10 dní		

Dle § 23 tr. z. byla obviněným do právní moci rozsudku započítána vazba. Tresty byly nepodmíněné. Dle § 162 tr. ř. byli zproštěni obvinění Přemysl Hajný³¹⁸ a Jiří Macelis³¹⁹ z podezření, že by se spojili „(...) s protistátními činiteli v úmyslu rozvrátit lid. dem. republiku, čímž měli spáchat zločin velezrady podle § 1 odst 2.“³²⁰. Zproštění obvinění se týkalo i Josefa Štocka a Antonína Španingera ve věci neoznámení trestního činu podle § 35 odst. 2 zák. 231/48 Sb. „(...) jejich vědomost o připravovaném útěku hockeyových hráčů nebyla tak pozitivní aby mohli učiniti příslušné trestní oznámení (...)“³²¹ a do „(...) společnosti mužstva dostali vlastně poprvé, že jim proto neznámým nebylo důvěřováno a proto nebyli také o zločinném záměru ostatních informováni.“³²². Přesto byli uznáni vinnými z umožnění pobuřování³²³ dle § 3 odst. 2 zák. č. 231/48 Sb.

Vzhledem k započítání vazby do pravomoci rozsudku byli odsouzení Josef Štock a Antonín Španinger³²⁴ propuštěni na svobodu, a to ve dnech 14. 11.³²⁵ a 15. 11.³²⁶ 1950.

Státní soud byl přesvědčen o správnosti rozsudku: „K výstižnému úvodu důvodů rozsudku státního soudu jest jen dodati, že obvinění vzali dobrovolně na sebe čestný závazek representovat za hranicemi naši zlidovělou sjednocenou tělovýchovu a že zradili nejen tento nejvyšší čestný závazek, ale také důvěru a sympatie všech pracujících Československa.“³²⁷.

Na základě rozsudku podali odsouzení Augustin Bubník, Bohumil Modrý, Vladimír Kobranov, Josef Jirka, Václav Roziňák, Stanislav Konopásek a Antonín Španinger odvolání k Nejvyššímu soudu³²⁸. Modrý a Konopásek podali odvolání ze všech odvolacích důvodů, ostatní odvolatelé jej podali pro výrok o vině a trestu.

³¹⁸ Uznán vinným za napomáhání při pokusu o ilegální přechod hranic Dr. Mudrocha.

³¹⁹ Uznán vinným jen za ostatní trestné činy uvedené v obžalobě.

³²⁰ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³²¹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³²² Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³²³ Jako příslušníci vojenské prezenční služby neměli dle žalobce umožnit, aby byl urážen jejich „nejvyšší velitel“, prezident republiky.

³²⁴ Po propuštění nastoupil plnění zbylé vojenské prezenční služby, a to v Komárnu u tzv. „černých baronů“ (63. PTP Komárno). Jednalo se o pomocné technické prapory a pobyl u nich jeden rok.

³²⁵ Josef Štock.

³²⁶ Antonín Španinger.

³²⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 390.

³²⁸ A to dne 2. 11. 1950 JUDr. Vladimír Bartoš za obviněného Bohumila Modrého, dne 3. 11. 1950 Dr. Kupka za obžalovaného Stanislava Konopásku, dne 4. 11. 1950 JUDr. Lindner za Augustina Bubníka, dne 4. 11. 1950 JUDr. Lindner za Josefa Jirku, dne 6. 11. 1950 JUDr. Kvasnica za obviněného Vladimíra Kobranova, dne 6. 11. 1950 Dr. Kvasnica za obviněného Antonína Španingera. Kdy podal odvolání Václav Roziňák, není ze spisů známo.

Již předem zaujatý postoj státního prokurátora Dr. Bureše³²⁹ svědčil o tom, že odvolání obžalovaných neměla výraznou šanci na úspěch. „*Odvolání hodlám ohlásiti avšak vzítí zpět poněvadž vyměřené tresty považuji za přiměřené (...)*“³³⁰

Pro představu uvádím výňatek z odvolání Antonína Španingera v zastoupení Dr. Kvasnici ze dne 6. 11. 1950. Španinger na svou obhajobu vypověděl: „*(...) že jsem se zúčastnil schůzky hráčů v Zlaté hospůdce pouze z kolegiality a s pobuřujícími projevy některých spoluhráčů jsem neměl nic společného. (...) Byl jsem vybrán poprvé k státní reprezentaci na hockeyovém mistrovství světa (...) Účast na schůzce byla mou soukromou záležitostí a nebyl jsem na schůzce služebně. Nelze proto z mého charakteru vojína v presenční službě dovozovati zvláštní povinnost zakročiti. (...) Jsem proletářského původu a příslušníkem dělnické třídy (...) Peněžitý trest byl uložen neprávem, neboť podle § 47 zák. č. 231/48 Sb. lze jej uložit pouze tehdy, když pachatel jednal v úmyslu poškoditi republiku, což v daném případě nebylo prokázáno, nehledě k tomu, že jsem byl odsouzen pro trestný čin z nedbalosti a nikoliv pro úmyslný trestný čin.*“³³¹

5.4 Odvolací soud

Odvolací líčení proběhlo dne 22. 12. 1950 u Nejvyššího soudu v Praze. Soudce J. Křepela odvolání zamítl a odvolatelé v případě sp. Zn. To x 65/50 byli odsouzeni nepodmíněně.

Obhájce JUDr. Vladimír Lindner byl přesvědčen o nevině hráčů, což se mu málem stalo osudným. Byl poté odsouzen za velezradu a uvězněn na 4 měsíce, pak však musel být zproštěn viny a propuštěn, ale jeho právnická kariéra na určitou dobu skončila. Zemřel v roce 1984 a na proces 22. 12. 1950 vzpomínal takto: „*Po odvolání hráčů soud i ve druhé instanci potvrdil rozsudky v plné výši. Jako omráčení stáli po jednání na chodbě. „Pane předsedo,“ obrátil se na soudce Dr. Michala Gustav Bubník. „Vždyť jste musel poznat, že to všechno je nesmysl, že přece nemůže být pravda to, z čeho jste nás obžaloval a odsoudil. Proč jste to udělal...?“ Odpověď byla nad jiné výmluvná. Byla potvrzením zbabělosti všech, kteří se na procesu aktivně podíleli, byť slovně mluvili o něčem jiném. „Promiňte*

³²⁹ Tento postoj je zřejmý ze zprávy o trestním řízení ve věci Ing. Modrý a spol. podané Generální prokuratuře v Praze dne 7. 10. 1950.

³³⁰ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³³¹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

mi, mládenci, ale já za to nemohu. Museli jste být odsouzeni pro výstrahu všem ostatním sportovcům. O tom se rozhodovalo jinde než tady v soudní síni...“³³².

Odvolání bylo zamítnuto pravděpodobně již dopředu, než se odvolací soud odehrál. Že existovaly nezákonnosti při výsleších, přitom soud věděl. Například Josef Jirka svou výpověď k osobě Bohumila Modrého ze 6. 4. 1950 odvolal, protože k ní byl donucen, soud ale nevzal tuto skutečnost v potaz. *„Potvrzuji svým vlastnoručním podpisem, že celá má výpověď k osobě M o d r é h o, kterou jsem učinil ve svém protokolu se nezakládá na pravdě a celou stat' jsem učinil pod nátlakem ve zdejší vyšetřovací vazbě a se strachu jelikož mi bylo vyšetřujícím orgánem vyhrožováno, že budu bit jestliže neudám to jak jsem vypověděl k osobě M o d r é h o. Podotýkám též, že ani na slova B u b n í k a, který vypovídá ve svém protokole, k osobě Modrého nemůže býti brán zřetel, jelikož jest to velký mluvka a i on svoji výpověď učinil se strachu. Znáám hráče M o d r é h o již hezkou řádku let a absolutně se mohu za něj zaručiti, že by nikdy ničeho protistátního neprovedl a vím od něj, že by rád navštívil svého tchána ve Švýcarsku ale vždy legální cestou.“³³³* Zřejmě byl pak Josef Jirka předveden k hlavnímu veliteli, neboť se Vladimír Škutina zmiňuje o jakémsi příslušníku StB J. Č., který s Josefem Jirkou odvolání výpovědi sepsal, nicméně pak byl za to potrestán, neboť se mělo jednat o výpověď, kterou snad prováděl, či jí byl přítomen sám František Pergl. Jirka 11. 4. 1950 výpověď změnil: *„Při vyšetřování a při sepisování protokolu jsem vůbec bit nebyl, nebyl jsem ani týrán a nebylo mi ani vyhrožováno. Svoji falešnou výpověď dne 6. dubna 1950 jsme učinil vědomě s tím úmyslem, abych svojí výpovědí ulehčil Ing. Modrému.“³³⁴* Odvolací soud tuto skutečnost komentoval takto: *„(...) jeho výpověď, učiněná v administrativním řízení, neobsahuje namnoze pravdivé skutečnosti, ježto tehdy byl značně rozčilen a teprve při hlavním přelíčení uvedl věci tak, jak ve skutečnosti byly.“³³⁵*

Soud nepřijal obhajobu obviněných, že od úmyslu emigrace upustili, neboť v tom případě prý měli věc řádně hlásit a pokusit se o nápravu a zažehnutí „vzniklého nebezpečí“. U soudu nebyly vzaty v úvahu ani námitky, že někteří hráči nenesou za své činy v restauraci U Herclíků plnou zodpovědnost, neboť byli

³³² TOMÍČEK, Rudolf. *Těžba uranu v Horním Slavkově*. Sokolov: Okresní muzeum, 2000. s. 252.

³³³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 280a.

³³⁴ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 93.

³³⁵ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Usnesení To x 65/50, s. 4.

v „opilém stavu“. Odvolací soud však argumentoval výpověďmi, dle kterých je „(...) na opak zřejmo, že se na celý příběh pamatoval.“³³⁶. Navíc byl opět Václavu Roziňákovi zamítnut svědek Charvát a Konopáskovi, taktéž nebyli povoleni svědci Šulc a Vondráček. Nejvyšší soud tak potvrdil rozsudky v plném rozsahu.

5.5 Vznesená obvinění

Obvinění, jež byla vznesena na zatčené hokejisty, byla zcela absurdní. Samozřejmě stejně absurdní, jako tomu bylo v mnoha případech jiných procesů. V oblasti sportu však nenalezneme natolik rozsáhlý případ perzekuce, v němž by bylo odsouzeno téměř celé mužstvo³³⁷ k tak vysokým trestům. Odstrašující příklad, který měl proces zřejmě vytvořit, byl však narušen faktem, že hlavní přelíčení bylo neveřejné. Navíc v denním tisku či v rozhlase se objevily jen nepatrné zmínky, nikoli však sáhodlouhé proklamace, které by hanobily hokejové „zrádce“. Bylo to způsobeno pravděpodobně tím, že vedení ÚV KSČ dostalo strach z případných nepokojů a demonstrací, které mohlo veřejné odsouzení hokejových mistrů vyvolat.³³⁸

Nyní se budu věnovat údajným proviněním všech odsouzených, a to jednotlivě.

5.5.1 Obvinění Ing. Bohumila Modrého

Ing. Bohumil Modrý byl obviněn z velezrady. Mezi zcela nepochopitelná nařčení patřilo i to, že Modrého morální profil je „pokřivený“ již jen proto, že za války pracoval v Kuratoriu pro výchovu mládeže. Zde však byl zaměstnán jen jako technický úředník ve stavebním oddělení a navíc mu byl Ministerstvem spravedlnosti vydán nový čistý list, neboť se při své ryze odborné práci v Kuratoriu neprovinil proti národní cti.

Jedním z hlavních obvinění vznesených proti Ing. Bohumilu Modrému bylo hlasování mužstva LTC ve Švýcarsku na přelomu roku 1948/1949. Modrý sice s československými emigranty o setrvání celého mužstva v zahraničí jednal, ale nebyl hlavním iniciátorem těchto debat. Předpokládám, že v této věci je řada

³³⁶ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Usnesení To x 65/50, s. 3.

³³⁷ Vždyť ještě donedávna jezdilo na turnaje maximálně 14 hráčů.

³³⁸ Již zmíněno v kapitole 5. 3.

výpovědi zmanipulovaných vyšetřovateli StB, neboť u některých hráčů není Modrý zmíněn téměř vůbec, ale naopak jako hlavní postava figuruje Oldřich Zábrodský mladší, poté Dr. Miroslav Sláma a nakonec Vladimír Zábrodský, který i ve své životopisné publikaci³³⁹ uvádí: „*V každém případě jsem to byl já, kdo nakonec svolal poradu, na které jsme se spoluhráči všechno probírali. Chtěl jsem vědět, co si o tom kluci myslí.*“³⁴⁰. Navíc ve většině výpovědí nenavrhl hlasování Modrý, ale právě Oldřich Zábrodský.

Je patrné, že ani sami vyšetřovatelé neměli jasno v tom, jak hlasování probíhalo, neboť fakt, že „*M o d r é m u se podařilo 8 hráčů přesvědčit pro definitivní pobyt v cizině.*“³⁴¹ je v opozici domněnce, že hlasování skončilo 8:6 pro emigraci. Takto by totiž muselo skončit alespoň s devíti hlasy na straně emigrace.

Nacházíme se znovu u otázky, jak skutečně hlasování dopadlo, neboť Vladimír Zábrodský se jako první vyjádřil, že ne všechny hlasy byly pro či proti: „*Každý napsal na papírek ano, nebo ne. Mělo to být anonymní. Částečně se sice dalo odhadnout, jak kdo hlasoval, ale stoprocentní to být nemohlo. Většina hlasů byla pro návrat, to je jisté, dva lístky byly nepopsané - bílé. Možná, že to byl zrovna Venca Roziňák, který dal prázdný papírek. Já chtěl domů, stejně jako Bohouš Modrý, na kterého čekala rodina.*“³⁴². Jen stěží můžeme odhadnout, zda mu tuto věc sdělil jeho bratr, který hlasy přepočítával, nebo zda, jak je uvedeno ve výpovědi Stanislava Konopáska, hlasy počítal sám Vladimír Zábrodský. Ve výpovědích Augustina Bubníka a Josefa Štocky, který o věci slyšel zprostředkovaně, stojí, že hlasování dopadlo 8:6 pro návrat, k čemuž bych se já osobně přiklonila. Stanislav Konopásek ve své biografii³⁴³ uvedl, že hlasování skončilo dokonce 8:7 pro návrat. Hráčů bylo ale pouze 14, přesto mě osobně nejvíce zajímá informace, zda

³³⁹ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s.

³⁴⁰ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. s. 171.

³⁴¹ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 7.

³⁴² LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. s. 171.

³⁴³ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš - KONOPÁSEK, Stanislav. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. 218 s.

doopravdy nakonec nevyhrála skupina, která se chtěla vrátit domů. Navíc varianta se dvěma bílými lístky³⁴⁴ by celou věc ještě více zkomplikovala.

Po přečtení několika výpovědí, například Oldřicha Němce³⁴⁵, jsem nabyla přesvědčení, že informace o Modrého hlasování pro emigraci mohla být doplněna některým z vyšetřovatelů. Můj osobní názor je takovýto: Modrý hlasoval buď pro návrat, nebo případně odevzdal bílý lístek, o kterém se zmínil Vladimír Zábrodský. Nicméně objektivně mohu pouze konstatovat, že všeobecné výpovědi uvádějí osobu Bohumila Modrého mezi těmi, kteří hlasovali ve Švýcarsku pro emigraci. Osobně však považuji emigraci Modrého bez jeho rodiny skutečně za nepravděpodobnou. V tomto mém ryze soukromém dojmu mne utvrdil dopis, který jsem dostala od Blanky Modré, dcery Bohumila Modrého. Je z něj patrné, že do dnešních dnů pociťuje nesmírnou bolest nad ztrátou milujícího otce, který byl pro ni, její sestru a matku vším. *„Ze všech tatinkových dopisu z vezeni, a mame je vsechny doma, vyzaruje nekonecna laska k jeho manzelce, nasi mamince, a k nam dceram. Jeho nekonecna laska, strach o nas a bolest nad odloucenim. Verte bezpecne jedne věci: tatinek by nas nikdy (!!!) neopustil, vsichni, kteri ho znali, vedeli jak na rodine lpel. Proto neverte, co se tyka emigrace, vsemu, co se kde psalo nebo vypravelo,- nebo vypravi.“*³⁴⁶

Každopádně obžaloba trvala na Bohumilu Modrém jako hlavní osobě, jež vyjednávala se „zrádnou“ emigrací a přemlouvala celé mužstvo k setrvání v emigraci. Obhajoba všech obviněných z hlasování o emigraci spočívala ve faktu, že se celé mužstvo vrátilo. Avšak podle žalobce upuštění od úmyslu nestačilo, ale bylo by nutné celou věc nahlásit a přičinit se o „zažehnání nebezpečí“.

Druhá největší „vina“ Bohumila Modrého bylo to, že toužil vycestovat do Kanady, kde by přibližně dva až tři roky chytal jako brankář v některém z klubů a navíc by se zdokonaloval ve svých pracovních zkušenostech, neboť by hokejový pobyt spojil s inženýrskou stáží. Ještě před mistrovstvím světa ve Švédsku roku

³⁴⁴ Vladimír Zábrodský ve své biografii uvedl, že pro emigraci hlasoval Oldřich Zábrodský, Dr. Miloslav Sláma, Josef Trousílek a Stanislav Konopásek. Pro návrat dle něj rozhodně byli Miroslav Charouz, Přemysl Hajný a on. Jiří Hajný dle něj však nehlasoval, protože „byl moc mladý“. Dle Augustina Bubníka však hlasování byli přítomni s největší pravděpodobností všichni hráči.

³⁴⁵ Oldřich Němec: *„Boža že chtěl zůstat venku? To je nesmysl! Oldo, řekl mi tehdy, pro mne to nepřipadá v úvahu, vždyť víš, že mám v Praze své holky. Kdyby tu byly se mnou, to by bylo jiné, ale...“* (Zdroj: JENŠÍK, Miloslav. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997. s. 22.)

³⁴⁶ Dopis Blanky Modré autorce bakalářské práce ze dne 22. 3. 2010.

1949 žádal o uvolnění do Kanady. Tehdy mu generální tajemník Špirk přislíbil, že promluví s předsedou vlády Antonínem Zápotockým. S ním také skutečně o Modrém hovořil a před odjezdem Modrému sdělil, že „(...) až se vrátím ze Švédska, že se celá věc uskuteční.“³⁴⁷.

Po návratu z mistrovství světa však tajemník Špirk Modrého nepřijal a po jednání s Kopeckým byl plně zklamán, neboť dostal k vycestování zamítavou odpověď. Na jaře roku 1949 jeho tchán prodělal mrtvici a Modrý se snažil získat cestovní pas pro svou manželku, aby mohla za svým otcem zajet. Opět všude dostal zamítavou odpověď. Tajemník Spurný z Ministerstva vnitra mu přímo sdělil „(...) že se nedá nic dělati, že je to usnesení vlády.“³⁴⁸. A právě v této době Modrý zašel za kpt. Martinem Bowem pracujícím na Military Permit Office ve věci obstarávání cestovního pasu pro svou manželku, či alespoň kvůli získání permitu³⁴⁹ pro své auto do Švýcarska, aby mohl za tchánem zajet sám³⁵⁰. Bohužel to v tak krátké době nebylo možné, ale nakonec mohla manželka za svým otcem do Švýcarska odcestovat. Samozřejmě bez svých dcer.

S kpt. Bowem se poté několikrát setkal, a to i se svou manželkou. Těmto přátelským posezením bývala přítomna i Boweho žena. Později se Bowe, jakožto velký milovník sportu, chtěl seznámit i s dalšími hokejovými reprezentanty. Nakonec Modrý s Bowem seznámil jen Augustina Bubníka³⁵¹, který s nimi byl také na několika „posezeních“. Bowe se údajně měl vyptávat na informace v československém hokeji a na situaci ve sportu v SSSR, případně spolu prý měli projednávat politickou situaci v ČSR. Je ale velmi pravděpodobné, že tato obvinění byla skutečně jen údajná, neboť jejich rozhovory, ať už manželů Modrých či Augustina Bubníka, byly na bázi společenské a ryze sportovní. Na druhou stranu se domnívám, že jistě nějaké zmínky o československém zřízení apod. padly, jistě ale nešlo o celovečerní náplň či téma každého setkání.

S kpt. Bowem se měl Modrý údajně domlouvat i na emigraci své rodiny. Nicméně právě s ním zřejmě řešil spíše legální odchod do zahraničí, neboť mu

³⁴⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 32.

³⁴⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 33.

³⁴⁹ Povolení k přechodnému pobytu.

³⁵⁰ Modrý měl v tu dobu ještě platný cestovní pas.

³⁵¹ LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s. Je zde nesprávně uvedeno, že Bubník seznámil Modrého s Bowem, ale bylo to naopak.

ze své pozice mohl dopomoci k získání víza. Modrý se totiž několikrát pokoušel o získání cestovního pasu, byl mu ale nabídnut jen pas vystěhovalecký, který nakonec také neobdržel. Ve své bezmocnosti se zřejmě obrátil na svou kolegyni v práci - Jiřinu Hroníkovou, která jej seznámila s Františkem Kokošíkem. S ním se poté Modrý asi dvakrát sešel u sebe v bytě, kde mu odevzdal 5 000 Kčs na benzin a za převedení přes hranice sebe, své manželky a svých dcer. Poté si však Modrý ilegální překročení hranic rozmyslel a pokoušel se nadále získat legální povolení. Kokošík mu peníze odmítl vrátit a navíc byl poté zatčen a odsouzen na dva roky odnětí svobody za různé podvody a vydírání. Dle Kokošíkovy výpovědi mu 3. 12. 1949 telefonovala Jiřina Hroníková a sdělila mu, že Bohumil Modrý ruší dohodu a pokusí se o legální vystěhování. Kokošík pak zřejmě sám nahlásil své jednání s Modrým: „*po tomto rozhovoru jsem dopisem uvědomil, vojenské úřady*“³⁵².

Bohumil Modrý se po zájezdu do Švédska v prosinci roku 1949 rozhodl definitivně skončit s reprezentací i s hokejem celkově. Poslal dopis vedení ČOS, ve kterém se zřekl reprezentace v národním i klubovém týmu. Poté byl však přemluven, aby dokončil sezónu v LTC, proto poslal ve výpovědích zmiňovaný druhý dopis, kterým upřesňoval, že bude ještě tuto sezónu hrát za LTC. Ve výpovědích některých spoluhráčů se však objevily domněnky, že tímto druhým dopisem žádal o návrat do reprezentace.

Bohumil Modrý nebyl nominován na šampionát do Londýna 1950. Přesto mu přitížily i takové drobnosti, že vzkázal do Anglie bývalému hráči LTC Harrymu Batesovi po Josefu Jirkovi, jaké poměry v ČSR panují, a žádal, aby mu, pokud by Modrý opustil republiku, v zahraničí pomohl. Dále v prosinci 1949 na zájezdu ve Švédsku navštívil s Vladimírem Kobranovem a Augustinem Bubníkem Ing. Jaroslava Plzáka a údajně vyjednával o emigraci celého mužstva. Modrý měl nabídku odmítnout prý jen z toho důvodu, že v Londýně v březnu 1950 by měly být finanční podmínky mnohem lepší. Že by však u Plzáka k jednání o emigraci celého mužstva došlo, není prokazatelné. Navíc i samotná StB si protiřečí. Prý kdyby zůstalo mužstvo ve Švédsku, vzniklo by „*(...) čs. emigrační mužstvo, za což by byli velmi dobře honorováni. S tímto návrhem M o d r ý ihned souhlasil a sám začal*

³⁵² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 117.

agitovat mezi hráči...“³⁵³ „*M o d r ý se vrátil tehdy také, ale hlavně proto, že se mu nabízené finanční podmínky zdály nedostačující.*“³⁵⁴. Byly tedy podmínky výborné nebo nedostačující? Každopádně jistě nešlo o jednání o emigraci celého mužstva, ale případně jen jednotlivců.

Dalším „problémem“ byla Modrého politická minulost. Jako bývalý člen národně socialistické strany nebyl jistě příslušníky KSČ považován za „spolehlivého“. Navíc po válce měl v národní správě cihelnu v Lanškrouně, kterou po znárodnění v listopadu roku 1948 odevzdal. Nepřijal však práci, která mu byla nabízena, a odešel s rodinou do Prahy. Modrý jistě nesouhlasil se situací po únoru roku 1948, což mu v procesu jen přitížilo.

Ač, jak již bylo řečeno, neměl na mistrovství světa do Londýna vůbec jet, měl prý přemlouvát jednotlivé hráče k tomu, aby v Londýně zůstali a nevraceli se do ČSR. Pokud se Bohumil Modrý někoho ptal na jeho názor na emigraci, myslím si, že tak činil jen proto, aby si ujasnil, zda on sám chce skutečně emigrovat či nikoli.

Pravděpodobně se Modrý přišel se spoluhráči rozloučit na letišti, jeho manželka s dcerami byla v té době na dovolené v Krkonoších³⁵⁵. Na letišti se domluvil s Václavem Roziňákem, aby mu přivezl z Londýna semišové boty se surovou gumou. Augustin Bubník si na Modrého na letišti nakonec také vzpomněl: „*Já si myslím, že tam byl. Nevím to přesně, nemůžu to říct jistě, ale myslím si, že tam byl, že se tam objevil, že se s námi loučil... Teda loučil se s námi, než jsme šli do celního prostoru. Nebyl nahoře, když se tam udály ty věci, ohledně toho odletu. Tam už nebyl.*“³⁵⁶. Modrý tedy v tuto dobu nebyl se svou rodinou v Krkonoších, jak se traduje v mnoha publikacích a internetových člancích.

Obžaloba spatřovala provinění Bohumila Modrého i v jeho setkání roku 1949 ve Švédsku s paní Ryšánkovou, která prý měla protikomunistické názory. Jeho největší „vinou“ bylo tedy vyjednávání o emigraci ve Švýcarsku a Švédsku

³⁵³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 7.

³⁵⁴ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, I. část, č. listu 7.

³⁵⁵ Vladimír Škutina (Ztracená léta, 1990), Miloslav Jenšík (První mistři světa, 1997) i Stanislav Konopásek (Stanislav Konopásek - Hráč, který přežil, 2007) uvedli, že Bohumil Modrý byl s rodinou na dovolené v Krkonoších. Ale i sám Modrý ve své výpovědi uvedl, že před víkendem byl u kpt. Martina Boweho, který v sobotu odjížděl s manželkou do Německa, kde měla porodit. Modrý se na letišti bavil s Václavem Roziňákem a zřejmě i Josefem Jirkou.

³⁵⁶ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

a známost s kpt. Martinem Bowem jakožto americkým diplomatem. Modrý měl prý emigrací celého mužstva chtít světu dokázat „(...) že v ČSR neexistuje osobní svoboda a sport je zneužíván k politickým účelům. Modrý se však snaží tuto skutečnost zatvrzele popřít. Dokonce o Bubníka v Augustínu, který toto vše přiznává se zmiňuje tak, že to jsou snad jeho domněnky, neboť prý velmi špatně rozumí anglicky. Je však usvědčován právě Bubníkem, Jirkou apod.“³⁵⁷.

Jeho obvinění v celém případě je velmi nešťastné, protože aniž by se zúčastnil „výtržností“ v restauraci U Herclíků, byl postaven do čela protistátní skupiny jen za zcela nesmyslná obvinění. Jedním z možných vysvětlení by mohla být domněnka, že když mu místo působení v Kanadě nabídl československé hokejové vedení angažmá v SSSR, Modrý odmítl. Navíc byl vystudovaným inženýrem, tedy inteligencí, proti které komunistická strana brojila a znal se s americkým velvyslancem. Tato „provinění“ soudu stačila k uznání viny.

5.5.2 Obvinění Augustina Bubníka

Augustin Bubník byl postaven do čela vyšetřované skupiny hráčů plnicích vojenskou prezenční službu. Na zájezdu ve Švýcarsku roku 1948 hlasoval pro návrat do vlasti, v čemž soud nespatořoval polehčující okolnost. Jeho hlavním „proviněním“ byla známost s již zmíněným kpt. Martinem Bowem, se kterým navštěvoval různé sportovní akce a s jeho manželkou jezdil hrát golf do Klánovic. Byl tedy považován za příznivce „buržoazní“ společnosti a nepřítele režimu. Bubník byl navíc s Vladimírem Kobranovem a Bohumilem Modrým u Ing. Jaroslava Plzáka ve Švédsku roku 1949, kde si Vladimír Kobranov vyzvedával dopis od emigranta Jaroslava Drobného. I kdyby bylo nařčení o vyjednávání Modrého s Plzákem o emigraci alespoň zčásti pravdivé, nikde není v tomto případě uvedena role Bubníka, za niž měl být potrestán. Jedná se tedy o zcela irelevantní obžalobu.

Kromě známosti s kpt. Bowem mu byla přisouzena hlavní role ve vyjednávání o emigraci celého mužstva v Londýně roku 1950. Údajně měl přemlouvat ostatní spoluhráče, aby zůstali po zájezdu v Londýně, a to na žádost kpt. Boweho, který slíbil mužstvo v zahraničí zpočátku podporovat. Obžaloba

³⁵⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 8.

tvrdila, že Augustin Bubník: „Pod vlivem Boweho a Modrého se zavázal, že nejenom sám zůstane po zájezdu na mistrovství světa v Londýně v cizině, nýbrž, že bude působiti i na ostatní hráče, by následovali jeho příkladu.“³⁵⁸. Augustin Bubník však nikoho k emigraci nepřemlouval. Pokud došlo k nějakým debatám na toto téma, bavili se hráči navzájem o svých názorech, kdo by asi byl schopen emigrovat. Ale jistě neexistuje žádné svědectví či důkaz, který by potvrzoval žalobu, že Bubník někoho přemlouval, nebo dokonce nutil do emigrace v Londýně.

Bubník měl také převést do Londýna určité věci³⁵⁹ a vzkazy: „(...) od jisté paní fotoaparát, různé prádlo a vzkaz, aby byl zařízen přechod jedné ženy do zahraničí.“³⁶⁰.

Vina Augustina Bubníka byla završena jeho účastí na „výtržnostech“ v restauraci U Herclíků, kde spolu s ostatními spoluhráči vykřikoval různá protistátní hesla, zpíval parodovanou píseň na ministra informací Václava Kopeckého apod. „(...) jenomže my jsme místo Vlasty zpívali Venca, což byl náš pan ministr, naše nejvyšší hlava. A už jsme dostali přitěžující okolnost. A potom, když četli ty paragrafy: přitěžující okolnost za zpívání, hanobení vládních činitelů a hanobení ministra Kopeckého... No kdo vám řekl, že když tam přizpíváte Venca místo Vlasta... Zkrátka, měli to připravený úplně všechno do detailu. Já říkám, víte, dneska, když si vzpomínám, já si myslím, že to už dávno a dávno byla připravená celá past na nás.“³⁶¹

Augustin Bubník byl v době zatčení vojínem, účastnil se sešlosti v tzv. Zlaté hospůdce a hlavně se znal s kpt. Bowem. Režim tak mohl na takovém případě snadno dokázat, jak „západní imperialisté“ „negativně“ ovlivňují československý lid. Navíc byl Augustin Bubník odsouzen ještě před vynesením rozsudku Státního soudu v Praze, a to dne 27. 9. 1949, k trestu 14 dnů odnětí svobody a 10 000 Kčs pokuty podmíněně na dobu jednoho roku. „Žalován jsem byl tehdy pro rychlou a neopatrnou jízdu autem a pro zabití člověka. Jako spoluviník byl se mnou souzen a ke stejnému trestu odsouzen Vladimír Z á b r o d s k ý.“³⁶² Jednalo se o automobilovou nehodu, ke které došlo při vzájemném předjíždění s Vladimírem

³⁵⁸ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, žaloba s. 7.

³⁵⁹ Od jistého Rumla měl vézt dolary na nákup oděvní součástky, broušenou dózu, fotoaparát, pánský oblek, 10 dolarů na nákup trenchcoat (kabát do deště) a několik vzkazů.

³⁶⁰ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, rozsudek Ts I/VI 47/50 s. 15.

³⁶¹ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

³⁶² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 231.

Zábrodským - Bubníkovi přestaly fungovat brzdy. Vladimír Zábrodský se odvolal a dne 18. 9. 1950 probíhal odvolací soud: „(...) najednou mě přivedli jako vyšetřovance s bílou páskou. Z Pankráce mě převezli na Karlovo náměstí k soudu, a to byl odvolací soud, kdy Zábrodský jej vyvolal a při tom soudu byl on zproštěn viny a já jsem dostal půl roku tvrdého trestu. Když jsem se vrátil na Pankrác a tam v té cele jsem to vykládal těm mým spoluvězňům, že vlastně už teďka před tím, než nás odsoudili, že už mám půl roku vězení, tak oni se strašně začali smát. Říkali: „Hele to nic není. Ten půl roku, to si odsediš, teďka dostanete možná dalšího půl roku, tak to nic není.“³⁶³.

Na Augustina Bubníka bylo vzneseno i obvinění, že on a Kobranov, Jirka, Roziňák a Konopásek od roku 1948 se „(...) v Praze a v cizině postupně spolčili navzájem a s jinými protistátními činiteli v úmyslu zničit nebo rozvrátit lidově-demokratické zřízení, hospodářskou a společenskou ústavu [myšleno soustavu, pozn. H. B.] zaručenou ústavou, a vešli za tím účelem ve styk s cizími činiteli.“³⁶⁴.

5.5.3 Obvinění Vladimíra Kobranova

Vladimír Kobranov byl dle mého názoru do celého případu velmi nešťastně zapleten bez výraznější podstaty obvinění. Při hlasování ve Švýcarsku roku 1948 vůbec nebyl, neboť nebyl hráčem LTC Praha, ale I. ČLTK, přesto bývá mnohdy označován za jednoho z hlasujících. Také byl obviněn z kontaktu s Ing. Jaroslavem Plzákem, který měl pro Kobranova uschovaný dopis od Jaroslava Drobného. Tento dopis si přečetl na místě a ihned Drobnému odepsal. Dopis pak buď spálil ve Stockholmu, nebo až v Praze, kde jej dal přečíst rodičům Jaroslava Drobného. V tomto se jeho výpovědi rozcházejí. Drobný Kobranova žádal, aby mu dovezl do Londýna svrchník, tenisové sako, boty a několik vázanek. Zároveň měl Kobranov dopravit do ČSR tři tenisové rakety k jeho rodičům a jednu si směl nechat. V kanceláři inženýra Plzáka mělo poté údajně dojít k jednání o emigraci celého mužstva. Tato věc je však nepodložená, opět je v protokolech jmenován pouze Bohumil Modrý, což může být zmanipulované. Osobně se domnívám, že toto jednání o emigraci celého národního mužstva si vyšetřovatelé alespoň zčásti vymysleli. Pokud se o emigraci jednalo, tak zřejmě o odchodu jen některých

³⁶³ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

³⁶⁴ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

jednotlivců, jak jsem již výše uvedla. Údajně se měl prý s Augustinem Bubníkem dohodnout v přípravném táboře na Čeperce, že spolu emigrují.

Do Londýna měl vézt Drobnému již zmíněné věci. Několik vázanek si schoval i k Roziňákovi a Konopáskovi. Kromě toho převážel i dvě adresy, které si zapsal do učebnice angličtiny. To, že se Vladimír Kobranov učil anglicky, bylo také bráno za „usvědčující důkaz“, že se chystal zůstat v zahraničí.

Vladimír Kobranov v restauraci U Herclíků prakticky nebyl. Vypůjčil si zde pouze klíče od Bubníkova vozu a odjel si odvézt věci do Černošic. Poté přišel ještě jednou oznámit Bubníkovi, že odveze svou dívku domů a pak s autem přijede. Ačkoli tedy v tzv. Zlaté hospůdce téměř nebyl, byl ve skoro všech výpovědích jmenován. Domnívám se tedy, že jeho jméno bylo do protokolů zavedeno úmyslně, aby mělo obvinění větší váhu.

5.5.4 Obvinění Václava Roziňáka

Podstata obvinění dle žalobce spočívala u Václava Roziňáka v tom, že pravděpodobně hlasoval ve Švýcarsku na konci roku 1948 pro emigraci. Kromě tohoto mu přitížilo převážení různých věcí do zahraničí. Mimo jiné měl vézt do Londýna pro Jaroslava Drobného několik kravat a Bohumilu Modrému slíbil dovézt z Anglie semišové boty se surovou gumou a údajně měl „nabádat“ Stanislava Konopáska k vývozu broušené vázy. V Londýně chtěl prý po zájezdu zůstat, což je mírně rozporuplné, neboť měl v ČSR manželku a nedávno narozeného syna, které by zřejmě neopustil. Roziňák po ohlášení stanoviska k neúčasti československého mužstva na šampionátu v Londýně kritizoval toto rozhodnutí například slovy: „*To zas nařídila Moskva, že se nesmí do Londýna jet a zdejší komunisté bez svolení Moskvy jsou vedle*“³⁶⁵ a poté v restauraci U Herclíků patřil k těm nejhlasitěji se projevujícím.

³⁶⁵ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 11.

5.5.5 Obvinění Stanislava Konopáska

Stanislav Konopásek byl obviněn také z úmyslu emigrovat, když roku 1948 ve Švýcarsku hlasoval zřejmě pro emigraci³⁶⁶. Navíc mu uškodilo, že zprostředkoval styk Oldřicha Kučery³⁶⁷ s jeho příbuznými v ČSR. Další „vinou“ bylo to, že převzal od Roberta Robětína³⁶⁸ brilantový prsten, který ve Stockholmu prodal za 1 200 dolarů a tyto peníze propašoval do ČSR. Také vezl do Londýna kravaty pro Jaroslava Drobného a broušenou vázu.

Konopásek byl dokonce obviněn i z toho, že mu dva muži nabídli ilegální přechod hranic, on však tuto věc hlásil telefonicky na služebně StB. Přesto mu nebyl u odvolacího soudu dovolen svědek, který by věc potvrdil. Soud ani prokurátor nepřihlédli k polehčujícím okolnostem. Navíc, bohužel pro něj, se stýkal s osobami, které režim označoval za pochybné³⁶⁹: Robert Robětín, paní Trousílková³⁷⁰, pan Seidler. Navíc hrál „hazardní hry“, na kterých dle žalobce vydělával vysoké finanční částky, které zase ihned prohrál.

Roku 1949 se na zájezdu ve Stockholmu Konopásek setkal s Dr. Fadrhoncem, který „organizoval“ útoky sportovců do ciziny. V restauraci U Herclíků byl asi jen do 18:30. Dle obžaloby jeho vina spočívala v tom, že i když slyšel nadávky a pobuřující výroky, nenahlásil je.

5.5.6 Obvinění Josefa Jirky

Josef Jirka byl obviněn z hlasování pro emigraci ve Švýcarsku v roce 1948. Navíc téměř při každém zájezdu vyvážel do zahraničí broušené sklo, za které nakupoval kvalitní látky. Do Londýna měl vézt čtyři dopisy pro emigranty³⁷¹, balíček s prádlem, 20 švédských korun a od Bohumila Modrého pro Harryho Batese *„(...) přebírá příkaz na zaopatření určitých věcí a vzkaz pro bývalého hráče LTC, že tento učinil velmi dobře, když utekl, že zde to nestojí za nic, u vlády že jsou komunisté, že je to horší než za vlády Němců, že jsou lidé zavíráni pro každou*

³⁶⁶ Dle výpovědi Modrého jej měla k tomuto rozhodnutí přesvědčit jakási emigrantka Palounková.

³⁶⁷ Nutno však podotknout, že Oldřich Kučera působil v zahraničí legálně, a to již od roku 1946.

³⁶⁸ Ve spise Státní prokuratury je chybně uveden jeho bratr Karel, který zahynul v koncentračním táboře v Osvětimi za druhé světové války.

³⁶⁹ „Továrníci a kapitalisté“.

³⁷⁰ Dcera bývalého milionáře Preise.

³⁷¹ Od obuvníka Stočese převzal dopis určený do Skotska, za což dostal 500 Kčs, poté slíbil převzít dopisy pro bratry Hrudkovy.

hloupost a že by bylo načase, aby ty svině komunistické byly už od nás pryč.“³⁷². Zřejmě uvažoval o emigraci v Londýně, neboť požádal Mojžíra Ujčíka, aby v případě, že by se z Londýna nevrátil, vyzvedl některé Jirkovy věci³⁷³ a dal je poté Jirkově matce. Přesto tomuto tvrzení zcela nevěřím, neboť jeho přítelkyně Drahomíra Heřmánková byla v jiném stavu.

Josef Jirka byl přítomen i v restauraci U Herclíků, kde však seděl ve výčepu se svou přítelkyní a pobuřujících výroků se neúčastnil. Bylo mu tedy dáno za vinu neohlášení trestní věci příslušným úřadům.

5.5.7 Obvinění Zlatka Červeného

Zlatko Červený byl obviněn hlavně na základě událostí v restauraci U Herclíků, kde nejvíce nadával na státní zřízení, vládu, KSČ a prezidenta Gottwalda. „*Když byl vyzván bezpečnostními orgány, aby svého počínání zanechal a následoval je, vrhl se na bezpečnostního orgána a způsobil mu zranění v obličeji.*“³⁷⁴. Skutečně došlo také k menší roztržce, kdy Zlatko Červený uhodil muže, který chytil za rameno Václava Roziňáka. Muž se však dle většiny výpovědí včetně nestranného svědectví Jarmily Podborské se svými dvěma kolegy nelegitimoval. Že jde o příslušníky StB, společnost v hospůdce zjistila, až když tito muži vytáhli pistole. „*Kolem 21. hod., když byl u barového pultu, zpozoroval, jak nějaký neznámý muž jde k obviněnému Roziňákovi a chytá ho za ruku. Červený k nim okamžitě přiskočil a roztrhl je od sebe, přičemž onomu neznámému muži dal ránu po hlavě. U hlavního líčení doplnil svou výpověď tvrzením, že onen muž ho nejprve udeřil a obviněný mu ránu oplatil. Tvrdil, že nevěděl, že jde o bezpečnostního orgána a že se jedná o zatčení obviněného Roziňáka.*“³⁷⁵

Přítěžující okolností pro Červeného zcela jistě bylo, že jeho otec zůstal v Americe, kde byl s fotbalovým klubem AC Sparta na zahraničním zájezdu. „*Č e r v e n ý po stránce charakterové je krajně násilné sobecké a sprosté povahy. V celém jeho chování projevují se známky prospěchářství a karierismu. Z osobního*

³⁷² Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, rozsudek Ts I/VI 47/50 s. 18.

³⁷³ Hodinky v opravně, kožená bunda, kterou zapůjčil, košile nově ušité u švadleny apod.

³⁷⁴ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, žaloba, s. 10.

³⁷⁵ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 15.

*prospěchu vstoupil do KSČ po únoru 1948.*³⁷⁶ A ve vazbě byl „odhalen“ jako „(...) jeden z elementů, které nebezpečným způsobem revoltují a provokují proti vězeňskému kázeňskému řádu a který svým jednáním podněcoval spoluvězně na cele, aby se protivili vězeňské strážní a neplnili jejich příkazy.“³⁷⁷ Do Londýna měl vézt kabát pro Oldřicha Zábrodského³⁷⁸.

5.5.8 Obvinění Jiřího Macelise

Jiří Macelis, ačkoli byl členem KSČ, nebyl uznán za spolehlivého: „(...) do kteréžto strany nevstupuje z přesvědčení, nýbrž proto, že vstoupili jiní zaměstnanci do této strany a domnívá se, že jako hráč národního mužstva, bude mít lepší postavení...“³⁷⁹. Kromě toho do Londýna měl vézt pět jednodobových bankovek, které byly pro syna známého, jenž v Londýně studoval na povolení úřadů, což nebylo prokurátorem vzato v potaz. Ještě na letišti „(...) prohlásil žalovanému Španingerovi, když byl odlet zmařen, že už v té době by byl v Americe.“³⁸⁰. Avšak podle mě tento výrok myslel s jistou nadsázkou jako přirovnání. Dle soudu Macelis souhlasil s výroky svých spoluhráčů v tzv. Zlaté hospůdce, a to i přesto, že byl členem komunistické strany, což bylo bráno za přitěžující okolnost.

5.5.9 Obvinění Přemysla Hajného

Přemysl Hajný hlasoval ve Švýcarsku pro návrat stejně jako obviněný Bubník. Vynesený trest byl však mnohem nižší než v Bubníkově případě³⁸¹. Přemysl Hajný odjížděl s Josefem Jirkou ze Švýcarska již 2. 1. 1948, neboť měli dovolenku jen do 3. 1. 1948. Před odletem Přemysl Hajný informoval vedení o hlasování o emigraci: „(...) a současně jsem informoval vedoucího Vodičku o tom, co se povídá a co mužstvo vlastně vyjednávalo a o čem se rozhodovalo.“³⁸²

³⁷⁶ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 10.

³⁷⁷ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 10.

³⁷⁸ Více k roli kabátu v kapitole 5. 9.

³⁷⁹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, rozsudek Ts I/VI 47/50 s. 23.

³⁸⁰ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50, žaloba, s. 10.

³⁸¹ Hajného „vina“ byla srovnatelná například s Macelisovou, ač ten dostal vyšší trest.

³⁸² Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 132.

Je tedy zcela možné, že díky tomuto „hlášení“ byl odsouzen „jen“ k jednomu roku odnětí svobody. Do Londýna měl dovézt vzkaz Jiřímu Mackovi, který měl pomoci k emigraci Václava Mudrocha z ČSR. V restauraci přítomen byl, avšak pravděpodobně jen na chvíli. Viněn byl tedy pouze z neoznámení trestného činu pobuřování.

5.5.10 Obvinění Antonína Španingera a Josefa Štocky

Antonín Španinger a Josef Štock byli obviněni ze stejných přečinů, a to z nenahlášení připravované emigrace ostatních spoluhráčů na zájezdu v Londýně, o čemž se údajně měli dozvědět v přípravném táboře na Čeperce. Oba dva také byli přítomni „pobuřujícím výrokům“ v restauraci U Herclíků a, ač ve vojenské prezenční službě, nezasáhli.

5.5.11 Obvinění Mojmíra Ujčíka

Mojmír Ujčík jakožto nájemce restaurace U Herclíků byl obviněn z trpění výtržnosti ve své hospodě a z neoznámení tohoto trestného činu. Navíc věděl o Jirkově „uvažování“ o případné emigraci a přislíbil mu vyzvednout jeho věci, které měl Jirka u různých lidí, aby je poté odevzdal jeho matce. Dne 14. 3. 1950 se měl sejít s Josefem Jirkou a obuvníkem Stočesem, před nimiž se měl hanlivě vyjádřit proti KSČ: *„Mojmír Ujčík dne 13. 3. 1950 v restauraci u Herclíků při jednání s Josefem Jirkou a Stočesem, jakým způsobem poskytnou nějakou pomoc obviněným, kteří byli v důsledku výtržnického jednání zadrženi, prohlásil před oběma, že by nejraději všechny komunisty postřílel, aby jednou již byli v hajzlu.“*³⁸³. Ujčíkovi bylo přičteno k „vině“ i to, že svým známým hokejistům opatřoval jídlo bez potravinových lístků, a to i přesto, že neměl povolení k volnému prodeji. Při výtržnosti hokejistů dle obžaloby nejenže nezakročil, ale ještě „obhlížel lokál“, zda není *„(...) v restauraci nějaká nepovolaná osoba aby na ní ještě výtržníky upozornil.“*³⁸⁴.

³⁸³ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 19.

³⁸⁴ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 14.

5.5.12 Závěr vyplývající z obvinění Státní prokuratury v Praze

Dle výše uvedených obvinění můžeme vidět, jak málo stačilo k vynesení až patnáctiletého trestu odnětí svobody. Navíc s největší pravděpodobností byla většina obvinění vymyšlená či přinejmenším upravená příslušníky Státní bezpečnosti. Hlavním faktem však zůstává to, že „úmysl“ nebyl dle tehdejších platných zákonů trestným činem. Neemigrovali, nepřevezli vzkazy a věci, neboť byla účast na šampionátu zrušena... Jediná skutečná obvinění, na základě platnosti tehdejšího zákona 231/48 Sb., byla „výtržnost“ v restauraci U Herclíků, za kterou by však tresty odnětí svobody byly minimální.

5.6 Výkon trestu

Již v říjnu 1950, ještě před proběhnutím odvolacího soudu, byli odsouzení převezeni do plzeňské věznice na Borech³⁸⁵, kde byli umístěni až do léta roku 1951.

V plzeňské věznici na Borech byli hokejisté rozděleni do cel, kde již normálně pracovali. Augustin Bubník vzpomínal na Bory: *„Po nějaké době nás z Pankráce převezli na Bory do hlavní věznice a tam už jsme byli rozsazeni na určitá oddělení, kde jsme museli tvrdě pracovat, drát peří a všelijaké takové věci. Ale přesto jsme čekali na odvolací soud. A ten odvolací soud byl najednou stanoven na dvaadvacátého prosince, to znamená dva dny před Štědrým dnem. Pro mě to bylo něco strašného, když jsem si uvědomil, že bude Štědrý den a my jdeme k odvolacímu soudu, ale pořád v nás ta víra byla, že snad u toho odvolacího soudu konečně dojde k tomu spravedlivému rozsudku, že nás snad sprostí viny a půjdeme domů. My jsme stále žili v tom, že jsme nic neudělali, že prakticky nic, podle těch našich právníků, podle těch paragrafů, že nám nic nedosvědčil. Tam byl všechno všelijaký návrh, ale nic nebyla skutková podstata činu. Tak na základě toho my jsme věřili, že třeba nás po tom půl roce nebo po tom třičtvrtě roce v tom prosinci, že dojdeme k tomu Nejvyššímu soudu a že soud nabude přesvědčení a půjdeme domu.“*³⁸⁶

³⁸⁵ Z věznice na Borech byli převáženi vlakem do Prahy na odvolací soud a poté opět zpět. Na Wilsonově nádraží je přitom před necelými dvěma lety vítaly davy jako mistry světa roku 1949 po příjezdu ze Švédska.

³⁸⁶ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

Václav Roziňák³⁸⁷ vyprávěl o svých zážitcích³⁸⁸ takto: „*Na Borech jsem zažil, co je to hlad. Fasovali jsme 300 gramů chleba na den a k tomu kafe. Bochničky, které jsme dostávali, měly váhu 600 gramů a tak bachař nám vždycky půjčil nůž - mít jsme ho samozřejmě nesměli - a my si rozřezali chleba na šest kousků. Po třech na každý den. Chleba jsem uložil na policičku. Jenže víte, jak čerstvě upečený chleba voní? Zpočátku jsem neodolal a snědl víc, než byla vlastní „norma“. A druhý den následoval automaticky hlad.*“³⁸⁹ „*Z objektu věznice jsme nesměli, a tak nám dávali práce na celý. Dělali jsme všechno možné: povřísla do samovazů na žňové práce, leštili jsme stříbrné nádoby, dralo se tam peří - my naštěstí ne, protože aby se dala splnit denní norma, nechali se kamarádi budít už ve čtyři ráno - kompletovali jsme krejčovské druky.*“³⁹⁰ Draní peří byla nejhorší práce, neboť vězni museli plnit denní normu 33 dkg, přičemž již po chvíli měli z této práce rozedrané ruce, což jejich počínání ještě zpomalovalo.

Z Borů byli hokejisté v létě 1951 transportováni do ústředního tábora v Jáchymově, kde byli rozděleni do příslušných dolů po celém Jáchymovsku a Hornoslavkovsku. Tábory nucené práce byly zřízeny zákonem o táborech nucené práce č. 247/1948 Sb. ze dne 25. 10. 1948 proto, aby osoby „(...) mohly být vychovávány k práci jako občanské povinnosti a aby mohlo být využito jejich pracovních schopností k prospěchu celku (...)“³⁹¹. Po amnestii roku 1955 byly tábory na Hornoslavkovsku likvidovány a zbylí vězni, na které se amnestie nevztahovala, byli přesunuti do táborů na Jáchymovsku a Příbramsku.

Život v těchto táborech byl velmi těžký, avšak jiný než ve věznicích běžného typu. Vězni v TNP přicházeli do styku i s civilními osobami, které často vynášely z tábora různé dopisy a motáky. Na druhou stranu těžká práce v uranových dolech či v přípravných uranové rudy byla fyzicky náročná a zdraví škodlivá.

³⁸⁷ Zajímavé je hlášení StB Žamberk, že se v Deštné v druhé polovině září roku 1950 vydával nějaký muž za Václava Roziňáka, vykřikoval nadávky o komunistech a svým spolustolovníkům dal i svou pražskou adresu. Samozřejmě šlo o podvodníka, neboť Václav Roziňák byl v té době v soudní vazbě.

³⁸⁸ Dále ke vzpomínkám hokejistů viz ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. 1. vyd. Pardubice: Helios, 1990. 144 s.; Augustin Bubník. [online] : [cit. 2010-03-30]. Dostupné na: <http://www.politictivezni.cz/index.php?id_str=208>; LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš - KONOPÁSEK, Stanislav. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. 218 s.

³⁸⁹ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 113.

³⁹⁰ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 114.

³⁹¹ *Zákon o táborech nucené práce*. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na: <http://www.totalita.cz/texty/zakon_1948-247.php>

Následky, které způsobil uranový prach na vězňených, byly strašlivé a mnohdy způsobily předčasné úmrtí.³⁹²

Mezitím, když odsouzení hokejisté pracovali v uranových dolech³⁹³, podávali jejich příbuzní, manželky, rodiče atd. žádosti o milost, o propuštění či alespoň o zmírnění trestu. Bohužel odpověď na tyto žádosti byla vždy zamítavá, a to i přesto, že ve většině případů podávaly vězeňské ústavy kladné hodnocení vězňů a podmíněčné propuštění doporučovaly. Například Mojmír Ujčík, který byl ve výkonu trestu v SVS v Ostrově u Karlových Varů, se dle tamějšího velitelství: „(...) chová dobře, disciplinárně nebyl trestán, povahy veselé a kamarádké, pracuje jako pomoc. dělník na 140 %, podepsal social. závazek na 130 %, který plní, k zřízení má poměr kladný, zapojil do politic. a divadelního kroužku, po propuštění chce pracovat v ČKD Sokolovo.“³⁹⁴. Podmíněčné propuštění doporučil i Dr. Bureš, avšak JUDr. Karel Kruk jej dne 23. 11. 1951 zamítl: „Jeho trestná činnost jako nájemce restaurace je zvlášť závažná, neboť umožnil a trpěl ostatním odsouzeným, aby se právě u něho v restauraci dopustili trestných činů.“³⁹⁵.

Na základě amnestie prezidenta republiky Antonína Zápotockého ze dne 4. 5. 1953 mohly být sníženy tresty některým vězňům o jeden rok a zmírněny některé vedlejší tresty³⁹⁶. Dále ke dni 17. 6. 1953 prominuty Jiřímu Macelisovi 3 měsíce a 26 dnů trestu odnětí svobody, Zlatku Červenému 8 měsíců a 16 dnů a Mojmíru Ujčíkovi 1 rok trestu. Krajský soud v Praze 3. 9. 1953 dle výše zmíněné amnestie snížil Augustinu Bubníkovi trest odnětí svobody o 1 rok. A 5. 10. 1954 byl Václavu Roziňákovi prominut 1 rok trestu odnětí svobody. Zda byla prominuta část trestu i ostatním vězňeným hokejistům, ze spisů nevyplývá, avšak bylo by to velmi pravděpodobné.

³⁹² Svědectví o táborech nucené práce při uranových dolech k zatčeným hokejistům viz ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. 1. vyd. Pardubice: Helios, 1990. 144 s.; Dále k samotným TNP viz KAPLAN, Karel et al. *Tajný prostor Jáchymov*. České Budějovice: Actys, 1993. 191 s.; TIBENSKÝ, Rudolf. *Jáchymovské peklo*. Bratislava: Nezávislost', 1991. 150 s.; ŠEDIVÝ, Zdeněk F. *Uranový gulag: jáchymovské peklo*. Brno: MOBA, c2003. 223 s.; BÁRTÍK, František. *Tábor Vojna ve světle vzpomínek bývalých vězňů*. Praha: Vyšehrad, 2008. 187 s.; TOMÍČEK, Rudolf. *Těžba uranu v Horním Slavkově*. Odpovědný redaktor P. Beran. Sokolov: Okresní muzeum, 2000. 294 s.; dokumentární film Ivana Biela *Postavení mimo hru*, ČT 2010; *Stanislav Konopásek* In: *Osudy našich sousedů*, Praha: Post Bellum, 2008. s. 33-36; ad.

³⁹³ Umístění odsouzených hokejistů v táborech zřízených při uranových dolech je znázorněno v příloze č. 6.

³⁹⁴ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³⁹⁵ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

³⁹⁶ Například bylo díky této amnestii dne 8. 5. 1953 Mojmíru Ujčíkovi prominuto 20 000 Kčs a Zlatku Červenému 15 000 Kčs.

Zabavený majetek byl zkonfiskován³⁹⁷ již při vzetí do vazby, tedy v době, kdy nebyl vynesena rozsudek Státního soudu v Praze. Jednalo se vlastně o nelegální zabrání majetku, přičemž se většinou nikdo neptal, zda věci patří skutečně jen zadrženým osobám. Velice zajímavý je případ Jaroslava Baňky, který měl u Václava Roziňáka v garáži schovaný benzín v kanystru, jenž byl zabaven spolu s Roziňákovým autem. Baňka psal několik upomínacích dopisů, dokonce se jednou i sám zastavil na služebně StB, aby byla věc co nejrychleji vyřízena a benzín mu byl navrácen. Avšak dne 3. 11. 1950 byl Baňka předvolán a ihned ve svém stanovisku obrátil. „Vzhledem k tomu, že skutečně je mi známo, že benzín byl společně s Roziňákovým benzinem a já jsem svoji zásobu neměl označenu a proto likvidaci benzinu v Roziňákově garáži považuji za správnou.“³⁹⁸ Je tedy velmi pravděpodobné, že i v jeho případě užili příslušníci StB nějakého nátlaku, aby již odcizený benzín nevyžadoval.

O zabavené automobily (Roziňákovi, Bubníkovi³⁹⁹, Modrému a Konopáskovi) se poté „přetahovaly“ úřady, a to Obvodní národní výbor v Praze a Krajské velitelství StB. Kromě toho byly na odsouzených vymáhány i vysoké peněžité částky za soudní výlohy a náklady za výkon trestu. Jen pro představu: pro dobu od 1. 1. 1951 do 30. 11. 1951 se jednalo o 16 032 Kčs. Za Augustina Bubníka zaplatil soudní výlohy a pokuty jeho otec: „Můj otec, můj otec zaplatil tyhle ty desetitisíce všelijakých poplatků. Samozřejmě zkonfiskované auto a všechny věci, které jsme měli.“⁴⁰⁰ Peněžité trest uložený soudem musel být zaplacen, jinak následoval opět trest odnětí svobody. Na druhou stranu náklady na trestní řízení a výkon trestu nebyly například u Antonína Španingera do 60 dnů po odpykání trestu vymoženy, proto bylo dne 5. 6. 1951 od jejich zaplacení upuštěno.

³⁹⁷ Rozhodnutí o zajištění veškerého majetku ze dne 15. 8. 1950 bylo dne 21. 2. 1951 zrušeno v případě Zlatka Červeného, Jiřího Macelise a Mojmirá Ujčíka „(...) poněvadž právoplatným rozsudkem státního soudu nebyla vyslovena konfiskace majetku“ (Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50). Toho dne byl podán i návrh na zrušení zajištění majetku u Josefa Štocká, Antonína Španingera a Přemysla Hajného.

³⁹⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 46.

³⁹⁹ Poté mu byl automobil navrácen, neboť bylo prokázáno, že byl koupen z peněz rodičů, a je tedy jejich majetkem. Údajně měl být navrácen i automobil Bohumilu Modrému, kdy, podle Stanislava Konopáska, mu byl předán nesprávný vůz - vůz zmiňovaného Konopáska.

⁴⁰⁰ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

5.6.1 Osobní spis Bohumila Modrého

Osobní spis Bohumila Modrého obsahuje různé dotazníky, hlášení, připomínky, umístění, popisy osoby, povolené výhody (dopisy, návštěvy) apod. Bohumil Modrý nastoupil trest dne 22. 12. 1955⁴⁰¹ v plzeňské věznici na Borech. Zde měl z osobních věcí povoleny jen chránítka na uši a pár rukavic. V době od 26. 10. 1950 do 18. 3. 1952 směl přijmout jen deset dopisů a odeslat jich jen osm. Návštěvy, pokud neměl vězeň zakázány výhody, byly povoleny jen jednou za tři měsíce. Návštěva trvala v rozmezí 10-30 minut. Bohumilu Modrému byly omezeny výhody jen v době od 16. 6. 1951 do 17. 11. 1951 celkem čtyřikrát, a to v celkovém rozsahu čtyř měsíců. Mimořádné návštěvy⁴⁰² byly povolovány pouze při výborném chování a vzorném plnění práce. Například 20. 1. 1952 Bohumil Modrý žádal návštěvu u nízké přepážky, neboť měly poprvé přijít i jeho dcery, které již téměř dva roky neviděl⁴⁰³. Přesto byla žádost zamítnuta a povolena byla jen normální návštěva.

Ve vězení odsouzení vyplňovali i různé dotazníky týkající se jejich „trestné“ činnosti. Pro představu uvádím některé otázky, které byly Bohumilu Modrému položeny, a jeho odpovědi na ně:

- *„„Vyličte výstižně a úplně čin, za nějž jste byl uznán viným. Z přelíčení s vyloučením veřejnosti, část, jež byla uvedena v odůvodnění rozsudku. (Veřejná část).“ - Přelíčení bylo tajné (rozsudek je doručen práv. zástupci); úmysl zůstat při hock. zájezdu v cizině.*
- *„Máte pocit viny?“ - Ne [pozn. toto ne je podtrženo, zřejmě samotným Modrým; pozn. H. B.]*
- *„Přijal jste trest nebo jste se odvolal? - Dosud mi výměr o trestu nebyl doručen*
- *„Jak hodláte škodu, již jste společnosti způsobil, napravit?“ - Podle mého přesvědčení nevznikla společnosti škoda, vždy jsem řádně pracoval, representoval a platil daně*

⁴⁰¹ Jedná se o nástup trestu, počátek trestu byl počítán od 24. 3. 1950.

⁴⁰² Například Zlatku Červenému nebylo povoleno ani zúčastnit se pohřbu otce, tuto skutečnost pouze používali příslušníci StB k vydírání Červeného.

⁴⁰³ To nebylo nic neobvyklého, Václav Roziňák viděl svého syna až téměř po roce a půl.

- „*Jaké nesnáze Vám vznikají odsouzením?*“ - *rodinné, neboť moje rodina tj. manželka a 2 děti (4½ a 7 let) nemají žádný příjem*⁴⁰⁴

Na Borech dostal každý vězeň přiděleno své kmenové číslo - Bohumil Modrý č. km. 2727⁴⁰⁵. Jeden den v plzeňské věznici stál odsouzeného 57.30 Kčs. Neustále byly psány posudky na chování a zdravotní stav odsouzeného, a to například i do závodní kuchyně, pravděpodobně kvůli dennímu přidělu potravy: „*V posudku uveďte chování odsouzeného v době trestu, jakou má pracovní morálku a pracovní výkon a jaký jest jeho zdravotní stav.*“⁴⁰⁶

Modrý byl čtyřikrát trestán pro porušení kázeňského řádu. „*Určuji uvedeného, že po uzávěrce se domlouvá s potrestaným 2715 Bubníkem Aug., který jest ve vedlejší žaláři pomocí Morseovi abecedy (tukaním na zed’).*“⁴⁰⁷ Modrý se hájil tím, že přál svému kamarádovi hezké svátky. Dále rušil klid zpěvem⁴⁰⁸ a byl drzý⁴⁰⁹, „*(...) nedovoleným způsobem*⁴¹⁰ *použil materiálu na zhotovení ledvinového pásu.*“⁴¹¹ a i přes upozornění odevzdával špatně ušité polštáře⁴¹².

Bohumil Modrý byl z Borů v létě roku 1951 přemístěn na VO SVS Ostrov u K. Varů, kde pracoval v uranovém dolu Barbora. Tato namáhavá práce vedla k naprostému fyzickému vyčerpání. Proto byl 20. 1. 1953 přemístěn na práci v tzv. Basaprojektu⁴¹³, kde byl zařazen jako projektant na projekčním oddělení MV. Dne 13. 4. 1953 následovalo přemístění z Opavy do věznice č. 2 na ÚNZ v Praze.

Na závěr malá ukázka z periodického posudku z pracoviště projektové složky MV: „*Přikázané úkoly plní v plánovaném čase. Pracovní morálka jeho je velmi dobrá.*“; „*K trestu se zvlášť nevyjadřuje ale jeví se mu jako příliš přísný. Chování jeho je vzorně ukázněné. Osobní vlastnosti: Průbojný, iniciativní, pracovitý a dobrosrdečný. Poměr ke kolektivu velmi dobrý. Zdravotní stav dobrý.*“;

⁴⁰⁴ Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého.

⁴⁰⁵ Kmenové číslo: 2715 (Bubník Augustin), 2722 (Kobranov Vladimír), 2733 (Roziňák Václav), 2723 (Konopásek Stanislav).

⁴⁰⁶ Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého.

⁴⁰⁷ Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého.

⁴⁰⁸ Při noční směně v 18:00 zpíval písně cizích národů, mezi nimi i Deutsche Frauen.

⁴⁰⁹ Trest 6 dnů půstu, 6 dnů tvrdé lože, 14 dní samovazby, 2 měsíce omezeny výhody.

⁴¹⁰ Trest 3 měsíce samovazby, 1 měsíc omezení výhod.

⁴¹¹ Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého.

⁴¹² Zastavení výhod: 1 měsíc kuřivo, dopisy, návštěvy, nákup; 1 týden trestní dávky.

⁴¹³ Projekt Ministerstva vnitra, ve kterém vězni s technickým vzděláním pracovali na projektech pro národní podniky.

„Politicky se zvláště neprojevuje. Kulturní činnost nevyvíjí avšak vzdělává se ve volných chvílích po stránce odborné (stavitelství).“⁴¹⁴.

5.7 Propuštění a návrat do společnosti

President republiky vydal dne 10. 1. 1955 rozhodnutí, na základě něhož Augustinu Bubníkovi, Vladimíru Kobranovovi, Stanislavu Konopáskovi a Bohumilu Modrému prominul zbytek trestu odnětí svobody a trest peněžitý s podmínkou, že se do tří let nedopustí úmyslného trestného činu. Toto rozhodnutí zřejmě souviselo s chystanou amnestií prezidenta republiky Antonína Zápotockého ze dne 9. 5. 1955. Propuštění Václava Roziňáka bylo nadále v jednání.

Prvním propuštěným ze zbývajících vězňených byl dne 17. 1. 1955 v 16:00 Bohumil Modrý. Na manželův návrat vzpomínala Erika Modrá: „*Jednoho dne mi přišel naproti do práce. V šatech, ve kterých tenkrát odešel. Vypadal zle...*“⁴¹⁵. Po něm Vladimír Kobranov 21. 1. 1955 v 17:00; dne 23. 1. 1955 Augustin Bubník; dne 11. 2. 1955 Václav Roziňák a jako poslední byl propuštěn počátkem března 1955⁴¹⁶ Stanislav Konopásek.

Většina propuštěných se z táborů dostala nejprve do Karlových Varů.⁴¹⁷ Mnozí z propuštěných hráčů, kteří měli vyšší tresty, se nejprve nechtěli vrátit k hokeji, jak tomu bylo například u Bohumila Modrého, Vladimíra Kobranova či Václava Roziňáka. Nakonec však Bohumil Modrý trénoval Spartak Motorlet, Vladimír Kobranov mu s ním pomáhal, ten poté odešel hrát do Pardubic a později jako trenér do tehdejšího Gottwaldova. Bohužel Bohumil Modrý byl velmi vážně nemocen, jeho zdravotní stav se postupně zhoršoval. Zemřel dne 21. 7. 1963. Na jeho nemoci se zcela jistě negativně podepsala „zkušenost“ z uranových dolů, kde pracoval na tzv. uranovém mlýně

Václav Roziňák nakonec odešel s Augustinem Bubníkem do hokejového klubu ZJŠ Brno, kde dostali i přidělené byty (Bubník garsoniéru). Dne 28. 2. 1955 se od 19:25 mělo hrát utkání Spartak Praha Sokolovo versus Spartak Brno, závod

⁴¹⁴ Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého.

⁴¹⁵ MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. s. 149.

⁴¹⁶ Byl vyslýchán ve věci posílání dopisů známé v Karlových Varech, která je posílala Konopáskovým rodičům, přes civilistu z tábora XII. Nakonec mu nic nebylo dokázáno a on byl propuštěn.

⁴¹⁷ Více k osudům propuštěných hokejistů v podkapitolách zahrnutých v kapitole 5. 1.

Jana Švermy na zimním stadionu v Praze na Štvanici. Sparta tomuto utkání udělala velkou reklamu. Uveřejnila v tisku a na zápase 27. 2. 1955 rozhlasem, že se utkání zúčastní i Josef Jirka, Augustin Bubník a Václav Roziňák za ZJŠ Brno. Dva naposledy zmiňovaní odehráli za brněnský klub již dvě utkání a fanoušci se na ně velmi těšili a vyvolávali je různými hesly⁴¹⁸ na led. Před zahájením zápasu však do kabiny došel písemný zákaz od Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport, že za uvedený klub nesmějí nastoupit. Takto viděla celou událost StB: *„Diváci házeli na plochu stadionu kousky chleba, papír, uhlí a též láhve. Výtržnost ztropila část reakčně zaměřených diváků z celkové účasti asi 5.000 osob, kteří nebyli spokojeni, že za Spartak Brno JŠ nenastoupili hráči Roziňák a Gustav Bubník, kterým po odpykání trestu nebyl povolen start za uvedený závodní klub.“*⁴¹⁹ Ve většině publikací nalezneme zmínku, že se utkání vůbec neodehrálo. Přesto se Miloslav Jenšík vyjádřil, že utkání proběhlo, čemuž nasvědčuje i záznam z hlášení StB: *„(...) 20.45 hod bylo rozhlasem vyhlášeno, že kdo nechce zápasu přihlížet, že může odejít a vstupné mu bude u pokladny vráceno. Celkem odešlo ze stadionu asi 2.000 diváků z řad reakčně zaměřených osob. Zápas byl zahájen o 21.45 hod. za účasti asi 3.000 osob a skončil bez závady. Vinu na této výtržnosti má závodní klub Spartak Brno JŠ, kterému bylo sděleno, že uvedeným hráčům se zakazuje hostování a rovněž i Spartak Sokolovo, který dne 27. 2. 1955 v odpoledních hodinách vyhlásil rozhlasem na zimním stadionu Na Štvanici v Praze 7, při hockeyovém utkání Dynamo Praha proti Baníku Kladno, že za Spartak Brno JŠ nastoupí bývalí internacionálové Jirka, Roziňák a Gustav Bubník.“*⁴²⁰

Zřejmě především na základě tohoto „incidentu“ byla propuštěným hráčům zakázána na dva roky činnost v první a druhé nejvyšší československé hokejové soutěži. Václav Roziňák se poté vrátil do Prahy a pak do Kladna. Augustin Bubník odešel do Olomouce, kde hrál jen do doby, než se klub dostal do, pro Bubníka zakázané, druhé ligy.

Stanislav Konopásek s Václavem Roziňákem poté dostali nabídku ze Sparty, kterou přijali, přestože v týmu hrál i Vladimír Zábrodský. K přijetí nabídky je vedly

⁴¹⁸ „Začněte ten balet nebo vtrhnem na led!“; „Chceme vidět toho máka, co nám slíbil Roziňáka!“ (Zdroj: JENŠÍK, Miloslav. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997. s. 112).

⁴¹⁹ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

⁴²⁰ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

dle jejich slov především finanční potíže. Vladimír Kobranov a Augustin Bubník byli nicméně z jejich rozhodnutí zklamáni.

Václav Roziňák skončil s ligovým hokejem roku 1962 a Stanislav Konopásek již sezónu před ním.

Přemysl Hajný trénoval švýcarský klub Servette Ženeva, Stanislav Konopásek GKS Katowice, Zlatko Červený slovenský⁴²¹ klub HC Olympija Lublaň a poté i jugoslávskou reprezentaci, kterou trénoval například i Václav Bubník. Augustin Bubník se dostal k trénování finské reprezentace.

V srpnu 1968 působili Václav Roziňák s Vladimírem Kobranovem ve Švýcarsku v Curychu jako trenéři ve dvou různých klubech. Václav Kobranov měl pobyt ve Švýcarsku povolen do 31. 12. 1969. Poté, co za ním ještě v létě 1968 přijela i manželka s dcerami, rozhodli se v zahraničí zůstat. K jejich případu byl později vytvořen vyšetřovací spis č. 1103/71. Manželé Kobranovovi byli stíháni pro trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 2 tr. zákona. Václav Roziňák v zahraničí zůstal také. Trénoval poté tenisové dorostence a Vladimír Kobranov hokejové žáčky.

Právě kvůli sovětské okupaci ČSSR bylo mistrovství světa v ledním hokeji 1969 přesunuto z Prahy do Stockholmu. Zde sehrál československý výběr dva zápasy s reprezentací SSSR, které oba vyhrál. Tyto výsledky se staly jakousi manifestací, kdy po druhé výhře 4:3 se na Václavském náměstí sešlo zcela spontánně asi 100 000 lidí.

5.8 Rehabilitace 1968

V šedesátých letech se postupně začala situace v ČSSR měnit. Dne 9. 5. 1960 byla vyhlášena rozsáhlá amnestie prezidenta republiky Antonína Novotného č. 54/1960 Sb., která se ovšem netýkala všech politických vězňů.

Důležitým počinem bylo zřízení tzv. Pillerovy komise, která působila v letech 1968-1969⁴²². Jejím hlavní úkolem byla rehabilitace osob nespravedlivě odsouzených v padesátých letech.

⁴²¹ Tehdy jugoslávský.

⁴²² Po intervenci sovětských vojsk již ve své činnosti intenzivně nepokračovala a počátkem roku 1969 byla její činnost zastavena.

Nejvyšší soud dne 30. 7. 1968 projednával i případ sp. zn. Prz 50/68 ve věci porušení zákona Státním soudem Praha⁴²³ a Nejvyšším soudem Praha⁴²⁴ v procesu Ing. Bohumil Modrý a spol. Předseda Nejvyššího soudu JUDr. Otomar Boček rozhodl spolu se soudním senátem⁴²⁵, že byl v neprospěch všech obžalovaných porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3; § 28 odst. 1 písm. c/, d/; § 160 odst. 2 tr. ř. z r. 1950. Usnesení nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 1950 v případě Bohumila Modrého, Augustina Bubníka, Václava Roziňáka, Vladimíra Kobranova, Josefa Jirky, Stanislava Konopáska a Antonína Španingera bylo zrušeno v plném rozsahu. Byl zrušen v plném rozsahu i rozsudek bývalého Státního soudu v Praze ze dne 6. 10. 1950 u Bohumila Modrého, Augustina Bubníka, Václava Roziňáka, Vladimíra Kobranova, Josefa Jirky, Stanislava Konopáska, Přemysla Hajného, Antonína Španingera, Josefa Štocká, Mojmíra Ujčíka, Jiřího Macelise a Zlatka Červeného.

Celou záležitost měl znovu projednat a rozhodnout Městský soud v Praze ve věci Bohumila Modrého, Václava Roziňáka, Stanislava Konopáska, Mojmíra Ujčíka, Jiřího Macelise a Zlatka Červeného a Vyšší vojenský soud v Příbrami ve věci Augustina Bubníka, Josefa Jirky, Vladimíra Kobranova, Antonína Španingera, Josefa Štocká a Přemysla Hajného.

Městský soud v Praze rozhodl dne 13. 3. 1969 v neveřejném zasedání v trestní věci obžalovaného Ing. Bohumila Modrého a spol., kdy „*Podle § 231 odst. 1 tr. ř. s použitím § 223 odst. 1 tr. zák. s e z a s t a v u j e t r e s t n í s t í h á n í (...)*“⁴²⁶. Toto usnesení schválil předseda senátu JUDr. Ladislav Fajstavr. „*Městský soud dospěl v neveřejném zasedání k závěru, že podmínky zastavení trestného stíhání u všech obžalovaných splněny jsou.*“⁴²⁷ Desetiletá promlčecí lhůta u Bohumila Modrého, Václava Roziňáka a Stanislava Konopáska uplynula dnem 23. 12. 1960 a u Jiřího Macelise 26. 10. 1960. Pětiletá promlčecí lhůta u Zlatka Červeného a Mojmíra Ujčíka uplynula dnem 26. 10. 1955. Trestní stíhání proto bylo u všech obviněných zastaveno. Stíhání Zlatka Červeného bylo ve věci ublížení na cti presidentu republiky zastaveno dle amnestie prezidenta republiky ze dne

⁴²³ Rozsudek sp. zn. Ts I/IV 47/50 vyneseny 6. 10. 1950 na základě obžaloby Státní prokuratury sp. zn. Pst I 658/50 z 29. 9. 1950.

⁴²⁴ Rozsudek sp. zn. To x 65/50 o zamítnutí odvolání dne 22. 12. 1950.

⁴²⁵ Členové JUDr. Bohumil Repík, JUDr. Jaroslav Bičovský Csc., plk. JUDr. Jindřich Musil, JUDr. Július Lehotský, plk. JUDr. Ján Engel.

⁴²⁶ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

⁴²⁷ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50.

4. 5. 1953, která se vztahovala na tresty nepřevyšující jeden rok a kdy tato amnestie předcházela promlčecí lhůtě roku 1955.

„Bývalý státní soud neměl pro takové právní závěry žádné podklady ve výsledcích řízení (...) uvedený trestný čin nespáchali“⁴²⁸.

5.9 Vladimír Zábrodský a jeho role v procesu Modrý a spol.

Vladimír Zábrodský se narodil 7. 3. 1923. Tento střední útočník hrál již od dětských let za klub LTC, kde jeho otec trénoval žactvo. Za klub LTC hrál i jeho mladší bratr Oldřich. Kromě ledního hokeje reprezentoval ČSR i v tenise spolu s Jaroslavem Drobným a Vladimírem Černíkem. V procesu Modrý a spol. nebyl obviněn a byl k celé věci pouze jedenkrát vyslýchán. Účastnil se MS 1947, 1949, 1954, 1955 a OH 1948, 1956. Byl nejlepším ligovým střelcem v letech 1947, 1949, 1954, 1957 a 1959. *„Vladimír Zábrodský, třiatdvacetiletý četař aspirant, je oporou první útočné řady čs. mužstva. Je odchovancem LTC, to znamená svého otce, neboť Zábrodský st. je uznávanou autoritou ve výchově hokejového potěru. Vláda (nebo také Vova) začínal s hokejkou v 10 letech, hrál za žákovské i dorostenecké družstvo klubu a nejraději s Konopáskem. Přátelé hokeje v něm vidí nástupce Malečka, ale to vše ukáže budoucnost. Je technicky i střelecky vynikající a se svými spoluhráči je dokonale sehrán.“⁴²⁹*

V letech 1950-1960 hrál za Spartak ČKD Sokolovo, poté odešel do Ostravy⁴³⁰, kde dobrovolně pracoval v hlubinných dolech, neboť byl v rámci aféry Sazka⁴³¹ roku 1960 potrestán odebráním titulu mistra sportu, dále 30 000 Kčs pokuty jako náhrady za vzniklou škodu a trestem dvou let odnětí svobody nepodmíněně. Byl vyloučen z ČSTV⁴³² a dostal distanc hraní na dva roky. *„Bylo mu prokázáno, že osobně ovlivňoval výsledky sportovních utkání podplácením sportovců a že se podílel na výhrách. Za leden až březen 1960 se neoprávněně*

⁴²⁸ Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, Pst I 658/50. Rozsudek jménem republiky Prz 50/68, s. 5.

⁴²⁹ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 16.

⁴³⁰ Svazek „Sportovec“ byl rozpracován již během působení Zábrodského v Ostravě.

⁴³¹ Více viz MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génus, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. 310 s.; LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s.

⁴³² Československý svaz tělesné výchovy.

obohatit o částku ve výši 55.115 Kčs. Byl odsouzen na dva roky odnětí svobody podmíněně a k pokutě 30.000 Kčs.⁴³³

Přesto v Ostravě, kde si chtěl zřejmě vylepšit „morální profil“, aby mohl opět hrát, trénoval potají ostravský Baník. Z Ostravy se pak vrátil po operaci tenisového lokte do Prahy. „V r. 1964 byl znovu přijat do ČSTV s podmínkou že nebude zastávat funkci trenéra ve špičkových oddílech.“⁴³⁴ V Praze hrál za Bohemians ČKD Praha, a to v letech 1963-1965. Od roku 1956 byl prověřován⁴³⁵ StB pro podezření ze spolupráce s nepřátelskou zpravodajskou službou. „Vladimír Zábrodský byl získán ke spolupráci dne 17. 6. 1965 na základě dobrovolnosti. Ve smyslu rozkazu min. vnitra č. 6/65 o státním tajemství v MV lze konstatovat. Na ZÁBRODSKÉM vzhledem ke krátkosti spolupráce nebyly vyžadovány dosud konkrétní úkoly, proto nedošlo k přímému vyjádření utajovaných skutečností v souvislosti se spoluprací. Nebyl také seznámen se žádným technickým úkonem, ani jinými opatřeními používanými v operativní práci. Agenturní telefon, který znal, je vyměněn, konspirační byt, kde byl na jedné schůzce, byl zrušen.“⁴³⁶ Již 15. 6. 1965 na schůzce v konspiračním bytě (PB Luboš) informoval o tenisové výpravě, která v červnu 1965 přijela z NDR do Prahy, v níž označil za „zajímavé“ dvě osoby. Dalším jeho úkolem mělo být proniknutí do odboru přátel Slavia, kde se schází řada zajímavých osob.

Od 17. 6. 1965 byl veden jako informátor reg. č. 14689⁴³⁷ pod krycím jménem „Vladimír“. Jeho spolehlivost měla být zaručena tím, že: „(...) lpí na svých dvou synech, které chce řádně vychovat, rovněž má za cíl trénovat národní mužstvo, proto jsou všechny předpoklady, že kandidát bude řádně plnit své občanské povinnosti i spolupráce s námi bude s jeho strany seriosní.“⁴³⁸ Je tedy možné, že mu mohlo být vyhrožováno určitými omezeními ve vzdělávání atd. jeho dvou synů. Na druhou stranu však mohl zahájit spolupráci s StB dobrovolně, a to jen proto, aby mu bylo dovoleno vycestování do zahraničí, jež od roku 1957 nesměl navštěvovat.

⁴³³ Archiv bezpečnostních složek, Vladimír Zábrodský, materiály o emigrácii, s. 4.

⁴³⁴ Archiv bezpečnostních složek, a. č. 738875 MV (svazek kategorie PO, prověřovaná osoba).

⁴³⁵ Zde je uvedena řada informací o osobě Vladimíra Zábrodského z jeho zájezdů do ciziny s ledním hokejem či tenisem. Podrobně zmapovány byly jeho styky s emigranty, co kde řekl apod. Například v roce 1948 v Paříži vyhledal zbrojaře v hotelu Ritz, kteří mu měli předat nějak peníze. Informátor, který toto uvedl, byl přítomen i na zájezdu LTC ve Švýcarsku v prosinci 1948. Mohlo se tedy jednat o Antonína Vodičku či o někoho z doprovodu, případně přímo některého hráče.

⁴³⁶ Archiv bezpečnostních složek, a. č. 604934 MV (svazek kategorie D, důvěrník).

⁴³⁷ Měl být tajným spolupracovníkem pracujícím jako informátor v oblasti tělovýchovy a sportu.

⁴³⁸ Archiv bezpečnostních složek, a. č. 604934 MV (svazek kategorie D, důvěrník).

Dne 1. 7. 1965 však vycestoval s rodinou do Jugoslávie na dovolenou, ze které se již nevrátil. Emigroval nejprve do Švýcarska a odtud poté do Švédska. Pravděpodobně byl výjezd celé rodiny povolen jen proto, že se na oddělení pasů a víz KS MV Praha dozvěděli „(...) že jde o jejich spolupracovníka“⁴³⁹.

Každopádně, ať již měl jakékoli důvody pro spolupráci s StB, je velmi pravděpodobné, že k ní svolil, ač tvrdí, že rozhodnutí emigrovat padlo již na počátku roku 1965. Toto rozhodnutí vysvětloval tím, že jeho synům prý bylo ve škole nadáváno. Po návrhu na spolupráci si vzal údajně čas na rozmyšlenou a pokusil se emigraci urychlit. Patrně by mu vycestování bez spolupráce povoleno nebylo. Přestože neplnil své „úkoly“ plynoucí z tajné spolupráce s StB a posléze navíc emigroval, musím konstatovat, že minimálně v případě tenisové výpravy z NDR informace Státní bezpečnosti podal.

Na druhou stranu se Vladimír Zábrodský stýkal s řadou západních diplomatů⁴⁴⁰, s československými emigranty⁴⁴¹ a roku 1949 údajně dle informací StB ukrývali manželé Zábrodští ve svém bytě Otakara Petterse, který měl být vedoucím emigrantů v Německu. V těchto věcech „stojí“ na opačné straně.

V knize Vladimíra Škutiny se objevuje svědectví Antonína Janiše, který pracoval na ÚV KSČ v oddělení stranické práce a jenž údajně viděl v roce 1949 Vladimíra Zábrodského vycházet ze sekretariátu generálního tajemníka Rudolfa Slánského. Zábrodský prý šel oznámit, že mužstvo chce po MS zůstat v Londýně. Zeptala jsem se proto Vladimíra Zábrodského, zda je tato výpověď založena na pravdě. Odpověděl mi: „*Ne, tam jsem v životě nebyl.*“⁴⁴². A opět je tu jen slovo proti slovu. Každopádně i kdyby tam skutečně byl, nikde není zaručeno, že vypovídal o případné emigraci mužstva.

Další událostí vzbuzující dohady byl kabát pro Oldřicha Zábrodského. Proč Vladimír Zábrodský nevezl kabát pro svého bratra sám, ale proč jej vezl Zlatko Červený? Prý údajně proto, že měl podobnou postavu jako Oldřich Zábrodský. Jiří Macků dle mého správně připomíná, že Vladimír Zábrodský mohl uschovat kabát v zavazadlech či jej nést přes ruku. Na druhou stranu mohl vézt pro bratra i jiné

⁴³⁹ Archiv bezpečnostních složek, Vladimír Zábrodský, materiály o emigrácii, s. 5.

⁴⁴⁰ Například americký atašé Dooley, či členové francouzského velvyslanectví.

⁴⁴¹ Jaroslavem Drobným, Josefem Malečkem ad.

⁴⁴² Rozhovor veden s Vladimírem Zábrodským dne 3. 3. 2010 v Praze.

věci, neboť „(...) měl napakován plný vak a ještě měl sebou kufr.“⁴⁴³. A tedy se mu do zavazadel kabát nemusel vejít. To, aby nesl kabát přes ruku, zřejmě také nebylo v tu dobu možné, neboť počasí pravděpodobně nebylo nejteplejší: „Březen byl poměrně studenější se sněhovými přeháňkami.“⁴⁴⁴. Navíc o kabátu muselo vědět rozhodně více lidí než, jak uvádí Červený ve svých vzpomínkách publikovaných v Ztracených letech Vladimíra Škutiny⁴⁴⁵, čtyři⁴⁴⁶, neboť jej jmenují ve svých výpovědích přinejmenším tito hráči: Bubník, Hajný, Kobranov, Španinger, Štock, Jirka. Oldřich Zábrodský si nepamatuje, že by kabát potřeboval, na druhou stranu mu jej možná chtěli poslat rodiče jako památku na domov. I přesto, že jsem zde uvedla případ z několika stran, přikláním se k názoru, že věc okolo kabátu byla každopádně podivná a i přes zmíněná možná vysvětlení není zcela jasné, proč kabát nepřepřavoval Vladimír Zábrodský sám.

Vladimír Zábrodský ve Zlaté hospůdce nikdy nebyl, což chybně uvádí Škutina. Zábrodský se většinou stranil společnosti svých spoluhráčů a scházel se především s tenisovými členy LTC.

Vladimír Zábrodský nebyl zatčen⁴⁴⁷. Na druhou stranu v hospůdce nebyl a při hlasování o emigraci ve Švýcarsku na přelomu roku 1948/1949 se po nízké finanční nabídce přiklonil k návratu. Nejprve však o emigraci sám vyjednával. Pro přesnost uvádím, že Josef Trousílek a Oldřich Němec také byli přítomni hlasování ve Švýcarsku a pravděpodobně hlasovali pro emigraci, přičemž též nebyli zatčeni.

Podle informací uvedených v pozorovacím spisu, který si StB vedla k osobě Vladimíra Zábrodského od roku 1956, StB musela podrobně znát i události vztahující se k hlasování o emigraci roku 1948 atd. Přesto nebyl Vladimír Zábrodský obviněn. Domnívám se, že za „provinění“ Vladimíra Zábrodského by byl kterýkoli jiný hráč zatčen. Vždyť se scházel se „zrádnou emigrací“ a přijal v Paříži určitou peněžitou částku. Ale opět, jsou tu i hráči Trousílek a Němec, kteří

⁴⁴³ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 2. část, č. listu 152.

⁴⁴⁴ Rok 1950. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na: <<http://www.techobuz.cz/historie/kronika-obce/rok-1950>>

⁴⁴⁵ ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 88.

⁴⁴⁶ Vladimír Zábrodský ve své biografii (LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s.) uvádí, že si Červený vzal kabát na sebe a všichni se jej ptali, „co to má“, a tak se „vše vykecalo“.

⁴⁴⁷ Jako jeden z důvodů uvádí těhotenství své manželky Jany, jejich syn se narodil 29. 4. 1950. Není však známo, že by vyšetřovatelé brali takové ohledy. Václav Roziňák měl doma pětiletého syna, Jiří Macelis novorozence, kterého ještě neviděl, Bohumil Modrý dvě dcery (sedmiletou a čtyřletou), Zlatko Červený také dvě dcery (pětiletou a devítiletou) apod.

pravděpodobně dokonce hlasovali pro emigraci, a přesto nebyli ani vyslýcháni. Dle mého názoru existují 3 možnosti:

1. buď spoluhráče udal, aby zachránil sám sebe
2. někdo za něj intervenoval, aniž by o tom věděl
3. byl úmyslně ponechán stranou, aby došlo k rozkolu mezi hráči a aby si hráči navzájem nevěřili nebo aby zůstal jako zástupce ze „zlaté generace“ a pomáhal v novém národním mužstvu.

Začala bych třetí možností (ad 3). Je sice možná, ale z názorů ostatních spoluhráčů na Zábrodského osobu, nejméně pravděpodobná. Pro jeho povahu mu totiž hráči zřejmě již před zatčením mnoho nevěřili, a proto by nenastal kýžený výsledek. Pro takovýto záměr by musel být vybrán „oblíbenější hráč“.

Dle Bohumila Modrého byl Vladimír Zábrodský chytrý, inteligentní, ale ješitný na své postavení v čs. hokeji a ve větší společnosti se stával ve svém chování „primadonou“ a pouze v rozmluvách s Modrým dokázal přiznat své chyby. Václav Roziňák jej označil ve své výpovědi za „*Slavomana trpícího velikáštvím*“⁴⁴⁸, který ve společnosti rád prosazuje svou osobu a vypráví, že čs. hokej je on sám. Hlavním znakem je pak dle něj to, že Zábrodský nade vše miluje peníze⁴⁴⁹. Stanislav Konopásek Zábrodského také označil za slavomana, který se vychloubá a který je mazaný, chytrý a který se zajímá o člověka jen tehdy, když něco potřebuje. Je však otázkou, nakolik je tato „charakteristika“ objektivní.

Argument ponechání Zábrodského stranou, aby mohl vést nové mužstvo⁴⁵⁰, již působí jako více reálný, neboť bezpochyby, ať byl Vladimír Zábrodský jakékoli povahy, jistě byl přirozenou autoritou⁴⁵¹ a jeho schopnosti obdivovali i mladší hráči. Na druhou stranu za reprezentaci nastoupil až na mistrovství světa roku 1954. Do té doby nebyl nominován, čímž by se jeho vedení národního mužstva míjelo účinkem.

⁴⁴⁸ Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., sign. V-2654 MV, 1. část, č. listu 92.

⁴⁴⁹ Je jen stěží pochopitelné, že by někdo, kdo by „měl být chráněn“ StB, byl ve spisech nazýván tak pejorativními výrazy. Je však možné, že tyto výpovědi patřily k těm, u kterých vyšetřovatelé „nevěděli“, jak mají postupovat. Údajně ani oni sami netušili, kam vyšetřování směřuje, a řídili se jen příkazy, jež jim byly ukládány spolu s přesným zněním otázek.

⁴⁵⁰ Nakonec mělo být vedení svěřeno jinému hráči z mistrovského týmu, Vladimíru Bouzkovi, který také nebyl zatčen, ve Zlaté hospůdce nebyl a ve Švýcarsku roku 1948 hlasoval pro návrat do ČSR. „...*Budujeme nové národní mužstvo, začali, „oproštěné od rozmazlených primadon, které se dostaly do vleku buržoazní reakce a nakonec až do řad velezádných nepřátel lidu. Ty, soudruhu, jako zkušený hráč, kterému navíc pracující lid poskytl vysokoškolské vzdělání, budeš jeho kapitánem.*“ (...) - Bouzek: „*To nemohu přijmout. Rozhodl jsem se už skončit s reprezentací.*“ (Zdroj: JENŠÍK, Miloslav. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997. s. 121.)

⁴⁵¹ Fanoušci, a poté i spoluhráči, mu říkali „šéf“.

První možnost (ad 1), že Vladimír Zábrodský své spoluhráče udal⁴⁵², by byla sice také reálná, avšak k této hypotéze chybí jakékoli důkazy. Přesto rozdělila povětšinou společnost na dva tábory. Jedni⁴⁵³ zastávají Zábrodského nevinu a druzí⁴⁵⁴ jasnou vinu. Osobně se domnívám, že tento případ již bohužel nebude nikdy plně objasněn, neboť slovo proti slovu není pádný důkaz, ale „remíza“. Z mého subjektivního pohledu, získaného studiem dostupných materiálů a výpovědí pamětníků, se domnívám, že Vladimír Zábrodský byl díky své povaze schopen udělat cokoli tak, aby ochránil sebe sama a svou rodinu. Na druhou stranu, kdo z lidí je natolik silný, aby dal přednost celospolečenskému morálnímu hledisku před ochranou svých nejbližších a před vlastním prospěchem. Samozřejmě, že by se jednalo o pochybení člověka, avšak do jisté míry by bylo pochopitelné, neříkám však omluvitelné. Všichni spoluhráči o Vladimíru Zábrodském psali, že miloval nade vše peníze. A právě se „zlatým týmem“ mohl těchto finančních prostředků dosáhnout. Vždyť za mistrovství světa ve Stockholmu 1949 si řekl za „trénování a vedení“ o 50 000 Kčs⁴⁵⁵. Tedy právě s výhrami mohl získat i on, a proto zní zcela logicky jeho argument „vždyť bych byl sám proti sobě“.

Ze všech tří možností se mi jeví jako nejpravděpodobnější druhá možnost (ad 2). Tedy to, že za Vladimíra Zábrodského někdo intervenoval, ať už o tom věděl či nikoli. Jeho „činnost“ byla totiž srovnatelná s „proviněními“ řady odsouzených hokejistů. To, že by Zábrodskému pomohlo členství v KSC⁴⁵⁶, se nejeví jako pravděpodobné, neboť Zlatko Červený, Jiří Macelis a Josef Štock byli také členy komunistické strany. Zábrodský v rozhovoru pro Lidové noviny uvedl, že mu legitimace ve straně nepomohla od vězení: „*To těžko, protože v roce 1950 jsem už byl ze strany vyloučený. Přestal jsem chodit na schůze a ani jinak se neangažoval. Tak mě vyhodili.*“⁴⁵⁷.

⁴⁵² Stanislav Konopásek byl přesvědčen, že by je Vladimír Zábrodský přímo neudal, ale pouze že by byl schopen nějakým způsobem „poupravit“ svou výpověď, aby sám sebe zachránil. Naopak Augustin Bubník je toho názoru, že by Vladimír Zábrodský mužstvo udat mohl a že to zřejmě i udělal.

⁴⁵³ Například Miloslav Jenšík, David Lukšů apod.

⁴⁵⁴ Například Jiří Macků, Augustin Bubník ad.

⁴⁵⁵ Nakonec mu bylo vyplaceno jen 20 000 Kčs.

⁴⁵⁶ Do komunistické strany vstoupil prý proto, že „*Otec si totiž myslel, že když Olda emigroval, budu jako člen strany chráněný, a tak mě krátce po návratu ze Švýcar přihlásil.*“ Zdroj: LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. s. 176.

⁴⁵⁷ MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. s. 63.

Pravděpodobně se za Vladimíra Zábrodského přimluvil jeho otec Oldřich Zábrodský, oddaný komunistický příslušník, díky jehož službám zřejmě upustili od synova stíhání. Musíme si také uvědomit, že jeho druhorozený syn Oldřich emigroval na zájezdu LTC do Švýcarska na konci roku 1948, a přesto se ani jeho bratru Vladimírovi, ani otci Oldřichovi nedostalo žádných zákazů či omezení. Navíc mohl cestovat do zahraničí, ač ostatním lidem nebyly v případě emigrace příbuzného cestovní pasy vůbec vydávány a docházelo k různým perzekucím, často i k zatčením nebo alespoň výslechům. Za Vladimíra Zábrodského mohl intervenovat případně i sám ministr informací Václav Kopecký či jeho tajemník Benda.

Do Švédska se Zábrodskému ozvala zapisovatelka Dagmar Králová a poslala mu podklady k zatčeným hokejistům. Údajně měla výbornou paměť a kromě hlášení Anny Kalvodové, která na hráče v tzv. Zlaté hospůdce podala oznámení, uvedla jako udavačku i herečku Světlou Amortovou⁴⁵⁸, o které jsem nikde nenašla žádné zmínky. Osobně svědectví Dagmar Králové pokládám za ne zcela přesné, je třeba na něj nahlížet kriticky. Například výňatek ze zprávy, kterou psala: *„Pokud se ještě dnes pamatuji, sešli se hokejisté v restauraci „U zlaté kapličky“, kde byl majitelem jistý Ujčík, bratr hokejisty Zdeňka Ujčíka. Během debaty se zmínili o tom, že se nevrátí z mistrovství světa v Anglii a budou následovat své předchůdce - dr. Slámu. Oldřicha Zábrodského a krasobruslařku Alenu Vrzáňovou. Byli již v podnapilém stavu. Pokud se přesně pamatuji, udání na hokejisty písemně oznámila herečka Vinohradského divadla Světlá Amortová, která byla celé rozmluvě přítomna a věc hlásila. Hokejisté se hájili tím, že to byla akademická debata...“*⁴⁵⁹. Hokejisté se přece v tzv. Zlaté hospůdce nemohli zmínit, že se z MS 1950 nevrátí, když již věděli, že na něj nepoletí.

Často je i zmiňována skutečnost, že se Vladimír Zábrodský nezúčastnil pohřbu Bohumila Modrého dne 26. 7. 1963, ačkoli mu byl Modrý za svědka na jeho svatbě. Celý pohřeb byl pokládán za nedovolené shromažďování a zúčastnění byli rozháněni příslušníky StB. Na smuteční rozloučení s Ing. Bohumilem Modrým se nedostavil ani nikdo z hokejové sekce. Osobně se domnívám, že buď o to vůbec

⁴⁵⁸ Případnou roli Světlany Amortové se zabýval Jiří Macků v knize: *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. 310 s.

⁴⁵⁹ ČERNOCH, František - ZÁBRODSKÝ, Vladimír. *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*. Praha: Riopress, 1999. s. 69.

nebyl zájem, nebo existovalo nějaké nařízení, které účast nedoporučovalo či zakazovalo. Vladimír Zábrodský ve své knize napsal, že na pohřeb přišel, ale byl natolik rozlícen, že ihned odešel. Opět se jedná o tvrzení, které nelze dosvědčit ani vyvrátit.

Bohužel pravdu se zřejmě již nedozvíme. Vladimír Zábrodský žije dodnes ve Švédsku, kde založil tenisovou školu a trénoval několik hokejových mužstev.

Roku 1997 byl Vladimír Zábrodský uveden IIHF do mezinárodní síně slávy a roku 2008 do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje.

5.10 Role Sovětského svazu v procesu Modrý a spol.

Spekulace, zda se zatčením neměla co do činnosti sovětská KGB, jsou diskutabilní. Pokud by SSSR chtěl odstranit jednoho ze svých případných soupeřů na hokejovém ledě, proč by čekal tak dlouho na mezinárodní oficiální start? Až do roku 1954?⁴⁶⁰ A hlavně, proč? Vždyť hokejoví funkcionáři SSSR se zajímali o vězněné hokejisty!⁴⁶¹ Na tyto otázky nedovedu odpovědět. Po rozhovoru s panem Augustinem Bubníkem se přikláním k jeho názoru, že pokud se něco takového skutečně stalo na popud SSSR, může to odhalit jen archiv KGB, který je však stále nepřístupný. *„Já jsem stále, když jsem teď pracoval v parlamentu, žádal pana Baštu, který byl teď velvyslancem, jsem ho prosil, jestli bychom se nemohli dostat do tajných spisů KGB v Moskvě - sportovních. Jenom třeba tohotoletého Tarasova. Najít si spis Tarasov, jestli třeba tam někde není nějaká malá zmínka jenom o tom...“*⁴⁶²

Na druhou stranu se žádný „rozkaz“ zlikvidovat československé národní mužstvo v archivech nenachází. Je o něm jen zmínka v knize Františka Černocho *„Říkali mu šéf“*, ve které je „citován“ projev Vladimíra Škutiny⁴⁶³.

Oldřich Němec, který po zatčení svých spoluhráčů navštívil⁴⁶⁴ ministra informací Václava Kopeckého, aby se zeptal na situaci zatčených, dostal dopověď:

⁴⁶⁰ MS ve Stockholmu, kde Sovětský svaz ihned na prvním mezinárodním startu získal zlaté medaile. Možná tento rok souvisel se smrtí Stalina (5. 3. 1953), když až po jeho smrti vycestovávali oficiálně na mezinárodní hokejovou scénu.

⁴⁶¹ Nebo že by jen kvůli zájezdu LTC do Moskvy v únoru 1948?

⁴⁶² Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

⁴⁶³ Zdá se mi divné, že by tento názor nepublikoval již v knize *Ztracená léta*, která vyšla v roce 1990, tedy již po pádu komunistického režimu.

„Víš co Oldo? Mazej domů a bud' rád, že v tom taky nelítáš. Vůbec nevíš, kdo za tím vším je. Sověti!“⁴⁶⁵.

Když se podíváme na přesvědčení komunistické strany a zvláště té sovětské, zjistíme, že v nich neměla jednotnou tvář. Ať již v pojetí moci, kdy zástupcem a vůdcem lidových mas měla být strana, a přesto jím byl v Sovětském svazu jediný Stalin, nebo právě případ, kdy byl lední hokej brán za buržoazní sport. Proč jej tedy Sovětský svaz natolik rozvíjel a snažil se získat poznatky o kanadském typu hokeje, tedy „imperialistickém, západním“, a navíc od zcela „buržoazního“ klubu LTC⁴⁶⁶, který byl postupně likvidován, až v sezóně 1950/1951 zanikl zcela? Proč se Sovětský svaz nezaměřil na nějaký jiný „lidový“ sport? Zřejmě proto, že v původní věci jim šlo o „likvidaci buržoazních“ klubů v okolních zemích sovětského bloku, ale na vlastním poli chtěli být nejlepšími.

⁴⁶⁴ Podle Němcových vzpomínek byl zřejmě s ministrem Kopeckým vždy zadobře, neměl s ním žádné konflikty. Není tedy vyloučeno, že by právě Kopecký mohl (jedná se jen o hypotézu) Oldřicha Němce z procesu vyčlenit.

⁴⁶⁵ MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. s. 194.

⁴⁶⁶ Během sezóny 1948/1949 byl začleněn, stejně jako ostatní kluby, do sokolských jednot. Klub LTC konkrétně do Sokola pražského.

6 ZÁVĚR

Proces Modrý a spol. je dnes již minulost. Pamětníci pomalu umírají a nové generace ztrácejí přehled a mnohdy i ponětí o době. Přitom je mnohem závažnější, že k takovým věcem, jako byly vykonstruované procesy 50. let, docházelo před relativně krátkou dobou a hlavně „pomocí“ našich vlastních spoluobčanů. V současnosti zná proces Modrý a spol. několik sportovních nadšenců, případně jsou s ním seznámeni okrajově někteří historici. Je mi líto, že velká řada procesů zůstává utajena a skryta široké veřejnosti. Pro dnešní a příští generace je podle mě nejdůležitější zachytit dobu, ve které se tento a další příběhy odehrávaly. Není již ani tak důležité dopídit se pravdy, která nám zřejmě navždy zůstane ukryta⁴⁶⁷, ale spíše seznamovat dnešní mladé generace s případy bezpráví, které probíhaly na území tohoto státu, pomocí vlastních lidí, vlastních „zákonů“.

Na základě analýzy procesu Ing. Bohumil Modrý a spol. jsem dospěla k závěru, že celý případ byl již dopředu připravován, a to alespoň v určité míře, neboť nejpozději dne 21. 2. 1950 byl Augustin Bubník již prověřován. Navíc byl na den 14. 3. 1950 předvolán na stanici SNB, kteréžto předvolání dostal ještě před chystaným odletem do Londýna, kdy se vědělo, že v té době bude mimo republiku. Je tedy možné, že toto předvolání souviselo nějak s Bubníkovým prověřováním. Otázkou však zůstává, kým a proč byl připravován, neboť osoby v procesu působí dojem náhodného vybírání. Josef Trousílek a Oldřich Němec hlasovali ve Švýcarsku na sklonku roku 1948 pro emigraci, a přesto nebyli vyslýcháni, dokonce ani jako svědci, a to i přestože Josef Trousílek viděl události v tzv. Zlaté hospůdce otevřeným oknem z domu obuvníka Stočese. Dále například Čeněk Pícha byl přítomen v restauraci U Herclíků, pravděpodobně se neúčastnil hanlivých výroků, avšak stejně tak se jich neúčastnili Josef Jirka, Přemysl Hajný, Antonín Španinger ad. Tito dva poslední jmenovaní byli odsouzeni za neohlášení trestného činu pobuřování a hanění některých ústavních činitelů, ale Čeněk Pícha také nic nenahlásil. Vladimír Kobranov se neúčastnil ani hlasování o emigraci v roce 1948, ani v restauraci U Herclíků prakticky nebyl, takže mu nemohl být dokázán ani trestný čin neoznámení trestného činu, neboť není prokazatelné, zda hanlivé výroky skutečně zaslechl. Dále příslušníci StB „věděli“ o Václavu

⁴⁶⁷ Slovo proti slovu, výpověď proti výpovědi. Nedá se přesně určit, zda Vladimír Zábrodský udal, či zda se nějakou měrou spolupodílel na zatčení svých spoluhráčů.

Bubníkovi z výpovědi Bohumila Modrého, že chtěl pravděpodobně také zůstat v Londýně. Přesto nebyl předvolán k výslechu. Otázka hlasování Ing. Bohumila Modrého, je dle mého názoru také nejasná, neboť se domnívám, že pro emigraci v roce 1948 nehlasoval, ač literatura hovoří jinak. Každopádně všechny tyto případy, a je jich mnohem více, dokazují, že otázka odsouzení či ponechání na svobodě byla věcí nahodilosti, či jakéhosi nepravidelného „hlavolamu“. Velmi mne zaujal i názor Augustina Bubníka, „*Kdyby bývali třeba zavřeli jednoho dva z něčeho, tak už to trklo a už bychom věděli a měli se na pozoru, ale najednou dvanáct lidí...*“⁴⁶⁸, který nastiňuje otázku „Proč zatklí takové množství osob, navíc většinu členů národního mužstva?“ Osobně jsem nenalezla žádné důkazy, které by dosvědčovaly názor, že bylo mužstvo „zlikvidováno“ kvůli nástupu sovětského hokeje, který v té době teprve začínal. Spíše mohlo jít o skutečný strach strany, že by celé mužstvo doopravdy zůstalo v emigraci. Tak velkým gestem, jakým by byla emigrace celého národního mužstva, nedejbože dokonce vítězného, by bylo celé Západní scéně ukázáno, jaká nesvoboda v zemích sovětského bloku vládne. Nejde o to, že by to snad na Západě nevěděli, ale takovýto počín by mohl mít za následek zvýšený zájem Západu nebo dokonce počátek nějakého pokusu intervence do politiky Sovětského svazu. V tomto případě bych se přiklonila k několika svědectvím, že toto všechno „nařídili Rusové“. Ne však kvůli hokeji, ale kvůli strachu z kritiky západních mocností.

Když jsem se Augustina Bubníka zeptala, jen tak hypoteticky, zda by byl schopen na neuskutečněném zájezdu do Londýna emigrovat, odpověděl mi, že: „*Asi jo. Určitě bych nebyl nějakým vůdčím, který by přemlouval ty ostatní, ale myslím si, že už (pousmáně), když to řeknu úplně otevřeně, že nejenom já, ale i Vladimír Kobranov jsme byli připravení, že pro nás už byly připravené smlouvy, takže určitě, kdyby k něčemu došlo, tak určitě ne kolektiv, ale jako jednotlivci jsme byli ochotní tam zůstat.*“⁴⁶⁹.

Proces skončil odsouzením dvanácti lidí za činy, které ve své podstatě nebyly spáchány. Po propuštění se většina odsouzených s nižšími tresty začlenila vcelku rychle zpět do běžného života, těm s vyššími tresty to trvalo o něco déle. Velmi dlouho pak trvalo, než mohli tito odsouzení hokejisté vycestovat znovu

⁴⁶⁸ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

⁴⁶⁹ Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

do zahraničí a i v tomto ohledu jim byla činěna příkoří, kdy jim byly vybírány jen hokejové kluby, které nebyly výrazně atraktivní.

V dnešní době žije v České republice z obětí procesu Ing. Bohumil Modrý a spol. již jen Augustin Bubník. Ve Švýcarsku pak Vladimír Kobranov. Pravděpodobně žije i Josef Štock, o kterém nejsou známy bližší informace.

Ze zcela nepochopitelných důvodů se dostali do mašinérie výroby politických procesů i hokejoví mistři světa. Zda se měli stát výstrahou všem ostatním sportovcům, či proč se vše před šedesáti lety stalo, zůstane již zřejmě navždy utajeno.

Seznam použitých zkratk a symbolů

I. ČLTK	První český lawn tenis klub
601-A	1. oddělení krajského velitelství StB
701-A	Velitelství Státní bezpečnosti
AAU	The Amateur Athletic Union
AC	Fotbalový klub
AEG	Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft
AHA	Alberta Hockey Academy
ATK	Armádní tělovýchovný klub
ATSE	Arbeiter-Turn- und Sportverein Eggenberg
č. km.	Kmenové číslo
č. l.	Číslo legitimace
ČKD	Českomoravská Kolben Daněk
ČOS	Československá obec sokolská
ČSA	Československé aerolinie
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
FTVS	Fakulta tělovýchovy a sportu
GKS	Górnicy Klub Sportowy
HC	Hokejový klub
CHZ	Chemické závody
IIHF	International Ice Hockey Federation = Mezinárodní hokejová federace.
KGB	Комитет государственной безопасности = Výbor státní bezpečnosti (sovětská tajná služba)
KPO	Krajské policejní oddělení (?)
KS MV	Krajská správa Ministerstva vnitra
KSČ	Komunistická strana Československa
KSSS	Komunistická strana Sovětského svazu
KV StB	Krajský výbor Státní bezpečnosti
KV-NB	Krajské velitelství Národní bezpečnosti
LIHG	Ligue Internationale de Hockey sur Glace = kongres Mezinárodní ligy ledního hokeje
LTC	Lawn Tennis Cercle (později Club)

MNO	Ministerstvo národní obrany
MS	Mistrovství světa
MV	Ministerstvo vnitra
NDR	Německá demokratická republika
NHL	The National Hockey League
NPT	Nápravně pracovní tábor
ODS	Občanská demokratická strana
OH	Olympijské hry
ONV	Obvodní národní výbor
PB	Propůjčený byt (ve smyslu konspirační byt)
reg. č.	Registrační číslo
Sb.	Sbírka
SKP	Sportovní klub policie (?)
SNB	Sbor národní bezpečnosti
sp. zn.	Spisová značka
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
StB	Státní bezpečnost
SUTVS	Státní úřad pro tělesnou výchovu a sport
SVS	Státní vězeňská služba
Taj.	Tajné
TJ	Tělovýchovná jednota
TNP	Tábor nucené práce
tr. ř.	Trestní řád
tr. z.	Trestní zákon
ÚNZ	Útvar nápravných zařízení
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
VO SVS	Vězeňské oddělení Státní vězeňské služby
VTO	Vojenský tělovýchovný oddíl
ZJŠ	Závod Jana Švermy
ZMS	Zasloužilý mistr sportu
ZOH	Zimní olympijské hry
ZVL	Závod valivých ložisek (?)

Seznam použité literatury a pramenů

Literatura:

ČERNOCH, František - ZÁBRODSKÝ, Vladimír. *Říkali mu šéf: životní zpověď Vladimíra Zábrodského*. Praha: Riopress, 1999. 127 s.

GUT, Karel - PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia; Bratislava: Šport, 1986. 495 s.

GUT, Karel - PRCHAL, Jaroslav. *Český hokej: 1909/2003*. 2. dopl. vyd. Praha: Olympia, 2004. 182 s.

JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2001. 494 s.

JENŠÍK, Miloslav. *První mistři světa: pravdivá zpráva o zlaté partě ze Štvanice*. Praha: Olympia, 1997. 135 s.

KAPLAN, Karel - PALEČEK, Pavel. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001. 253 s.

LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš - KONOPÁSEK, Stanislav. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. 218 s.

LUKŠŮ, David - PALÁN, Aleš. *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*. Praha: Česká televize, 2010. 315 s.

MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. 310 s.

MACKŮ, Jiří. *Zapřené generace: vyškrtnutí z historie, vymazání z paměti; Obětovaní šampióni: mistři světa určení k likvidaci*. Praha: Typo JP, 2004. 310 s.

SÁBL, Václav. *Kniha o Československém hokeji*. Praha: Olympia, 1969. 251 s.

ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. 144 s.

TOMÍČEK, Rudolf. *Těžba uranu v Horním Slavkově*. Odpovědný redaktor P. Beran. Sokolov: Okresní muzeum, 2000. 294 s.

VLK, Gustav - GUT, Karel. *Zlatá kniha hokeje: Z dějin Československého ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1978. 574 s.

ZÁPOTOCKÝ, Vladimír. *Jaroslav Drobný*. In: *Úsměvy šampionů*. Břeclav: Moraviapress, 1998, s. 22-25.

Prameny:

Archiv bezpečnostních složek, a. č. 572602 MV (svazek kategorie PZ, pozorovací svazek)

Archiv bezpečnostních složek, a. č. 604934 MV (svazek kategorie D, důvěrník)

Archiv bezpečnostních složek, a. č. 738875 MV (svazek kategorie PO, prověřovaná osoba)

Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, Modrý Bohumil 59-87-38/1-27

Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, Osobní spis - Bubník Augustin 302-332-14

Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, Kobranov Vladimír 302-413-33

Archiv bezpečnostních složek, Vladimír Kobranov a sp., a. č. V-9496 Brno

Archiv bezpečnostních složek, Vladimír Zábrodský, materiály o emigrácii

Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., a. č. V-2654 MV, 1. a 2. část

Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Vladimír Zábrodský a sp., a. č. V-7321 MV

Augustin Bubník. In: Svědectví. Osudy politických vězňů. VRKOČOVÁ, L. (ed.), Praha, 2007. s. 173-188.

Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého

Národní archiv Praha, Stanislav Konopásek 225-1554-6/9

Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, sign. Pst I 658/50

Oral history a film:

Dopis Blanky Modré autorce bakalářské práce ze dne 22. 3. 2010.

Na slovíčko... s Vladimírem Zábrodským. Pořad České televize, 2010. Vysíláno dne 10. 3. 2010 na ČT4 ve 20:00.

Postavení mimo hru. Dokumentární film České televize, 2010. Režie: Ivan Biel. Vysíláno dne 4. 3. 2010 na ČT2 ve 20:00.

Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.

Rozhovor veden s Vladimírem Zábrodským dne 3. 3. 2010 v Praze.

Webové stránky:

Ája Vrzáňová. [online] : [cit. 2010-03-10]. Dostupné na:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%81ja_Vrz%C3%A1%C5%88ov%C3%A1>

Augustin Bubník. [online] : [cit. 2010-03-30]. Dostupné na:
<http://www.politictivezni.cz/index.php?id_str=208>

Bago. [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na:
<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bago>>

Hradčanský „domeček“ [online] : [cit. 2006-04-10]. Dostupné na:
<<http://www.reflex.cz/Clanek11205.html>>

Podraz starý šedesát let. [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na:
<<http://macku.blog.respekt.cz/c/127707/Podraz-stary-sedesat-let.html>>

Pracovní tábory při uranových dolech. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na:
<<http://www.politictivezni.cz/pracovni-tabory-pri-uranovych-dolech.html>>

Rok 1950. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na:
<<http://www.techobuz.cz/historie/kronika-obce/rok-1950>>

Rozhodnutí presidenta a vlády republiky Československé ze dne 9. května 1955 o amnestii. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na: <<http://www.trestnirizeni.com/dokumenty/amnestie-z-9-kvetna-1955>>

Rozhodnutí presidenta republiky a vlády ze dne 4. května 1953 o amnestii. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na: <<http://www.trestnirizeni.com/dokumenty/amnestie-z-4-kvetna-1953>>

Trestní řízení nebylo zavedeno... [online] : [cit. 2010-03-21]. Dostupné na:
<http://www.531prps.army.cz/avis/vojenske_rozhledy/2000_3/124.htm>

Veřejná omluva R. Zárubovi (ČT). [online] : [cit. 2010-03-09]. Dostupné na:
<<http://macku.blog.respekt.cz/c/70452/Verejna-omluva-RZarubovi-CT.html>>

Výročí procesu s československými hokejisty. Vrzáňová je předběhla. [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na
<http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706070>

Výročí procesu s československými hokejisty: díl čtvrtý. [online] : [cit. 2010-03-29]. Dostupné na <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706704>

Výročí procesu s československými hokejisty: díl první. [online] : [cit. 2010-03-29].
Dostupné na <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/705574>

Výročí procesu s československými hokejisty: díl třetí. [online] : [cit. 2010-03-29].
Dostupné na <http://www.rozhlas.cz/zpravy/hokej/_zprava/706457>

Zákon o táborech nucené práce. [online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na:
<http://www.totalita.cz/texty/zakon_1948-247.php>

Zákon na ochranu lidově demokratické republiky. [online] : [cit. 2010-03-30].
Dostupné na: <<http://www.totalita.cz/texty/1948-231.php>>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vazba zajištěných hokejistů

Příloha č. 2: Výsledky vedené k procesu Ing. Bohumil Modrý a spol.

Příloha č. 3: Trestné činy, za které byli obžalovaní odsouzeni

Příloha č. 4: Obhájci obžalovaných hokejistů

Příloha č. 5: Přehled TNP na Jáchymovsku, Hornoslavkovsku a Příbramsku

(Zdroj: volně upraveno a doplněno z: *Pracovní tábory při uranových dolech.*

[online] : [cit. 2010-03-26]. Dostupné na: <<http://www.politictivezni.cz/pracovni-tabory-pri-uranovych-dolech.html>>)

Příloha č. 6: Přehled táborů, ve kterých byli odsouzení ve výkonu trestu

Příloha č. 7: Možné příčiny zatčení a nezatčení některých osob v procesu Modrý a spol.

Příloha č. 8: Dopis Ing. Bohumila Modrého prezidentu Antonínu Zápotockému

(Zdroj: ŠKUTINA, Vladimír - BAKALÁŘ, Robert. *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu.* Pardubice: Helios, 1990. s. 127-129.)

Příloha č. 9: Dopis Mojžíra Ujčíka své manželce Věře

(Zdroj: Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, sign. Pst I 658/50.)

Příloha č. 10: Vzpomínky hokejistů na uranové doly na Slavkovsku

(Zdroj: TOMÍČEK, Rudolf. *Těžba uranu v Horním Slavkově.* Sokolov: Okresní muzeum, 2000. s. 252-253.)

Příloha č. 11: Augustin Bubník vypovídá k vyšetřování a k svému návratu do společnosti

(Zdroj: Rozhovor veden s Augustinem Bubníkem dne 23. 3. 2010 v Praze.)

Příloha č. 12: Zákon 231/48 Sb.: §§ související s procesem Modrý a spol.

(Zdroj: *Zákon na ochranu lidově demokratické republiky*. [online] : [cit. 2010-03-30]. Dostupné na: <<http://www.totalita.cz/texty/1948-231.php>>)

Příloha č. 13: Zpráva o Augustinu Bubníkovi

(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Archivní materiál bývalého Studijního ústavu Ministerstva vnitra, Osobní spis - Bubník Augustin 302-332-14)

Příloha č. 14: Výpověď Vladimíra Zábrodského ze dne 16. 3. 1950

(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., a. č. V-2654 MV, 1. část, č. listu 360)

Příloha č. 15: Výpověď Josefa Jirky ze dne 16. 3. 1950

(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., a. č. V-2654 MV, 1. část, č. listu 370)

Příloha č. 16: Vina obžalovaných, Státní prokuratura

(Zdroj: Národní archiv Praha, Státní prokuratura Praha, sign. Pst I 658/50)

Příloha č. 17: Dopis Věry Ujčíkové Martě Gottwaldové

(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., a. č. V-2654 MV, 2. část, č. listů 69-70)

Příloha č. 18: Fotografie Zlatka Červeného (nahore) a Vladimíra Kobranova (dole) po zadržení

(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., a. č. V-2654 MV, 2. část, č. listů 13, 99)

Příloha č. 19: Fotografie Augustina Bubníka po zadržení

(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek, Vyšetřovací spis Bohumil Modrý a spol., a. č. V-2654 MV, 2. část, č. listu 79)

Příloha č. 20: Fotografie Ing. Bohumila Modrého před a po ostříháním v plzeňské věznici Bory

(Zdroj: Národní archiv Praha, Správa sboru nápravné výchovy, Osobní spis vězně Bohumila Modrého)

Příloha č. 21: Budova bývalé restaurace U Herclíků a pamětní deska (odhalena na budově 13. 3. 2009)

(Zdroj: Soukromý archiv autorky)

Příloha č. 22: Vladimír Zábrodský (nahore) a Augustin Bubník (dole) v roce 2010

(Zdroj: Soukromý archiv autorky)

Přílohy

Příloha č. 1: Vazba zajištěných hokejistů

Zatčený:	Vazba započítána od:	Zápis o zatčení:
Ing. Bohumil Modrý	24. 3. 1950 - 19:00	souhlasí
Augustin Bubník	13. 3. 1950 - 21:00	-----
Vladimír Kobranov	14. 3. 1950 - 22:00	15.3. 1950 - 22:30
Přemysl Hajný	17. 3. 1950 - 09:00	-----
Josef Jirka	14. 3. 1950 - 10:30	15. 3. 1950 - 03:30
Václav Roziňák	13. 3. 1950 - 21:00	14. 3. 1950 - 04:00
Stanislav Konopásek	24. 3. 1950 - 09:00	24. 3. 1950 - 09:30
Jiří Macelis	15. 3. 1950 - 08:45	15. 3. 1950 - 16:15
Zlatko Červený	13. 3. 1950 - 21:00	14. 3. 1950 - 05:30
Antonín Španinger	15. 3. 1950 - 15:00	-----
Josef Štock	14. 3. 1950 - 22:30	15. 3. 1950 - 01:00
Mojmír Ujčík	14. 3. 1950 - 16:00	14. 3. 1950 - 17:00

Příloha č. 2: Výsledky vedené k procesu Ing. Bohumil Modrý a spol.

<u>Jméno a příjmení</u>	<u>Vyslýchán ve vazbě či na svobodě</u>	<u>Výpověď vedena:</u>	<u>Výpověď u útvaru:</u>	<u>Počet stran:</u>
Bohumil Modrý	Ve vazbě	od 5. 4. 1950 dodatek 13. 5. 1950	KV StB Praha KV StB Praha	37 3
Zlatko Červený	Ve vazbě	14. 3. 1950	KV StB Praha	5
Václav Roziňák	Ve vazbě	14. 3. 1950 24. 4. 1950	KV StB Praha KV StB Praha	4 13
Stanislav Konopásek	Svědék Ve vazbě	17. 3. 1950 30. 3. 1950 dodatek 12. 6. 1950	KV StB Praha KV StB Praha KV StB Praha	6 15 2
Jiří Macelis	Ve vazbě	14. 3. 1950 29. 4. 1950	KV StB Praha KV StB Praha	4 5
Mojmír Ujčík	Ve vazbě	14. 3. 1950 dodatek 1. 4. 1950	KV StB Praha KV StB Praha	6 2
Augustin Bubník	Ve vazbě	14. 3. 1950 14. 3. 1950 17. 3. 1950-27. 3. 1950 17. 3. 1950-3. 4. 1950	KV StB Praha VO-1, Malostranské nám., Praha MNO hl. štáb MNO hl. štáb	4 6 60 13
Přemysl Hajný	Ve vazbě	18. 3. 1950-23. 3. 1950 18. 3. 1950-31. 3. 1950	Hl. štáb MNO hl. štáb	16 5
Josef Jirka	Ve vazbě	14. 3. 1950 16. 3. 1950-20. 3. 1950 16. 3. 1950-30. 3. 1950 dodatek 6. 4. 1950 dodatek 11. 4. 1950	KV StB Praha MNO hl. štáb MNO hl. štáb MNO hl. štáb MNO hl. štáb	5 15 7 1 3
Vladimír Kobranov	Ve vazbě	14. 3. 1950 16. 3. 1950-24. 3. 1950 16. 3. 1950-31. 3. 1950	KV StB Praha MNO hl. štáb MNO hl. štáb	5 28 5
Antonín Španinger	Ve vazbě	18. 3. 1950-31. 3. 1950 18. 3. 1950	MNO hl. štáb MNO hl. štáb	3 6
Josef Štock	Ve vazbě	14. 3. 1950 16. 3. 1950-30. 3. 1950 16. 3. 1950	KV StB Praha MNO hl. štáb MNO hl. štáb	5 4 12
Erika Modrá	Svědék	15. 5. 1950	KV StB Praha	4
Vladimír Bouzek	Svědék	18. 4. 1950	KV StB Mor. Ostrava	6
Václav Bubník	Svědék	19. 4. 1950	KV StB Mor. Ostrava	5
Josef Matějka	Svědék	18. 3. 1950	KV StB Praha	5
Čeněk Pícha	Svědék	24. 4. 1950	České Budějovice	4
Vladimír Pokorný	Svědék	20. 3. 1950	KV StB Praha	4
Otakar Procházka	Svědék	21. 3. 1950	KV StB Praha	2
Jarmila Podborská	Svědék	15. 3. 1950	KV StB Praha	3
Josef Laufer	Svědék	21. 3. 1950	KV StB Praha	3
Karel Velebil	Svědék	20. 3. 1950	KV StB Praha	4
Josef Herman	Svědék	20. 3. 1950	KV StB Praha	4
Jiřina Hroníková	Svědék	10. 6. 1950	KV StB Praha	4
Vladimír Zábrodský	Svědék	16. 3. 1950	KV StB Praha	7
Anna Kalvodová	Úřední záznam	13. 3. 1950	Kancelář stálé služby Praha	1, 2
František Kokošík	Svědék	(?)	(?)	1
Jiří Havlík	Protokol	6. 4. 1950	OV NB Praha	1

Příloha č. 3: Trestné činy, za které byli obžalovaní odsouzeni

Obžalovaní:	Trestný čin:
Bohumil Modrý, Augustin Bubník, Vladimír Kobranov, Josef Jirka, Václav Roziňák, Stanislav Konopásek	zločin velezrady podle § 1 odst. 2 zák. č. 231/48 sb., odst. 1 lit. c/ zák. 231/48 Sb.
Augustin Bubník, Václav Roziňák, Jiří Macelis, Stanislav Konopásek, Zlatko Červený	přečin pobuřování proti republice podle § 3 odst. 1 zák. 231/48 Sb.
Přemysl Hajný, Antonín Španinger, Mojmír Ujčík, Josef Štock	přečin pobuřování proti republice podle § 3 odst. 2 zák. 231/48 Sb.
Augustin Bubník, Václav Roziňák, Zlatko Červený	přečin hanobení některých ústavních činitelů podle § 24 zák. 231/48 Sb.
Augustin Bubník, Václav Roziňák, Jiří Macelis, Zlatko Červený	přečin popuzování podle § 26 odst. 1 zák. 231/48 Sb.
Zlatko Červený	přečin ublížení na cti presidentu republiky dle § 23 odst. 1 zák. 231/48 Sb. zločin veřejného násilí podle § 81 zák. č. 117/6 52 ř. z.
Přemysl Hajný	zločin napomáhání k pokusu neoprávněného opuštění území republiky podle §§ 5, 8 tr. zák. č. 117/52 ř. z.
Mojmír Ujčík	zločin neoznámení trestného činu podle § 35 odst. 2 zák. 231/48 Sb. přečin popuzování podle § 26 odst. 1 zák. č. 231/48 Sb.

Příloha č. 4: Obhájci obžalovaných hokejistů

Obžalovaný:	Obhájce:
Bohumil Modrý	JUDr. Vladimír Bartoš
Augustin Bubník, Josef Jirka, Václav Roziňák	JUDr. Vladimír Lindner
Vladimír Kobranov, Antonín Španinger	JUDr. Ladislav Kvasnica
Přemysl Hajný, Stanislav Konopásek, Jiří Macelis	JUDr. Karel Kupka
Zlatko Červený, Josef Štock	JUDr. Vojtěch Bureš
Mojmír Ujčík	JUDr. Vladimír Čěřovský

Příloha č. 5: Přehled TNP na Jáchymovsku, Hornoslavkovsku a Příbramsku

<u>NPT</u>	<u>Oblast</u>	<u>Krvcí označení</u>	<u>Zřízení</u>	<u>Zrušení</u>
Vykmanov I	Jáchymov	C	1. 3. 1949	slouží dosud vězeňským účelům; věznice Ostrov
Mariánská	Jáchymov	B	4. 6. 1949	1. 4. 1960
Prokop	Horní Slavkov	T	2. 7. 1949	14. 5. 1955
Eliáš I	Jáchymov	N	29. 7. 1949	koncem roku 1951
Rovnost	Jáchymov	P	19. 9. 1949	1. 6. 1961
Svornost	Jáchymov	K	4. 12. 1949	29. 10. 1954
Ležnice	Horní Slavkov	O	26. 1. 1950	22. 8. 1955
Ústřední tábor	Jáchymov	D	4. 2. 1950	12. 12. 1954
Bratrství	Jáchymov	M	21. 2. 1950	12. 6. 1954
Eliáš II	Jáchymov	N	8. 12. 1950	1. 4. 1959
Vykmanov II	Jáchymov	L	do února 1951	26. 5. 1956
Svatopluk	Horní Slavkov	V	duben 1951	14. 5. 1955
Vršek (Barbora)	Horní Slavkov	E	srpen 1951	30. 3. 1957
Vojna	Příbram	U	asi koncem září 1951	1. 6. 1961
XII	Horní Slavkov	X	září 1951	9. 8. 1954
Nikolaj	Jáchymov	A	listopad 1951	1. 7. 1958
Bytíz	Příbram	Z	květen 1953	dosud slouží vězeňským účelům
Vykmanov JAV (věznice)	Jáchymov	---	1954-1955	dosud slouží vězeňským účelům

Příloha č. 6: Přehled táborů, ve kterých byli odsouzení ve výkonu trestu

Odsouzený	TNP	Poznámka
Augustin Bubník	<ul style="list-style-type: none"> • XII • Ležnice • Nikolaj • Bytíz 	Odvezen z Ležnice do Ruzyně dne 6. 11. 1951, kde byl asi půl roku vyslýchán kvůli pokusu o útěk několika vězňů z tábora XII, se kterými Bubník před útekem pracoval. Bubník sám netušil, proč je znovu vyslýchán. V té době byla na Ruzyni zavřena i „skupina“ Rudolfa Slánského.
Ing. Bohumil Modrý	<ul style="list-style-type: none"> • Barbora • Vykmánov II (mlýn na uranovou rudu) 	Kvůli neschopnosti pokračovat v namáhavé fyzické práci, byl přesunut k projekční skupině tzv. Basaprojektu do Opavy (zde 20. 1. 1953 - 13. 4. 1953), poté byl přemístěn na ÚNZ Praha.
Vladimír Kobranov	<ul style="list-style-type: none"> • Vojna • Ležnice 	
Stanislav Konopásek	<ul style="list-style-type: none"> • XII • Jáchymov • Vykmánov II (tzv. Elko) • Svornost • Vykmánov II (tzv. Elko) 	
Václav Roziňák	<ul style="list-style-type: none"> • XII • Vykmánov II (tzv. Elko) • Bytíz 	
Josef Jirka	<ul style="list-style-type: none"> • nezjištěno 	
Zlatko Červený	<ul style="list-style-type: none"> • XII 	
Mojmír Ujčík	<ul style="list-style-type: none"> • nezjištěno 	
Jiří Macelis	<ul style="list-style-type: none"> • Bratrství 	

Příloha č. 7: Možné příčiny zatčení a nezatčení některých osob v procesu Ing. Modrý a spol.

<u>Jméno</u>	<u>Hlasování pro/proti emigraci 1948/1949</u>	<u>U Herclíků - byl/nebyl/</u>	<u>Pašování/ styky se zahraničím</u>	<u>Odsouzen na:</u>	<u>Poznámka</u>
Bohumil Modrý	Pro (asi)	Nebyl	Kpt. Martin Bowe; Ing. Plzák; snaha o ilegální přechod hranic	15 let	Ing.
Augustin Bubník	Proti	Byl - nadávky na KSČ, režim; telefonát do čs. rozhlasu	Kpt. Martin Bowe; Ing. Plzák, převoz vzkazů a věcí do zahraničí	14 let	Vojín základní prezenční služby
Josef Jirka	Pro	Byl	Převoz vzkazů a věcí do zahraničí	6 let	Vojín základní prezenční služby
Václav Roziňák	Pro (asi)	Byl - nadávky na KSČ, režim; telefonát do čs. rozhlasu	Převoz věcí do a ze zahraničí	10 let	
Stanislav Konopásek	Pro (asi)	Byl - v 18:30 odjel	Převoz věcí do a ze zahraničí	12 let	
Zlatko Červený	Nebyl	Byl - nadávky na režim, KSČ, prezidenta + napadení člena StB	Převoz věcí do zahraničí (kabát)	3 roky	Agent StB od roku 1954
Přemysl Hajný	Proti	Byl - 20 minut	Převoz vzkazu do zahraničí	1 rok	Vojín základní prezenční služby
Mojmír Ujčík	Nebyl	Byl	nezjištěno	3 roky	Nájemce restaurace
Jiří Macelis	Nebyl	Byl - zřejmě nějaké nadávky	Převoz věcí do zahraničí (5 liber)	2 roky	
Antonín Španinger	Nebyl	Byl	nezjištěno	8 měsíců	Vojín základní prezenční služby
Josef Štock	Nebyl	Byl	nezjištěno	8 měsíců	Vojín základní prezenční služby
Vladimír Kobranov	Nebyl	Byl asi 10 minut	Ing. Plzák, J. Drobný; převoz vzkazů a věcí do zahraničí	10 let	Vojín základní prezenční služby
Oldřich Němec	Pro	Nebyl	Převoz věcí (broušené sklo)	Nesouzen	
Josef Trousílek	Pro	Nebyl	Převoz věcí (harmonika)	Nesouzen	

Pokračování tabulky z přílohy č. 7

<u>Jméno</u>	<u>Hlasování pro/proti emigraci 1948/1949</u>	<u>U Herclíků - byl/nebyl/</u>	<u>Pašování/ styky se zahraničím</u>	<u>Odsouzena:</u>	<u>Poznámka</u>
Miloslav Charouzd	Proti	Nebyl	nezjištěno	Nesouzen	
Vladimír Zábrodský	Proti	Nebyl	hodinky a nylonky (dle Jiřího Macků ⁴⁷⁰)	Nesouzen	Důvěrník StB od 1965
Oldřich Zábrodský	Pro	Nebyl - emigrace	(broušené sklo)	Nesouzen - emigrace	
Miroslav Sláma	Pro	Nebyl - emigrace	nezjištěno	Nesouzen - emigrace	
Čeněk Pícha	Nebyl	Byl	nezjištěno	Nesouzen	
Vladimír Bouzek	Proti	Nebyl	nezjištěno	Nesouzen	
Jiří Hajný	Proti	Nebyl (pokud ano, tak max. 20 minut)	nezjištěno	Nesouzen	

⁴⁷⁰ MACKŮ, Jiří. *Kauza Zábrodský: hokejový génius, ale jinak lotr; Na oltáři komunismu: v ohnisku zájmu nelítostného režimu*. Praha: Typo JP, c2005. s. 89.

Příloha č. 8: Dopis Ing. Bohumila Modrého prezidentu Antonínu Zápotockému

Titl.
p. Antonín Zápotocký
prezident republiky
Praha - Hrad

v Praze 27. října 1953

Pane presidente!

Dne 24. III. 1950 jsem byl vyzván orgány st. bezpečnosti, abych se s nimi dostavil do jejich úřadovny za účelem nějaké informace. Tato informace trvá dodnes. Po šesti a půl měsíčním držení ve vazbě, byl jsem obžalován z velezrady a po přelíčení, při němž soud „neuvěřil a nabyl přesvědčení“, byl jsem spolu s desíti jinými členy reprezentačního hockeyového mužstva odsouzen k 15-tiletému odnětí svobody.

Avšak okolnosti, které předcházely, provázely a následovaly po tomto procesu byly podivné. Jako velký příznivec sportu se jistě velmi dobře pamatujete na úspěchy, kterých docílovalo po roce 1945 mladé reprezentační hockeyové mužstvo. Byla to řada nepřetržitých vítězství a mladost mužstva slibovala ještě více do budoucnosti.

Po únoru 1948 stalo se mužstvo cílem různých nepřímých útoků, které jsme prisuzovali komunistické straně. Jeden z nejzákladnějších byl proveden v listopadu 1948, kdy tragickým způsobem přišlo o život 6 hráčů, z nichž někteří již měli své rodiny. Tato tragédie, již předcházelo, jak jsem již uvedl, mnoho jiných útoků, zapůsobila na zbytek mužstva zdrcujícím dojmem.

A tak měsíc po tomto neštěstí, u příležitosti zájezdu do Švýcar, když byl v Davosu učiněn na mužstvo psychický tlak, uvažovala část mužstva zcela vážně o emigraci. Měl to být protest proti všem jednáním, které působily proti mužstvu a které zřejmě přicházely přímo od vlivných činitelů. Vedli jsme tehdy prudký vnitřní boj mezi emigrací a láskou k vlasti a k domovu.

Zvítězilo to druhé a tak jsme se rozhodli pro návrat do vlasti. O celé této záležitosti bylo vedoucími výpravy informováno min. vnitra hned po příjezdu. To bylo v lednu 1949. Týž měsíc bylo hockeyové reprezentační mužstvo na zájezdu ve Vídni, ze kterého se všichni účastníci vrátili.

Blížilo se mistrovství světa ve Švédsku. Pamatujete se jistě na projev, který jste měl k mužstvu před odjezdem do Švédska ve Vaší pracovně na předsednictvu vlády. Tehdy jste nám řekl: „jednali jsme ve vládě dlouho o tom, máme-li vás pustit nebo ne. Většina kolegů byla proti. Já jsem však byl toho názoru, abyste jeli a vyhráli. A chce-li tam někdo zůstat, ať tam zůstane. My nikoho nedržíme. Jedte a vyhraje to. A až se vrátíte - jestli se vrátíte - uvidíme.“ To byla chlapská řeč, jakou i já mám rád.

A mužstvo, ačkoliv oslabeno o šest hráčů, našlo v těžkých bojích tolik morální síly, že zvítězilo a získalo si svou hrou i přízeň celého švédského obecnstva. Vrátilo se s palmou vítězství! Byl návrat ze Švýcar, po uvedeném rozrušení, vlastizradou? A bylo to vítězství a návrat do vlasti vlastizradou? Jistěže ne!

Přes tuto úspěšnou reprezentaci skryté útoky na mužstvo nepřestávaly. Na podzim 1949 byl opakován manévr, po němž jsem pojal podezření, že útoky přicházejí z KSČ, že však tu jde o živly, které znemožňují mužstvu úspěšnou reprezentaci, že

tu jde o živly vyložené negativní, jejichž činnost jsem pozoroval a cítil také v jiných oborech života.

Při návratu ze Švédska v prosinci 1949 (kdy se celé mužstvo opět vrátilo) upozornil jsem jednoho z vedoucích na tyto proudy a jmenoval jsem přímo osobu a jí podobné, která tehdy zastávala význačné postavení ve veřejném životě a ve straně. Pochopitelně, že jsem byl tehdy odbyt! ale mé přesvědčení jakožto nestranného pozorovatele neustále sílilo.

Blížilo se mistrovství světa v roce 1950, které slibovalo další triumf reprezentačního mužstva, doplněného mladými nadějnými hráči. A tu přišla nejzákeřnější rána! Mužstvu bylo znemožněno odjet pod nespravedlivou záminkou a rozhořčení nad definitivním zákazem odletět (když předtím bylo po 3 dny shromažďováno k odletu), rozhořčením, nad znemožněnou touhou moci znovu dobýt Československu titul mistra světa, byli někteří hráči vyprovokováni k projevům, které by za normálních okolností nikdy neučinili a které pochopitelně zamířily tam, odkud se tušilo, že přicházejí. A skutečně přicházely! Tehdy došlo v jedné malé restauraci k incidentu, který byl signálem k rozkazu zatknout celé národní mužstvo. Podotýkám, že jsem již tehdy nebyl členem národního mužstva, jelikož jsem se asi měsíc před mistrovstvím vzdal reprezentace, přičemž v dopise hockeyovému ústředí jsem oznámil, že pokud budou moje zkušenosti z dlouholeté činnosti v národním mužstvu uznány, rád je dám k dispozici československé mládeži a československému sportu. Rovněž jsem nebyl přítomen incidentu v oné restauraci, který se udál 13. března 1950. Přesto jsem byl na příkaz ministerstva vnitra (tedy ne na příkaz vycházející z orgánů st. bezpečnosti) 24. března zatčen.

Tato okolnost a způsob, jakým byl proces veden (tajně a se zjevným cílem!) vzkřísil ve mně znovu podezření, které se změnilo po rozsudku v naprosto jisté přesvědčení, že jsme museli být zavřeni a to proto, abychom nemohli úspěšně reprezentovat!! Úspěch hockeyového mužstva byl solí v očích živlům, které byly vlasti nepřátelské a proto jsme museli být „osoleni“.

Toto přesvědčení jsem také sdělil ihned po rozsudku svým odsouzeným spoluhráčům. Jakákoliv obrana byla za tehdejších okolností vyloučena. Soud, zřejmě na pokyn (a to mohu podepřít důkazy) „neuvěřil a nabyl přesvědčení o vině,“ ačkoliv se žádný z odsouzených k zločinu velezrady nepřiznal a také přiznat nemohl.

Proč bylo přelíčení tajné?! Proč byli odsouzení dáni do přísné izolace?! Proč se veřejnost neměla dovědět pravdu o hráčích, s kterými tolik sympatizovala a kteří tak úspěšně náš národ reprezentovali?! Nezbylo než čekat a doba jasně ukázala, že moje přesvědčení odpovídalo pravdě. Odhalení a proces s R. Slánským jsou důkazem.

Proto se dnes, kdy po téměř čtyřletém věznění se mi dostává teprve příležitost, a kdy jsem přesvědčen, že právní stav v republice nabývá zákonitosti dané mu ústavou a zákony - proto se dnes po stručném vylíčení celého případu, obracím na Vás, abyste ve své spravedlnosti a moudrosti věc posoudil a dal příkaz k našemu okamžitému propuštění, vrátil nás tak našim rodičům, vrátil nám naši čest a umožnil nám radostnou a plodnou práci pro republiku.

Bohumil Modrý

bývalý brankář repres. hockey. mužstva

t. č. odsouzený km, č. 24. 154

ÚNZ Praha XIV, pošt. Úř. 144

p. schr. 5/P

Datován 28. 7. 1950, pravděpodobně zadržen

(...) Jsem konečně v soudní vazbě a z této věty můžete vycítiti jak z hluboka jsem si oddychnul. Zde člověk je konečně v klidu neboť máš za sebou výslechy a očekáváš, kdy bude soud. Ještě před odchodem jsem měl veliké štěstí a to na své narozeniny jsem byla vybrán za chodbaře a za pár dní na to spatřil jsem v celé své kráse moje kotě, kterému to moc slušelo, ale trochu se zhublo, tak to ihned napravit! A nyní než odbočím k jiné věci musím Ti vypsát vše co se týče soudu: Tak po prvé advokáta si беру, ex ofo peníze žádné nemáme a on Ti stejně žádný víc nepomůže. Jsme již zde všichni tak každým dnem očekávám obžalobu a jaké § mně byly určeny. Dále obdržíš telegram (tak se nelekni) kdy a kde bude naše přelíčení. Tak bude-li Vám to možné (jistě, že si to v kanc. Nějak pořídíš) přijďte se podívat na přehlídku vězňů čekajících na rozsudek. Nesmíte mně ovšem plakat! Jsem připraven na vše dobré i zlé, nic mně nemůže překvapiti, neboť za tu dobu zdejšího pobytu cítím se niterně velmi silný, pocelený a vyrovnaný. I Tebe prosím Věruško neber nic tak tragicky myslím si, že toto vše jest úvodní zkouška, ze které my oba musíme vyjít s prospěchem výborným. V tomto souboji máš nevýhodu neboť jsi žena a vše doma zůstalo na tvých bedrech, ale tím více si Tě vážím a mám Tě rád. (...)

A nyní, když mohu v klidu psát naznačím Ti trochu zdejší program. Ráno v 6 hod. se stává snídaně no a potom se jde na vycházku, zde jest hodinu na [nečitelné]. Byla jen 1/2 hod. a ne vždy. Obědváme před 11 hod. a večeríme po 15 hod. Spát se chodí v 1/2 21 hod. Již jsem si na to zvykl tak, že ihned usnu a ráno jsem v 5 hod vzhůru jako rybka. Zde v soudním mám velmi dobrou společnost tak si vyprávíme anebo spíváme nár. písňě trojhlasně. (...)

Příloha č. 10: Vzpomínky hokejistů na uranové doly na Slavkovsku

Vzpomíná Gustav Bubník

„Nejdřív odvezli Standu Konopáska a Vaška Roziňáka. Pak jsem je z Borů následoval taky já. Vysadili mne v lágru číslo dvanáct. Začal jsem pracovat jako odbíhač. Pomáhalo mi to vrátit se do ztracené fyzické kondice.

Byl jsem tam asi týden, když se v partě začalo něco dít. Z počátku jsem nevěděl, oč jde. Pak ale několikrát v debatě padly řeči o útěku.

Tím to pro mne skončilo. Nekladl jsem tomu žádný význam, protože vězeň se zabývá myšlenkami na útěk kdekoliv a kdykoliv.

Za týden mne přestěhovali na vedlejší důl na Ležnici. Standa i Vašek zůstali na dvanáctce.

Za pár dnů se po lágrech rozletěla zpráva, že ze „dvanáctky“ se parta vězňů pokusila o útěk. Byla to právě ta parta, kde jsem po příchodu z Borů začal pracovat.“

Vzpomíná Václav Roziňák

„Ty mrtvé, i střelbou zraněné přivezli do lágru na korbě nákladáku. Vzbudili nás o půlnoci a nechali celý tábor - kolem 2000 vězňů - nastoupit. Všechny, ať už mrtvé nebo zraněné, vyklopili z korby na apelplac a my kolem nich museli pochodovat. Běda, když někdo od té podívané odvrátil hlavu. V tu chvíli tam byl bachař, popadl nás za krk, otočil hlavu k těm mrtvým a museli jsme se dívat. Před Zlatkem Červeným, který tam byl taky, šel kolem těch zastřelených kněz. Proto, že se odvážil před mrtvými smeknout, ho dozorce srazil na zem a surově zkopal. Hlavu mu pak otloukal o jejich zkrvavená těla. Bylo to hrůzné a do smrti se na to nedá zapomenout. Vůbec se nedá pochopit, jak tohle mohli dělat naši lidi - lidi z Československa - nám, taky lidem své země. Kde se v nich brala ta krutost, bezohlednost, necitelnost...“

Vzpomíná Stanislav Konopásek

„Ta práce i nás, ještě před časem vrcholové, trénované sportovce, zmáhala. A bachaři měli velkou radost z toho, když se nám nějakým způsobem mohli pomstít. Jednou večer jsme se chystali ke spánku - přišel pro mne a Vaška dozorce. Byli jsme zedřeni jako soumaři, špinaví a hladoví, a přesto nás bez udání důvodu zavřeli do korekce.“ ... „A dozorcí, kteří kde mohli, tam dali najevo svou převahu, se ohromně bavili tím, že mají v moci mistry světa: „Vy že jste mistři světa? Tak nám zahrajte něco...!“ A nutili nás hrát hokej s košťaty.“ ... „Měli radost z toho, že mohli ponížit nás, mistry světa. Oni, kteří v životě nikdy nic nedokázali. Vzpomínám na jednoho, kterému to dělalo obzvláště radost: „Ty seš mistr světa?“ vyřvával. „Víš, co ty pro mne jsi? Dobytek! Ale když jsi tedy ten mistr světa, tak mi tady uděláš sto dřepů! Ale hezky pomalu, ať si to můžu vychutnat...“

Jak jste celé vyšetřování zpočátku chápal? Bral jste jej za omyl, který se brzy vysvětlí?

„Když nás odtáhli z té hospody do Bartolomějské, tak to byla jen krátká epizoda, kde jsme vlastně byli do rána, druhý den ráno pro nás přijelo auto z vojenské věznice, major Hůlka, náš „óbezeťák“ z armádního tělovýchovného klubu, a převezl mě tehdy na oddělení, o kterém jsem nevěděl. To bylo oddělení blízko kostela svatého Mikuláše na Malostranském náměstí a tam jsem byl dva dny v takové strašné přetopené kobce, kde jsem prožil první výslech. Když jsem přišel do té místnosti, tak tam seděli čtyři lidé u stolu a já jsem viděl, že na stole mají nahrávací aparát, že tam je jako takové studio, kterým mě nahrávají. To byla ještě taková stará veliká tesla, skoro kufr, který tam ležel na stole. Zakrývali to všelijakými kalamáři a vázami a tím vším a najednou jsem procitl k tomu, že tito čtyři lidé mezi sebou mluví rusky, a protože jsem chodil do školy a znal jsem ruštinu, tak jsem věděl o čem mluví. Vždycky ti dva, kteří byli Rusové, tak ti vždycky dali příkaz jim, na co se mají ptát. Měli se ptát na, jak to bylo v té hospůdce a proč jsme to udělali a kdo byl iniciátorem. Takže vlastně oni už tam dostávali ty naši vyšetřovatele od těch Rusů přímo taková doporučení nebo poroučeli jim, jak celé to vyšetřování mají vést. Zatím tam ale nedošlo k žádnému nařčení, že bychom chtěli utéct, ale spíš proč jsme v té hospodě udělali tuhle výtržnost a proč jsme na tom letišti se tak postavili proti rozhodnutí vedení, že se nemělo odletět do Londýna, ale jinak tam zatím vůbec nic nebylo. Za dva dny mě převezli na Domeček za Hradčany no a tam už to začalo velmi zle, když mě převáželi skoro každý den brzy ráno na páté oddělení, tak už se na mně střídalo několik vyšetřovatelů a v první řadě mě chtěli usvědčit z toho, že já jsem byl hlavním iniciátorem toho, že jsem měl už na soustředění na Čeperce přemlouvat různé hráče k tomu, že budeme emigrovat, že zůstaneme v Londýně. Tak jsem vycítil, že ze mě chtěli udělat nějakého šéfa celé té skupiny. Já jsem jim samozřejmě stále odpovídal ne, že to vůbec není pravda. Až teprve jednou, snad po čtrnácti dnech, na mě vytáhli různé fotografie, kde mě měli nafoceného, jak ve vojenské uniformě chodím do vily pana Martina Bowa, že jezdím s jeho manželkou do Klánovic hrát golf, no já jsem si to tehdy jako mladej kluk neuvědomil, že se nesmím stýkat s jiným cizím občanem než Československa. A začali mě vyslychat k tomu, jaký jsem měl kontakt s panem Bowem. Já jsem jim řekl, že mě seznámil s panem Bowem inženýr Modrý, který se s ním znal. Bohužel chtěli stále a stále ode mě slyšet jenom, co jsme s tím Bowem měli, jestli on na nás dělal nátlak, jestli nám sliboval peníze, že tam zůstaneme. Já jsem říkal, že o ničem nevím, já jsem také o ničem takovém s ním v životě nemluvil. My jsme vysloveně chodili jenom za sportem, on se chodil dívat na naše utkání, a to bylo všechno. Ale samozřejmě mi to přitěžovalo. Dále vysvětlovali, jak to bylo v tom roce čtyřicetism ve Švýcarsku, celá ta situace, kdy vlastně jsme jako mužstvo LTC Praha, vlastně skoro národní mužstvo, chtěli zůstat v emigraci, kdy došlo dokonce k hlasování. No a já jsem samozřejmě říkal pravdu, pravdu takovou jaká byla, že hlavním aktérem byl Zábrodský, od kterého já jsem nikdy v životě nepocítil nic dobrého. Já jsem to nesvaloval na něj, ale říkal jsem, že on byl tím hlavním šéfem, on jim vlastně slíbil jeden den, že přemluví celé mužstvo, abychom zůstali a druhý den přišel a řekl, že ne, že se vrací domů. Ale my jsme věděli, že zase v tom hráli hlavní

roli peníze, protože chtěl mnohem a mnohem víc peněz než nám bylo slíbeno. Takže asi se rozhodl, že nejdřív jim věřil, nejdřív slíbil no a potom, když mu jako neuskutečnili ty jeho záměry, tak se obrátil a pravděpodobně taky hlasoval pro návrat. A kdykoliv jsem napsal, cokoliv jsem napsal, protože vždycky nejdříve mě jako zpovídali, vypovídal jsem všechno na magnetofon, pak mi dali papír a řekli, abych to napsal, takže jsme zase psal na ty papíry. Nechali mě v té místnosti samotného s jedním vojákem, který mě hlídal u dveří, abych si něco neudělal, no tak jsem psal veškeré výpovědi, které jsem tam mluvil a když jsem jim to dal a oni tam uviděli, že jsem napsal jméno Zábrodský, tak to vzali, roztrhali, hodili do koše, zkrátka pro mě bylo nepředstavitelné, že kdykoliv jsem cokoliv řekl na Zábrodského, že to tam nesmělo přijít, tudíž mě to stále utvrzovalo v tom, proč vlastně oni nechtějí slyšet tu pravdu která byla.“

Jaký byl Váš návrat do společnosti a jak se k Vám poté chovali Vaši příbuzní a přátelé?

„Můj návrat do společnosti byl strašně krásný. Skoro po pěti letech, toho třiadvacátého ledna padesátpět, kdy najednou jsem vyfáral na té šachtě a ihned na mě čekali dva pánové, tak jsem si myslel, že jsem zase v nějakém průšvihů, v nějakém maléru, že jsem se tam setkal s nějakým civilem nebo něco. Ale ono to bylo jinak. Ihned mě nasadili do auta, odvezli mě z toho Příbramska, protože jsem byl na šachtě Bytíz v Příbrami, mě odvezli do Jáchymova na ten centrální tábor, tam mně dali takový pytel, kde jsem měl věci uložené před pěti lety, co jsem měl na sobě. A protože jsem byl hubenější ještě než mě zavřeli, tak ty věci mně jakž takž vyhovovaly. Utekl jsem hned z tábora na silnici, kde jelo kolem nákladní auto, ten šofér věděl, že tam odtud můžou jít jediné buď lidi útekáři, a nebo propuštěný, tak mě odvezl do Karlových Varů. Tam už na mě čekal strýček a už i rodiče, protože věděli, že budu propuštěn. Přišel jsem domů, dá se říct, že rodina měla obrovskou radost, že jsem tam nebyl čtrnáct let, protože když jsem si uvědomil, že bych tam měl být čtrnáct let, tak bych vyšel jako čtyřiatřicetiletý starý pán, a to už by bylo dost špatný. V první řadě jsme se samozřejmě museli hlásit na policii a sháněli jsme zaměstnání. Mezitím se už v Praze rojili různí pánové z různých klubů a přišli za mnou za Kobranovem lidé ze Sparty, jestli nechceme jít hrát do Sparty. My jsme je vyhnali a řekli, že v životě do Sparty nepůjdem, tam kde hraje Zábrodský, no a mě a Roziňáka zlákali funkcionáři Brna, takže jsme odešli hrát hokej do Brna. Já jsem v krátké době opustil rodiče, svoje sestry a všechno, protože tam, kde bydleli rodiče, bydlela moje sestra s manželem. Ten byt byl tak přeplněný, že nebylo místo pro mě, spal jsem na gauči v kuchyni, takže jsem uvítal, že jsem mohl jít pryč. Tam jsem dostal garsoniéru a začal jsem hrát a žít v Brně. K překvapení jsme začali hrát a my jsme byli tak dobří, že jsme si mysleli, že jsme ani nebyli zavřeni. Bohužel hned v brzké době, funkcionáři svolali přátelské utkání Zbrojovka Brno proti Spartaku Praha Sokolovo na staré Štvanici. Sparta k tomu udělala velikou reklamu a všechno to dali do novin a teď si představte, my vyjedeme na starou Štvanici a ona ta Štvanice byla plná, tam snad bylo šest sedm tisíc diváků, kteří se dozvěděli, že vlastně teď budeme hrát zase my hokej, jenomže k tomu zápasu ani nedošlo, protože nás po rozbruslení vytáhli ze šatny, zase Státní bezpečnost, nasadili nás do taxíku a mě a Roziňáka odvezli domů, takže my jsme ani o tom utkání nevěděli, podle vyprávění jenom vím, že utkání se prý vůbec

nesehrálo, lidé vykřikovali různý ne protistátní, ale hesla proti státnímu výboru pro tělovýchovu a proti tehdejšímu předsedovi. Mám dole kufříček těch všelijakých hesel, co ti lidé vykřikovali. A teď si představte, my plní elánu, že budeme hrát, jsme dostali dva roky zákaz hraní za nejvyšší prvoligovou a druholigovou soutěž. My jsme nevěděli proč, no zdůvodnili nám to, že jsme ti lidé, na které by chodili diváci a zase by docházelo k různým demonstracím nebo k takovým výjevům tohoto lidu. Takže nás radši uklidili zase mimo. No a po těch dvou letech já jsem z Brna musel odejít do Olomouce, do klubu Moravia Mariánské údolí, byla to firma Mora, která vyráběla kotle a plynové hořáky, tak tam jsem strávil dva roky v Mariánském údolí, než jsem se vrátil po dvou letech do Prahy. No lidé jak se chovali k nám, samozřejmě, my jsme byli překvapeni, že ti lidé k nám byli úžasně milí, vítali nás, a každý chtěl vědět, co bylo, jak bylo a tak, jenomže my jsme radši o tom ani nemluvili, věnovali jsme se opravdu jenom hokeji, sportu, a to bylo všechno.“

231/1948 Sb.

ZÁKON

ze dne 6. října 1948

na ochranu lidově demokratické republiky.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA I.

Trestné činy proti státu

§ 1

Velezrada

(1) Kdo se pokusí:

- a) zničit samostatnost nebo ústavní jednotnost republiky,
- b) odtrhnout od republiky část jejího území,
- c) zničit nebo rozvrátit lidově demokratické zřízení nebo společenskou nebo hospodářskou soustavu republiky, zaručené ústavou, nebo
- d) násilím znemožnit ústavní činnost presidenta republiky nebo jeho náměstka, zákonodárného sboru nebo vlády (sboru pověřenců),

(2) Stejně bude potrestán, kdo se k činu uvedenému v odstavci 1 s někým spolčí nebo vejde v přímý nebo nepřímý styk s cizí mocí nebo s cizími činiteli.

(3) Smrtí bude vinník potrestán:

- a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 nebo 2 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky,
- b) byly-li takovým činem zvláštní měrou ohroženy samostatnost, ústavní jednotnost nebo územní celistvost republiky, její lidově demokratické zřízení,

společenská nebo hospodářská soustava, zaručené ústavou, nebo byla-li znemožněna ústavní činnost presidenta republiky nebo jeho náměstka, zákonodárného sboru nebo vlády (sboru pověřenců),

c) bylo-li k takovému činu užito branné moci nebo ozbrojeného nebo na vojenský způsob organisovaného sboru nebo byly-li k takovému činu sbírány nebo organisovány branné nebo pomocné síly nebo hromaděny zbraně neb střelivo,

d) byl-li při takovém činu kladen násilný odpor branné moci nebo ozbrojenému sboru, nebo

e) je-li tu jiná zvláště přitěžující okolnost.

§ 2

Sdružování proti státu

(1) Kdo se s někým spolčí v úmyslu podvracet samostatnost, ústavní jednotnost nebo územní celistvost republiky anebo její lidově demokratické zřízení, její společenskou nebo hospodářskou soustavu anebo její národní povahu, zaručené ústavou, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

(3) Kdo založí organisaci v úmyslu podvracet samostatnost, ústavní jednotnost nebo územní celistvost republiky anebo její lidově demokratické zřízení, její společenskou nebo hospodářskou soustavu nebo její národní povahu, zaručené ústavou, nebo kdo k takové organisaci přistoupí nebo se účastní její činnosti anebo jí neb její členy podporuje v podvratných snahách, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, od pěti do deseti let.

§ 3

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi nebo více lidí pobuřuje proti republice, proti její samostatnosti, ústavní jednotnosti, její územní celistvosti nebo proti jejímu lidově demokratickému zřízení, její společenské nebo hospodářské soustavě nebo její národní povaze, zaručeným ústavou, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo úmyslně nebo z hrubé nedbalosti umožňuje nebo usnadňuje šíření pobuřujícího projevu uvedeného v odstavci 1.

(3) Kdo se dopustí činu uvedeného v odstavci 1 nebo úmyslně činu uvedeného v odstavci 2 za branné pohotovosti státu nebo v době ozbrojeného napadení republiky, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 4

Hanobení republiky

(1) Kdo hanobí republiku, kdo potupí jméno nebo symbol republiky, zejména její znak, vlajku, barvy nebo státní hymnu, nebo kdo zničí, poškodí nebo odstraní symbol republiky, zejména její znak, vlajku nebo barvy, nebo vypodobení presidenta republiky nebo jeho náměstka v úmyslu projevit opovržení republice nebo nepřátelské smýšlení o ní, bude potrestán pro přestupek vězením od osmi dnů do šesti měsíců.

(2) Kdo veřejně nebo před více lidmi se dopustí činu uvedeného v odstavci 1, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let.

HLAVA III.

Trestné činy proti vnitřní bezpečnosti státu

§ 23

Ublížení na cti presidentu republiky

(1) Kdo ublíží na cti presidentu republiky nebo jeho náměstku před více lidmi, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Tuhým vězením od tří měsíců do tří let bude vinník potrestán:

a) dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1 veřejně nebo tváří v tvář presidentu republiky (jeho náměstku) nebo

b) dopustí-li se ho opětovně při různých příležitostech.

(3) Důkaz pravdy ani důkaz omluvitelného omylu není přípustný.

§ 24

Hanobení některých ústavních činitelů

Kdo veřejně nebo před více lidmi hanobí zákonodárný sbor nebo jeho předsednictvo, výbor nebo komisi nebo vládu (sbor pověřenců) nebo člena vlády (sboru pověřenců) pro výkon jeho pravomoci nebo pro jeho činnost v životě politickém, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do dvou let.

§ 33

Podněcování k trestnému činu a k neplnění zákonných povinností

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi podněcuje k zločinu nebo k přečinu, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od tří měsíců do tří let.

(2) Kdo veřejně nebo před více lidmi podněcuje k zločinu podle tohoto zákona, k zločinu nebo přečinu vojenskému, některému zločinu nebo přečinu uvedenému v §§ 171 až 177 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb., o obraně státu, nebo k některému přečinu uvedenému v §§ 47 až 51 branného zákona republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb., ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let; stanoví-li však zákon na zločin, k němuž vinník podněcoval, trest smrti, bude potrestán těžkým žalářem od pěti do deseti let.

(3) Kdo veřejně podněcuje k hromadnému páchání soudního nebo správního přestupku nebo k hromadnému neplnění veřejnoprávní povinnosti uložené zákonem, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku, a je-li tu zvláště přitěžující okolnost, od tří měsíců do tří let.

§ 34

Schvalování trestného činu

(1) Kdo veřejně nebo před více lidmi

a) vychvaluje nebo výslovně schvaluje zločin nebo přečin, nebo jinak s ním projevuje souhlas, nebo

b) vychvaluje nebo oslavuje pachatele pro zločin nebo přečin,

bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Stejně bude potrestán, není-li pro takovou činnost trestný již jako účastník, kdo odmění pachatele jakýmkoliv způsobem za zločin nebo přečin anebo v úmyslu projevit tím souhlas s jeho činem, poskytne mu jakýmkoliv způsobem náhradu za trest, zabezpečovací opatření nebo plnění uložené mu rozsudkem trestního soudu anebo k těmto cíli sbírá na takovou náhradu.

(3) Schvaloval-li (odstavce 1 a 2) vinník některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 6, 10, 11, 14 až 16 a 18, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

§ 35

Nepřekazení nebo neoznámení trestného činu

(1) Kdo nepřekazí některý zločin nebo přečin uvedený v §§ 1, 2, 5, 6, 11, 14 až 16, 18, 29 a 31, bude potrestán, jde-li o nepřekazení zločinu, pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, a jde-li o nepřekazení přečinu, pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku.

(2) Tresty stanovenými v odstavci 1 bude potrestán, kdo se doví hodnověrným způsobem, že se chystá některý zločin nebo přečin tam uvedený nebo že byl spáchán některý zločin nebo přečin uvedený v §§ 5 až 8, 10, 11 a neoznámí to neodkladně hodnověrným způsobem bezpečnostnímu úřadu (orgánu).

(3) Není trestný podle odstavců 1 a 2, kdo povinnosti tam uvedené nemohl vyhovět snadno a bez nebezpečí pro sebe nebo pro osoby sobě blízké.

HLAVA IV.

Trestné činy proti mezinárodním vztahům

§ 40

Neoprávněné opuštění území republiky a neuposlechnutí výzvy k návratu

Československý občan, který v úmyslu poškodit zájem republiky opustí neoprávněně území republiky nebo ve stejném úmyslu neuposlechne výzvy úřadu, aby se v přiměřené lhůtě, kterou mu úřad určí, na území republiky vrátil, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.

HLAVA V.

Ustanovení společná a závěrečná

§ 45

Účinná lítost

(1) Pachatel přestává být trestným pro čin uvedený v §§ 1, 2, 5, 6, 10 nebo 17, jestliže upustil od svého podniknutí a buď učinil oznámení bezpečnostnímu úřadu nebo orgánu včas, kdy škodlivý výsledek mohl být ještě zamezen, anebo jej sám zamezil nebo napravil, pokud tak neučinil jen proto, že věděl nebo se domníval, že jeho čin vyšel najevo.

(2) Oznámením trestného činu nezanikne však trestnost toho, kdo čin nastrojil nebo k němu navedl proto, aby dal podnět k trestnímu stíhání jiné osoby.

§ 47

Peněžitý trest

Odsuzuje-li soud vinníka pro čin trestný podle tohoto zákona spáchaný ze zjištěnosti nebo v úmyslu poškodit republiku, uloží mu vedle trestu na svobodě peněžitý trest. Tento trest se vyměří při odsouzení za přešůpek od 500 Kčs do 50 000 Kčs, při odsouzení za přečin od 1 000 Kčs do 250 000 Kčs a při odsouzení za zločin od 10 000 Kčs do pěti milionů Kčs.

§ 48

Konfiskace jmění

Odsuzuje-li soud vinníka pro některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 10, 37 a 39, vysloví konfiskaci jmění odsouzeného nebo jeho části; totéž může učiniti, odsuzuje-li vinníka pro některý jiný čin trestný podle tohoto zákona.

§ 51

Ztráta živnostenského oprávnění a ztráta oprávnění vykonávat povolání

(1) Odsuzuje-li soud vinníka pro některý zločin uvedený v §§ 1, 5, 10, 37 a 39 nebo vůbec pro zločin podle tohoto zákona, jímž byla ohrožena nebo napadena hospodářská soustava státu, vysloví zároveň ztrátu živnostenského oprávnění nebo oprávnění vykonávat reálnou živnost nebo povolání na čas nebo na vždy; totéž může učiniti, odsuzuje-li vinníka pro jiný čin trestný podle tohoto zákona, je-li obava, že vinník by mohl zneužít své živnosti nebo povolání ke spáchání činu trestného podle tohoto zákona.

(2) Platné předpisy o odnětí a zániku živnostenského oprávnění nejsou ustanovením odstavce 1 dotčeny.

§ 52

Ztráta čestných práv občanských

(1) Odsuzuje-li soud vinníka pro zločin uvedený v tomto zákoně k trestu smrti nebo k trestu na svobodě na dobu delší jednoho roku, vysloví, neodsoudí-li ho ke ztrátě státního občanství (§ 53), že odsouzený pozbývá čestných práv občanských; to učiní také, odsuzuje-li ho pro zločin uvedený v tomto zákoně k trestu kratšímu, byl-li tento čin spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

(2) Ztráta čestných práv občanských znamená:

a) ztrátu vyznamenání, řádů a čestných odznaků, veřejných úřadů a služeb, veřejných hodností, funkcí a titulů, akademických hodností a povolání, pro něž je taková hodnost podmínkou, jakož i ztrátu odpočivných a zaopatřovacích platů z peněz veřejných, platů z milosti a jiných podobných platů z veřejných peněz,

b) ztrátu způsobilosti k nabytí těchto práv a

c) ztrátu práva volebního a práva hlasovati ve věcech veřejných.

(3) Ztráta čestných práv občanských nastane právní mocí rozsudku. Ztráta práv uvedených v odstavci 2, písm. a) je trvalá; ztráta způsobilosti nabytí těchto práv [odst. 2, písm. b)] se skončí, uplyne-li od vykonání hlavního trestu nebo od promlčení jeho výkonu doba, kterou soud určí mezi třemi až deseti lety, a byl-li vinník odsouzen k trestu státního vězení, vykonáním tohoto trestu. Ztráta práv uvedených v odstavci 2, písm. c) se skončí, uplyne-li od vykonání hlavního trestu, od jeho prominutí nebo od promlčení jeho výkonu doba tří let, jde-li o zločin,

a doba jednoho roku, jde-li o přečin nebo přestupek, a byl-li vinník odsouzen k trestu státního vězení, vykonáním tohoto trestu.

§ 72

Účinnost a provedení zákona

Tento zákon nabývá účinnosti osmým dnem po vyhlášení;
provedou jej všichni členové vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Široký v. r.
tiež za ministra Dr. Clementisa
Dr. Čepička v. r.
Fierlinger v. r.
Kopecký v. r.
Dr. Ševčík v. r.
tiež za ministra Dr. Šrobára
Kliment v. r.
arm. gen. Svoboda v. r.
Ďuriš v. r.
Dr. Gregor v. r.
Krajčír v. r.
Nosek v. r.
Petr v. r.
Dolanský v. r.
Dr. Ing. Šlechta v. r.
Dr. Nejedlý v. r.
Dr. Neuman v. r.
Erban v. r.
Plojhar v. r.
Ing. Jankovcová v. r.

Příloha č. 13: Zpráva o Augustinu Bubníkovi

9

DOZ

Č.j. 6624/dův. zprav. 50.

Věc: B u b n í k Augustin, voj. prověření.

Jince 21. II. 1950.

Důvěrné Zprav.

Velitelství 5. divise
5. oddělení štábu

Praha.

Předkladam poznatky, které byly získány o voj. zakl. sl. Augustinu B u b n í k o v i, nar. 29. XI. 1928 Praha byv. přísl. del. odd. 303 Příbor, nyní člen ATK.

Jmenovany ma dve sestry z nichz jedna je zaměstnana na anglickém vyslanectví, druna vypomana v domacnosti.

Otec měl komisionářství na mestskych jatkách, po únoru bylo zrušeno. Politické zaměření v rodině proti stávejícím poměrům. Augustin Bubnik ne- byl a není politicky organisovan. Jakoockeyista účastnil se zajezdu do SSSR jeno poznatky po skončeném zajezdu nebyly příznivé pro poměry v Mos- vě.

Jeno otec koupil jemu Tudora, kterym později zabil člověka. Matka je typem maloměšťácky, otec ironisuje stavající pomery. Rodina je nabožensky založena.

Augustin Bubnik chová se ke svému okolí nadřazeně, patří do "zlaté mladěže". Údajně ostaral místo sestře na anglickém vyslanectví.

DOZ

uj. zrušeno

Důvěrné	
Velitelství 5. divise	
„K'levsko Prosorská“	
Oddě:	5
Došlo dne	23. II. 19 50
Č. j.	17582 PPA /

Velitelství 1. oblasti, 5. oddělení štábu Praha.

Prosím o zaslání DOZ, jemuž zprav. podléhá ATK.

23/II 1950

Náčelník:
mjr. Rudolf Keller.
mjr. Keller

Pokračování zápisu o výpovědi se Z á b r o d s k ý m Vlad. 360

Toto vysvětlení bylo podáno podle mého názoru takovým způsobem, že to způsobilo v celém mužstvu bouři nevole. Na to vedoucí z jídelny odešli a já jsem se pokoušel celé mužstvo uklidnit a hlavně jsem zdůrazňoval, aby po vyjití z Tyršova Domu nedělali nikde žádný povyk, že by tato věc se jim nemusela vyplatit. Tento pokus o uklidnění se zdařil jen zčásti a na to se mužstvo odebralo do autocaru a odejelo na letiště pro svá zavazadla. Já jsem odejel domů a více jsem tohoto dne ze svého bytu nevyšel, takže jsem se nedozvěděl, kde kdo z hráčů setrvává.

Druhého dne 14.3.1950 asi k 8.00 hodině mně volala telefonicky paní R o z i ň á k o v á a dotazovala se mne, zda nevím co je s jejím manželem. Odpověděl jsem, že nevím kde by mohl být. Na to mi sdělila, že hovořila s B u b n í k o v ý m i , kteří jí řekli, že kluci jsou zajištěni. Telefonoval jsem okamžitě rodině B u b ň í k o v ý c h , abych se přesvědčil, co je na tom pravdy a když mi toto bylo potvrzeno, zavolaal jsem Přemysla H a j n é h o a žádal jej, aby přišel ihned k mně do bytu. Po příchodu jmenovaného jsme odejeli mým vozem do restaurace "Zlatá hospůdka", kde jsem byl po prvé v životě a tázal jsem se přítomné hostinské o věřejších událostech.

Když mi bylo vše vysvětleno, odebral jsem se ihned na Ústřední výbor KSČ k s. M a t ě j k o v i , který jest zaměstnán jako tělovýchovný referent u ÚV KSČ. Tomuto jsem sdělil, co se věřejšího dne událo. Na to mi M a t ě j k a odpověděl, že se bude na příslušných místech informovat. Na to jsem se odebral domů.

psal a podepsal Vladimír Zábrodský

6. strana protokolu s voj. zákl. služby Josefem J i r k o u . 1184 270

Při všech zájezdech do zahraničí po únoru 1948 vozil jsem sebou vždy broušené sklo v ceně kolem 3.000,- Kčs, které jsem prodával a nakupoval za ně látky a převážel je k nám do ČSR. Toto činili i všichni ostatní spoluhráči, že do zahraničí vyváželi různé věci ponejvíce sklo a za ně pak kupovali takové věci, kterých je u nás nedostatek a nebo nejsou vůbec k dostání.

V sobotu dopoledne dne 11. 3. 1950 odejeli jsme společně autokarem na letiště odkud jsem měli odletět do Londýna. Byli jsme podrobeni celní prohlídce a připraveni k odletu. V pozdější době přišel na letiště jeden z vedoucích a sdělil nám že reportérům nebyla dosud udělena visa do Anglie takže jest jest na nás abychom se rozhodli zda-li bez nich pojedem či nikoliv. Byl projev u většiny hráčů souhlas s tím, že se bez reportérů nepojede. B u b n í k a R o z i n á k namítali, že bychom mohli jeti bez nich a reportáž že by mohl provádět některý z vedoucích. Konečné rozhodnutí však bylo to, že se bez reportérů nepojede načež jsme se vrátili zpět do Tyršova domu, kde jsme čekali na další rozhodnutí. Konečné rozhodnutí bylo nám sděleno pak v pondělí dne 13. 3. 1950 a před naším rozchodem umluvili jsme si, že večer se sejdem v hostinci "U Herclíků".

Odpoledne po obědě jsem byl doma a telefonicky jsem si pozval děvče na večer do hostince "U Herclíků" kam jsem pak asi kolem 19.00. hodiny večerní odešel a sešel se ještě před hostincem s mým děvčetem, které zde na mne čekalo. Když jsme vešli do hostince byli zde již někteří hráči přítomni a sice Roziňák Václav, Bubník Augustin, Červený Zlatko, Macelis Jiří, Španinger Antonín, Pícha Čeněk a někteří civilisté, které jsem neznal jménem. Později pak přišel ještě Štock Josef, Hajný Přemysl, Charvát Čeněk, sl. Pohůnková, Hubáček úředník ze svazu ledního hockeye a ještě dva nějací páni ze svazu. Viděl jsem, že společnost jest již v povznesené náladě a někteří hráči byli již opilý. Zpívali zde pak písně urážející jednoho ministra a pronášeli různé protistátní řeči, při čemž bylo nejvíce nadáváno na Komunistickou stranu a vládní činitele. Písně a nadávky pronášené v tomto hostinci jsem podrobně uvedl ve svém administrativním protokole. V této zábavě a pití bylo pokračováno a jelikož se mne zdálo, byti dvě osoby v hostinci sedící podezřelými upozornil jsem spoluhráče aby toho nechali a nezpívali takových písní a nepronášeli různých politických hesel a urážek proti vládním činitelům. Neuposlechli mne a pokračovali dále ve své zábavě až asi kolem 20.00 hodiny přišli do místnosti bezpečnostní orgánové a vyzvali Bubníka, Roziňáka, Macelise a Červeného, aby šel s nimi. Bubník nějakým způsobem utekl ven z místnosti a Červený udeřil bezpečnostního orgána pěstí do tváře při čemž vykřikoval, že je raději zabije než-li by šel s nimi. Za chvíli přišlo ještě několik příslušníků SNB a odvedli již výše uvedené osoby mimo Bubníka, který byl stále ještě mimo místnost. Po odchodu bezpečnostních orgánů se tito ještě vrátili dvakráte do této místnosti a po druhé byl nalezen na dvoře hostince Bubník Augustin, který byl uschován v osobním autě hostinského na dvoře. Jelikož když se bezpečnostní orgánové vraceli již po druhé a hostinec byl zavřen, upozornil hostinský U j í r k a Bubníka, který v tu byl v místnosti při zatlučení někoho na dvoře aby se šel schovatí než-li půjde otevřít. Bezpečnostní orgánové přesto provedli prohlídku na dvoře a B u b n í k a našli a odvedli pryč.

Voj. Josef Jirka

jsou vinní.

a to,

Ing. B. Modrý, Aug. Bubník, Vlad. Kobranov, Jos. Jirka
Václ. Kozinák, St. Konopásek, že

od podzimu roku 1948 až do svého zatčení v Praze a v di-
zíně, postupně se spolčili navzájem a s jinými protistát-
ními činiteli v úmyslu zničit nebo rozvrátit lidově-deme-
kratické zřízení, hospodářskou a společenskou ústavu za-
ručené ústavou, a vešli za tím účelem ve styk s cizími či-
niteli.

II.

dne 13. III. 1950 v hostinci u Herclíků:

a/ Bubník, Kozinák, Konopásek, Macelis, a Červený veřejně
pobuřovali proti republice a jejímu lidově- demokratickému
zřízení a společenskou a hospodářskou soustavu republiky
zaručené ústavou

b/ Přemysl Hájek, Ant. Španíngel, Josef Štock, a Moj. Ujčík
z hrubé nedbalosti umožňovali a usnadňovali šíření pobuřují-
cího projevu shora uvedeného,

c/ Bubník, Kozinák, a Červený veřejně hanobili členu vlády
pro výkony právo moci,

d/ Bubník, Kozinák, Macelis, a Červený veřejně popouzel
k nepřátelkým činům proti KSČ, tedy skupině obyvatel, proto-
že jsou stoupenci lidově- dem. řádu.

e/ Zlatko Červený před více lidmi uolizal na cti prezidentu
republiky a zprotivil se orgánu státní bezpečnosti, tedy osobě

Příloha č. 17: Dopis Věry Ujčkové Martě Gottwaldové

PI 13

- 125 - 69
X

Praha , dne 14.VI. 1950. 110

Nst 1/18 J 10
8
foa

Paní
Marta Gottwaldová
choť presidenta republiky CSR
P r a h a - H r a d.

KANCELAR PRESIDENTA REPUBLIKY
20. VI. 1950
PRILOHY 1/3

P 972/50

Vážená paní,

protože jsem již z mnoha úst slyšela o vašem dobrém srdci a vzácném pochopení pro strasti lidí a protože se neodvážuji rušit svým nic neznamajícím dopisem práci našeho p. presidenta, přicházím o pomoc k Vám, jako žena k ženě a snad lépe řečeno hluboce nešťastná žena k té ženě, která má všechny možnosti její neštěstí při nejmenším zmírnit.

Píši Vám, vážená paní, docela úpřimný, lidský dopis a nemám v úmyslu v tom nejmenším zkreslit pravdu.

Muj manžel, Mojmir Ujčík, nar. 17.7.1922, ve Vladislavi na Moravě, byl zaměstnán až do 14. března v mé restauraci " Zlatá hospůdka " v Praze II., Pštrosova ul. č.24. V této hospůdce se občas scházela společnost světových mistrů v hockey, která dostala mého 26tiletého manžela - ještě navíc, rovněž bývalého hokeystu, - do svého neblahého vlivu. Mému manželu, jako snad většině mladíků v jeho stáří, neobyčejně lichotilo, že jej "světoví mistři" nazývali svým přítelem a situace zrála tak, že mu časem byli víc než já a jiní jeho známi. Byl jimi prostě plně ovlivněn a zaslepen tak, že přejímal jejich neblahé zvyky a názory a já jsem byla příliš slabá, abych proti tomu účinně bojovala.

V krizi, v níž celá věc dospěla, jsem přinutila svého manžela k slibu, že do restaurace již nevkročí a že si bude hledat zaměstnání muže důstojnější. Svůj slib dodržel a zaměstnání si hledal. Po celý měsíc nevkročili hokeysti do mého podniku, z něhož jsem je vykázala, až onen osudný den, kdy měli odletět do Anglie a neodletěli, telefonovali mému muži, že k němu přijdou.

Co se v restauraci toho dne dělo, nevím, jen z doslechu jsem slyšela, že se tam sportovci opili /což

70
- 1.2.61 28

bývalo jejich zvykem/ a vedli různé, státu nepřátelské řeči. Manžel sám mne ujišťoval, že se těchto řečí nezúčastňoval a ráda tomu věřím, protože doopravdy politice nerozuměl a zajímal se jen o sport. Tím dnem byl můj manžel spolu s hokeysty zatčen a je do dnešního dne držen ve vazbě.

Vím, vážená paní, že je snad málo polehčujících okolností u mého muže. Vím však také, že kdyby se mi dnes vrátil, že by šel okamžitě sám od sebe pracovat do továrny nebo na brigádu, aby odčinil klukovský nesmysl, jehož se z horké hlavy dopustil.

Neodvážuji se proto nikoho jiného prosit, než Vás, protože jsem o Vašem dobrém srdci slyšela tolik, že jsem přesvědčena, že i tam, kde není polehčující okolností, je s Vaší strany lidské pochopení a chápající srdce ženy. A mohu slíbit, že se oba, já i můj manžel vynasnažíme být skutečně platnými členy naší socialistické společnosti a že tím naše republika získá čtyři ruce, které dovedou dělat - moje ruce z vděčnosti a lásky k Vám, manželovy ruce proto, aby odčinily tvrdou práci své provinění.

V prosbě k Vám a v důvěře ve Vaše pochopení a s láskou k Vám i když Vám nebude možno zmírnit osud naší rodiny jsem

Klára Ujčíková

Praha II. Pštrossova 16.

Příloha č. 18: Fotografie Zlatka Červeného (nahore) a Vladimíra Kobranova (dole) po zadržení

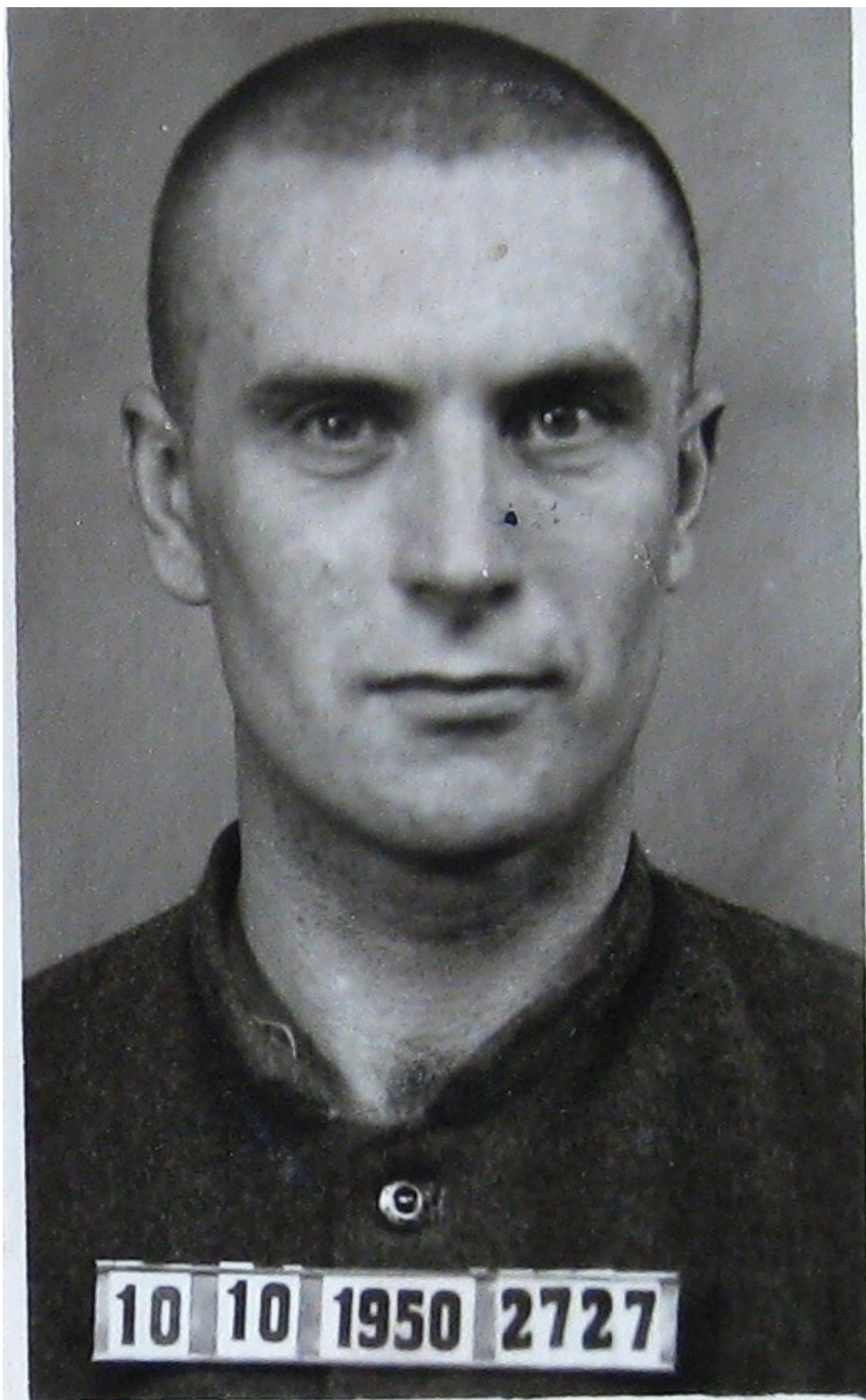

Příloha č. 19: Fotografie Augustina Bubníka po zadržení

Příloha č. 20: Fotografie Ing. Bohumila Modrého před a po ostříháním v plzeňské věznici Bory

Příloha č. 21: Budova bývalé restaurace U Herclíků a pamětní deska (odhalena na budově 13. 3. 2009)

Příloha č. 22: Vladimír Zábrodský (nahore) a Augustin Bubník (dole) v roce 2010

